T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI

PHOKAIA'NIN KUZEYİNDE GEÇ ROMA DÖNEMİ BİR TERRA SİGİLLATA ATÖLYESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
PROF. DR. ÖMER ÖZYİĞİT

HAZIRLAYAN
GÖZDE UĞUZ

İZMİR – 2015

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne sunduğum Phokaia'nın Kuzeyinde Geç Roma Dönemi Bir Terra Sigillata Atölyesi adlı yüksek lisans/~~doktora~~ tezinin tarafımdan bilimsel, ahlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını, tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

İsim-Soyadı
İmza

GÖZDE UĞUZ

T.C.EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS

TEZ SAVUNMA TUTANAĞI

ÖĞRENCİNİN

Adı Soyadı : Gözde UĞUR

Numarası : 92110005659

Anabilim Dalı : Arkeoloji

Tez Başlığı (Türkçe) : "Phokaia'nın Kuzeyinde Geç Roma Dönemi Bir Terra Sigillata Atölyesi"

Tez Başlığı (İngilizce) : "Late Roman Period Terra Sigillata Workshop in Northern of Phokaia"

Tez Savunma Tarihi : 10.07.2015

Tez Başlığı Değişikliği Varsa Yeni Başlık:

JÜRİ ÜYELERİ

Jüri Başkanı

Unvan, Adı, Soyadı : Prof. Dr. Ömer Özyiğit

Karar : ● Başarılı O Başarısız O Düzeltme

İmza : .....

Jüri Üyesi

Unvan, Adı, Soyadı : Prof. Dr. R. Gül Gürtekin Demir

Karar : ● Başarılı O Başarısız O Düzeltme

İmza : .....

Jüri Üyesi

Unvan, Adı, Soyadı : Yrd. Doç. Dr. Emre OKAN

Karar : ● Başarılı O Başarısız O Düzeltme

İmza : .....

TEZ HAKKINDA JÜRİNİN GENEL GÖRÜŞÜ

(Jüri Başkanı Tarafından Doldurulacaktır)

Tez savunması sonucunda öğrenci tarafından hazırlanan çalışma;

Oybirliğiyle ●

Oy çokluğuyla O

Başarılıdır	Düzeltilmelidir	Başarısızdır
X		

- Bu tutanak üç (3) işgünü içerisinde jüri üyelerinin raporlarıyla beraber Anabilim Dalı Başkanlığı üst yazısıyla Enstitü Müdürlüğüne gönderilmelidir.
- Tezli yüksek lisans programlarında düzeltme alan öğrencinin 3 (üç) ay içerisinde yeniden savunmaya girmesi zorunludur.

ÖNSÖZ

Phokaia'nın Geç Roma Döneminde endüstriyel boyutlara ulaştığı Terra Sigillata üretimine ışık tutacak olan bu çalışmada, 1056 ada 13 parsel alanında, 2009-2011 yıllarında yapılan kazı çalışmalarında ele geçen Geç Roma Dönemi'nde Kırmızı Astarlı Terra Sigillata üretmiş olan seramik fırınının ve aynı alandaki atölyesinin malzemesi incelenerek seramiklerin kataloğu oluşturuldu. Elde edilen malzemenin boyutu ise Geç Roma Döneminde Phokaialıların bu üretimleri severek kullandıklarını gösteriyor.

Pişmiş toprak kaplar, kentler ve bölgeler arasındaki ilişkiyi ortaya koymalarının yanı sıra bir kentin seramik geleneği, üretim sistemi ve boyutu, sosyo-ekonomik yapısı ile dinsel ve kültürel yapısını ortaya koymada büyük kolaylık sağlayan buluntulardır. Sadece Geç Roma Döneminde değil antik dönemde uzun süre seramik üretim merkezi olan Phokaia kenti, birçok atölyesiyle kendine özgü yerel seramik formları üretmesi haricinde dönemin moda olan formlarının da taleplerini karşılıyor ve iç piyasadaki ihtiyaçları karşılayabilmek için de moda olan üretimlerin taklitlerini yapıyordu. 2008 yılından bu yana kazısına katıldığım Phokaia antik kenti tüm bu çeşitliliği yansıtması açısından son derece önemli bilgileri barındırır. Bu bağlamda yapılan çalışma, Phokaia antik kentinin Geç Roma Dönemindeki yerel terra sigillata seramik üretim geleneğinin ve bu döneme ait kap gelişimlerinin neredeyse tamamının kesintiye uğramadan izlenebileceği bir çalışmadır.

Hazırlamış olduğum tez konusunu bana öneren, gerekli malzemeyi sağlayan ve çalışmanın tüm aşamalarında bana her türlü fikri ve ilmi yardımı sağlayan sayın hocam ve danışmanım Phokaia Kazısı Başkanı Prof. Dr. Ömer Özyiğit'e, kaynak konusunda yardımlarını esirgemeyen sayın hocam Doç. Dr. Aynur Civelek'e ve eğitim hayatımın tümünde olduğu gibi, bu çalışmamda da maddi ve manevi desteklerini benden esirgemeyen sevgili aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İZMİR 2015 GÖZDE UĞUZ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ I
İÇİNDEKİLER II
KISALTMALAR V
I. GİRİŞ 1
II. ROMA DÖNEMİ TERRA SİGİLLATA ARAŞTIRMA TARİHÇESİ 9
II. 1. BATI TERRA SİGİLLATALARI 16
II. 2. DOĞU TERRA SİGİLLATALARI 18
II. 2. 1. Doğu Sigillata A Grubu 19
II. 2. 2. Doğu Sigillata B Grubu 21
II. 2. 3. Doğu Sigillata C Grubu 23
III. GEÇ ROMA DÖNEMİ KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ 25
III. 1. AFRİKA KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ 25
III. 2. PHOKAIA KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ 27
III. 2. 1. Buluntu Merkezleri 28
III. 2. 2. Hamur ve Astar Özellikleri 29
III. 2. 3. Yapım Teknikleri 30
III. 2. 4. Tiplerin Gelişimi 30
III. 2. 5. Bezeme Öğeleri 31
IV. PHOKAIA'NIN KUZEYİNDE BİR GEÇ ROMA DÖNEMİ TERRA SİGİLLATA ATÖLYESİ 33
IV. 1. İÇE DÖNÜK AĞIZLI KASELER 35
IV. 1. 1. Form 1 A 35
IV. 1. 2. Form 1 B 37
IV. 1. 3. Form 1 C 38
IV. 1. 4. Form 1 D 38
IV. 2. DIŞA ÇEKİK GENİŞ YASSI AĞIZ KENARLI TABAKLAR 41
IV. 2. 1. Form 2A 42
IV. 2. 2. Form 2B 43

IV. 2. 3. Form 2C 44
IV. 2. 4. Form 2D 45
IV. 3. AĞIZ KENARI YÜKSEK, OMUZLU KASE VE ÇANAKLAR 46
IV. 3. 1. Form 3A 48
IV. 3. 2. Form 3B 48
IV. 3. 3. Form 3C 51
IV. 3. 4. Form 3D 57
IV. 3. 5. Form 3E 57
IV. 3. 6. Form 3F 61
IV. 3. 7. Form 3G 72
IV. 3. 8. Form 3H 73
IV. 3. 9. Form 3 Küçük Tipler 79
IV. 4. KALINLAŞTIRILMIŞ KÜTLESEL AĞIZ KENARLI DERİN ÇANAKLAR 81
IV. 4. 1. Form 4 81
IV. 5. DIŞA ÇEKİK İÇBÜKEY AĞIZ TABLALI TABAKLAR 82
IV. 5. 1. Form 5A 83
IV. 5. 2. Form 5B 83
IV. 6. DIŞA UZANTILI KALIN AĞIZLI TABAKLAR 84
IV. 6. 1. Form 6 84
IV. 7. DIŞA UZANTILI SARKIK AĞIZLI KASELER 85
IV. 7. 1. Form 7 85
IV. 8. DIŞA UZANTILI SARKIK GENİŞ AĞIZLI KASELER 86
IV. 8. 1. Form 8 86
IV. 9. AĞIZ KENARI DİK VE İÇTE ÇIKINTILI KASELER 88
IV. 9. 1. Form 9 88
IV. 10. YASSILAŞTIRILMIŞ UZUN AĞIZ KENARLI GENİŞ TABAKLAR 88
IV. 10. 1. Form 3/10 Geçiş 89
IV. 10. 2. Form 10A 89
IV. 10. 3. Form 10B 91
IV. 10. 4. Form 10C 91

IV. 11. HERHANGİ BİR GRUBA AİT OLMAYAN PARÇALAR 94
IV. 12. BEZEMELİ AMORF PARÇALAR..... 96
SONUÇ 100
ÖZET 108
ABSTRACT 109
KATALOG 110
GRAFİKLER LİSTESİ 175
PLANLAR LİSTESİ 175
ÇİZİMLER LİSTESİ 176
LEVHALAR LİSTESİ 178
GRAFİKLER
PLANLAR
ÇİZİMLER
LEVHALAR

KISALTMALAR

AA	Archäologischer Anzeiger
Abadie Reynal - Sodini 1992	C. Abadie Reynal - J. P. Sodini, *La Céramique Paléochrétienne de Thasos*, *Études Thasiennes* XIII, Paris 1992.
Adak 1995	I. Adak, *Arykanda Sigillataları*, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1995.
Adak Adıbelli 2006	I. Adak Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği,* Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2006.
Adamscheck 1979	B. Adamsheck, *Kenchreai: Eastern Port of Corinth IV: The Pottery*, Leiden 1979.
AForsch	Archäologische Forschungen
Al-Maqdissi 1990	M. Al-Maqdissi, "Tel Kazel, Syria AUB Museum Excavation 1985-87 Preliminary Report: Area III." *Berytus* 37, 1990, 87-93.
AM	Athenische Mitteilungen

AMS	Asia Minor Studien
Anadolu/Anatolia	Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayını
Anderson 1977	V. Anderson, *Pottery of the Late Hellenistic and Roman Periods at Stobi*, Princeton 1977.
Anderson Stojanović 1992	V. Anderson Stojanović, *Stobi, The Hellenistic and Roman Pottery,* New Jersey 1992.
Ateş 2003	G. Ateş, *Die Rote Feinkeramik von Aizanoi als Lokaler Kulturträger*, Heidelberg University, Dissertation (Doktora Tezi), Heidelberg 2003.
Atik 1995	N. Atik, *Die Keramik Aus den Südthermen von Perge*, Tübingen, 1995.
Atiqot	The Journal of the Israel Department of Antiquities
Atlante I 1981	*Atlante I*, Atlante delle Forme Ceramiche I: Ceramica Fine Romana Nel Bacino Mediterraneo (medio e tardo impero) (EAA suppl. 1), Roma, 1981.

Avner 2000	R. Avner, "Deir Ghazali: A Byzantine Monastery Northeast of Jerusalem", *Atiqot* 40, 2000, 25-52.
AvP	Altertümer von Pergamon
BABesch	Bulletin Antieke Beschaving. Annual Papers on Classical Archaeology
BASOR	Bulletin of the American School of Oriental Research in Jerusalem
Bean 1995	George E. Bean, *Eski Çağda Ege Bölgesi*, (çev. İ. Delemen), Arion Yayınevi, İstanbul 1995.
Bektaş 1989	S. Bektaş, *İzmir Müzesinde Bulunan Geç Roma Dönemi Keramikleri*; Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 1989.
Beltrán Lloris 1978	M. Beltrán Lloris, *Cerámica Romana: Tipologia y Clasificación*, Zaragoza 1978.
BerMatÖAI	Berichte und Materialien des Österreichischen Archäologischen Instituts
BerRGK	Bericht der Römische - Germanischen Kommission

Berytus	Archaeological Studies published by the Museum of the American University of Beirut
Beyll 1993	D. Beyll, "Terra Sigillata aus der Marienkirche in Ephesos: erste Zwischenbilanz", *BerMatÖAI* 5, Wien 1993, 5-47.
Birger 1981	R. Birger, "Pottery and Miscellaneous Finds of the Byzantine Period: Greater Herodium", in E. Netzer, *Qedem* 13, Jerusalem 1981, 75-78.
Boardman 1989	J. Boardman, “The Finds: Excavations in Chios 1952 - 1955. Byzantine Emporio”, *BSA* 20, 1989, 86 - 142.
Borchhardt 1997	J. Borchhardt, “Grabungen und Forschungen in Limyra aus den Jahren 1991 - 1996, (Ursula Eisenmenger, Die Spätantike Keramik von Ptolemaion in Limyra)” *Jahreshefte Des Österreichischen Archäologischen Institutes in Wien,* 1997, 66, 406 - 408.
Britannia	The Journal of Romana - British and Kindred Studies
BSA	The Annual of the British School at Athens

Buckland-Magilton-Dolby 1980	P. C. Buckland - J. R. Magilton - M. J. Dolby, “The Roman Pottery Industries of South Yorkshire: A Review”, *Britannia* 11, 1980, 145 - 164.
Byzas	Veröffentlichungen des Deutschen Archäologischen Instituts Istanbul
Catling 1972	H. W. Catling, “An Early Byzantine Pottery Factory at Dhiorios in Cyprus.” *Levant* IV, 1972, 1 - 82.
Christensen - Johansen 1971	A. P. Christensen - C. F. Johansen, "Les Poteries Hellénistiques et les Terres Sigillées Orientales", *Hama: Fouilles et Recherches De La Fondation Carlsberg 1931-1938* III 2:, 1971, 1-54.
Civelek 2006	A. Civelek, "Phokaia 2004: Hellenistik Dönem Seramiği Üzerine Gözlemler", *Olba* XIII, Mersin 2006, 179-198.
Conrad 2000	S. Conrad, “Stempelverzierte Keramik aus dem Kastell Iatrus (Moesia Secunda)", *RCRFActa* XXXVI, 217 - 224.
Conze 1903	A. Conze, *Die Kleinfunde aus Pergamon*, Berlin 1903.
Covacef 1999	Z. Covacef, "Ceramica de uz Comun Din Sectorul de est al Cetăţii Capidava", Sec. IV-VI. *Pontica* 32, 1999, 137-186.

Cox 1949	D. H. Cox, *The Excavations at Dura-Europos. Final Report IV, part 1, fasc.2: The Greek and Roman Pottery*, New Haven: Yale University Press 1949.
Crawford 1990	J. S. Crawford, *The Byzantine Shops at Sardis*, London 1990.
Çelem 2009	M. Çelem, *Apollon Smintheion Terra Sigillataları*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2009.
Çobanlı 1996	Z. Çobanlı, "Terra Sigillata" Anadolu Sanat, *Anadolu Üniversitesi Yayını No.5*, Eskişehir 1996, 5-8.
Delougaz - Haines 1960	P. Delougaz - R. C. Haines, *A Byzantine Church at Khirbat al-Karak*, (The University of Oriental Institute Publications LXXXV), Chicago, 1960.
Doğan 2013	K. Doğan, *Phokaia Siyah Firnisli Seramikleri*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2013.
Doğer 2007	L. Doğer, "Byzantine Ceramics: Excavations at Smyrna Agora (1997 - 98 and 2002 - 03)", *Byzas* 7 (ed. B. Böhlebdorf Arslan- A. O. Uysal - J. Witte Orr), İstanbul 2007, 97 - 122.

Doksanaltı 2006	E. M. Doksanaltı, *Knidos Kap - Krio Kazı Alanı*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 2006.
Dragendorff 1895	H. Dragendorff, "Terra Sigillata: Ein Beitrag zur Geschichte der Griechischen und Römischen Keramik", *Bonner Jahrbucher XCVI-XCVII*, 1895, 18-155.
Elephantine	Grabung des Deutschen Archäologischen Instituts Kairo in Zusammenarbeit mit dem Schweizerischen Institut für Ägyptische Bauforschung und Altertumskunde Kairo.
Elton 2003	H. Elton, "The Economy of Cilicia in Late Antiquity" *Olba* 8, 2003, 173- 181.
Empereur - Picon 1986	J. Y. Empereur - M. Picon, "À Propos d'un Nouvel Atelier de Late Roman C", *Figlina* 7, 1986, 143-146.
Erol 2007	D. Erol, "Smyrna Devlet Agorası Buluntusu Terra Sigillataları", *Byzas* 7, (ed. B. Böhlebdorf Arslan - A.O.Uysal - J.Witte Orr), İstanbul 2007, 73-96.
Erol 2014	D. Erol, *Terra Sigillata ve Late Roman Ware Seramik Grupları*, Gece Kitaplığı Yayınevi, Ankara 2014.

FIE	Forschungen in Ephesos
Fırat 1999	N. Fırat, *Perge Konut Alanı Keramiği*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 1999.
Fırat 2011	M. Fırat, *Phokaia Geç Roma Dönemi Mutfak Kapları,* Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir 2011.
Figlina	Documents du Laboratoire de Céramologie de Lyon
Fitzgerald 1931	G. M. Fitzgerald, *Beth - Shan Excavations 1921 - 1923: The Arab and Byzantine Levels (Publications of the Palestine Section of the Museum of the University of Pennsylvania 3)*, Philadelphia 1931.
Fulford - Peacock 1984	M. G. Fulford - D. P. S. Peacock, *Excavations at Chartage: The British Mission Volume 1 - 2, The Avenue Du President Habib Bourguıba, Salammbo: The Pottery and Other Ceramic Objects From the Site,* University of Sheffield Department of Prehistory and Archaeology, 1984.
Fülle 1997	G. Fülle, "The Internal Organization of the Arretine Terra Sigillata Industry: Problems

of Evidence and Interpretation", *JRS* 87, 1997, 111–155.

Gassner 1997 — V. Gassner, *Das Südtor der Tetragonos-Agora: Keramik und Kleinfunde,* Wien 1997.

Gempeler 1992 — R. Gempeler, "Die Keramik Römischer bis Frühbyzantinischer Zeit", *Elephantine X*., Mayence, 1992.

Germania — Anzeiger der Römisch - Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts

Giudice 1993 — F. Giudice, "Paphos, Garnisons Camp. Campagna 1989", *RDAC,* 1989, 279 - 328.

Giudice 1996 — F. Giudice, "Paphos, Garnisons Camp. Campagna 1991", *RDAC,* 1996, 171 - 268.

Giudice 1999 — F. Giudice, “Paphos, Garnisons Camp. VI”, *RDAC,* 1999, 279 - 314.

Grandi 2007 — E. Grandi, "Late Antique and Early Medieval Fine Pottery from Lagoon of Venice", *Byzas 7*, (ed. B. Böhlebdorf Arslan- A. O. Uysal - J. Witte Orr), İstanbul 2007, 1-24.

Greene 1984 — K. T. Greene, “The Roman Fortress at Usk, Wales, and the Processing of Roman

Pottery for Publication", *JFA* 1, No. 4, 1984, 405 - 412.

Gubel 1990 — E. Gubel, vd. "Tell Kazel, Syria AUB Museum excavation 1985-1987. Preliminary report. Area I" *Berytus* 38, 1990, 23-54.

Hama — Fouilles et Recherches de la Fondation Carlsberg

Hansen 2003 — S. L. Hansen, "The Roman and Late Roman Fine Wares From Danish Excavations of a Late Roman Villa in Halikarnassos", *Les céramiques en Anatolie aux époques Hellenistique et Romaine. Actes de la Table Ronde d'Istanbul, 22 - 24 mai 1996, (ed. C. Abadie-Reynal), Varia Anatolica* XV, 2003, 197-201.

Hartley 1972 — B. R. Hartley, "The Roman Occupations of Scotland: The Evidence of Samian Ware", *Britannia* 3, 1972, 1 - 55.

Hayes 1972 — J. W. Hayes, *Late Roman Pottery*, London 1972.

Hayes 1973 — J. W. Hayes, "Roman Pottery from the South Stoa at Corinth", *Hesperia* 42, 1973, 416-470.

Hayes 1980 — J. W. Hayes, *Supplement to Late Roman Pottery*, London 1980.

Hayes 1985 — J. W. Hayes, “Hellenistic to Byzantine Fine Wares and Derivatives in The Jerusalem Corpus.” *Excavations in Jerusalem 1961-1967* Vol. I., (ed. A. D. Tusningham), Royal Ontario Museum, Toronto 1985.

Hayes 1992 — J. W. Hayes, *Excavations at Saraçhane Istanbul II, The Pottery,* Princeton 1992.

Hayes 1997 — J. W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, London 1997.

Hayes 2001 — J. W. Hayes, “Early Christian Pottery from Knossos: the 1978- 1981 finds from the Knossos Medical Faculty Site” *BSA* 96, 2001, 431- 454.

Hayes 2003 — J. W. Hayes, "Pottery Deposits from 'Sranada Kolones' Castle Site, Paphos", *BSA* 98, 2003, 447-516.

Hayes 2008 — J. W. Hayes, "Roman Pottery Fine - Ware Imports"*, The Athenian Agora* XXXII, New Jersey 2008.

Heberdey 1906 — R. Heberdey, "Die Kleinfunde", *FIE I*, Wien 1906, 167-180.

Hellström 1965 — P. Hellström, *Labraunda. Swedish Excavations and Researches 2.1: Pottery of*

Classical and Later Date, Terracotta Lamps and Glass (Skrifter Utgivna av Svenska Institutet i Athen 4, V, II:1), Lund 1965.

Herodotos — *Tarih*, (çev. Müntekim Ökmen), Remzi Kitabevi, İstanbul 1973.

Hesperia — Journal of the American School of Classical Studies at Athens

Hızmı - Shabtai 1997 — H. Hızmı - Z. Shabtai, "Khirbet En-Najjar in Beit Jala", *Atiqot* 32, 1997, 57-61.

Hudson 2008 — N. Hudson, “Three Centuries of Late Roman Pottery” Aphrodisias Papers 4, (edited by C. Ratté and R.R.R. Smith), *JRA* 70, Portsmouth: Rhode Island 2008, 319–345.

Iliffe 1938 — J. H. Iliffe, "Sigillata Wares in the Near East", *QDAP* 6, 1938, 4-53.

Işler 1969 — H. P. Işler, "Heraion von Samos: Eine Frühbyzantinische Zisterne", *AM* 84, 1969, 202-230.

JFA — Journal of Field Archeology

Johnson 2008 — B. L. Johnson, “Phocaean Red Slip Ware and Çandarli Ware” *Ashkelon 2: Imported Pottery of the Roman and Late Roman*

	Periods, Harvard Semitic Museum / Eisenbrauns, 2008, 63-73.
Jones 1950	F.F Jones, The Pottery, Excavations at Gözlü Kule, *Tarsus Vol.I*, (ed. H. Goldman), Princeton 1950, 149-296.
JRA	The Journal of Roman Archaeology
JRS	The Journal of Roman Studies
Kaya 1996	N. Kaya, "Ankara Ulus Kazısında Ele Geçen Baskılı Kaplar", *Varia Anatolica* XV, 111-116.
Kenrick 1985	P. M. Kenrick, *Excavations at Sidi Khrebish Benghazi (Berenice) Vol. 3*, *pt 1, The Fine Pottery*, Tripoli 1985.
Kenyon 1957	K. M. Kenyon, *Roman and Later Wares-Samaria Sebaste III: The Objects from Samaria*, London 1957.
Körte 1904	G. A. Körte, *Gordion,* Berlin 1904.
KST	Kazı Sonuçları Toplantısı
Ladstätter 2005	S. Ladstätter “Late Roman C Ware und lokale spätantike Feinware aus Ephesos”, (ed. F. Krinzinger), *AForsch 13*, Wien 2005, 143 - 201.

Lamboglia 1941	N. Lamboglia, "Terra Sigillata Chiara", *Riv.st.lig* 7, 1941, 7-22.
Lamboglia 1958	N. Lamboglia, "Nuove Osservazioni Sulla 'Terra Sigillata Chiara'", *Riv.st.lig* 24, 1958, 257-330.
Lamboglia 1963	N. Lamboglia, "Nuove Osservazioni Sulla 'Terra Sigillata Chiara'", *Riv.st.lig* 29, 1963, 145- 212.
Langdarf 1980	J. Landgraf, "Keisan's Byzantine Pottery, Tell Keisan (1971 - 1976)", (ed. J. Briend - J. B. Humbert), *une cité Phéniienne en Galilée*, 1980, 51 - 99.
Langlotz 1969	E. Langlotz, "Beobachtungen in Phokaia." *AA* 1969, 377-385.
Lepelley 1999	Cl. Lepelley, *De la carte de Pierre Salama (1947) aux études récentes sus la frontière de la Byzacène*, en *Frontières et limites géographiques de l'Afrique du nord antique. Hommage à Pierre Salama*, París 1999, 11-20.
Levant	Journal of the British Institute at Amman for Archaeology and History
Lockyear-Sly-Popescu 2006	K. Lockyear - T. Sly - A. Popescu, "The Noviodunum Archaeological Project 2000 - 2004: Result and Conclusions from the

Pilot Seasons", *Peuce* III - IV, 2006, 121 - 158.

Loeschcke 1912 — S. Loeschcke, "Sigillata-Töpfereien in Tschandarli", *AM 37*, 1912, 344-407.

Loffreda 1974 — S. Loffreda, *Cafarnao II: La Ceramica*, Jerusalem 1974.

Luca 1968 — G. De Luca, "Funde und Chronologie der Bauphasen", *AvP* XI-I, Berlin 1968, 91-169.

Lund 2003 — J. Lund, "Eastern Sigillata B: A ceramic Fine Ware Industry in the Political and Commercial Landscape of the Eastern Mediterranean", *Varia Anatolica XV*, 125-133.

Mackensen 1991 — M. Mackensen, "Zur Datierung Mediterraner Sigillata aus der Spätantiken Beseftigung Iatrus an der unteren Donau: Die Chronologie der Late Roman C-Formen Hayes 3A-E", *Germania* 69, 1991, 79-96.

Mackensen-Schneider 2006 — M. Mackensen - G. Schneider, "Production Centres of African Red Slip Ware (2nd-3rd c.) in Northern and Central Tunisia: Archaeological Provenance and Reference Groups Based on Chemical Analysis", *JRA* 19, 2006, 163-190.

Mader 1996 — I. Mader, "Keramik der Feldforschungen im Gebiet von Kyenai aus den Jahren 1989-1992", *AMS* 27, 1996, 87-127.

Magness 1992 — J. Magness, *The Late Roman and Byzantine Pottery From the City of David III,* Jerusalem, 1993.

Magness 1993 — J. Magness, *Jerusalem Ceramic Chronology Circa 200 - 800 C.E.,* England 1993.

Martin 1998 — A. Martin, “La Sigillata Focese (Phocaean Red-Slip / Late Roman C Ware)”, *Ceramica in Italia* I, 1998, 109 - 122.

Mayet - Picon 1986 — F. Mayet, M. Picon, “Une Sigillée Phocéenne Tardive (Late Roman C Ware) et sa diffusion en Occident.”, *Figlina* 7, 1986, 129-142.

Mc Clellan - Rautman 1989 — M. C. Mc Clellan - M. L. Rautman, "The 1987 and 1988 Field Seasons of the Kvalassos - Kopetra Project", *RDAC*, 1989, 157-166.

Meriç 2002 — R. Meriç, “Spathellenistisch – Römishe Keramik und Kleifunde aus einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos*” FIE IX/3* 68-69, Wien 2002.

Mertens 1969 — J. Mertens, “Sondages Dans, la Grande Colonnade et sur L’enciente", *Apamée de Syrie* 1969, Bruxelles, 61-74.

Meyers 1978 — E. M. Meyers, J. F. Strange, D.E. Groh, "The Meiron Excavation Project: Archeological Survey in Galilee and Golan 1976", *BASOR* 230, 1978, 1-24.

Meyer Schlichtmann 1988 — C. Meyer Schlichtmann, Die Pergamenische Sigillata aus der Stadtgrabung von Pergamon: Jh. v. Chr. Mitte 2. Jh. n. Chr (Pergamenische Forschungen), Berlin-New York 1988.

Mitsopoulos Leon 1991 — V. Mitsopoulos Leon, *Die Basilika am Staatsmarkt in Ephesos Kleinfunde I: Keramik Hellenisticher und Römischer Zeit (FIE 9 9/2),* Wien 1991.

Mocanu 2012 — M. Mocanu, "Late Roman Fine Pottery with Stamped Decoration Discovered at (L?)ibida (Province of Sccythia)" *RCRFActa* 42, 2012, 107-112.

Morel 1981 — J. P. Morel, *Céramique Campanienne: les formes ,* Rome 1981.

Nahshoni 1999 — P. Nahshoni "A Byzantine Site in Migdal Neighborhood Ashqelon", *Atiqot* 37, 1999, 99-111.

Olba	Mersin Üniversitesi Kilikia Arkeolojisini Araştırma Merkezi (KAAM) Yayınları
OMRL	Oudheidkundige Mededelingen uit het Rijksmuseum van oudheden te Leiden
Oswald - Pryce 1966	F. Oswald - T. D. Pryce, *An Introduction to the Study of Terra Sigillata*, England 1966.
Outschar 1997	U. Outschar 1997, "Die Keramischen Funde aus dem und unter dem Sarkophag Westlisch des Androklos-Heroons an der Kuretenstrasse", (ed. H. Thür), *ÖAI Sonderschriften 27*, Wien 1997.
ÖAI	Österreichisches Archäologisches Institut
Özyiğit 1991	Ö. Özyiğit, "1989 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 12, Cilt 1, 127-153.
Özyiğit 1992	Ö. Özyiğit, "1990 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 13, Cilt 2, 99-122.
Özyiğit 1997	Ö. Özyiğit, "1995 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 18, Cilt 2, 1-26.
Özyiğit 1999	Ö. Özyiğit, "1997 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 20, Cilt 2, 49-66.
Özyiğit 2003a	Ö. Özyiğit, "Phokaia'da Akurgal'ın Kazıları Işığında Son Dönem Çalışmaları", *Anatolia/Anadolu* 25, 2003, 97-107.

Özyiğit 2003b	Ö. Özyiğit, "2000-2001 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 24, Cilt 2, 333-350.
Özyiğit 2006	Ö. Özyiğit, "2004 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 27, Cilt 2, 73-88.
Özyiğit 2007	Ö. Özyiğit, "2005 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 28, Cilt 2, 341-354.
Özyiğit 2008	Ö. Özyiğit, "2006 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 29, Cilt 2, 489-512.
Özyiğit 2009	Ö. Özyiğit, "2007 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 30, Cilt 1, 387-410.
Özyiğit 2010	Ö. Özyiğit, "2008 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 31, Cilt 3, 65-88.
Özyiğit 2013	Ö. Özyiğit, "2011 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 34, Cilt 2, 173-190.
Özyiğit 2014	Ö. Özyiğit, "2012 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST* 35, Cilt 2, 81-99.
Papuc 1973	G. Papuc, "Ceramica Romanã Târzie cu Decor Ştampilat Descoperitã la Edificul Roman cu Mozaic din Tomis", *Pontica* 6, 1973, 153-192.
Pietrowski 1969	B. Pietrowski, *Urartu*, München - Genf - Paris, 1969.

Peuce	Studii şi Comunicări de İstorie Veche, Arheologie şi Numismatică
Plat Taylor - Megaw 1981	J. du Plat Taylor - A. H. S. Megaw, "Excavations at Ayios Philon, The Ancient Carpasia II: The Early Christian Buildings", *RDAC* 1981, 209-250.
Plinius	*Naturalis Historia*, XXXV, 160-161.
Pontica	Studii şi materiale de istorie, arheologie şi muzeografie, Constanta
Poblome 1999	J. Poblome, *Sagalassos Red Slip Ware – Typology and Chronology: Studies in Eastern Mediterranean Archaeology*, 2. Brepols, Turnhout 1999.
Poblome vd. 2001	J. Poblome, O. Bounegru, P. Degryse, W. Viaene, M. Waelkens, S. Erdemgil, "The Sigillata Manufactories of Pergamon and Sagallasos", *JRA* 2001, 143-165.
Popescu 1965	E. Popescu, "Ceramica Romană Târzie cu Decor Ştampilat Descoperită la Histria", *Studii şi cercetări de istorie veche* 4, 1965, 695-724.
Pucci 1977	G. Pucci, *Le Terre Sigillate İtaliche, Gelliche e Orientali, L'instrumentu Domesticum di Ercolano e Pompei*, Rome 1977.

QDAP	Quarterly of the Department of Antiquities in Palestine
QEDEM	Monographs of the Institute of Archaeology, The Hebrew University of Jerusalem
RDAC	Report of the Department of Antiquities, Cyprus
RCRFActa	Rei Cretariae Romanae Fautorum Acta
Riv.st.lig	Rivista di Studi Liguri
Robinson 1959	H. Robinson, *The Athenian Agora Results of Excavations Conducted by the American School of Classical Studies at Athens Volume V: Pottery of The Roman Period Chronology,* New Jersey 1959.
Rodziewicz 1976	M. Rodziewicz, *Alexandrie I: La Ceramique Romaine Tardive d'Alexandrie-Alexandrie I,* Warsav 1976.
Rostovtzeff 1953	M. Rostovtzeff, Social and Economic of Hellenistic World Vol. III., London 1953.
Roth Rubi 1990	K. Roth Rubi, "Spätantike Glanztonkeramik im Westen des Römischen Imperiums", *BerRGK* 71, 1990, 905-971.

Salomonson 1962 — J. W. Salomonson, “Late - Roman Earthenware with Relief Decoration Found in Northern Afrika and Egypt, *OMRL* 43, 1962, 53-95.

Salomonson 1968 — J. W. Salomonson, “Études Sur la Ceramique Romaine D’afrique” *BABesch* 43, 1968, 80-145.

Salomonson 1969 — J. W. Salomonson, “Spatrömische Rote Tonware mit Reliefverzierung aus Nordafrikanischen Werkstätten” *BABesch* 44, 1969, 4-109.

Schäfer 1962 — J. Schäfer, "Terra Sigillata Keramik aus Pergamon", *AA,* 1962, 777-802.

Schmidt 1936 — L. Schmidt, “The Sueves, Alans and Vandals in Spain, 409-429", *Cambridge Medieval History vol. I*., 1936, 304-322.

Schrunk 1986 — I. D. Schrunk, *Late Roman Red Slipped Wares from Diocletian's Palace at Split, Yugoslavia,* Michigan 1986.

Scorpan 1978 — C. Scorpan, "Descoperiri Arheologice Diverse de la Sacidava", *Pontica* 11, 1978, 155-180.

Sekban 2007 — M. B. Sekban, *Antandros Yamaç Ev Terra Sigillata Buluntuları,* Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2007.

Slane 1990	K. W. Slane, *The Sanctuary of Demeter and Kore: The Roman Pottery and Lamps, Corinth XVIII Part II*, Princeton 1990.
Slane - Sanders 2005	K. W. Slane - G. D. R. Sanders, "Corinth: Late Roman Horizons", *Hesperia* 74, 2005, 243-297.
Stepansky 1999	Y. Stepansky, "Two Mausolea on the Northern Fringes of the Roman-Period Cemetery of Tiberias", *Atiqot* 38, 1999, 226-227.
Tekkök - Biçken 1996	B.Tekkök-Biçken, *The Hellenistic and Roman Pottery From Troia: Second Century B.C. to Sixth Century A.D.,* Doktora Tezi, University of Missouri Columbia, 1996.
Tekocak 2006	M. Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 2006.
Topoleanu 1996	F. Topoleanu, "Ceramica Romană Târzie cu Decor Ştampilat Descoperită la Halymris", *Peuce* 12, 1996, 143-168.
Topoleanu 2003	F. Topoleanu, “La Diffusion de la Céramique d’Asie Mineure a Halmyris a L'epoque Romaine Tardive: Importations et Imitations Locales”, Les céramiques en

Anatolie aux Epoques Hellenistique et Romaine, Actes de la Table Ronde d'Istanbul, 22 - 24 mai 1996, (Ed. C. Abadie–Reynal), *Varia Anatolica* XV, Paris 2003, 209-216.

Tyres 1996 — P. Tyres, *Roman Pottery in Britain,* London 1996.

Tzaferis 1980 — V. Tzaferis, "A Roman Bath at Rama", *Atiqot* 14, 1980, 66-75.

Unterkircher 1983 — E. Unterkircher, "Terra Sigillata aus dem Heraion von Samos", *AM* 98, 1983, 173-214.

Uslu 1994 — S. Uslu, *Phokaia Kazılarında Bulunmuş Terra Sigillatalar*, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 1994.

Ustinova - Nahshoni 1994 — Y. Ustinova - P. Nahshoni, "Salvage Excavation in Ramat Nof, Be'er Sheva", *Atiqot* 25, 1994, 157-177.

Vaag 2003 — L. E. Vaag "A Closer Look at the Making of Phocaean Red Slip Ware Bowls." Les céramiques en Anatolie aux Epoques Hellenistique et Romaine Actes de la Table Ronde d'Istanbul 22-24 mai 1996, (Ed. C. Abadie–Reynal) *Varia Anatolica* XV, Paris 2003, 203- 207.

Vapur 2001	Ö. Vapur, *Magnesia ad Maeandrum Gymnasion'u Roma Dönemi Seramikleri*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2001.
Vapur 2011	Ö. Vapur, "Menderes Magnesiası Theatron Kazısı Seramik Buluntuları", *Anatolia/Anadolu* 37, 2011, 143-193.
Varia Anatolica	İstanbul Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü yayını
Waagé 1933	F. O. Waagé, "Excavations in the Athenian Agora: The Roman and Byzantine Pottery", *Hesperia 2*, 1933, 297-328.
Waagé 1948	F. Waagé, *Antioch on - The - Orontes IV Part One Ceramics and Islamic Coins,* Princetion 1948.
Williams 1989	C. Williams, *Anemurium: The Roman and Early Byzantine Pottery, Subsidia Mediaevalia 16,* Toronto 1989.
Yeivin 1992	Z. Yeivin, "Excavations at Carmiel (Khirbet Bata)", *Atiqot* 21, 1992, 109-128.

Yılmaz 2007 — Z. Yılmaz, “Spätantike Sigillaten aus Priene“, *Byzas* 7 (ed. B. Böhlebdorf Arslan - A. O. Uysal - J. Witte Orr), İstanbul 2007, 97-129.

Zabechlicky Scheffenegger 1995 — S. Zabechlicky Scheffenegger, "Subsidiary Factories of Italian Sigillata Potters: The Ephesian Evidence", *Harvard Theological Studies* 41, 1995, 219-228.

Zahn 1904 — R. Zahn, *Thongeschirr,* (eds. Th.Wiegand-H.Schrader), Priene 1904, 430-449.

Zelle 1997 — M. Zelle, "Die Terra Sigillata aus der Westtor-Nekropole in Assos", *AMS* 27, Bonn 1997.

Zelle 2003 — M. Zelle, “Funde Spätantiker Sigillata in Assos”, *Römische Keramik Herstellung und Handel, Kolloquium Xanten, 15-17.06.2000*, Band 13 2000, 77-106.

Zoroğlu 1986 — L. Zoroğlu, “Samsat’da Bulunan Doğu Sigillataları İlk Rapor”, *Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi* 3, 1986, 61-100.

Zoroğlu 1996 — L. Zoroğlu, "Doğu Sigillataların İmalat Yerleri ve Dağılım Sorunu", *Varia Anatolica* VX, 121-123.

Diğer Kısaltmalar

Abb.	Abbildung (Resim)
A.R.	Ağız Çapı
cm.	Santimetre
Çiz.	Çizim
Fig.	Figür
İ.Ö.	İsa'dan Önce
İ.S.	İsa'dan Sonra
K.R.	Kaide Çapı
Kat. No.	Katalog Numarası
Lev.	Levha
Mah.	Mahalle
Max. k. H.	Maximum Korunan Yükseklik
m.	Metre
No.	Numara
Taf.	Tafeln (Levha)
vd.	Ve diğerleri
Vol.	Volume (Cilt)

I. GİRİŞ

İzmir ilinin kuzeybatısında bulunan antik Phokaia kenti, günümüz Eski Foça İlçesi sınırları içerisinde yer alır. İzmir İlinin ve İzmir Körfezinin kuzey bölümünü meydana getirir. Doğuda Manisa, kuzeyde Çandarlı Körfezi ve Aliağa, güneyde Menemen ve Gediz Nehri'nin denize dökülen ağzı ve İzmir Körfezi ile çevrelenir. Kentin yerleşim alanı denize doğru çıkıntı yapan yarımada ile onun doğusundaki kara bölümü üzerinde yer alır (Plan 1)[1]. Herodotos'a göre[2] elli kürekli ve beş yüz yolcu taşıma kapasiteli gemileri ile deniz aşırı seferlere çıkan ilk Hellenler olan Phokaialılar, Aiollerden çok önce burada yerleşmişlerdir. İ.Ö. 3. ve 2. bin yerleşim izlerine seramiklerle birlikte rastlanılmış olması, en azından İ.Ö. 3. binden beri Phokaia'nın varolduğunu gösterir[3].

Phokaia ile ilgili ilk kazı çalışmaları Fransız Arkeolog Felix Sartiaux tarafından yapılır. 1913 yılında başlayan bu çalışmalar 1920 yılına kadar aralıklar halinde devam eder. F. Sartiaux'un, kazı ve araştırmalarından elde edilen sonuçlar, antik kentin arkeoloji dünyasına kazandırılması nedeniyle çok önemlidir[4]. İkinci dönem kazıları; Phokaia antik kentinden "eski çağın en albenili ve en büyüleyici olduğu gibi en güzel kentiydi"[5] şeklinde bahseden Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal tarafından 1951 yılında yeniden başlatılır ve 1974 yılına kadar aralıklarla devam eder. Akurgal tarafından yapılan kazılar olmasaydı, Sartiaux'dan gelen bilgiler son derece yetersiz olduğu için gereken sonuçlara ulaşılamazdı[6]. Phokaia'da son dönem kazıları ise 1989 yılından bu yana Prof. Dr. Ömer Özyiğit'in kazı başkanlığında devam ediyor. Antik dönemde 12 İon kentinden biri olan şimdiki Foça'da bugüne kadar yapılan bilimsel nitelikli kazılarda kente ait Athena ve Kybele tapınakları, en eski demirci atölyesi, kentin ilk yerleşim alanı, tiyatronun konumu, Arkaik Dönem sur duvarı, Nekropol alanları, seramik çöplükleri, sivil mimarisi gibi kentin tarihi için son derece önemli bulgular ortaya çıkarıldı ve yeni bilgilere ulaşmak adına kazı çalışmaları halen devam ediyor.

[1] Fırat 2011, 1.
[2] Herodotos I, 163.
[3] Özyiğit 2003a, 102.
[4] Fırat 2011, 2.
[5] Özyiğit 2003a, 97.
[6] Özyiğit 2003a, 102.

Tez çalışmasına konu olan Geç Roma Dönemi terra sigillata atölyesi ve fırınının bulunduğu alanı aktarmadan önce Phokaia'da şimdiye kadar yapılan kazı çalışmalarında terra sigillata buluntularının ele geçtiği seramik atölye ve çöplük alanlarına göz atacağız.

1989-1990 yılllarında yapılan kazı çalışmalarında, bugünkü yerleşimin kuzeyinde Çifte Kayalar tepesinin batısında, asfalt yolun yanında bulunan tepe üzerinde Roma Döneminin erken ve orta zamanlarında mutfaklarda kullanılan günlük, kaba kapları üreten atölyelerin çöplüğü olduğu sonucuna varıldı. İlk çalışma alanını 1989 yılında ilk kez kazılmasına başlanan A2 Açması oluşturur. Çöplük Tepesi alanında ikinci çalışma yeri "Batı Açmaları"dır. Batı Açmaları'ndaki yapıları örten İ.S. 3. yüzyıla ait kaba keramik çöplüğünün üzerinde de Geç Roma Dönemine ait terra sigillata çöplüğü bulunur[7].

Başka bir çöplük alanı, 1995 yılında Megaron Alanında bulundu. Bu alan, İsmetpaşa Mahallesi 19 pafta, 102 ada, 23 nolu parselde yer alır. 1989-1990 yıllarında kazılan Roma seramik çöplüğünün yakınında olup kuzeyinde kalır. Söz konusu alanın dönemler boyu kullanım gördüğü anlaşılır. Bu alanda en üst düzeydeki malzeme, terra sigillata seramik çöplüğüne aittir. Ne yazık ki bu çöplüğün büyük bölümü zaman içerisinde erozyonla yok olur. Ele geçen seramikler genellikle İ.S. 6. yüzyılın ikinci yarısına aittir. Bu tarihten sonra bu alanda herhangi bir yerleşim olmaz[8].

2004 yılı kanalizasyon kazı çalışmaları sırasında 1204 ada, 3 parsel yakınlarında yer alan 11. sokak ile bu sokağa bağlanan çıkmaz sokakta (8. Sokak) önemli buluntularla karşılaşıldı. Yoğun olarak Geç Roma Dönemine ait terra sigillata kase parçalarının çıkması nedeniyle, söz konusu alanda Geç Roma Döneminde etkinlik gösteren bir seramik atölyesi olduğu anlaşıldı[9]. Seramik Atölyesi Alanından kazı çalışmaları sonucunda ele geçmiş olan 275 parça eser incelendi. Bunlardan form özellikleri açısından bakıldığında 24 adetinin Çandarlı grubuna, sekiz adetinin Afrika

[7] Özyiğit 1992, 102-104.
[8] Özyiğit 1997, 5-9.
[9] Özyiğit 2006, 81-82.

grubuna, iki adetinin olası Knidos grubuna, geriye kalan 216 adetinin ise Foça grubuna ait olduğu gözlendi[10].

Geç Roma Döneminde ayakta olan Athena Tapınağı önemini yitirmiş, kentin her tarafında seramik endüstrisi egemen olmuştu. Küçülen kentin Arkaik ve Klasik Dönemlere ilişkin terk edilen mahallelerinin üzeri de tamamen seramik atölyeleri ve çöplükleriyle kaplandı. Bu zamanda, yani Geç Roma Döneminde İ.S. 5. ve 6. yüzyıllarda Athena Tapınağı'nın arkası da terra sigillata atölyeleri tarafından kullanılıyordu. 2005 ve 2006 yılı kazıları sırasında bu alanda üç ayrı terra sigillata üretimi yapan fırın ele geçirildi. Bunlara ilişkin seramik çöplükleri de bulundu. Seramik atölyelerinin ortadan kalkması, olasılıkla tapınağın yeniden önem kazanmasıyla ilgili olmalıydı. Tapınak tekrar dini yapı olarak, yani kilise olarak kullanılmaya başlanmış; bu nedenle tapınağın arkasındaki seramik atölyelerinin kullanımına son verilmiş olmalıydı[11].

Atatürk Mahallesi, 8 pafta, 13. ada 106. parselde yürütülen çalışmalar sonucunda da Phokaia antik kentinin Roma İmparatorluk Dönemi seramik üretiminin önemli merkezlerinden biri olduğunu gösteren verilere ulaşıldı. Özellikle (-0.52) - (-0.72) m. arasında Roma Dönemi Kırmızı Astarlı seramikleri olduğu gözlendi. Açma 1 içerisinde yer alan 3 katman ve 11 atım tabakasında ele geçen, İ.S. 2. yüzyıldan İ.S. 6. yüzyılın ortalarına kadar kullanılmış olan kase ve tabaklar Phokaia Kırmızı Astarlı Seramik grubuna dahildir. Açma 2'de (-0.23) m. deki toprak katmanından itibaren ise Roma Dönemi Kırmızı Astarlı seramikler yoğunlaşır. (-1.70) - (-1.97) m. kodları arasında İ.S. 4. yüzyılın ilk yarısına ait kaba seramik gruplarının yoğunluğu artar. Bu tabaka, Çandarlı seramikleri ile Phokaia Kırmızı Astarlı kap formlarının bir arada yoğun biçimde ele geçtiği bir tabakadır ve bu durum tabakanın kronolojisinin oluşturulması açısından önemlidir. Açma 3'de yer alan 3 katman ve 7 atım tabakasında ve 4 numaralı açma içerisinde yer alan 9 atım tabakasında Phokaia Kırmızı Astarlı Seramik grubu ele geçti. Bu eserlerin, İ.S. 4. yüzyıldan İ.S. 6. yüzyılın ortalarına kadar kullanılmış oldukları saptandı. Seramik çöplüğü bölgesinden ise karışık halde mutfak kaplarının yanı sıra, tam profil veren ve tümlenebilen birçok Kırmızı Astarlı seramik örneği

[10] Fırat 2011, 161-163.
[11] Özyiğit 2009, 399-401.

parçaları bulundu. Ayrıca alan içerisinde saptanan cüruf örnekleri buranın seramik çöplüğü olarak kullanılmış olduğunu destekler[12].

Çömlek atölyelerine ait elde edilen yoğun buluntu grupları, Phokaia antik kentinin özellikle Roma Dönemi süresince, çömlekçiler mahallesine sahip olduğunu gösterir. Aynı zamanda ele geçen üretimlerden ise geniş bir ürün yelpazesine sahip olduğu anlaşılıyor.

Tez konusu olan Geç Roma Dönemi terra sigillata üretiminin yapıldığı Phokaia antik kentinin kuzeydoğusundaki 1056 ada 13 parselde 2009-2011 yıllarında yapılan kazı çalışmalarında Arkaik Dönem, Erken Hellenistik Dönem ve Geç Roma Dönemine ait yapı katları saptandı (Plan 2). I. yapı katının, İ.Ö. 600 yıllarında Erken Arkaik Dönemde; II. yapı katının ise Klasik Dönemde, İ.Ö. 4.yüzyılın sonlarında oluşturulduğu anlaşıldı. Alanda Geç Roma Döneminde, yani İ.S. 4.yüzyılın sonlarında, yeniden büyük bir yapılanma görülür (Plan 4). Geç Roma Dönemine ait III. yapı katında büyük bir seramik atölyesinin varlığı kendini gösterir. Geç Arkaik Döneme tarihlenen ve Klasik ile Hellenistik Dönemlerde de kullanılmış olan büyük su kuyusu bu dönemde işlevini yitirdiği için içi doldurularak terra sigillata seramik fırınına dönüştürülür (Lev. 1 a). Büyük kuyunun içerisinde, en dibinde elimize geçen seramikler, İ.S. 4. yüzyılın sonlarına ait olduğu için bu kuyunun kapatılarak seramik fırınına dönüştürülme zamanı bu zaman olmalıdır. Çevredeki yoğun seramiklere de bakınca bu fırının Kırmızı Astarlı Terra Sigillata üreten bir fırın olduğunu anlıyoruz. Öte yandan fırının üst dolgusu içinde üst katmanlarda çok sayıda yanık ve cüruflu fırın taşının çıkması, tüm bu görüşleri destekler niteliktedir[13]. Bu alanda açılan 24 sondajdan en yoğun seramikler 20 No.lu sondajda bulunur (Plan 3). Osmanlı ve Bizans seramiklerinin oldukça az olduğu bu alanda, yoğun olarak Geç Roma Dönemi terra sigillata ve Roma Dönemi kaba mutfak seramik parçaları ile Hellenistik Dönem siyah firnisli ve kalıp yapımı (Megara) seramik parçaları, Klasik Dönem siyah firnisli ve figürlü seramik parçaları ile Arkaik Dönem siyah firnisli ve bantlı seramik parçaları da bulundu[14].

[12] Fırat 2011, 27-43.
[13] Özyiğit 2013, 175.
[14] Doğan 2013, 20-21.

Phokaia'da bugüne kadar yapılmış olan kazılar sonucunda antik dönemde kentin gerek üretim gerekse ticari konum olarak ne kadar önemli bir pozisyonda olduğunu anlıyoruz. Sadece Geç Roma Döneminde değil antik dönemde uzun süre seramik üretim merkezi olan Phokaia kenti, birçok atölyesiyle kendine özgü yerel seramik formları üretmesi haricinde dönemin moda olan formlarının da taleplerini karşılamakta ve iç piyasadaki ihtiyaçları karşılayabilmek için moda olan üretimlerin taklitlerini de yapmakta idi. Phokaia kenti tüm bu çeşitliliği yansıtması açısından son derece önemli bilgileri barındırır. Phokaia'nın kuzeyinde, antik dönemdeki sınıra yakın kesimde 1056 ada 13 parselde ele geçen ve tezin konusu olan Geç Roma Dönemi'ne ait Kırmızı Astarlı Terra Sigillata atölyesinin varlığı ile buluntuları kentin Geç Roma Dönemindeki seramik üretimine ışık tutacak niteliktedir. Bu bağlamda ortaya çıkan çalışmada ele geçen Kırmızı Astarlı seramiklerin tipolojisi (genel özellikleri, kap biçimleri ve farklı kültürlerin etkilerini taşıyan ithal ya da taklit örnekleri) ve bulunduğu dönem de göz önüne alınarak incelenmesi ile kentin seramik geleneği, üretim sistemi ve boyutu, sosyo-ekonomik yapı ve bölgeler arası ilişkilere dair bilgiler edinilmesi amaçlandı.

Şimdiye kadar Roma İmparatorluğu'nun batı eyaletlerini kapsayan araştırmalarda yerel üretimler daha sık inceleme konusu yapılmışken Doğu Sigillataları hakkındaki incelemeler daha çok endüstriyel üretimler üzerine yapıldı; bu nedenle de doğu eyaletlerindeki küçük sigillata üretimlerinin incelenmesi konusunda böyle bir eksiklik yaşanırken Batı Sigillataları araştırmaları daha ileri düzeye ulaştı. Batı Sigillatalarında olduğu gibi Doğu Sigillatalarınında yerel seramik üretimlerinin kent bazında incelenmesi sayesinde yalnızca yerleşimin tarihçesi ya da gelişimi hakkında değil aynı zamanda sanatsal, kültürel ve sosyo-ekonomik yapı ile kentte yaşayan halk tabakalarının yapısı hakkında da ipuçları elde edilebilir. Tez çalışmamız, Phokaia kentinin yerel seramik üretim geleneğinin tarihsel sürecini ve niceliğini açığa çıkarmaya yardımcı olacaktır. İncelememizin sonucunda kentin olduğu kadar bölge arkeolojisine katkıda bulunulacağı gibi, Anadolu'nun Geç Dönem Roma Seramiği kronolojisi için de yeni bilgiler ortaya konulacaktır. Bu bağlamda Phokaia antik kentinin yerel üretimi olan bu Geç Roma Dönemi seramiklerinin form gelişimi ve kronolojileri ortaya konulmaya çalışıldı. Böylece, antik dönemin önemli seramik üretim merkezlerinden biri olan Phokaia'nın Geç Roma Dönemi yerel seramik üretim kronolojisi hakkında birtakım bilgiler edinilecektir.

Çalışmanın konusunu oluşturan Geç Roma Dönemine ait yerel üretim seramikler, IV. bölümde incelendi. Çalışma kapsamında Phokaia'daki söz konusu alanda 2009-2011 yıllarında ele geçen Geç Roma Dönemine ait terra sigillata seramik buluntulardan 217 parça irdelendi ve seramikler öncelikli olarak formlarına göre sınıflandırıldı. Bu seramikler çeşitli boyutlarda tabaklar, kaseler ve çanaklar oluşuyor. Elimizdeki parçaların değerlendirilmesi sırasında J. W. Hayes'in Geç Roma seramiği üzerine 1972, 1980 ve 2008 yıllarında yaptığı incelemelere dayalı tipoloji ve terminoloji kullanıldı. Karşılaştırmalı değerlendirmelerde yayını yapılmış kazıların buluntularının yanı sıra incelemeleri henüz yayınlanmamış merkezlerin aynı döneme ait malzemesi de incelendi. Tez kapsamındaki seramikler, atölyeye ait seramik fırını, fırının altındaki büyük su kuyusu, atölye yapısı ve atölyenin yakın çevresinden ele geçmiş olup, alanın kompleks niteliğini gösterdiği için tez kapsamına alındı. Söz konusu fırın ve atölye dışındaki seramikler, bu alandaki sondajlardan birbirine yakın veya aynı seviyelerden ele geçti. Yaklaşık 200 yıla yakın etkinlik göstermiş olan terra sigillata seramik atölyesi ve fırınına ait seramiklerin tarihlemesi öncelikle seviyelere göre ele geçen seramikler doğrultusunda yapılmış olup, çalışmış olduğum malzemeyi diğer antik kentlerden ele geçen türdeş nitelikteki malzemelerin form ve genel özellikleri ile de karşılaştırdım. Bu şekilde aynı dönem içerisinde benzer üretim yapmış antik kentlerdeki üretim ile Phokaia'daki üretimin karşılaştırılabilirliği ortaya çıktı. Phokaia'nın söz konusu Geç Roma Döneminde yüzlerce parça seramiğin ele geçtiği bu tek atölye alanında bile ne kadar büyük ve form açısından zengin bir üretime sahip olduğunu parçaların toplu şekilde değerlendirildiği sonuç bölümünde anlıyoruz. Üretim sadece yerel formlarla sınırlı kalmayıp dönemin moda olan formları da talepler doğrultusunda pazara sunulmuştu. Üretim o denli büyüktü ki, atölyenin bulunduğu alanda ele geçen yüzlerce parça benzer seramikle birlikte bozuk üretim seramiklerin büyük bölümü kataloğa alınmadı. İncelemesi yapılan malzeme döneminin lüks kullanımları arasında sayılsa da seri üretim niteliğindedir ve belli özelliklere sahip ana formlardan oluşur; bu nedenle çok fazla örneğe sahip olan formlarda kataloğa bütün parçalar alınmayıp, bu formların özelliklerini ve gelişimlerini gösteren en iyi örnekler seçildi.

Özellikle Batı Anadolu Kırmızı Astarlı seramik grupları konusunda çok kapsamlı çalışmaların yapılmamış olması bir eksiklik olmakla birlikte ulaşılan kaynakların yetersizliği de bir takım zorluklar çıkartıyor. Bunda, özellikle Anadolu'da Geç Roma Dönemine ait seramik buluntularının sistematik bir sekilde yayınlanmamış olması da büyük bir etkendir. Geç Roma seramikleri üzerinde görülen bazı motiflerin uzun süre kullanılmış olması ve formların bölgesel etkileşimler sonucunda benzerlik taşımaları da tarihlendirme ve sınıflandırmayı zorlaştırıyor. Buna ek olarak kazı çalışmaları sırasında tez malzememizin bir bölümünün ele geçtiği kuyu yapısının sürekli su çıkarması nedeniyle hem çalışmalar güçlükle gerçekleşti hem de malzemenin bir bölümü deforme olmuş durumda idi (Lev. 2 a). Ele geçen yüzlerce parça seramikten sadece 217 parçanın kataloğa alınmasının sebeplerinden biri, geri kalan malzemelerin form, hamur ve astar (seçilebildiği kadarıyla) bakımından tezin içeriğindeki malzemeyle çok benzer olması; bir diğer sebebi ise kuyu yapısı içerisinden ele geçen seramiklerin çoğunun deforme olmuş durumda olmasıdır.

Döneminin lüks üretimleri olarak nitelendirilebilecek olan bu malzeme, kazı çalışmaları sırasında sistemli bir biçimde ortaya çıkarılmış olup kazı alanında buluntu seviyeleri not edilerek kasalandı. Seramik fırınının üzerinde bulunduğu kuyu yapısındaki su, hergün pompalarla dışarı boşaltılıyordu (Lev. 2 b). Genel anlamda su ve çamur içerisinde kalan eserler, araziden kazı evine getirildiğinde öncelikle fiziksel olarak temizlendi. Çalışma alanlarından belli kodlar halinde kasalanarak gelen eserler önce tek tek torbalar halinde ve sonra kasa genelinde incelendi. Bu aşamadan sonra ilk olarak eserlerin el çizimi yapıldı, daha sonra bu çizimler taranarak bilgisayar ortamına aktarıldı. Corel Draw X6 çizim programı ile gerçekleştirilen bilgisayar destekli çalışmalar yapıldı. Çizimlerde kesit solda, profil ise sağda gösterildi. Gövde üzerindeki bezemelerden dış yüzeyde olanlar (rulet bezemesi) profilde gösterildi. Malzemenin astar ve kil renginin belirlenmesinde ise uluslararası nitelikli "Munsell Soil Color Charts" renk kataloğu tercih edildi. Kataloğa alınan 217 parça seramiğin form özellikleri, hamur ve astar renkleri belirlendi. Çizim ölçüleri yazıldı ve bezemeli parçaların bezemeleri tanımlandı. Tüm eserler bu şekilde kataloglandı. Seramikler katalogta tipolojik olarak sıralandı. Çizimlerin aktarımı sırasında ise katalog sırası temel alındı. Kataloğa ait çizimler çalışmanın sonuna eklendi. Her bir seramik parçasının çiziminde ölçek kullanıldı. Son olarak da benzerleri tespit edilen eserlerin literatürü ve kronolojisi hem

kataloğa hem tezin içerisine işlendi. Malzemenin ele geçtiği alanın fotoğrafları ile üzerlerinde bezeme bulunan veya belli özelliklere sahip olan seramiklerin fotoğrafları ise levhalar bölümüne eklendi. Malzemenin tarihlenmesi ve tipolojisi için analoji (benzer eserlerle karşılaştırma) ve malzemenin buluntu seviyeleri kullanıldı. Bu değerlendirmeler sonucu malzemenin tarihi belirlenmeye çalışıldı. Ele geçen söz konusu terra sigillata seramikler burada ele geçen atölyenin yerel üretimi olduğu düşüncesiyle değerlendirildi; bu nedenle, eserler form bakımından benzer örnekleri farklı bölgelerde ele geçmiş olsa da Phokaia üretimi ve çeşitlemeleri şeklinde incelendi. İncelediğimiz tüm bu yerel üretimler dahilinde Çandarlı taklidi seramikler de bulunur. Taklit üretimlerin yanı sıra alandan, Phokaia sigillatalarından farklı hamur, astar ve profil yapısı gösteren Çandarlı üretimi seramikler de ele geçti. Aralarında gözle görülür derecede farklılıklar bulunan bu üretimler, yerel üretimlerle olan farklılığı ortaya koyması açısından son derece önem teşkil eder.

II. ROMA DÖNEMİ TERRA SİGİLLATA ARAŞTIRMA TARİHÇESİ

Latince Sigillum sözcüğünden türetilen bir tanım olan "Terra Sigillata" terimi seramik terminolojisindeki yerini ilk kez İtalya'daki birtakım merkezlerde ortaya çıkarılan Roma Geç Cumhuriyet ve Erken İmparatorluk Dönemine ait kilden ve kalıpta yapılmış parlak Kırmızı Astarlı lüks kaplar için kullanıldı[15]. Sigillum kavramının çıkış noktası ise Batı Sigillatalarında görülen kabartmalı dekorasyondur[16]. Kırmızı Astarlı seramik grubu ile ilgili ilk bilgileri antik yazar Plinius aktarır ve sigillatalardan Romalıların kullandığı Kırmızı Astarlı lüks masa kapları olarak bahseder[17]. Önceleri Etrüsk ve Yunanlıların tekelinde olan bu grup seramik endüstrisi, Roma İmparatorluğunun isteği doğrultusunda seramiğin uzun mesafelerden taşıma zorluğu ve kırılganlığı nedeniyle farklı zamanlarda, değişik seramik merkezleri kurulur[18].

Bu seramiğin hangi koşullarda ve ilk kez nerede ortaya çıkmış olduğu konusuna günümüze kadar geçen süreçte bazı yanıtlar getirildi. Bugün artık ortak bir görüş haline gelen yargı, kalıpta yapılmış Kırmızı Astarlı seramiğin kaynağının Doğu Akdeniz olduğudur. Terra sigillataların ilk örnekleri önce doğuda üretildi, buradan öncelikle İtalya'ya göç eden çömlekçiler bu tekniği ve ilgili diğer özellikleri ile orada uygulayarak yeni bir türü batı dünyasına tanıttılar. Sigillatalar metal, özellikle gümüş ve altından yapılmış lüks kapların pişmiş toprak taklitleridir. Kalıpta yapılmış Kırmızı Astarlı lüks seramiğin önce doğuda yani Anadolu ve Suriye - Filistin'deki yerel atölyelerde kendi koşulları ve özellikleri çerçevesinde üretim yaptıkları saptandıktan sonra, bu malzemenin tanınması ve değerlendirilmesi açısından da bazı terimlemeler üretildi. Böylece ilk kez Samaria buluntuları yoluyla Kenyon tarafından ortaya atılmış olan Doğu Sigillataları terimi kullanıldı. Hellenistik Dönemde gelişen teknolojiler, metal kapların üretimlerindeki artış, pişmiş toprak kap üretiminde kilin rafine edilmesindeki

[15] Dragendorff 1895, 18-155.
[16] Zelle 1997, 9.
[17] Plinius XXXV, 160-161.
[18] Çobanlı 1996, 5-8.

gelişmeler ve özellikle kalıp tekniğinin yaygınlaşması sayesinde, Anadolu'daki atölyelerde geleneksel Kırmızı Astarlı üretimlerin bu yeni tekniklerle sürdürüldüğü ve

literatürde Doğu Sigillataları adı verilen Kırmızı Astarlı seramiğin de bu üretimin bir parçası olduğu anlaşılır. Diğer taraftan, batıdaki benzerleri gibi, Doğu Sigillatalarının da yalnızca tek merkezde üretilmediği bu tipin Anadolu'nun ve komşu ülkelerin atölyelerinde üretim tekniklerinin ve ana tiplere ait kalıpların korunarak, bazı yerel atölyelerde de üretildiği anlaşılır. Kenyon'un hem biçim hem de gözle teşhis ederek tanımladığı Doğu Sigillatalarına ait üç farklı tipin (A, B, C) üretim yerlerini belirtmesi açısından bir anlam ifade etmediği, bugün artık anlaşılmış bulunuyor. Üretim merkezlerinin çoğalmasına bağlı olarak Doğu Akdeniz Bölgesi sigillatalarının adlandırılmasında ve sınıflandırılmasında belli bir aşamaya gelindi; ancak araştırmaların ortaya koyduğu verilerin fiziksel ve kimyasal yöntemlerle analizlerinin yapılmasıyla elde edilen sonuçlar henüz birbiriyle uyumlu hale gelmedi. Yaklaşık İ.Ö. 200 yıllarında başladığı kabul edilen kalıpta yapılmış Kırmızı Astarlı seramiğin yani sigillataların üretimini körükleyen en büyük olgu, bunların lüks kaplar olarak günlük hayatta da kullanılmış olmasıdır. Dolayısıyla çok büyük bir talep yaratarak, kullanımları geniş bir alana yayılmış olmalıdır ki kazılar sırasında en çok ve sağlam örneklerinin bulunduğu merkezlerden başlayarak, birkaç parçanın bulunduğu yere kadar her merkez bunların üretim merkezi olmaya adaydır. Doğu Sigillatalarının yerel taklitlerinin üretiminin Anadolu dışında da gerçekleştiği anlaşılıyor; bunun da nedeni, özellikle Roma Cumhuriyet Dönemi sonlarında artan ticari ilişkilerde bir ürün olarak sigillataların payının oldukça büyük olması ve bunların üretimlerinin yoğunluğudur[19].

Bugüne kadar Yunanistan, Batı Anadolu, Adalar ve Doğu Akdeniz'de Suriye-Filistin'de bulunan sigillatalarla ilgili pek çok çalışma yapıldı. Bunların tiplerinin belirlenmesinde, sınıflandırılmalarında ve tarihlendirilmelerinde önemli ilerlemeler kaydedilip, birtakım problemlere çözümler bulmaya çalışıldı[20].

Terra Sigillata ile ilgili ilk çalışmalardan biri H. Dragendorff tarafından 1895 yılında yapıldı. Dragendorff, Avrupa'daki Batı Sigillatalarını ele alarak bunları teknik ve

[19] Zoroğlu 1996, 121-123.
[20] Kaya 1996,111.

biçim açısından değerlendirip kronolojilerini tespit etti[21]. Dragendorff'tan sonra sigillatalarla ilgili çalışmalar arttı. Hartley, Stanfield ve Simpson tarafından 20. yüzyıl başlarında yapılan çalışmalarla Avrupa'daki Almanya, Fransa, İspanya gibi Roma eyaletlerinde önemli sigillata üretim merkezleri tespit edildi[22]. Erken örneklerden Oswald ve Pryce tarafından yapılmış olan bir çalışma, Roma İmparatorluğunun Avrupa'daki kuzey eyaletlerinde ve Galia'da bulunan kapların bir temeli niteliğindedir[23]. Greene, 1984 yılında yayınladığı çalışmasında ise Galler bölgesinin Roma Dönemi seramik buluntularını inceler[24]. Güney Yorkshire'ın Roma Dönemi seramikleri ile ilgili üretimi, dekorasyonu ve tipolojisi 1980 tarihli bir çalışmada ayrıntılı biçimde değerlendirilir[25]. İskoçya'daki Roma yerleşimleri ve bulgularının anlatıldığı bir makale ise Hartley tarafından yazıldı[26]. Arretine seramik endüstrisinin incelendiği bir çalışmada ise kaplar üzerindeki motifler değerlendirilir[27]. Gempeler tarafından yapılmış bir çalışmada İ.S. 3. - 4. yüzyılda seramik üretim merkezi olan Mısır'da Roma Dönemi'nde terra sigillata üretmiş atölyeler aktarılır[28]. Doğu Akdeniz'deki Filistin'de yapılan kazılarda ele geçen İ.Ö. 200 - İ.S. 8. yüzyıllarına ait seramikler ise S. Loffreda tarafından yayınlandı[29]. Tunus'taki Kartaca'da yapılan kazı çalışmalarında Kırmızı Astarlı seramikler de bulunur ve bunlar 1984 yılında yayınlanır[30]. 1970 - 1981 yılları arasında yapılan Kudüs kazılarında ise İ.S. 4. - 7. yüzyıllara tarihlenen Geç Roma ve Erken Bizans seramiklerine rastlanılır[31].

Adalar ile ilgili yapılan çalışmalara baktığımızda ise; Thasos'ta yapılan kazılarda ele geçen terra sigillata ve Kırmızı Astarlı seramiklerin tarihlendirilmesinde tabakalanma ve benzer örneklerden yararlanılır[32]. Sakızadası'nda yapılan kazılarda ele geçen buluntuların İ.Ö. 3. yüzyıldan İ.S. 7. yüzyıl ortalarına uzanan bir sürece ait olduğu belirtilir[33]. H. W. Catling'in makalesinde ise Kıbrıs'ın kuzeybatısındaki yüzey

[21] Dragendorff 1895, 18-155.
[22] Williams 1989, 10.
[23] Oswald-Pyrce 1966.
[24] Greene 1984, 405 - 412.
[25] Buckland-Magilton-Dolby 1980, 145 - 164.
[26] Hartley 1972, 1 - 55.
[27] Fülle 1997, 111 - 155.
[28] Gempeler 1992.
[29] Loffreda 1974.
[30] Fulford - Peacock 1984.
[31] Magness 1993.
[32] Abadie Reynal-Sodini 1992.
[33] Boardman 1989.

araştırmaları bulguları aktarılır. Araştırmalar sırasında ele geçen bir seramik atölyesinde Geç Roma Kırmızı Astarlıları Sigillataları da vardır[34].

Waagé, Atina Agorası'nın ilk dönem kazılarından ele geçen buluntulara dayanarak ilk kez "Kırmızı Astarlı Seramik" tanımını kullandığı seramiklerin çok geniş kapsamlı bir sınıflandırmasını yapar. Bu sınıflandırma, Doğu Akdeniz'de yapılan diğer kazılarda çıkan Kırmızı Astarlı seramikler için de kabul edilir[35]. Cox, Dura-Europos buluntularında Waagé'nin sınıflandırmasını kabul ederek birtakım tarihler önerir[36]. Atina Agorası'ndan ele geçen Roma Dönemi seramiklerinin kapsamlı bir şekilde yayımlanması H. Robinson tarafından gerçekleşir. Robinson, bu incelemede "Geç Roma Kırmızı Seramik" terimini kullanır ve İ.S. 3. yüzyılın ortasından İ.S. 6. yüzyıla kadar olan seramiklere yer verir[37]. Lamboglia ise Batı Akdeniz seramiklerini inceler ve Kuzey Afrika'da üretilmiş Geç Roma Kırmızı Astarlı seramiği için "Terra Sigillata" tanımını kullanır[38].

Doğu Sigillatalarının Anadolu'daki buluntu merkezlerinde ise araştırmalar şöyledir;

Kırmızı astarlı olarak adlandırılan bu seramik grubuyla ilgili Plinius'un verdiği ilk bilgilerden yola çıkarak Samos, Pergamon ve Tralleis'te sigillatalar üretilmiş olabileceği düşünülüp bunlar sınıflandırılır. Buna göre doğuda ele geçen sigillatalar Pergamon tipi (Pergamene)[39] ve Samos tipi (Vasa Samia)[40] olarak adlandırılarak buluntularla da desteklenir.

Batı Anadolu'nun Roma seramiği üzerine yapılan ilk önemli çalışma, Loeschcke'nin Çandarlı'da yapmış olduğu çalışmadır. Loeschcke bulduğu yeni sigillata türünü diğer iki tipten (A ve B) ayrı olarak Çandarlı Seramiği olarak adlandırıp, iki

[34] Catling 1972.
[35] Waagé 1933, 279-328.
[36] Cox 1949.
[37] Robinson 1959,
[38] Lamboglia 1941, 7-22.
[39] Rostovtzeff 1953, 1639.
[40] Zahn 1904, 447.

gruba ayırır: Erken grubu Tiberius Dönemine (İ.S. 14-37), geç grubu İ.S. 2. yüzyıla tarihlendirir. Eski dönem örneklerinin Arretine kaplarına benzediğini; yeni dönem örneklerinin ise Galia sigillatalarına benzediğini söyler[41].

Üç grup olarak belirlenen bu sigillataların üretim yerleri konusundaki tartışmalar henüz tam anlamıyla açıklık kazanmadı. Samos tipinin Plinius'un ifadelerine göre Tralleis'de, Pergamene tipinin ise buluntu yoğunluğuna bakarak Doğu Anadolu ve Doğu Akdenizde bir ya da birkaç merkezde üretilmiş olabileceği üzerinde durulur[42]. Samos, Pergamon ve Çandarlı olarak adlandırılan bu üç grup Kenyon tarafından yeniden sınıflandırılarak Doğu Sigillataları A, B, C şeklinde değerlendirildi[43].

Bergama'da Asklepieion ve Akropolde bulunan Doğu Sigillataları ilk olarak J. Schäfer ve G. De Luca tarafından ele alındı. Schäfer daha önce Pergamene denilen seramiği Kırmızı Astarlı olarak ele alır ve bunları Lokal Pergamen, Samos tipi ve Pergamen tipi olarak sınıflandırır. Schäfer Çandarlı denilen tipi Lokal Pergamen olarak gösterir ve Çandarlı tipinin üretim yerinin Bergama olduğunu belirtir[44].

Labraunda'daki Doğu Sigillatarını ele alan Hellström, Kenyon'un sınıflandırmasını kabul ederek üç tip için tanımlamalar yapar ve bunların yayılım alanlarından bu tiplerin ilk ortaya çıkış tarihi ile ilgili değişik görüşlerden bahseder. Hellström Doğu Sigillataları A'nın Labraunda'da az, Doğu Sigillataları B'nin çok olduğunu söyler. Tarihlemeyi ise diğer merkezlerdeki buluntuları da gözönüne alarak yapar[45].

Priene kazılarında ele geçen sigillatalar ise Zahn tarafından değerlendirilir. Zahn, bunların form olarak Arretine kaplarına benzediğini ve batıdaki benzerleriyle aynı tarihte ortaya çıktığını aktarır. Ayrıca parçaları tabakalanma vermeden İ.S. 1-2. yüzyıla tarihlendirir[46].

---

[41] Loeschcke 1912, 344-346.
[42] Hellström 1965, 28.
[43] Kenyon 1957, 283; Hellström 1965, 29.
[44] Schäfer 1962, 802; Luca 1968, 155.
[45] Hellström 1965, 29.
[46] Zahn 1904, 430.

Ephesos'daki kazılarda bulunan Batı ve Doğu Sigillataları R. Heberdey ve V. Mitsopoulos Leon tarafından incelenir. Bazilika ve Prytaneion'da bulunan Doğu Sigillata A ve B incelenir. Doğu Sigillata A ve B, Bazilikanın yapımından önce İ.Ö. 1. yüzyılın ortalarına ya da daha önceye verilir[47]. Ephesos kökenli yerel üretimler ve Ephesos antik kentindeki Phokaia sigillatalarının varlığı ise 2005 yılında Ladstätter tarafından yapılan bir çalışmada incelenir[48].

Gordion'da bulunan sigillatalar genel olarak Dragendorff'un sınıflandırması ile değerlendirilir ve Hellenistik Dönem sonuna tarihlendirilir[49].

Perge'nin buluntularının incelendiği bir çalışmada, kazı çalışması yapılan bir Roma kompleksinde çıkarılan seramikler anlatılır. Bu seramikler, İ.Ö. 1. yüzyıldan İ.S. 15. yüzyıla kadar olan zaman aralığını kapsar. Burada kontekstlerin tarihlendirilmesi seramikler, stratigrafi ve sikkeler ile yapılır[50].

Tarsus'taki sigillatalar, Hellenistik ve Erken Roma "Pergamene" olarak iki ayrı dönemde incelenir. F. Jones, Hellenistik Pergamane tipinde Hellenistik Dönemin bazı kap formlarının devam ettiğini belirtir. Hellenistik Pergamene'nin İ.Ö. 2. yüzyılın ortasına doğru ortaya çıktığını, Erken Roma tipinin ise İ.S. 1. yüzyıla tarihlendiğini söyler. Ayrıca Tarsus'taki kronolojik verilerin yetersizliği yüzünden İ.S. 2. yüzyılda form değişikliklerinin olduğunu ve bunun İ.S. 3. yüzyılda da devam ettiğini belirtir ve Afrika seramikleri için "Geç Roma Kırmızı Seramiği" adını önerir[51].

F.O.Waagé, Antiocheia'daki Doğu Sigillatalarını ele alır ve bunları Kenyon'un yaptığı sınıflandırmaya göre inceler. Kenyon'un Doğu Sigillata A olarak isimlendirdiği grubun sadece Bergama'da üretildiğini iddia ederek bu grup altında toplar. Buradaki B grubu sigillatalarını ise Samos olarak nitelendirir[52].

[47] Heberdey 1906, 167; Mitsopoulos Leon 1991, 498.
[48] Ladstätter 2005, 143-201.
[49] Körte 1904, 193-195.
[50] Atik 1995.
[51] Jones 1950, 172.
[52] Waagé 1948, 18-32.

Samsat üretimi Doğu Roma seramikleri L. Zoroğlu tarafından bir makalede değerlendirilir. Burada seramiklerin temel özellikleri ile formlar incelenir[53]. Limyra buluntularının değerlendirildiği çalışmada, buradaki Afrika, Kıbrıs ile Phokaia Kırmızı Astarlı seramiklerinin varlığına ve tarihlerine de değinilir[54]. Sagalassos'un Kırmızı Astarlı seramiği ise Poblome tarafından incelenir[55].

Kronolojik ve üretim yeri problemleri olan Terra Sigillatalar konusunda en büyük çalışmalardan birini yapan Hayes, Anadolu'daki terra sigillataların, İtalya'dan daha önce İ.Ö. 150 civarında üretilmeye başlandığını belirtir. İ.Ö. 10 - İ.S. 10 civarında İtalyan seramiklerini taklit ettiklerini anlatır[56]. Hayes, ilk olarak 1972 yılında yayımladığı *"Late Roman Pottery"* kitabında daha sonra da 1976, 1980 ve 1985 yıllarında yaptığı çalışmalarda Roma İmparatorluğunun Akdeniz eyaletlerinde İS. 2. - 7. yüzyıl arasında üretilen seramikler içinde Kuzey Afrika üretimleriyle birlikte, Çandarlı, Mısır, Kıbrıs üretimlerine de yer verir. Çalışma sırasında tipolojik değerlendirme de yapar. Hayes, Waagé'nin terminolojisini kullanarak "Geç Roma C" olarak adlandırdığı seramik grubunun adının "Phokaia Seramiği" olarak degiştirilmesini önerir[57]. 2008 yılında yayınladığı "*The Athenian Agora Vol.* 32"de Roma Dönemi kaliteli seramiklerini inceler. Ele geçen tüm seramikleri sınıflandırır ve bu kaplar hakkında bilgi verir. Daha sonra katalog ve çizimlerini aktarır. Bu yayın, Phokaia mallarının dağılım alanı, yeni tipleri ve kronolojisi açısından oldukça önemli yeni bilgiler gösterir[58].

Tüm bu araştırmalar sonucu Terra Sigillatalar Batı ve Doğu Sigillataları olmak üzere iki ana gruba ayrılır. Batı Sigillatalarının tipolojilerinde çok büyük sorunlar yaşanmazken Doğu Sigillata çeşitlerinin tanımlanmasında büyük karmaşalar yaşanır. Her iki grup da iyi işçilik, fırınlama ve ince astar barındırır. Batı sigillatalarına ait çömlekçi imzaları, üretimleri ve tarihlemelerine ilişkin çok sayıda çalışma yapılmasına rağmen Doğu sigillataları için bu kısıtlıdır ve üretim merkezi olarak gösterilen yerlere ait fırın alanlarının henüz ortaya çıkmaması da büyük sorun yaratır. Batı Sigillataları

[53] Zoroğlu 1986, 61-100.
[54] Borchhardt 1997.
[55] Poblome 1999.
[56] Civelek 2006, 189.
[57] Hayes 1980, lix.
[58] Hayes 2008.

İtalya, Fransa, İspanya, Almanya ve çevresinde, Doğu sigillataları ise Anadolu, Suriye, Mısır gibi Doğu Akdeniz havzasında yer alan merkezlere göre sınıflandırılır[59].

II. 1. BATI TERRA SİGİLLATALARI

İtalya Campania'da İ.Ö. 2. yüzyılın ortalarından itibaren yoğun olarak üretilmeye başlanan seramiklerin İ.Ö. 50 yılında hem üretimi hem de ticareti gerilemeye başlar[60]. Hem Campania seramiklerinin azalması hem de ticaret ile batıya ulaşan Doğu Sigillatalarının etkisiyle İtalyan Sigillatalarının üretilmeye başlandığı düşünülür. İtalyan Sigillatalarının ticareti ise yoğun olarak Kuzey Adriyatik ve Pannonia'ya yapılır[61]. Bu ticaretin etkisiyle Almanya, İngiltere, Fransa ve Avusturya gibi ülkelerde yeni atölyeler kurulur[62]. İtalyan Sigillatalarının ticaretinin kuzeye yönelmesindeki en büyük sebep Doğu Sigillata A grubunun Akdeniz ve Ege ticaretine hakim olmasıdır[63].

Sigillatalar batıda ilk olarak Augustus'un yönetiminin ilk yıllarında İtalya'da Arretine (Arezzo) kentinde, İ.Ö. 30 yılından itibaren görülür. Burada büyük boyutlu bir endüstri kurulur ve Kırmızı Astarlı seramikler gelişimlerinin doruğuna burada ulaşırlar[64]. Buradaki üretim İ.S. 1. yüzyılın üçüncü çeyreğine kadar devam eder. Bu kaplar Pisa, Putteoli, Modena ve Rimini'de üretilmeye başlanır[65].

İtalyan Sigillatalarının hamurları çok ince katkılıdır ve turuncumsu kahverengiden pembemsi kahverengiye kadar değişen farklı renklerdedir. Astarları pürüzsüz ve parlaktır. Arretium üretimi İtalyan Sigillataları düz ve bezemeli olarak ikiye ayrılır. Düz kaplar bezemesizdir, az sayıda ve çarkta yapılmışlardır; ancak bazı kaplarda aplike bezemeler görülür. Düz kapların tabanlarında isim baskıları görülür. Bu baskılar genelde usta veya atölyeye ait isimler olup, dörtgen ya da yuvarlak biçimli çerçevelerin içinde tek veya iki sıra halinde yer alır. Bezemeli İtalyan Sigillataların yapımında ise

[59] Çelem 2009, 7.
[60] Kenrick 1985, 125
[61] Zabechlicky Scheffenegger 1995, 219.
[62] Kenrick 1985, 129-131.
[63] Zabechlicky Scheffenegger 1995, 219.
[64] Bektaş 1989, 17.
[65] Anderson 1977, 45.

hem çark hem de kalıp tekniği kullanılırdı[66]. İtalyan Sigillatalarının başlıca formları arasında tabaklar, konik ve küresel gövdeli fincanlar gelir; az sayıda da çeşitli formlar bulunur.[67]

Kısa sürede Akdeniz piyasasına egemen olan Arretine çanak çömlekleri, Küçük Asya'da taklit edilmişlerdir. Arretine etkisini en çok yansıtan Doğu Sigillata B seramikleri olup, Bergama ve Tralleis üretimlerindeki isimli damgaların görüldükleri örnekler de bu etkiyi gösterir. Doğu Sigillata A seramiğinde, İ.S. 1. yüzyılın ilk yarısından sonra görülen çeşitli formlar, yüksek kaideler, bezemeler ve damgalar Arretine etkisini yansıtır. Arretine üretimleri İ.S. 1. yüzyılın ortalarına kadar piyasadaki egemenliğini sürdürür. Tiberius Dönemi sonunda kabartmalı seramiklerin yapımı durur; ancak düz kaplarda yeni çeşitler yapılmaya devam edilir. Arretine üretimlerinde aplike, Claudius ve Nero Dönemlerinde standartlaşır. Bu yüzyılın ortalarında yerel İtalyan Sigillata atölyeleri, Arretine atölyeleri ile rekabet etmeye başlar ve kısa sürede piyasaya egemen olurlar. Hadrian Döneminde ise Arretine atölyeleri etkilerini kaybeder[68]. Hem ticaretin genişlemesi, hem de Roma İmparatorluğunun sınırlarının genişlemesi ve askeri garnizonların kurulmasıyla Almanya, İngiltere, Fransa, Avusturya gibi ülkelerde yeni atölyeler kurulur. Haltern, Oberedan, Bolsena, Conimbriga, Vindonissa ve Magdelensberg bu atölyelerin başlıcalarıdır. Bu atölyeler İ.Ö. 1. yüzyıl sonlarından İ.S. 2. yüzyıl başlarına kadar üretim yaparlar[69].

Bölgesel sigillatalar daha çok Roma İmparatorluğu'nun batı bölümüne yani Fransa'nın tümüne, Ren ve Tuna sınırlarına, Britanya, Portekiz, Hollanda, İspanya ve Akdeniz'in Afrika kıyılarına ihraç edilirdi. Bölgesel Sigillataların üretimi La Graufesenque ve Montans'da; kuzeydoğuya giderek Rhone, Saone ve Moselle vadilerini izleyerek genişledi[70]. Bölgesel üretimlerin başında Fransa'daki Galia atölyeleri bulunur. İ.S. 1. yüzyılın ortalarında İtalyan Sigillataları bir gerileme yaşar. Bu sırada Galia'daki La Graufesenque kaliteli sigillata üretir ve ticaretini yapmaya başlar. Galia'lı çömlekçilerin bu hareketi, ustaları kuzeye doğru göçe teşvik eder. Bundan sonra

[66] Anderson 1977, 46.
[67] Williams 1989, 26.
[68] Bektaş 1989, 18.
[69] Williams 1989, 26.
[70] Uslu 1994,11.

Galia'da birçok atölye kurulur[71]. Galia atölyelerinin ilki İ.S. 10-15 yıllarında Arretine üretimlerinin etkisiyle kurulur. Güney Galia atölyeleri İ.S. 1. yüzyılda, Orta ve Doğu Galia atölyeleri ise İ.S. 2. ve 3. yüzyılda etkindir. Güney Galia erken üretimleri Arretine seramiğinden farksız olup geç örnekler kalın ve süslemesizdir. İ.S. 50 yıllarında Güney Galia kabartmalı seramikleri Akdenizde önemli bir yer edinir ve Akdenizde İ.Ö. 1. yüzyılın sonundan itibaren İ.S. 1. yüzyıl boyunca görülen bu atölyeler İ.S. 2. yüzyılda etkinliklerini yitirirler[72]. Hamurları iyi temizlenmiş, sert fırınlanmış ve pembemsi kahverengidir. Astarları ise kırmızımsı kahverengi ve mattır[73].

Batı Sigillataları İspanya'da, Güney Galia üretimlerinin etkisi altında İ.S. 1. yüzyıl boyunca üretilir. Bu üretimlerin genellikle iç pazara hizmet ettiği biliniyor. Galia tiplerini içeren hem bezemeli hem bezemesiz bu seramikler İ.S. 5. yüzyıla kadar üretilir[74]. Doğu Sigillataları İ.Ö. 2. yüzyılın sonunda ticaret yoluyla Batıya ulaşır. Bu ticarette doğudan gelen malların batıya ulaştırılmasında Delos önemli bir merkezdir. Zengin kesimin doğudan gelen metal kaplara ilgisi çok fazla idi; ancak gelir düzeyi düşük olanlar için Doğu Sigillataları metal kapların yerini tutuyordu[75].

II. 2. DOĞU TERRA SİGİLLATALARI

Doğu Sigillataları, Roma İmparatorluğu'nun doğusunda üretilen sigillatalardır. Bu grup form, hamur ve astar özelliklerine göre üç alt gruba ayrılır. Eski literatürde Samos, Pergamon ve Çandarlı olarak değerlendirilen bu kaplar daha sonra Kenyon'un sınıflandırmasıyla A, B, C grupları olarak anılırlar[76]. Pergamene Tipi (Hellenistik-Roma ayrımı yapılarak) Doğu Sigillata A, Samos Tipi Doğu Sigillata B; Çandarlı Tipi de Doğu Sigillata C olarak adlandırılır[77]. Batı Sigillatalarının ilk ortaya çıkışı Erken İmparatorluk Dönemi (İ.Ö. 1. yüzyıl) olarak kabul edilirken Doğu Sigillataları için bu tarih İ.Ö. 2. yüzyılın ortaları olarak gösterilir ve bu tarih özellikle Ege Denizi çevresinde bulunan Doğu Sigillataları ve İ.Ö. 146'da yağmalanan Korinthos'un bu tabakalarından

[71] Williams 1989, 27.
[72] Bektaş 1989, 19.
[73] Williams 1989, 27.
[74] Uslu 1994, 12.
[75] Poblome vd. 2001, 143-165.
[76] Uslu 1994, 21.
[77] Erol 2014, 19.

gelen seramikle desteklenir[78]. Doğu Sigillataları, antik dönemde ticaret yoluyla tüm Akdeniz'e yayıldı. Doğu Sigillatalarının ayrımı yapılırken hamur ve astar özelliklerinin göz önüne alınmasının en büyük nedeni üç tipin de formlarının birbirine benzemesidir. Ayrıca A ve B tiplerinin tarihlerinin birbirine yakın olması da biçimsel sınıflama yoluna gidilmemesinde etkendir[79].

II. 2. 1. Doğu Sigillata A Grubu

Batı Sigillatalarından sonra araştırılmaya başlanan Doğu Sigillataları grubunun ilki olan Doğu Sigillata A grubu, İ.Ö 2. yüzyılın ikinci yarısından itibaren üretilmeye başlanır ve üretim yeri olarak gösterilen Doğu Akdeniz başta olmak üzere geniş bir alana yayılır. Söz konusu üretim İ.S. 3. yüzyılın başlarına kadar devam eder[80]. Kenyon tarafından "Doğu Sigillata A" olarak isimlendirilen grup, Doğu Sigillataları içinde en yaygın olan gruptur[81]. Bu grup ile ilgili yapılan ilk çalışmada üretim yeri Pergamon kabul edildiği için bir süre yayınlarda bu isimle kullanılır[82]. Hellström ise Kenyon'un yapmış olduğu sınıflandırmayı A-I ve A-II olarak iki alt gruba ayırır[83]. Doğu Sigillata A seramikleri Yunanistan, Batı Anadolu, Kuzey Afrika, Kilikya, Aşağı Mısır, Kıbrıs ve Ege adalarına kadar yayılır[84].

Doğu Sigillatalarının Pergamene tipi olarak bilinen erken tipi ilk olarak Doğu Anadolu, Suriye ve Filistin'de ortaya çıkar. Bunu göz önüne alarak İ.Ö. 1.binin ilk yarısında Doğu Anadolu'da revaçta olan süssüz, kaliteli, dış yüzü parlak, pürüssüz bir kırmızı astara sahip olan Urartu seramiğinden bahsedilmelidir. Bu seramik türünün İ.Ö. 6. yüzyılda Urartularla birlikte ortadan kalktığı söylenir[85]. Yine Hellenistik Dönemde Orta Anadolu'da bulunan devetüyü rengi hamur ve astara sahip Kızılırmak Havzası kaplarının İ.Ö. 2. ve 1. yüzyıla ait olan örneklerini Doğu Sigillatalarının ilk biçimleri olarak kabul edilebilir; ancak bu erken bir süreçtir. Hama, Labraunda, Samaria gibi

[78] Iliffe 1938, 6.
[79] Hayes 2008, 14.
[80] Waagé 1948, 18-22; Jones 1950, 172, 273.
[81] Williams 1989, 16.
[82] Zahn 1904, 447.
[83] Hellström 1965, 30.
[84] Williams 1989, 17.
[85] Pietrowski 1969, 193.

merkezlerde ele geçen beyaz ya da krem boya ile süslenmiş sigillataların bulunması Hellenistik Dönem boyalı seramik geleneğinin artık yok olmaya başlamış bir devamı olarak kabul edilebilir[86].

Doğu Sigillata A grubu seramikleri, formlarındaki farklılıklara göre Doğu Sigillata A-I ve Doğu Sigillata A-II olmak üzere ikiye ayrılır. Doğu Sigillata A-I Hellenistik Dönem yuvarlak hatlı kap formlarından çok farklı değildir ve İ.S. 1. yüzyılın başından sonuna kadar kullanılır. II. grup ise olasılıkla İtalyan etkisiyle üretilen kalıp yapımı kabartma bezemeli kaplardır[87].

Doğu Sigillata A-I hamurları kaliteli olup sert, çok ince mika ve kireç katkılı, açık devetüyü renkte, kırmızı - kahverengi astarlıdır. İki grupta da tabak, kase ve fincanlar yoğun olarak görülür; ancak Doğu Sigillata A-II'de konik kaideli tabaklar da eklenir. Doğu Sigillata A-II'de çarkın yanı sıra kalıp tekniği de kullanılır. Doğu Sigillata A-II İtalyan etkisindedir; hamurları ince katkılı ve kalitelidir[88]. Hamur rengi portakalımsı kırmızı renktedir; ancak açık kahverengi ve devetüyü renkler de görülebilir[89]. Astarlama; daldırma ve fırça tekniğinin birlikte uygulanması ile yapılır. Kabın önce bir tarafı ardından da diğer tarafı batırılarak çift daldırma tekniği uygulanır. Bu duruma diğer Doğu Sigillatası gruplarında daha az rastlanır. Kapların dış yüzeyi özenle perdahlanmasına karşın iç yüzey bir fırça ile düzeltilir. Bu özellik Roma Dönemi kaplarında ortaktır[90]. Doğu Sigillata A-I grubunda görülen palmet ve rulet baskılarının yanı sıra Doğu Sigillata A-II grubunda isim baskıları, kalıp ve aplike yapımı bezemeler görülmeye başlanır[91]. Doğu Sigillata A çeşitlerinin sınıflandırılması ve her forma kesin bir tarih vermedeki en büyük engel hiçbir yerleşimin bütün bir zaman süreci içeren sürekli bir stratigrafi sağlamamasıdır[92]. İ.Ö. 1. yüzyılın son çeyreğinden itibaren hem formlarda bir zenginleşme hem de yayılım alanında bir genişleme görülür. İ.S. 1. yüzyılın ortalarında ise doğu-batı arasındaki ticaretin artması ve ilişkilerin hızlanması

[86] Kaya 1996, 113.
[87] Williams 1989, 18-19.
[88] Erol 2014, 23.
[89] Waagé 1948, 33.
[90] Jones 1950, Çiz.136 A-C ; Christensen-Johansen 1971, Çiz. 28, 34.
[91] Waagé 1948, 33.
[92] Uslu 1994, 26.

ile form bakımından benzerlikler gösteren bu kaplar değişik atölyelerde üretilir ve İ.S. 3. yüzyıla kadar yapımını sürdürür[93].

II. 2. 2. Doğu Sigillata B Grubu

Doğu Sigillataları B grubu, yalnız hamur ve astar açısından değil bezemeleriyle de A grubu üretimlerinden ayrılır. B grubu üretimine Augustus Döneminde başlanır ve Doğu Sigillata A gibi oldukça geniş bir yayılım alanına sahiptir. İlk olarak yanlış bir adlandırma ile "Samian Ware" olarak bilinir[94]. Kenyon ise bu seriyi Doğu Sigillataları B olarak adlandırarak şimdiki adını verir[95]. Plinius[96], üretim yeri olarak Samos ve Tralleis'i; Hayes ise Tralleis'i gösterir[97]. Doğu Sigillata B grubu, Batı Anadolu kıyıları (Samos, Ephesos, Priene, Labraunda, Milet ve Tralleis, Tenedos), Kıta Yunanistan (Atina, Korinth, İsthmia), Karadeniz (Olbia), Akdeniz (Antiokhia, Tarsus), Kuzey Suriye (Samaria, Alexandria) ve İtalya (Pompeii)'da ele geçti[98]. Özenli kalıbı, rulet dekorasyonu ve kaliteli yapısıyla Arretine seramiğine oldukça yakın bir benzerliğe sahiptir. Bu benzerlik Doğu Sigillata B'nin Arezzo atölyelerinin bir yan ürünü gibi düşünülmesine neden olur[99]. Orta Augustus Döneminde, İtalya'daki seramik atölyesi sahipleri, Arezzo'dan Caius Sentius ve Pozzuoli'den Quintus Pompeius Serenus gibi, Tralleis ve belki de Ephesos'ta birer şubelerini kurarak Batı Akdeniz'de Doğu Sigillata B üretimini başlatmış olabilir[100].

Kenyon Doğu Sigillataları B grubunda erken ve kaliteli olanları B-I, daha geç ve kaba olanları B-II olarak iki alt gruba ayırır[101]. Doğu Sigillata B tipinin en erken örneği muhtemelen Geç Augustus Dönemine aittir[102]. İki alt gruba ayrılmış olan seri; Samos B=Doğu Sigillata B-I İ.Ö. 10 – İ.S. 75, Samos A=Doğu Sigillata B-II ise İ.S. 75 – 150

[93] Adak 1995, 9.
[94] Waagé 1948, 38; Robinson 1959, 12; Hayes 1972, 9-10; Zoroğlu 1986, 62.
[95] Kenyon 1957, 282.
[96] Plinius XXXV 160, 161.
[97] Hayes 1972, 9.
[98] Williams 1989, 19.
[99] Hayes 1972, 10.
[100] Lund 2003, 132.
[101] Williams 1989, 20.
[102] Robinson 1959, 12.

yılları arasına tarihlendirilir[103]. Bu şekilde alt gruplara ayrılmasının nedeni İ.S. 1. yüzyılın üçüncü çeyreğinde olan bir değişim ile yeni kap formlarının ortaya çıkmasıdır[104]. Doğu Sigillata A tipine göre daha kısa bir dönem içinde üretilen Doğu Sigillata B tipinin üretiminin son derece geniş ölçekli olması, Ephesos gibi büyük kent merkezlerinin talebinin imparatorluğun ekonomisinde önemli bir rolü olduğunu gösterir[105]. Doğu Sigillata B-II üretimleri ise B grubunun geç üretimleridir[106].

Doğu Sigillata B-I ve Doğu Sigillata B-II üretimleri arasındaki farklılıklar belirgindir. Doğu Sigillata B-I grubunun hamuru genelde parlak kırmızı ile portakal kırmızısı renkte ve yoğun mika katkılıdır. Astarı genelde açık ve mat kırmızı, bazen de soluk portakal rengi, krem-beyaz ya da siyahtır. B-I grubunun bir kısmı belki de kasıtlı olarak siyah renk alacak şekilde bir kısmı da krem beyaz ya da soluk turuncu/portakal kırmızısı renginde pişirilmişlerdir. Krem-beyaz ya da soluk turuncu renk almaları büyük bir olasılıkla tesadüf sonucudur. Mika ilk örneklerde oldukça belirgin iken daha sonraki örneklerde gözle görülemeyecek derecededir. Tıpkı Doğu Sigillata A tipinde olduğu gibi bu seride de çift daldırma izleri genelde Doğu Sigillata B-I tabaklarında görülür. Genelde B-I kapları ince cidarlı ve Arretine kaplarında olduğu gibi gayet düzgün yapılmışlardır. B-II kapları çoğu kez kötü pişirildiği için yumuşaktır. B-II'nin astarı genelde portakal kırmızısı renkte, kalın sürülmüş olup çoğunlukla da büyük parçalar halinde dökülmeler yapar. Fırça ile kalın sürülen astar yama yama bir görünüm oluşturur[107].

Doğu Sigillata B-I'in kap formları çeşitlidir. İtalyan etkisiyle yapılmış olan kaplar kalıp yapımıdır. Kalıp yapımı oldukları için keskin hatlıdırlar. Doğu Sigillata B-II'deki formlar ise B-I'in basit tekrarı şeklindedir, yeni formlar ise daha büyük ve basittirler[108]. Başlıca kap formları diğer gruplarda olduğu gibi tabaklar ve kaselerdir. Doğu Sigillata B-I seramiklerinde bezeme olarak genellikle rulet tekniğinde yapılmış baskı bezemeler ve aplike spiraller görülür. Kapların iç kısımlarında isim, rozet ya da

[103] Hayes 1972, 10; Hayes 1973, 468.
[104] Hayes 1973, 455.
[105] Lund 2003, 133.
[106] Erol 2014, 41.
[107] Hayes 1973, 452.
[108] Hayes 2008, 33-34.

palmet baskıları vardır. Palmetler, ya ruletlerden oluşmuş bantların arasında ya da konsantrik daire gruplarının arasında tek veya beşli gruplar halindedir.

II. 2. 3. Doğu Sigillata C Grubu

Bu grup, Doğu Sigillatalarının son ve en geç grubudur. 1903 yılında Conze, Pergamon'daki bu grup sigillataları inceler[109]. Çandarlı Pitane'de 1911 yılında yaptığı kazı çalışmalarında Loeschcke, üretim yeri tam olarak bilinmeyen bir grup seramiğin çıktığı bir seramik çöplüğü bulur ve bu çöplükten çıkan sigillataları ayırarak gruplandırır[110]. Kenyon, bu grup için Doğu Sigillata C adının daha uygun olacağını belirtir[111]. Günümüzdeki adıyla ise bu grup seramiği, Çandarlı Sigillataları olarak anılır[112]. C grubuyla ilgili en kapsamlı çalışmayı yapan Meyer-Schlichtmann Bergama ve Çandarlı üretimlerini ayırarak inceler[113].

Bu grup üretiminin ne zaman durduğu kesin olarak bilinmemekle birlikte İ.S. 1. yüzyılda bu kaplar Ege ve Akdeniz'de fazla hakim değildir; ancak İ.S. 2. yüzyılda geniş bir coğrafyaya dağılırlar. Bunun nedeni İ.S. 1. yüzyılda A ve B gruplarının pazara hakim olmasıdır[114]. Çandarlı Sigillataları İ.S. 2. yüzyılın ikinci yarısı ve İ.S. 3. yüzyılın ilk yarısı boyunca, Ege kıyılarının kuzey-kuzeybatısı ile Karadeniz'den Girit'e kadar olan alanda yayılırlar[115]. Ayrıca Doğu Sigillata C seramikleri; İtalya (Palestine), Kuzey Afrika ve Suriye'de de ele geçerek ne kadar geniş alana dağıldıklarını kanıtladı[116]. C grubu seramiği, Ege kıyılarında diğer Sigillata türleri ortadan kaybolduktan sonra İ.S. 150 yıllarında ihraç edilmeye başlar. Çandarlı Sigillataları İ.S. 3. yüzyılda Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri yayılana kadar İ.S. 4. yüzyıla dek popüler olmaya devam eder, daha sonraki yıllarda ise yerel üretim olarak varlığını sürdürür[117]. Genel görüş

[109] Conze 1903, 23.
[110] Kenrick 1985, 257.
[111] Kenyon 1957, 283.
[112] Zelle 1997, 13.
[113] Meyer Schlichtmann 1988, 8.
[114] Hayes 1972, 317.
[115] Williams 1989, 81.
[116] Pucci 1977, 20.
[117] Hayes 1972, 317.

olarak Çandarlı Sigillataları İ.Ö. 1. yüzyılın üçüncü çeyreğinde ortaya çıkar ve form gelişimi İ.S. 1. yüzyılın ikinci yarısından İ.S. 3. yüzyıla kadar devam eder[118].

Loeschcke, C grubu seramiklerini hamur ve astar özelliklerine göre erken ve geç olmak üzere iki alt gruba ayırır[119]. Tiberius Dönemine tarihlendirilen erken grubun hamuru ince katkılı, sarımsı kırmızı renkli, iri mika katkılıdır. Astar turuncu ya da turuncumsu kırmızı renklidir ve kabın iç kısmında daha kalındır. Geç grubun başlangıç tarihi İ.S. 2. yüzyıl olarak kabul edilir. Geç dönem seramiklerinin hamuru daha sert, kireç ve bol mika katkılı, turuncumsu kırmızı ya da koyu kırmızı renktedir. Astar kırmızımsı kahverengiden tarçınımsı kahverengiye kadar değişir ve kabın iç kısmında daha kalındır[120]. Diğer Sigillata gruplarında uygulanan formlar olan tabak, çanak ve kaseler bu grupta da kullanılır. Bunlara çok az sayıda yeni form eklenir[121]. Kap formları diğer Doğu Sigillatalarına oranla daha büyük boyutludur ve genel olarak B grubu ile benzerlik gösterir[122]. Doğu Sigillata C grubunda baskı bezeme, üretimle birlikte başlar; ancak geç üretimlerde görülmez[123].

[118] Zelle 1997, 23-24.
[119] Loeschcke 1912, 401.
[120] Hayes 1972, 316.
[121] Williams 1989, 82.
[122] Kenyon 1957, 283.
[123] Zelle 1997, 21.

III. GEÇ ROMA DÖNEMİ KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ

III. 1. AFRİKA KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ

Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri ilk olarak İ.S. 1. yüzyıl ve sonrasında Kuzey Afrika'daki Tunus ve çevresinde üretilmeye başlanır. Bu üretim İ.S. 7. yüzyıla kadar devam eder[124]. Bu grubun üretilmeye başlandığı ilk zamanlarda Akdeniz piyasasına girememesinin nedeni Çandarlı Sigillatalarının İ.S. 2. yüzyıl ortası - İ.S. 3. yüzyılın ilk yarısında yoğun olarak üretilip ihraç edilmesidir[125]. İ.S. 3. yüzyılda Çandarlı Sigillatalarının üretiminin azalmasıyla Afrika Kırmızı Astarlıları, Ege ve Akdeniz ticaretine girmeye başlar[126]. Afrika Kırmızı Astarlıları ilk kez Waagé tarafından Geç Roma A ve B olarak adlandırılır[127]. Lamboglia, bu gruba "Terra Sigillata Chiara" ismini vererek A, C, D olarak üç alt tipe ayırır[128]. Gruba "Kuzey Afrika Kırmızı Astarlıları" adını veren Hayes, bugün geçerli olan tipolojiyi oluşturur[129]. Batı Sigillatalarını taklit ederek piyasaya giren Afrika Kırmızı Astarlıları zamanla gelişme gösterir. İ.S. 2. yüzyıldan itibaren endüstriyel ölçekte üretilen bu kaplar Hadrian ve Antoninus Pius dönemlerinde Batı Akdeniz pazarına egemen iken, İ.S. 3. yüzyılda Doğu Akdeniz piyasasına girer ve burada İ.S. 4. yüzyılın ilk çeyreğine kadar bir tekel oluşturur. İ.S. 5. yüzyılın ikinci çeyreğinden sonra kısa bir kesintiye uğrayan bu kaplar, İ.S. 7. yüzyılın ortalarına kadar pazarlanmaya devam eder[130].

Kuzey Afrika şehirlerinin önemli ticaret yollarının üzerinde bulunmaları, bu seramiklerin dağılımlarını oldukça kolaylaştırdı. Afrika Amphoraları'nın Kırmızı Astarlı kaplarla birlikte aynı batıklarda ve kazılarda bulunması da bu durumu destekler[131]. Roma'ya satış yapacak kadar yakın olup çalkantılarından etkilenmeyecek kadar uzak olan Kuzey Afrika şehirlerinde İ.S. 3. yüzyılda Roma İmparatorluğunda

---

124 Mackensen-Schneider 2006, 163.
125 Zelle 1997, 13-14.
126 Hayes 1972, 317.
127 Waagé 1948, 43-47.
128 Lamboglia 1958, 257-330; Lamboglia 1963, 145-212.
129 Hayes 1972, 13-299; Hayes 1980, 484-523.
130 Schmidt 1936, 305-306, 309-312, 315; Lepelley 1999, 11-20; Adak Adıbelli 2006, 20.
131 Elton 2003, 173.

başlayan gerileme ve dağılmanın etkileri de oldukça azdır[132]. Dönemin ticari bağlantılarını da gösteren bu kaplar tüm Akdeniz dünyasına ihraç edilir, yayılım alanları zamanla genişleyerek Britanya, Karadeniz ve Arabistan'a kadar uzanır[133]. Bu kapların yoğun buluntu merkezleri Afrika, Bizacena ve Numidia, yani günümüz Tunus ve Cezayir'in doğusunu içine alan bölgedir[134].

Afrika Kırmızı Astarlılarının hamurları kaba ve oldukça taneli bir yapıdadır. Astarın normal rengi turuncumsu kırmızıdan kiremit kırmızısına kadar degişir; bazı kaliteli örneklerde pembemsi renktedir. Katkı maddesi olarak kireç, kuvars (silis), kum ve az mika görülür. Astar kilin daha inceltilmiş hali olup terra sigillataların kalitesinde değildir ve genelde kilin iki ton koyusudur. Kil ile aynı tonda olduğu için tabaka şeklinde bir ayrım oluşturmaz; kabuklaşma ve dökülmeler görülmez[135]. Kapların yapımında çark ve kalıp birlikte kullanılır; bezemeler kabartma, baskı ve rulet teknikleri ile yapılırdı. Kabartma bezemeler ise barbotin, kalıp ve aplike olarak karşımıza çıkar[136]. Barbotin tarzda yapılan süsleme, Batı sigillatalarından kopyalanan ilk örneklerde görülür[137]. Kalıpla süsleme, Afrika kaplarında pek yaygın değildir, daha çok kapların kenarlarında veya dip kısımlarında av sahneleri, araba yarışları, yöneticilerin büstleri, Pegasus ve Nympheler, Troia savaşı sahneleri, mitolojik sahneler, haç betimleri ve Hristiyanlıkla ilgili motiflerde kullanılır[138]. Aplike süsleme, kalıpla yapılan kabartma süslemeye göre daha yaygındır. Bu kabartma desenler genelde aynı tarzda, biraz kaba, canlı ve alçak şekildedir[139]. Baskı tekniği; İ.S. 4. - 6. yüzyıllar arasında kapların tondoları üzerinde görülen en yaygın süslemedir. Baskı şeklinde tondoya yapılan bezemeler ise bitkisel bezemeler, palmetler, geometrik desenler, haç motifleri, insan ve hayvan figürleridir[140]. Erken örneklerde kapların dudak ucunda ve diplerinde ince sıralar halinde görülen rulet sıraları, İ.S. 4. yüzyıldan itibaren geniş alanlar oluşturur ve özellikle dışa çekik ağızlı kaselerde dışta ağız kenarının altında yelpaze şeklinde

[132] Hayes 1972, 462-463, Harita 19-30.
[133] Morel 1981, 171-185.
[134] Williams 1989, 38; Hayes 1997, 59; Poblome 1999, 292.
[135] Hayes 1972, 13-14, 287-292.
[136] Hayes 1972, 211.
[137] Lamboglia 1958, 267, F.4/36; Salomonson 1968, 98-99, A1; Hayes 1972, 19-25 F. 2-3.
[138] Salomonson 1962, 58-82; Salomonson 1969, 57, 99, Fig. 77.
[139] Hayes 1972, 48, 57-60, 193-199, 211.
[140] Hayes 1972, 14.

uygulamalar bulunur[141]. Rulet bezeme ise, İ.S. 5. yüzyılda üretilmiş çanak ve kaselerde, kabın dışında sıralar halinde ve içiçe geçmiş kombinasyonlar oluşturacak şekilde yapılır. Geç örneklerde bu rulet sıraları daralır ve kabalaşır[142].

Afrika Kırmızı Astarlı Seramiğin erken üretimleri Geç Galia ve İtalyan üretimlerinin taklitleri şeklindedir. Bunlar keskin hatlara sahip çanaklar ve ağız kenarı dışa çekik kaselerden oluşur. Kapalı kaplar serinin erken formlarıdır. Bu kaplarda astar daldırma yöntemi ile uygulanır[143]. Genel olarak tabak, çanak ve kaseler en çok kullanılan formlardır. İ.S. 2. yüzyıl sonunda kaplar büyük boyutlu olmaya başlar. İ.S. 4. yüzyıl ile birlikte kaba yapılmaya başlanan kaplar, önceki kapların ardılı gibidir. İ.S. 7. yüzyılda ise kaplar büyür ve bezemesiz yapılırlar[144].

III. 2. PHOKAIA KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ

Phokaia Kırmızı Astarlıları (Phocaean Red Slip), İ.S. 4. yüzyıl sonlarında üretilmeye başlanır ve İ.S. 7. yüzyıla kadar geniş bir bölgede yaygın olarak kullanılır. İ.S. 4. yüzyıl sonlarında Çandarlı üretimi olarak bilinen kapların etkisiyle ve bu kapların halefi olarak ortaya çıkarlar[145].

Waagé tarafından ilk kez "Geç Roma C" olarak isimlendirilen bu kapları inceleyen Hayes, gruba yeni bir isim vermez[146]. Hayes'e göre bu seramiklerin kökeni Bergama'dır; dolayısıyla üretim merkezi Bergama ve çevresi olmalıdır[147]. Sonraki çalışmalarda üretim merkezinin Phokaia olduğu kesinlik kazanır[148]. Picon, Mayet ve Empereur'un 20-30 hektarlık bir alanda yaptıkları analizler sonucu da Phokaia'nın bu grubun üretim merkezi olduğu anlaşılır[149]. Bunun üzerine Hayes, Geç Roma C ifadesini "Phokaia Kırmızı Astarlıları" olarak değiştirir[150]. Akdeniz pazarında yüzyıllar boyunca

---

[141] Waagé 1948, Fig. 28, No. 7; Hayes 1972, Fig. 26, F91-92; Hayes 1992, Fig. 32, F53; Gassner 1997, Taf. 49, No. 595.
[142] Waagé 1933, Fig. 2, No. 135; Lamboglia 1963, 202, Fig. 55A; Hayes 1972, Fig. 22-23, Fig. 81-85.
[143] Hayes 1972, 292-293.
[144] Hayes 1972, 13-29.
[145] Waagé 1948, 52; Hayes 1972, 323-368.
[146] Waagé 1933, 298; Hayes 1972, 323.
[147] Hayes 1972, 269-270.
[148] Langlotz 1969, 379-381; Empereur-Picon 1986, 143-146.
[149] Mayet-Picon 1986, 129 -142.
[150] Hayes 1980, 525.

tekel oluşturan Afrika Kırmızı Astarlılarının en büyük rakibi olmayı başaran Phokaia Kırmızı Astarlı Sigillata seramikleri, İ.S. 4. yüzyıl sonlarında pek yaygın değildir. Ancak Doğu Roma'nın başkenti Konstantinopolis'in servis kaplarına giderek artan ihtiyacıyla Phokaia atölyelerinin önemi de artar[151]. İ.S. 5. yüzyıl ortalarından itibaren Akdeniz Havzasında popüler olmaya başlayan Phokaia Kırmızı Astarlıları, Afrika'daki Vandal istilasının ardından Kuzey Afrika üretimlerine baskın duruma gelir. Aynı zamanda Kıbrıs Kırmızı Astarlılarının da en büyük rakibi olmayı başarır. Phokaia Kırmızı Astarlıları tüm Ege, Akdeniz, Kuzey Afrika ve Karadeniz'e yayılır, İ.S. 5. yüzyıl ortalarından itibaren Doğu ve Batı Akdenizde en çok satılan seramiklerin arasına girerek ciddi bir pazar payına sahip olur. Bu süreç içerisinde İngiltere'nin batı ve güneybatı kıyılarına da ulaşır[152]. İ.S. 5. yüzyılın ortalarından İ.S. 7. yüzyıla kadar Sicilya'dan Rusya'ya dek kullanılırlar[153]. Bu kaplar aynı zamanda Kıbrıs ve Mısır'a da ihraç edilir; ancak buralarda diğer bölgelerdeki kadar rağbet görmez[154].

III. 2. 1. Buluntu Merkezleri

Phokaia Kırmızı Astarlı seramikleri ilk kez Atina Agorası'nda yapılan çalışmalarda bulundu ve İ.S. 4. yüzyıl sonuna tarihlendirildi[155]. Ephesos[156], Samos[157], Magnessia[158], Kelenderis[159], Tarsus[160], Antiokheia[161], İstanbul-Saraçhane[162], Knidos[163], Priene[164], Smyrna[165] ve Assos[166] antik kentlerinde tarihlenebilen Phokaia Kırmızı Astarlı seramikleri ele geçti. Portekiz[167], Korinth[168], Britanya[169], Romanya

[151] Hayes 1992, 5; Hayes 1997, 62.
[152] Hayes 1972, 368, Harita 15, Hayes 1997, 63.
[153] Hayes 1972, 368-442 ; Williams 1989, 46, Not. 21-22.
[154] Hayes 1972, 368; Rodziewicz 1976, Pl. 8-9; Mc Clellan-Rautman 1989, Fig. 2; Giudice 1996, Fig. 23; Giudice 1999, Fig. 4.
[155] Waagé 1933, 298-300; Hayes 1972, 323-370.
[156] Gassner 1997, 137 – 147, Taf. 44 – 48; Meriç 2002, Taf. 30.
[157] Unterkircher 1983, 190-191, Abb. 6.
[158] Vapur 2001, 37 - 42.
[159] Tekocak 2006.
[160] Adak Adıbelli 2006.
[161] Waagé 1948, 51-56, Fig. 32 - 34, Pl, XI.
[162] Hayes 1992, 5, 91-103, Fig. 33-52.
[163] Doksanaltı 2006, 493-502.
[164] Yılmaz 2007, 123 - 129.
[165] Doğer 2007, 97 - 122.
[166] Zelle 2003, 82 - 99.
[167] Hayes 1980, 525.
[168] Adamsheck 1979, 98-99, Fig. 10, Pl. 24; Slane 1990, 57-58, Fig. 10.
[169] Hayes 1972, Harita 15; Tyres 1996, 115 - 156; Hayes 1997, 63.

Noviodunum[170], Suriye (Tell Kazel[171], Apameia[172]) ve Makedonya'da[173] yapılan kazılardan elde edilen sonuçlar bu verileri doğrular niteliktedir. Ayrıca Mısır (Abu Mena[174], İskenderiye[175]), Libya (Tokra[176], Apollonia'da[177]), Filistin[178] ve İsrail'de[179] de bu kaplardan tespit edildi.

Antik Troas bölgesindeki Antigonia antik kentinin kutsal alanı olan Apollon Smintheion Kutsal Alanı'nda da ele geçen geç dönem seramikleri arasında İ.S. 4. ve 5. yüzyıl Phokaia Kırmızı Astarlılarına rastlanır. Bu seramiklerin varlığı kentin Phokaia ile olan bağlantısını göstermesi açısından önemlidir[180]. Kelenderis antik kentinde ele geçen Phokaia Kırmızı Astarlı Kapları, İ.S. 5-6. yüzyılın ortalarında Orta Dağlık Kilikya ile Ege arasındaki ilişkileri ortaya koyar[181]. Smyrna Agorası'nda yapılan çalışmalarda yoğun olarak ele geçen Phokaia Kırmızı Astarlılarına ait seramiklerin çoğunluğu İ.S. 5. yüzyıla tarihlenir[182]. Hayes'in yaptığı sınıflandırmada karşılığı olmayan ve diğer merkezlerde de görülmeyen Phokaia tiplerinin Smyrna Agorası'nda bulunma nedenleri iki kentin birbirine çok yakın mesafede olmalarıdır. Ayrıca, kap yapımında kullanılmak üzere hazırlanmış killer Phokaia'dan Smyrna'ya gönderilmiş ve burada Smyrnalı ustalar tarafından işlenmiş olabilir[183].

III. 2. 2. Hamur ve Astar Özellikleri

Phokaia Kırmızı Astarlı Sigillatalarının hamuru ince tanecikli olup, pişme derecesine göre pembemsi kahverengiden kırmızımsı kahverengiye, morumsu kırmızı ve kestane rengine kadar değişkenlik gösterir. Pişme derecesi daha düşük olan seramiklerde ise portakalımsı turuncu ya da portakal kırmızısı kil daha yumuşak yapıdadır. Hamur; az kireç taneciği, çok az mika ve kum katkılı olup genelde iyi

[170] Lockyear-Sly-Popescu 2006, 133, Fig. 24, No. 9 - 14.
[171] Al-Maqdissi 1990, Fig. 47, a-c; Gubel 1990, 28,31 Fig. 6.
[172] Mertens 1969, Fig. 4.
[173] Anderson Stojanović 1992; 59 - 61, Pl. 45 - 47, No. 394 - 417.
[174] Hayes 1972, 442.
[175] Rodziewicz 1976, 39-41, Pl. 8-9.
[176] Hayes 1972, 336.
[177] Hayes 1972, 343.
[178] Fitzgerald 1931, Pl. XXXI, 15, D. 15.
[179] Hayes 1980, 60.
[180] Çelem 2009, 58.
[181] Tekocak 2006, 91.
[182] Erol 2014, 16.
[183] Erol 2014, 139.

pişirildiğinden serttir. Geç örneklerde cidarın incelmiş olması kapların sağlamlığını bozmaz. Astar, gövde kilinin inceltilmiş hali olup, kil rengine göre bir iki ton koyu, kap yüzeyini tamamen kaplayan ince bir tabaka halindedir[184]. Astar rengi genel olarak açık kırmızı, kırmızı ve kırmızımsı kahverengidir, kabın her iki yüzeyine de uygulanır[185]. Kabın iç kısmı özenli bir şekilde düzeltilir. Astarın kalın ya da ince olması, yüzeyin yarı parlak veya mat olmasında etkendir; ancak genel olarak astar Afrika Kırmızı Astarlılarında görüldüğü gibi parlak değildir. Bazı kase ve çanakların dış yüzey ağız kenarları, fırında pişerken üst üste istiflenme sırasında, bu kısımlarının dışarıda kalarak daha çok ısıya maruz kalmasından kaynaklanan açık kahverengi, siyah veya krem-beyaz bir renk alır[186].

III. 2. 3. Yapım Teknikleri

Birçok atölye tarafından form ve bezemeleri taklit edilmiş olan bu kapların yapım teknikleri tartışmalıdır. Hayes, bazı Afrika kapları gibi kalıpta şekillendirildiklerini ileri sürer[187]. Landgraf, İ.S. 6. yüzyıldan sonraki parçaların iç kısmında görülen izlerin, çark çizgilerinin giderilmesi için kap ıslakken yapılan ilk rötuş işleminden sonra tekrar düzeltilmeyip kabaca bırakılmasından kaynaklandığını ileri sürer[188]. Vaag ise, kapların ağız kenarı ve dudak çıkıntılarının aynı tiplerde bile farklılıklar gösterdiklerini belirterek, önce gövdeyi şekillendiren ustanın kabın üst kısmında biriktirdiği kille de ağız kenarı ve dudağı yapabileceğini anlatır[189].

III. 2. 4. Tiplerin Gelişimi

Karakteristik özellikleri bakımından 10 gruba ayrılmış olan Phokaia Kırmızı Astarlı Sigillatalarında genelde orta boy çanak, kase ve tabaklardan oluşan kap biçimleri kullanılır. İ.S. 4. yüzyıl sonları - İ.S. 5. yüzyıl başlarında görülmeye başlanan ilk örnekler, Çandarlı Kaplarının ardılları veya taklitleri olarak üretilen basit, ağız kenarı içe dönük kaseler ve Afrika atölyelerinin etkisi ile üretilen dışa çıkıntılı, geniş ağız

[184] Hayes 1972, 323-324.
[185] Johnson 2008, 63.
[186] Waagé 1933, 298; Hayes 1972, 323-324.
[187] Hayes 1972, 294.
[188] Landgraf 1980, 56
[189] Vaag 2003, 204-206.

kenarlı kaselerden oluşur[190]. Grubun en popüler formu, Form 3 olarak bilinen İ.S. 5. yüzyıl başlarında görülmeye başlanan dışta kalınlaştırılmış, yüksek kenarlı çeşitli boyutlardaki çanak ve kaselerdir. Zaman içinde ağız kenarı kısalarak topuz biçimini alan bu kaplar, İ.S. 7. yüzyılın ortalarına kadar üretilir. Bunların yanı sıra, İ.S. 6 - 7. yüzyıllarda, seyrek olarak halka kaideli küçük kaseler de üretilir[191].

III. 2. 5. Bezeme Öğeleri

Afrika Kırmızı Astarlılarında olduğu gibi bu kaplarda da rulet ve tondoda baskı tekniği kullanır; aplike ve rölyef yoktur. İ.S. 5-6. yüzyıllarda yoğun olarak görülen ruletleme, tek seferde ikili, üçlü hatta daha çok bantlar halinde yapılır. Baskı bezemeler, İ.S. 4. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Afrika kaplarının etkisi ile bitkisel motifler, konsantrik daireler, rozetler ile bunların yiv ve rulet sıraları içindeki basit kompozisyonları şeklindedir. Bu bezemelerin erken örnekleri küçük; geç örnekleri daha büyüktür[192]. İ.S. 5. yüzyılın ortasından sonlarına kadar bitkisel ve geometrik motifler yaygın olarak kullanılır[193]. Tondodaki bezemeler genellikle merkezde rozet veya konsantrik daireleri çevreleyen palmet yapraklardan oluşur. Rozet ve konsantrik daireler genellikle palmet yapraklarının aralarında görülür. Bezeme alanı bazen yivlerle sınırlandırılır. Palmet yaprakları genellikle ince uzun gövdeli ve taç yapraksızdır. Palmetlerin bir kısmı tek damarlı bir kısmı ise çift damarlıdır[194]. İ.S. 6. yüzyılda bazı kapların tondosu baskının anlaşılır ve kolay yapılabilmesi için dışbükey işlenir[195]. Phokaia kaplarında, Afrika kaplarından alınan stilize kantharos motifi de görülür[196]. İ.S. 5. yüzyılın ortalarından İ.S. 6. yüzyıla kadar olan dönemde en yaygın görülen motifler hayvan figürleridir. Koşar vaziyette profilden yaban tavşanı ve köpeğe sıkça rastlanır[197].

---

[190] Hayes 1972, 325-328; Hayes 2008, 83.
[191] Hayes 1972, 342.
[192] Waagé 1933, Fig. 4, No. 220, 222; Waagé 1948, Fig. 32; Jones 1950, Fig. 165, D; Hayes 1972, 350, Fig. 72; Hayes 1997, 64; Williams 1989, Fig. 23, No. 284; Conrad 2000, Abb. 3, No. 9-10.
[193] Adak Adıbelli 2006, 96; Hayes 1972, 347.
[194] Uslu 1994, 56.
[195] Vaag 2003, 205.
[196] Waagé 1948, Fig. 32; Jones 1950, Fig. 165, I; Hayes 1972, 348, Fig. 78, No. 59-60.
[197] Waagé 1933, Fig. 4, No. 229; Waagé 1948, Fig. 33; Hayes 1972, Fig. 74-75, No. 35 a-y; Hayes 1985, Fig. 64, No. 18; Conrad 2000, Abb. 7, No. 2; Hayes 2001, Fig. 2, No. 5; Topoleanu 2003, Pl. CXIV, No. 17.

Geyik ve at türü hayvanlar[198] ile tavuskuşu ve benzeri kuşların yapıldığı örnekler mevcuttur[199]. Yunus balığı ve balık motifleri de severek kullanılır[200]. Aslan gibi vahşi hayvanlar çok seyrek görülür. Erken örnekleri Afrika kaplarının etkisiyle yapılan bu motiflerin ilk örnekleri daha büyük boyutlu ve kötüdür; ancak zaman geçtikçe küçülür ve daha iyi yapılırlar[201]. İ.S. 5. yüzyıl sonları ile İ.S. 6. yüzyıl başlarında nadir görülen kaba yapılmış insan figürlerinde Afrika kaplarından esinlenilir[202]. Haç çeşitlemeleri, İ.S. 5. yüzyıl ortalarından İ.S. 6. yüzyıl sonlarına kadar kullanılan en yaygın bezemelerdir[203]. En erken örnekleri Afrika motiflerinin etkisi ile yapılmış monogram haçlardır[204]. Çift damarlı ve Yunan haçının İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen hurma dalları ve geometrik motiflerle aynı kapta kompozisyon oluşturan örnekleri bulunur[205]. İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yaygınlaşan bu tip haçlar, Afrika kaplarında yoktur. İ.S. 5. yüzyılın son çeyreğinden itibaren haç motiflerinde çeşitlilik artar. Bunlar arasında benzerleri Afrika kaplarında görülen ve İ.S. 6. yüzyılın ortalarına kadar kullanılan çift çerçeveli basit haçların[206] yanı sıra kesişme noktaları yuvarlak şekillerle doldurulmuş (pendantlı) haçlar, bazen tepede gizli Rho harfi ile görülürler[207]. Kolları uçlara doğru genişleyen haçlar daha erken, kolları dik çıkanlar ise daha geç örneklerdir. İ.S. 6. yüzyılda A ve W'li haçlar, içi noktalı Yunan haçları ile kesişme noktaları ve içi süslenmiş haçlar da görülen örnekler arasındadır[208].

[198] Waagé 1933, Fig. 4, No. 229; Waagé 1948, Fig. 33; Hayes 1972, Fig. 74-75, No. 35 a-y; Hayes 1985, Fig. 64, No. 18; Conrad 2000, Abb.7, No.2; Hayes 2001, Fig. 2, No. 5; Topoleanu 2003, Pl. CXIV, No. 17.
[199] Waagé 1948, Fig. 33; Hayes 1972, Fig. 77, No. 46a-d, 47-50; Hayes 1985, Fig. 64, No 19.
[200] Waagé 1933, Fig. 4, No. 231, 233, 235; Hayes 1972, Fig. 76, No. 45 n-p.
[201] Hayes 1972, 347-348.
[202] Hayes 1972, 348, 362, Fig. 77, No. 53-58.
[203] Waagé 1933, Fig. 4, No. 239-241; Waagé 1948, Fig. 34; Jones 1950, Fig. 164, J-S; Hayes 1972, Fig. 78-79; Landgraf 1980, Fig. 14b, No. 1-5; Conrad 2000, Abb.7, No. 13-14.
[204] Hayes 1972, 348.
[205] Conrad 2000, Abb. 5, No. 12.
[206] Waagé 1948, Fig. 34; Hayes 1992, Fig. 50, No. 11-12.
[207] Waagé 1948, Fig. 34; Jones 1950, Fig. 164, J-O,Q; Mertens 1969, Fig. 4; Hayes 1972, Fig. 78-79, No. 67-68, 79-80; Hayes 1985, Fig. 64, No 21-22.
[208] Hayes 1972, 348-349, Fig. 79.

IV. PHOKAIA'NIN KUZEYİNDE BİR GEÇ ROMA DÖNEMİ TERRA SİGİLLATA ATÖLYESİ

Geç Roma Dönemi terra sigillata üretimine ev sahipliği yapan Phokaia antik kentinin kuzeydoğusundaki 1056 ada 13 parselde yapılan kazılarda Arkaik Dönem, Erken Hellenistik Dönem ve Geç Roma Dönemine ait yapı katları saptandı (Plan 2)[209]. Bu parselde 2009 yılında müze sondajlarıyla başlayan 2010 ve 2011 yıllarında bilimsel nitelikli arkeolojik çalışmalara dönüşen kazılar Foça Kazı Başkanlığı tarafından gerçekleştirildi. 2011 yılında kazılar sonuçlandı. İzmir II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, 27.09.2011 tarih ve 25 sayılı kararıyla söz konusu araziyi I. Derece Arkeolojik Sit Alanı ilan etti. Yapılan kazılarda üç ayrı yapı katının varlığı ortaya çıkarıldı. I. yapı katının Erken Arkaik Dönemde, İ.Ö. 600 yıllarında oluşturulduğu anlaşıldı. Bu yapı katına ilişkin duvarların az sayıda korunmasına karşın, büyük mekanların varlığı ortaya kondu. Öte yandan alanın güneybatı bölümündeki yaklaşık 4 m. çapında ve 7 m. derinliğindeki kuyunun I. yapı katına ait olduğu ve I. yapı katının kullanımı sırasında İ.Ö. 6. yüzyılın ikinci yarısında veya sonlarında yapıldığı anlaşıldı (Lev. 2 a). I. yapı katının Klasik Dönemin sonuna kadar devam ettiği, kazılar sonucunda bulgulara göre anlaşıldı. II. yapı katının ise Klasik Dönemde, İ.Ö. 4. yüzyılın sonlarında oluşturulduğu anlaşıldı. Uzun süre ayakta kalan bu yapı katı, Roma Döneminde de devam etmiş olmalıdır; ancak alanda Geç Roma Döneminde, yani İ.S. 4. yüzyılın sonlarında, yeniden büyük bir yapılanma olur (Plan 4). III. yapı katının olduğu zamanda, yani Geç Roma Döneminde alanda büyük bir seramik atölyesinin varlığı kendini gösterir. Büyük kuyunun da bu dönemde içi doldurularak terra sigillata fırınına dönüştürüldüğü anlaşıyor (Lev. 1 a). Kuyu, işlevini yitirip seramik fırınına dönüştürülünce güneybatı yönünde iki küçük su kuyusu oluşturulur (Lev. 1 b). Büyük kuyunun içerisinde, en dibinde elimize geçen seramikler, İ.S. 4. yüzyılın sonlarından olduğu için bu kuyunun işlevini yitirme, yani kapatılarak seramik fırınına dönüştürülme zamanı bu zaman olmalıdır. Çevredeki yoğun seramikler de fırının Kırmızı Astarlı terra

[209] Özyiğit 2012, 497.

sigillata ürettiğine işaret ediyor. Öte yandan fırının üst dolgusu içinde üst katmanlarda ele geçen çok sayıda yanık ve cüruflu fırın taşı bu durumu destekler (Lev. 1 a)[210].

Bu alanda toplam 24 sondaj çukuru açıldı (Plan 3). Seramiklerin büyük çoğunluğu alanın kuzeydoğusu ve 20 No.lu sondajdan ele geçti. Osmanlı ve Bizans seramiklerinin oldukça az olduğu bu alanda, yoğun olarak Geç Roma Dönemi terra sigillata ve Roma Dönemi kaba mutfak seramik parçaları ile Hellenistik Dönem siyah firnisli ve kalıp yapımı (Megara) seramik parçaları ele geçti. Bunların dışında, Klasik Dönem siyah firnisli ve figürlü seramik parçaları ile Arkaik Dönem siyah firnisli ve bantlı seramik parçaları da bulundu[211].

Geç Roma Dönemine tarihlenen terra sigillata fırınının hemen altında bulunan kuyu yapısındaki buluntular kendi aralarında homojenlik gösteriyor. Kuyunun en dibinde, deniz seviyesinin (-5) m. kadar altında bulunan seramikler genel anlamda İ.S. 4. yüzyıl sonları - İ.S. 5. yüzyıl başlarına tarihleniyor. Yukarılara doğru çıkıldıkça özelikle (-2) ile (-3) m. lerde kuyunun ortalarına doğru İ.S. 5. yüzyıla ait bir yoğunluk göze çarpıyor; ancak bu seviyelerde İ.S. 6. yüzyıla ait sınırlı sayıda görülen seramiklerin ise çalışma şartları nedeniyle bu seviyelerde ele geçtiğini düşünüyoruz. Hergün pompalarla kuyudan dışarı atılan su, sürekli olarak kuyu duvarlarından tekrar yeniden doluyordu; bu nedenle zemin sürekli çamurluydu ve bu şartlarda yapılabilecek en iyi çalışma ortaya konmaya çalışıldı (Lev. 2 b). Daha üst seviyelerde (-1) ile (-2) m. arasında ise İ.S. 6. yüzyıla ait bir yoğunluk mevcut olup, (-56) cm. seviyesinde ise yanık kil taban bulunuyor (Lev. 3 a). Bu kil taban, fırının bulunduğu seviyeye aittir.

Seramik fırınının birkaç m. ötesindeki atölye yapısında ise seviyelere göre buluntuların tarihleri arasındaki homojenlik aynı şekilde görülüyor (Lev. 3 b). Bu Geç Roma Dönemine ait atölye yapısı üzerinde 1.85 - 2 m. seviyesinde özellikle İ.S. 6. yüzyıl ilk yarısı ve ortalarına tarihlenen terra sigillata seramikler bulunur. 1.85 - 1.60 m. seviyesinde ise İ. S. 5. yüzyıl ortası ve üçüncü çeyreğine ait seramikler mevcut iken, bu seviyeden 1.30 m.'ye inince İ.S. 5. yüzyıl başlarına tarihlenen seramikler görülüyor. Fırın, kuyu ve atölyeye ait incelenen seramiklerin tarihlere göre sayısal yoğunlukları

[210] Özyiğit 2013, 175.
[211] Doğan 2013, 20-21.

Grafik 6'da görülebilir. İncelediğimiz seramiklerin bu seviyelerde bu tarihleri göstermeleri tesadüf değildir; aksine İ. S. 4. yüzyıl sonlarından İ.S. 6. yüzyıl sonlarına kadar bu yapının atölye yapısı olarak kullanıldığını gösterir. Aynı zamanda burada üretilen seramiklerin de aynı alan üzerinde birkaç metre ileride bulunan seramik fırınında pişirilmesi bu alanın kompleks olarak yaklaşık 200 yıl boyunca terra sigillata üreten bir atölye alanı şeklinde kullanıldığını kanıtlar niteliktedir (Plan 4).

IV. 1. İÇE DÖNÜK AĞIZLI KASELER

Çalışmada kataloğa aldığımız ilk form, ağız kenarı hafifçe kalınlaştırılarak içe döndürülmüş kaselerdir. Bu kaselerde gövde, ağız kenarının altında hafif bir dışbükey profil yaptıktan sonra aşağı doğru daralır ve alçak halka kaide ile sonlanır[212]. Hayes tarafından Form 1 olarak tanıtılan bu kapların ağız çapları 10-32 cm arasında değişiklik gösterir ve bunlar dört alt tipe ayrılır. Hayes bu sınıflandırmada temel olarak kronolojik gelişimi esas alır[213].

IV. 1. 1. Form 1A

Ağız kenarı kalınlaştırılmış ve hafif içe dönük, gövde geniş ve yüksektir. Kaide, orta yükseklikte halka şeklindedir. Gövdeden kaideye geçişte ise kademe görülür.

1A buluntuları: incelemelerimiz sonucunda; üç ağız parçası (Kat. No. 1-3) ve dört kaide parçası (Kat. No. 11-14) olmak üzere toplamda yedi parça Form 1A örneği kataloğa alındı. Kat. No. 1 olarak gösterilen parçanın ağız kenarı kalınlaştırılmış ve içe dönük, gövde kısmı ise kaideye doğru daralan şekilde devam eder. Parçanın yakın benzerleri[214] Hayes'in kontexte bağlı kalarak tarihlendirdiği Atina Agorası örneklerine dayanarak İ.S. geç 4 - İ.S. erken 5. yüzyıla verilir, bu tarih kuyu yapısının en dibinden ele geçtiği için doğru bir tarihlemedir. Kat. No. 2'de aynı şekilde ağız kenarı kalınlaştırılarak içe döndürülmüş; ancak gövde kısmı daha bombelidir. Çandarlı Form

[212] Hayes 1972, 325.
[213] Hayes 1972, 325-326, Fig. 65.
[214] Hayes 1972, 325-326, Fig. 65; Tekocak 2006, 57, Lev. 10; No. 63; Sekban 2007, 34-35, Lev. 45, No. 133; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1232; Fırat 2011, 127, Lev. 90, No. 26.

4'e[215] en çok benzeyen parça olmakla birlikte form açısından halefi denilebilecek niteliktedir. Fırın yapısının üst seviyelerinden ele geçen bu ağız parçasının aynı profile ait benzerleri; Atina Agorası[216], Antandros[217] ve Kelenderis'te[218] bulunur. Atina Agorası'ndaki bu örneğin tarihlemesi, aynı kontextten ele geçen buluntular vasıtasıyla yapılmış olup, Antandros ve Kelenderis'teki tarihlemeler, Hayes'in Atina Agorası buluntularına dayanarak yaptığı tarihlemeye bağlı kalınarak verilir. Kat. No. 3'ün Form 1A örneklerine oranla ağız kenarı daha düz ve dik yapılmış, gövde ve kaideye geçiş bölümleri ise diğer örneklerle benzerlik gösterir. Hayes'in tarihlemesine bağlı kalınan benzerleri de[219] gözönünde bulundurularak bu tip, diğer örnekler gibi İ.S. geç 4 - İ.S. erken 5. yüzyıla verilebilir. Bu üç parçanın da ağız kenarları pişerken istiflemeden dolayı yüzey rengi olan açık kırmızıdan farklı olarak gri ile karışık kırmızımsı kahverengini alır. Bu gruba ait ele geçen kaide örneklerine bakacak olursak genel anlamda yüksek ve oturma düzlemine doğru üçgenimsi bir formda daralan profile sahiptirler. Kat. No. 11; halka formundadır ve dışta iki yivle çevrelenir. Gövde ve kaide arasındaki geçiş belirgindir. Fırın yapısında üst seviyede ele geçen bu kaide tipi, Çandarlı Form 4'e çok benzer ve Phokaia üretimlerinden sonra Afrika Kırmızı Astarlı seramiğinde Form 104A[220] olarak İ.S. 6. yüzyıl ortalarında görülür. Bu tipin benzerleri Atina Agorası'nda aynı tarihli kontextte[221], Assos[222] ve Troia'da ise Geç Roma Dönemine tarihlenen tabakalardan ele geçen depozitlerde[223] bulunur. Kat. No. 12 - 13'ün oturma düzlemleri üçgenimsi formdadır ve tondo kısmına doğru aşağı eğimlidirler. Bu kaidelerin her birinde dışta belli belirsiz yivler görülür. Gövde ile kaidenin birleşme yerleri belirgindir. Atölye ve fırın alanında birbirine çok yakın seviyelerde fakat farklı plankarelerde ele geçen bu iki parçadan Kat. No. 13'ün astar rengi alacalı koyu kırmızıdır; hem form hem de astar rengi ve kalitesi açısından Çandarlı üretimleri ile benzerlik gösterir. Profil olarak birbirine benzeyen bu iki kaide parçasının kontext ve tabakalara göre tarihlendirilen aynı zamanda Hayes'in kontexte

[215] Hayes 2008, 201, Fig. 25, No. 807.
[216] Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1231.
[217] Sekban 2007, 34-35, Lev. 45, No. 134.
[218] Tekocak 2006, 57, Lev. 10; No. 63.
[219] Hayes 1972, 325-327, No. 2, Fig. 70; Sekban 2007, 34-35, Lev. 45, No. 135; Fırat 2011, 128, Lev. 120, No. 186.
[220] Hayes 2008, 233, Fig. 36, No. 1158-1159.
[221] Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1230.
[222] Zelle 2003, 89 - 90, Abb. 5:4.
[223] Tekkök-Biçken 1996, 138, G66.

göre yaptığı buluntu tarihlemesi kabul edilen yakın örnekleri[224] bu tipe ait diğer kaplar gibi İ.S. geç 4 - İ.S. erken 5. yüzyılda üretildiğini gösteriyor. Kat. No. 14, bozuk üretim olup aşırı/yanlış pişirildiği için hamur ve renk açısından diğer parçalardan farklılık gösterir. Tondo kısmı keskin bir şekilde içe eğimlidir. Aynı zamanda kaidenin iç kısmında gövdeyle birleştiği yerdeki çıkıntıya, ele geçen diğer Form 1A örneklerinde rastlanmadı. Hayes'in Atina Agorası kontext buluntularına dayanarak tarihlediği bir örnek[225] ile karşılaştırarak Form 1A içerisinde değerlendirdiğimiz bu bozuk üretimi, hem benzeri yoluyla hem de kuyu yapısının en dibinden ele geçmesinden dolayı İ.S. geç 4 - İ.S. erken 5. yüzyıla tarihlendirmek yanlış olmaz.

Seramik fırınına çevrilen kuyunun en dibinde ele geçen Kat. No. 14 olarak gösterdiğimiz bozuk üretim kaide parçası, atölye varlığını kanıtlaması açısından önem taşır. Kat. No. 13; atölye yapısının çevresinden ele geçmiş olup Form 1A'ya ait diğer parçaların tümü seramik fırınına çevrilen kuyu yapısından ele geçti. Bu alanın atölye alanı olarak kullanıldığını gösterdiği için atölye yapısı ve buna ait seramik fırınının hemen bitişindeki sondajlardan ele geçen aynı özellikleri gösteren türdeş parçaların da bir kısmı kataloğa alındı. Form 1A'ya ait parçalar, tüm bu inceleme ve değerlendirmeler sonucu İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıla tarihlenir.

IV. 1. 2. Form 1B

Form 1A tipine benzeyen profil burada daha basittir ve cidar daha kalındır. Ağız kenarı hafif içe dönük, gövde daha derin ve az kavislidir. Halka kaide ise alçaktır.

1B buluntuları: Bu tipe ait üç adet ağız parçası incelendi (Kat. No. 4-6). Üç parçanın da özellikle ağız kenarları kalınlaştırılmış profildedir. Kat. No. 4'ün ağız kenarı içe döndürülmemiş ve gövde diğer iki parçaya oranla daha düzleştirilmiş olarak aşağı iniyor. Bu parçanın ağız kenarında pişerken istiflemeden dolayı renk değişikliği görülür. Buna benzer bir parça Anemurium[226] ve Troia'da[227] bulunur. Kat. No. 5'in ağız kenarı içe döndürülmüş, oldukça şişkin ve içte gövdeye geçiş kısmı belirgindir. Ağız kenarının

[224] Zelle 2003, 89 - 90, Abb. 5, No.4; Tekocak 2006, 56, Lev. 10, No. 64; Sekban 2007, 35, Lev. 48, No. 142; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1231.
[225] Hayes 1972, 327, No. 2, Fig. 66.
[226] Williams 1989, 47- 48, Fig. 22, No. 263.
[227] Tekkök-Biçken 1996, 137, Fig. 84, G62.

içe kıvrık profili, İ.S. 5. yüzyıla tarihlenen kontext içerisinden ele geçen Atina Agorası'ndaki[228] bir örnek ile benzerdir. Kat. No. 6 ise, Form 1B ve 1C arasında bir geçiş örneği teşkil eder. Dışta ağız kenarı, gövdeye geçişte dirsek yapar. Bu yönüyle Form 1C'ye benzer; ancak ağız kenarının profili açısından 1B olarak değerlendirilebilir. Gövde, kaideye doğru daralan bir yapıda devam eder. Sığ bir kase formundadır. Benzerlerinin tarihlemesi ise; Smyrna Agorası'nda[229], Anemurium[230] ve Ephesos buluntularının tarihlemesine dayanarak, Troia'da[231] ise ele geçtiği tabakaya dayanarak yapılır. İncelediğimiz bu üç parça kuyu yapısının alt seviyelerinden ele geçmiş olup, belirttiğimiz benzerlerine dayanılarak İ.S. 5. yüzyıl ve ortasına tarihlenirler.

IV. 1. 3. Form 1C

Ağız kenarı uçta hafif kalınlaştırılmış olup 1A ve 1B'ye oranla daha kalın bir dudak yapısına sahiptir. Genel olarak dışta ağız kenarı gövdeye doğru hafif bir dirsek yapar.

1C buluntuları: Bu tipe ait tek bir ağız parçası ele geçti (Kat. No. 7). Bu parçanın ağız kenarı gövdeye doğru düz inip, dirsek yapar ve yumuşak bir geçişle gövde şeklini alır. İç yüzey ağız kenarında çok hafif içe dönük profil gözlenir ve gövde sert bir şekilde kaideye doğru daralarak iner. Fırın yapısının üst seviyelerinden ele geçen ve form gelişimine göre İ.S. 5. yüzyılın başlarına ait olan bu parçanın yakın örneği Atina Agorası'nda[232] aynı tarihli kontextte bulunur.

IV. 1. 4. Form 1D

Bu form genel olarak diğer tiplere göre daha küçük boyutlardadır. Ağız kenarı yuvarlatılmış ve kaide iyice basıklaşmış halka şeklindedir. Daha kalın yapılan ağız kenarı dışa doğru açılır.

---

[228] Hayes 2008, 237, Fig. 37, No.1232.
[229] Erol 2014, 262-263, No. 241.
[230] Williams 1989, 47, Fig. 22, No. 264.
[231] Tekkök-Biçken 1996, 137, Fig. 84, No.G65.
[232] Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1233.

1D buluntuları: Bu tipe ait üç ağız parçası ele geçti (Kat. No. 8-10). Dışa açılmış ağızlı Kat. No. 8 ve 9, bu özelliği ile Afrika Kırmızı Astarlılarından Form 53b[233] ile benzerdir. İç ve dış yüzeyde herhangi bir yive veya geçişe sahip olmamakla birlikte ağızdan gövdeye daralan şekilde iner. Her iki parça da seramik fırınının üzerinde bulunduğu kuyu yapısının alt seviyelerinden ele geçti ve tabaka ile kontexte dayalı olarak Hayes'in de yaptığı tarihlemeye bağlı kalınan yakın örnekleri[234] ile form gelişimi de dikkate alınarak İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirildi. Fırın yapısının üst seviyelerinden ele geçen Kat. No. 10 ise, neredeyse dik inen gövde formu açısından Çandarlı Form 2[235] ile benzerlik gösterir. Buna benzer Smyrna Agorası'ndan[236] ele geçen bir ağız parçası, Ephesos[237] ve Stobi'de[238] bulunan benzerlerine dayanarak İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı ile üçüncü çeyreğine tarihlendirilir. Ağzı dışa açılmış biçimdedir ve üstü hafif düzdür. Dış yüzeyde belirgin yivler bulunur. Tüm bu incelemelerden yola çıkılarak Form 1D, İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlenir[239].

Bu parçaların yanı sıra Form 1'e ait olup hangi gruba ait olduğu anlaşılamayan üç adet kaide parçası (Kat. No. 15 - 17) ele geçti. Bu parçalardan Kat. No. 15; Çandarlı Form 4 üretimlerine benzer. Atölye yapısında üst seviyelerden ele geçen bu parça belki de Çandarlı üretimidir ve usta bunu taklit etmek için kullanmış olabilir. Kaidenin oturma düzlemi üçgen formludur ve kaide ile gövde arasındaki geçiş kademelidir. Kaide dışta dalgalı gibi görünür ve iki adet yive sahiptir. Gövde, tondo kısmına doğru eğimli iner. Erken üretimlerdendir. Kontextten ele geçen Atina Agorası'ndaki[240] örneği İ.S. erken 4. yüzyıla, Hayes'in tarihlemesinin kullanıldığı Antandros[241] örneği ise İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıla verilir. Parçamız ise profil gelişimi açısından Antandros örneğine daha yakın olup, İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıla tarihlenir. Kat. No. 16-17 kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan orta seviyelerden ele geçti. Kat. No. 16, kaide parçalarının arasında form açısından Çandarlı üretimlerine en çok benzeyendir. İç yüzeyde gövde kısmında derin yapılmış dört adet yiv ile yerel bir

[233] Hayes 2008, 223, Fig. 32, No. 1044-1045.
[234] Uslu 1994, 79, Çiz. 5, No. 19 - Çiz. 6, No. 23; Tekkök-Biçken 1996, 137, Fig. 84, No. G60; Sekban 2007, 35, Lev. 39, No. 117; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1236.
[235] Hayes 1972, 319.
[236] Erol 2014, 264, No. 244.
[237] Ladstätter 2005, 149, Taf.1.10.
[238] Anderson 1977, 60, Pl.46, No. 333.
[239] Tekkök-Biçken 1996, 137, Fig.84, No. G60; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1236.
[240] Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1230.
[241] Sekban 2007, 35, Lev. 48, No. 142.

çeşitleme olduğu söylenebilir. Kaide dışta kademelidir ve gövde kaideye doğru daralarak iner. Profil bakımından Hayes'in bir benzeri[242] ile yaptığı tarihlendirmeye bağlı kalınarak İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilebilir. Kat. No. 17 ise bir önceki parçadan daha küçük boyutludur. Çandarlı Seramiği Form 5[243] ile benzerlik gösterir. Olasılıkla Form 1'e ait yerel bir çeşitleme olan bu parçanın iç yüzeyindeki çark izleri oldukça belirgindir ve bu tipe benzer Hayes tarafından ele geçtiği kontexte bağlı kalınarak İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiş bir örnek mevcuttur[244].

Phokaia 1056 ada 13 parseldeki Geç Roma Dönemine ait seramik atölyesinden Form 1'e ait 10 ağız, yedi kaide parçası olmak üzere toplam 17 parça kataloğa alındı (Kat.1-17). Form 1'e ait olan bu yerel üretim örnekleri, Çandarlı Seramiği Form 4'e ait kaselerle yoğun benzerlikler taşırlar[245]. Bu parçaların Erken Roma Dönemi Çandarlı Seramiği ve Geç Roma Phokaia Seramikleri arasındaki geçiş parçaları olduğu düşünülür[246]. Genel anlamda elimize geçen Form 1 örnekleri, Phokaia'nın kendi kil özelliklerinde, Çandarlı tipinde yapılmışlardır. Dolayısıyla, İ.S. 3. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yoğun biçimde üretilen Form 1 ve alt tipleri, İ.S. 5. yüzyılın ortalarına ve hatta dördüncü çeyreğine kadar kullanımda kalır[247]. Hayes, Form 1'i Atina Agorası ve Selanik'ten ele geçen buluntulara dayanarak İ.S. geç 4. yüzyıl - 5. yüzyılın üçüncü çeyreği arasına tarihlendirir[248]. Kat. No. 2, 13, 10, 15, 16 ve 17 Çandarlı üretimleriyle benzerlik gösterirler. Kat. No. 15 profilin yanı sıra astar özellikleriyle de Phokaia üretimlerinden ayrılır, olasılıkla Çandarlı üretimidir. Kat. No. 16 ve 17, Çandarlı üretimlerine de benzerlik gösteren yerel çeşitlemelerdir. Kat. No. 8, 9 ve 11 ise Phokaia üretimleri ile Afrika Kırmızı Astarlıları arasındaki bağı göstermesi açısından oldukça önemlidir; çünkü İ.S. 3. yüzyılda Çandarlı Sigillatalarının üretiminin azalmasıyla Afrika Kırmızı Astarlıları, Ege ve Akdeniz ticaretine girmeye başlar. Phokaia üretimleri ise, Afrika Kırmızı Astarlılarının en büyük rakibi olmayı başarır. Kat. No. 1, 4-6, 8-9 ve 14 seramik fırınının üzerinde bulunduğu kuyunun en alt seviyelerinde ele geçti. Kat. No. 14 ise bu alandaki üretimi kanıtlar nitelikte bozuk

[242] Hayes 1972, 325 - 327, Fig. 65.
[243] Tekkök-Biçken 1996, 131, Fig. 84, No. G27 bis.
[244] Hayes 1972, 327, Fig. 66.
[245] Schrunk 1986, 360.
[246] Williams 1989, 47; Hayes 1972, 326.
[247] Fırat 2011, 130.
[248] Hayes 1972, 327.

üretim olduğu için oldukça önemlidir. Bir kısmını benzerlerini verirken belirttiğimiz Form 1'e ait örnekler; Troia[249], Atina Agorası[250], Kelenderis[251], Tarsus[252], Antandros[253], Aphrodisias[254], Assos[255], Smyrna[256], Ephesos[257], Stobi[258], Abu Mena[259], Magnessia[260], Knidos[261], Perge[262] ve Anemurium[263]'da bulunur. Tüm bu dağılımdan Form 1'in, Geç Roma Döneminde Roma'nın doğusunda yaygın şekilde kullanım gördüğü anlaşılıyor.

IV. 2. DIŞA ÇEKİK GENİŞ YASSI AĞIZ KENARLI TABAKLAR

Phokaia Kırmızı Astarlıları Sigillatarına ait Form 2 tabaklarının ağız kenarı dışa çekik, geniş ve yassıdır. Gövde dışbükey kavisli ve sığdır. Kaide profillendirilmemiş alçak halka şeklindedir. Bu tabakların ağız çapları 11-38 cm. arasında değişiklik gösterir. Form 2 tabaklarının oturma düzlemi alçak olduğu için geniş ve düz olan tondosunda iç yüzeyde palmetler, yapraklar, geometrik şekiller ve rozetlerden oluşan bezemeler görülür. Bu tabaklar hem form hem de bezeme öğeleriyle İ.S. orta ve geç 4. yüzyıla tarihlenen Afrika Kırmızı Astarlıları Form 59'un etkisi altında kalınarak ortaya çıkar[264]. Aynı zamanda Afrika Form 67 ile benzer özellikte olup, hepsi dışa açılan ağıza ve benzer gövde yapılarına sahiptirler. Form 2'nin bu Afrika modellerinden sonra onların taklidi olarak yapıldığı söylenebilir.

Bu tip tabaklar oldukça kalın cidarlıdır. Astar mattır ve Phokaia üretimlerinin genel özelliğinde olduğu gibi neredeyse kille aynı renktedir. Bazı kaplarda daha kalın bir astar görülebilir[265]. Hayes bu grubu önce üç alt tipe ayırır[266]; ancak 2008'de yaptığı

[249] Tekkök-Biçken 1996, 138, Fig. 84, No. G66.
[250] Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1230 - 1236.
[251] Tekocak 2006, 40, Lev. 10, No. 63 - 65.
[252] Adak Adıbelli 2006, 98 - 99, Lev. 23, No. 218 - 222.
[253] Sekban 2007, 34-35, Lev. 45 No. 133-135, Lev. 48 No. 142.
[254] Hudson 2008, 336, Fig. 14, No. 3.1.
[255] Zelle 2003, 89 - 90, Abb. 5.
[256] Doğer 2007, 99, Pl. II; Erol 2014, 86-88, No. 238-244.
[257] Gassner 1997, 140, Taf. 44, No. 535.
[258] Anderson Stojanović 1992; 59 - 61, Pl. 45 - 47, No. 394 - 417.
[259] Hayes 1972, 326.
[260] Vapur 2001, 61 - 62, Çiz. 11, No. 54.
[261] Doksanaltı 2006, 70, K210a.
[262] Fırat 1999, 33 - 34, Lev. 44, No. 153.
[263] Williams 1989, 47, Fig. 22, No. 262.
[264] Hayes 1972, 328.
[265] Schrunk 1986, 351.
[266] Hayes 1972, 327.

çalışmasında bu tipe ait küçük boyutlu örnekler için D alt grubunu oluşturur. Sonuç olarak Form 2'ye ait dört alt tip bulunur[267].

IV. 2. 1. Form 2A

Ağız kenarı dışa verev çekilmiş ve geniş uzantılı, uçta hafifçe yuvarlatılmış olan bu tabakların hafif kavisli olan gövdesi sığdır. Ağız çapları 27-30 cm arasında gösterilir (Kat. No. 19, 31.2 cm. çapını verir). Tondosunda yivler ve baskı tekniğinde yapılmış motifler bulunur[268]. İç yüzeyde ağız kenarı ve gövde geçişi oldukça keskin bir çıkıntıya sahiptir. Dışta ise ağız ve gövde geçişi içbükeydir. Kaide ise kısa halka formludur.

2A buluntuları: Form 2A'ya ait 2 ağız (Kat. No. 18-19), 8 kaide parçası (Kat. No. 20-27) kataloğa alındı. Bu tipe ait incelediğimiz iki ağız parçası da formun genel özelliklerini gösterir; dışa çekilmiş geniş yassı kenarlı, içte ağız ve gövde geçişinde gözle görülebilir çıkıntıya sahiptirler. Kat. No. 18, daha sığ gövdeli ve dışta ağız altında derin bir yive sahip. Astarı aşınmış olduğu için seçilemeyen bu parçanın en yakın benzerleri; Kelenderis[269] ve Antandros'ta[270] Hayes'in tarihlemesine; Smyrna Agorası'nda[271], Priene[272] ve birkaç kentin tarihlemesine; Troia'da[273] ise ele geçtiği depozitin tarihine bağlı kalınarak genel anlamda İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. 5. yüzyıl ilk yarısına tarihlendirilir. Kat. No. 19 ise daha derin bir gövdeye sahiptir. Parçanın ele geçen en yakın benzerleri[274], İ.S. geç 4 - İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir. İncelenen 8 adet kaide parçasından Kat. No. 20 ve 21'de tondo üzerinde yanyana dizilmiş palmet yapraklarının arasında konsantrik küçük daire motifleri bulunur. Kat. No. 20'deki bezemede biri tam diğeri yarım korunmuş iki palmet ve bunların arasında konsantrik bir daire bulunuyor. Palmetlerin üst kısmında birbiri ardı sıra yapılmış yivler vardır. Bu örnekteki yapraklar daha kalın ve geniş tutulmuş olup, kabın cidar kalınlığı da daha fazladır. Kat. No. 21'de yalnız ikisi kısmen korunmuş ve aralarında konsantrik

[267] Hayes 2008, 238.
[268] Waagé 1933, 298.
[269] Tekocak 2006, 57, Lev. 10, No. 66.
[270] Sekban 2007, 29, Lev. 20, No. 60.
[271] Erol 2014, 267, No. 250.
[272] Yılmaz 2007, 126, Abb. 2.2.
[273] Tekkök-Biçken 1996, 138, Fig. 85, No. G67.
[274] Hayes 1972, 327, Fig. 66, No. 1; Williams 1989, 47-48, Fig. 22, No. 265; Doğer 2007, 99 - 100, Pl. II b-c; Hayes 2008, 237, Fig. 85, No. 1237.

bir daire bulunan bu yapraklar daha ince ve uzun yapıdadır. Form 2 tipinde görülen bu bezeme öğeleri, daha çok Afrika Kırmızı Astarlı seramiklerin İ.S. 4. yüzyıla tarihlenen formlarında vardır[275]. Bu kaplara ait palmet bezeme örnekleri[276], kapların bulunduğu kontexte göre yapılır ve bu iki kaidenin profil olarak benzerleri[277] de aynı yöntemle İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıla verilir. Kat. No. 22'deki tek yapılmış veya biri korunmuş olan yaprak bezemesini Hayes[278], baskı bezemelerin ilk örnekleri olarak nitelendirip İ.S. 360-450 arasına tarihlendirir. Parçamızdaki bu tek yaprağın üst ve alt kısmında yivlendirme bulunuyor. Bezeme açısından Smyrna Agorası'nda[279] bulunan benzer bir örnek, Hayes'in tarihlemesi göz önünde bulundurularak İ.S. 4. yüzyılın son çeyreğine verilir. Kaide tiplerine bakacak olursak, Kat. No. 20 ve 21'de kaide profillendirilmemiş ve basma düzleminde üçgenimsi form görülürken, Kat. No. 22 ve 23'de kaidenin basma düzlemi düz ve iç kısımda kalan taraf havada duruyor. Bu şekilde kaideye sahip bir örnek Atina Agorası'nda[280] rapor edilir. Tondoda yan yana iki adet rozet motifi bulunan Kat. No. 24 oldukça kalın cidarlıdır. Dışta profillendirilmemiş bu kaidenin oturma düzlemi düzdür. Buradaki rozetlerin yakın benzerleri[281], üzerinde bulunduğu kapların ait olduğu kontexte bağlı kalınarak Hayes tarafından İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. 5. yüzyıl başına verilir. Kaide tipi ise hem Hayes'in tarihlemesi hem de Troia'da ele geçtiği depozite[282] bakılarak İ. S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıla tarihlendirildi. Kat. No. 25'te verilen kaide parçası dışta profillendirilmemiş, oturma düzlemi oldukça geniş ve tondosu da düzdür. Kat. No. 26, gövdenin kaideye daha dik inmesi bakımından diğer 2A kaidelerinden ayrılır; gövde tabaktan çok kase biçimini almış gibidir. Hayes, bu parçanın benzerini 2D alt tipi olarak verir[283]; ancak 2D örnekleri çok küçük boyutlardadır. Parça, daha geniş bir çap verdiği için 2D alt tipinde değerlendirmeyi uygun bulmadık. En yakın benzeri Antandros'tan[284] ele geçen bu parçayı 2A alt tipinde inceledik. İ.S. 4. yüzyıl sonlarında seramik fırınına çevrilen kuyu yapısının en alt seviyesinden ele geçmiş olan Kat. No. 27'ye benzer kaide örnekleri ise

[275] Hayes 1972, 328.
[276] Hayes 2008, 246, Fig. 42, Pl. 64, No. 1333-1338.
[277] Williams 1989, 47-48, Fig. 22, No. 268; Hayes 2008, 237-238, Fig. 37, No. 1237-1238.
[278] Hayes 1972, 349-350.
[279] Erol 2014, 315, No. 355.
[280] Hayes 2008, 237, Fig. 37, No.1237.
[281] Hayes 2008, 246, Fig. 42, Pl. 64, No. 1333-1336.
[282] Tekkök-Biçken 1996, 138, Fig. 85, No. G68; Hayes 2008, 238, Fig. 37, No. 1238.
[283] Hayes 2008, 238, Fig. 38, No. 1245.
[284] Sekban 2007, 29, Lev. 21, No. 62.

kimi yayınlarda 2A[285], kimi yayınlarda 2B[286] alt tipinde gösterilir. Değerlendirmemizde yakın benzeri olan Kat. No. 26 göz önünde bulundurularak 2A olarak incelendi ve İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıla tarihlendirildi.

IV. 2. 2. Form 2B

Form 2A tipine oranla daha orta veya küçük ölçekli tabakları kapsar. Ağız çapları 11-24 cm. arasındadır. Dışa çekik uzantılı olan ağız kenarı daha dar ve hafif dışbükeydir. Çoğunlukla dudak ucunda yiv görülür[287]. Ağızdan gövdeye geçiş genellikle dik biçimdedir. Hafif kavisli derin gövde yapısı Form 2A örneklerine oranla daha belirgin bir kaide ile sonlanır. Alçak kaideli tiplerin oturma düzlemi ise üçgenimsidir.

2B buluntuları: Bu tipe ait tek bir kaide parçası incelendi. Fırın yapısı çevresinde üst seviyelerde bulunan Kat. No. 28 olarak gösterilen bu kaide parçası, dışta profillendirilmemiş olup gövdeye düz bir profille çıkar. Gövde, orta noktada yere değecekmiş gibi tondoya doğru eğim yapar. Bu kaide profilinin yakın benzeri Anemurium'da[288] Hayes'in tarihlemesi kabul edilerek İ.S. geç 4 - İ.S. erken 5. yüzyıla verilir.

IV. 2. 3. Form 2C

Ağız ve dudak profili genel olarak diğer gruplarla benzerdir; ancak ağzın iç yüzünde iki düz basamak görülür ve hafif kıvrımlı gövdeye sahiptir[289]. Ağızdan gövdeye geçiş hafif bir içbükey profille sağlanır. Gövdeden kaideye geçiş daha az belirgindir ve gövde yapısı sığ halka kaide ile sonlanır.

2C buluntuları: Bu alt tipe ait bir adet ağız parçası incelendi (Kat. No. 29). Parçada dışa çekilmiş geniş ağzın iç yüzünde iki kademeli basamak bulunur. Derin gövdelidir. Dışta ağızdan gövdeye geçişte içbükey profil gözlenir. Yakın benzerleri

[285] Tekkök-Biçken 1996, 120, Fig. 85, No. F25.
[286] Williams 1989, 47- 48, Fig. 22, No. 267.
[287] Waagé 1933, 298.
[288] Williams 1989, 47- 48, Fig. 22, No. 267.
[289] Waagé 1933, 298.

Atina Agorası'nda[290], bulunduğu kontextin tarihlemesi ile; Smyrna Agorası'nda[291], Ephesos ve Anemurium buluntularının tarihlemeleri göz önünde bulundurularak; Antandros'ta[292] ise Hayes'in tarihlemesi kabul edilerek genel anlamda İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıla tarihlendirilir.

IV. 2. 4. Form 2D

Bu alt tip, oldukça küçük boyutludur[293]. Afrika Grubu seramiklerden İ.S. 3. yüzyılın sonu - 4. yüzyılın başlarına tarihlenen Form 46 ile benzer özellikler gösterir[294]. Ağız yapısı dışbükeydir ve dışa sarkık dudaklıdır. Dudaktan gövdeye geçişte derin bir "s" profili yer alır. Hafif dışbükey derin bir gövde ve belirsiz ince bir kaideye sahiptir[295].

2D buluntuları: Form 2'ye ait incelediğimiz son parça, 4.8 cm çapını veren oldukça küçük boyutlu bir kaide parçasıdır (Kat. No. 30). Bu tipe ait ele geçen tek parça olup profillendirilmemiş, sahte kaide görünümündedir. İ.S. 4. yüzyıl sonlarına işaret eden kuyu yapısının en dibinden ele geçen bu parçanın yakın benzeri, Atina Agorası'nda[296] İ.S. 4. yüzyıl sonlarına tarihlenen kontextten ele geçer.

1056 ada 13 parsel alanında Form 2'ye ait ele geçen örneklerden üç ağız (Kat. No. 18, 19, 29), 10 kaide parçası (Kat. No. 20-28, 30) kataloğa alındı. Bu parçalardan Kat. No. 20, 27 ve 30 olarak incelenen parçalar seramik fırınına çevrilen kuyu yapısının en alt seviyesinden ele geçmiş olup İ.S. 4. yüzyıl sonlarına tarihlenirler. Kat. No. 18, 22 ve 24 olarak verilen parçalar ise atölye etrafındaki sondajlardan üst seviyelerden ele geçtiği için değerlendirme kapsamına alındı; çünkü alanın kompleks olarak atölye şeklinde kullanıldığını gösterirler. Geri kalan parçalar ise fırın yapısından ele geçti. Form 2'nin en erken örneğine Atina Agorası'nda İ.S. 370'lere tarihlenen bir dolguda rastlanılır[297]. Ephesos'ta ele geçen parçalar İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. 5. yüzyılın ilk

[290] Hayes 2008, 238, Fig. 38, No. 1243.
[291] Erol 2014, 271-272, No. 259-260.
[292] Sekban 2007, 29, Lev. 19, No. 57.
[293] Hayes 2008, 238, Fig. 38, No.1245.
[294] Hayes 1972, 65, No. 2, Fig. 1; Hayes 2008, 75, Fig. 31, No. 978
[295] Fırat 2011, 132.
[296] Hayes 2008, 238, Fig. 38, No. 1245.
[297] Hayes 1972, 328.

yarısına[298], Kastel Iatrus'dan çıkan örnekler ise İ.S. 5. yüzyılın başları - ilk yarısına tarihlendirilir[299]. Bu tipe ait parçalar, Antandros'ta İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. 5. yüzyıl başlarına verilen parçalar ile birlikte aynı tabakada bulunurlar[300]. Assos[301], Smyrna[302], Priene[303], Knidos[304], Tarsus[305], Kelenderis[306], Anemurium[307], Atina Agorası[308], Kıbrıs[309] ve Stobi'de[310] de Form 2 kapları genel olarak İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir. Bu tip için Hayes İ.S. 370 - 450 yıllarını üretim tarihi olarak gösterir ve İ.S. 5. yüzyılın ortasından sonra üretildiğine dair bir kanıt olmadığını söyler[311]. Yaptığımız incelemeler doğrultusunda Hayes'in yaptığı tarihlemeye ters düşen bir duruma rastlamadık. Hem bu formun başka merkezlerde ele geçen buluntuları, hem de elimizdeki tiplerin gösterdiği form gelişimi sayesinde Phokaia üretimi Form 2 kaplarının İ.S. 4.yüzyıl son çeyreği ile İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı arasında üretildikleri söylenebilir.

IV. 3. AĞIZ KENARI YÜKSEK, OMUZLU KASE VE ÇANAKLAR

Form 3, alt gruplarıyla birlikte Phokaia Kırmızı Astarlı Sigillata seramiğinin en yaygın formudur ve tez kapsamında en çok ele geçmiş olan tiptir. Phokaia Kırmızı Astarlı seramikleri içerisinde en uzun süre üretilmiş ve yaygın bir şekilde sevilerek kullanılmış olan bu tip için ağız profilleri, alt grupları belirlemede en önemli özelliktir.

Ağız kenarı dik, yüksek ve kalınlaştırılmış olup dışta içbükey profildedir. Ağız bandının alt bitimi çoğu zaman yuvarlatılıp sarkıtılmış veya dışa çekilmiş bir omuz halindedir. Ağız kenarının üst yüzeyi düz ya da olukludur. Ağız profilleri ve derinlikleri değişkenlik gösteren kase ve çanaklardan oluşan geniş çaplı bu kapların geç örneklerde ağız kenarı kısalarak daha da kalınlaşır ve yumru haline gelir. Gövde kabın derinliğine

[298] Gassner 1997, 141-142.
[299] Conrad 2000, 220 - 221, Abb. 4, No. 11a - b.
[300] Sekban 2007, 100.
[301] Zelle 2003, 90 - 91, Abb. 6.
[302] Doğer 2007, 99 - 100, Pl. IIb.
[303] Yılmaz 2007, 126, Abb. 2, No. 2.
[304] Doksanaltı 2006, 70, Çiz. 241.
[305] Adak Adıbelli 2006, 99 - 100, Lev. 23, No. 223 - 225.
[306] Tekocak 2006, 40 - 41, Lev. 10, 66 - 69.
[307] Williams 1989, 47 - 48, Fig. 22, No. 265 - 266.
[308] Hayes 2008, 237-238, Fig. 37 - 38, No. 1237 - 1247.
[309] Hayes 1972, 327.
[310] Anderson Stojanović 1992; 59 - 61, Pl. 45 - 47, No. 394 - 417.
[311] Hayes 1972, 329.

göre konik veya hafif dışbükey küreseldir. Kaide, alçak halka şeklindedir[312]. Çalışmamızın büyük bölümünü oluşturan Form 3 kapları, hamur yapısı ve rengi açısından Phokaia Kırmızı Astarlılarına ait diğer formlarla ortak özelliklere sahiptir; hamuru kireç katkılıdır ve mika içermez[313]. Hamur rengi kahverengiden kırmızıya kadar çeşitlilik gösterir[314]. Astar mat veya hafif metalik görünümlü olup hamurla aynı renktedir. Bazı kaplarda çok ince uygulanıp ayırt edilemezken bazılarında daha kalındır[315].

Ağız bandı dışta tipik olarak rulet bezemelidir, bu rulet sıraları bir veya birden fazla olabilir[316]. Kabın gövdesinin dış yüzüne bezeme yapılmaz[317]. Büyük çaplı kapların tondosunda görülen baskı bezemeler, merkezde bir veya iki konsantrik daireyle çevrelenmiş mühürler ve rulet bezemelerden oluşan şablonlardır[318]. Tondoda yer alan mühürler teknik, şablon ve motifler açısından Afrika seramiğine benzer, hatta bir kısmı Afrika seramiğinden alıntıdır[319]. Hayes, baskı bezeme kompozisyonuna ait üç kronolojik grup tespit eder[320]. Grup I, en erken kompozisyon olup konsantrik dairelerle çevrelenmiş palmiye yapraklarından oluşur. Grup II'de mühürlü bezeme sıklıkla rulet bantları ve yivlerle kombine edilir ve Phokaia Seramiği Form 3'ün erken örneklerinde görülür. Form 3'ün geç örneklerinde görülen Grup III'te ise mühür daha büyüktür ve merkeze tek başına yapılır[321].

Bugüne kadar ele geçen buluntular, bu formun üretim tarihi için İ.S. 5. yüzyıl - İ.S. 6. yüzyılın ortalarını gösterir[322]. Bu tiple ilgili ilk sınıflandırmayı yapan Waagé, Atina Agorası ve Antiokheia'da ele geçen örneklere göre numara verirken[323]; Hayes bu kaplar için sekiz alt tip (3A – H) gösterir[324].

---

[312] Hayes 1972, 329-338.
[313] Williams 1989, 46.
[314] Waagé 1933, 298.
[315] Schrunk 1986, 351.
[316] Hayes 1972, 329.
[317] Hayes 1972, 324.
[318] Hayes 1972, 324; Adak Adıbelli 2006, 101.
[319] Schrunk 1986, 353.
[320] Hayes 1972, 346-368.
[321] Hayes 1972, 368.
[322] Waagé 1948, 56; Işler 1969, 221-226; Hayes 1972, 329; Hayes 1980, 525-526; Boardman 1989, 90; Williams 1989, 47; Gassner 1997, 137; Poblome 1999, 297; Vapur 2001, 65; Zelle 2003, 96; Adak Adıbelli 2006, 101; Tekocak 2006, 41; Yılmaz 2007, 126; Hayes 2008, 86.
[323] Waagé 1933, Pl. IX, No. 204 - 215, Pl. X, 219 - 241; Waagé 1948, 51-53, Pl. XI, No. 937 - 947.
[324] Hayes 1972, 329 - 331.

IV. 3. 1. Form 3A

Formun erken örnekleridir. Çok sık karşılaşılan bir alt grup değildir. Ağız kenarı uç kısmına doğru kalınlığını kaybederek dış yüzeyde silik bir dudak oluşturur. Boyutları çeşitlidir. Kaideye doğru dışbükey inen gövde yapısı halka kaide ile sonlanır[325].

3A buluntuları: Form 3'ün ilk alt tipi olan bu gruba ait elimize tek bir ağız parçası (Kat. No. 31) geçti. Ağız üstte yuvarlatılmış ve hafif dışa çekiktir. Ağız bandı içbükey ve ağız bandının bitiminde dışa çekilmiş omuz yapısı bulunuyor. Yuvarlatılmış omuz altta içbükey bir profil ile gövdeye bağlanıyor. Kalın cidarlı, geniş çaplı ve derin bir yapıya sahiptir. Ağız kenarı dış yüzeyde pişerken istiflemeden dolayı astardan farklı olarak krem renktedir. Seramik fırınına çevrilen kuyunun alt seviyelerinden ele geçen bu parçanın oldukça yakın benzeri olan kaplar, Atina Agorası'nda[326] çok net olmamakla birlikte İ.S. 400'e tarihlenirler. Grubun en erken tipi olan bu kapların örnekleri Selanik, Korinth, Atina Agorası, Korfu ve Ephesos'da bulunur, İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilirler[327]. Bu ağız parçası, form gelişimi ve buluntu seviyesine göre de (kuyu yapısının iç kısmında en dibinden biraz yukarıda) İ.S. 5. yüzyılın başlarını gösterir.

IV. 3. 2. Form 3B

Formun ikinci alt tipi, ağız kenarının üst kısmı oluklu bir yapıya sahip kase ve çanaklardan oluşur. Genelde bu bölüm içte daha sivri bir yapıya sahiptir. Oldukça yüksek olan ağız kenarı dışta hafif bir çıkıntı ile dudak oluşturur. Ağız kenarından sonra gövde, kaideye doğru yaklaşık düz giden dışbükey bir eğimle bağlanır. Kaide halka şeklindedir. Genel özellik olarak dışta ağız kenarında ve içte dip/tondo bölümünde rulet bantları görülür. Dış yüzey ağız kenarında pişerken istiflemeden kaynaklanan renk değişikliği bu alt tipte de sıkça görülür[328]. Cidar kalınlığı değişkenlik gösterir. Bazı örneklerde ağız kenarına oranla oldukça ince cidar görülürken (Kat. No. 33), bazı örneklerde ise çap küçük olmasına rağmen oldukça kalın bir cidar gözlenir (Kat. No. 36).

---

[325] Hayes 1972, 337; Gassner 1997, 143, Taf. 46, No. 551-554.
[326] Hayes 2008, 238, Fig. 38, No. 1250-1251.
[327] Fırat 2011, 136.
[328] Hayes 1972, 329, Fig. 67, No. 1 - 2, 4 - 5.

3B buluntuları: Yaptığımız çalışmada bu alt tipe ve çeşitlemelerine ait üç ağız (Kat. No. 32-34), sekiz kaide (Kat. No. 35-42) parçası incelendi. Kataloğa alınan üç ağız parçası da büyük çaplıdır ve dışta ağız kenarlarında rulet bantları bulunur. Kat. No. 32 olarak verilen parçanın ağız kenarı 3B'ye ait tipik olarak dışarı çekilmiş ve üstte oluğa sahip. Dışta ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor. Ağız dışta gövdeye geçişte sert bir çıkıntı ile omuz yaparak gövdeye bağlanır. Kaide kısmı korunmamış olan bu çanağın dışta ağız kenarı pişerken istiflemeden dolayı koyu kahverengindedir. Bu parçanın çok yakın benzerlerinde[329] de aynı şekilde ağız kenarı dışa çekilmiş ve üstte olukludur, aynı zamanda ağzın gövdeye bağlantısı çıkıntılı omuz ile sağlanır. Kat. No. 33 olarak verilen parçada aynı şekilde ağız kenarı dışarı çekiktir; ancak üstte oluk bulunmaz. Ağız kenarında dış yüzeyde dört-beş sıralı rulet bandı bulunuyor. Ağızdan gövdeye geçiş çıkıntı yaparak bir omuz ile bağlanır. Geniş çaplı sığ bir kase/çanağa ait olan bu parçanın ağız kısmı oldukça kalın olmasına rağmen cidarı çok incedir. Çok yakın benzerleri Smyrna Agorası[330], Ephesos[331] ve Atina Agorası'nda[332] bulunur. İki ağız parçası da yakın örneklerinin işaret ettiği gibi form gelişimine uygun olarak İ.S. 5. yüzyılın ortasına tarihlenmelidir. Bu alt tipe ait incelediğimiz son ağız parçası olan Kat. No. 34, diğer iki parçadan farklılık gösterir. Gösterdiği profil yapısı ile bu parçanın Form 3B tipine ait bir çeşitleme olduğu sonucuna vardık. Ağız kenarı dışarı çekik ve çıkıntıya sahiptir. Dışta ise ağız kenarında tek sıra rulet bandı görülüyor. Ağızdan gövdeye geçiş çıkıntılı bir omuz ile sağlanır. Cidarı ince olan bu parçanın, diğer iki ağız parçasına oranla biraz daha derin olduğu söylenebilir. Profil yapısı bakımından diğer iki ağız parçasına göre biraz daha geç bir tarih vermesi gerekir. Tam benzeri olmasa da profil olarak yakın bir örnek Atina Agorası'nda İ.S. 6 yüzyıla tarihlenen bir kontextten ele geçer[333]; ancak İ.S. 6. yüzyıl, parçanın profil yapısı için geç bir tarih olacaktır; bu nedenle profil gelişimi de göz önünde bulundurularak İ.S. 5. yüzyıl ortası veya çok az daha geçe tarihlenmelidir.

İncelediğimiz sekiz kaide parçası da alçak halka şeklindedir; ancak cidar kalınlıkları, gövde yapıları ve birtakım süslemeleri ile birbirlerinden ayrılırlar. Kat. No. 35, korunan kısmı konik olarak yükselen halka kaide parçasıdır. Dışta kaideden

[329] Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1261; Johnson 2008, 64, No. 192; Erol 2014, 279, No. 275.
[330] Erol 2014, 280, No. 276.
[331] Ladstätter 2005, 150, 173, Taf. 5, No. 60
[332] Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1257.
[333] Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1265.

gövdeye geçişte içbükey bir oluk bulunur. İçte tondoya yakın kısımda beş adet konsantrik yiv vardır. Kat. No. 36 ise çapına göre oldukça kalın cidarlıdır. Önceki parça gibi burada da gövdeye bağlanan yerde içbükey geçiş vardır. Yakın örneklerinde[334] ise daha ince cidar gözlenir. Kat. No. 37, profil açısından Kat. No. 35 ile benzer özelliktedir ve Kat. No. 35'in benzer örneği[335] ile atölye yapısındaki buluntu seviyesi İ.S. 5. yüzyılın ortasını gösterir. Kat. No. 38' de ise dışta gövdeden kaideye geçişte içbükey oluk yoktur. Tondoya yakın kısımda iki sıra rulet bandı ve iki adet yiv bulunur. Yakın benzeri[336] Hayes tarafından incelenir. Kat. No. 39 olarak gösterilen kaide parçası, Kat. No. 36 ile neredeyse aynı profildedir. Tondosunda baskı tekniğinde yapılmış biri tam diğeri çok az korunmuş iki adet stilize palmet bezemesini üstten dört alttan tek bir yiv sınırlandırıyor. Bu stilize palmet bezemesinin benzer örnekleri[337] İ.S. 5. yüzyıl ortasına verilir. Kat. No. 40'a ait kaide parçası ise Kat. No. 36 ile profil açısından benzerdir; ancak biraz daha ince cidarlıdır. Tondoda yedi sıra halinde rulet bandı bulunur. Kontextten ele geçen bir sikke yoluyla tarihlendirilen Atina Agorası'ndaki[338] benzerlerinde de aynı şekilde rulet bandı sıraları gözlenir. Kat. No. 41 olarak verilen kaide parçasında da tondoda iki adet üç sıra halinde rulet bandı bulunuyor. Gövde ile kaide geçişi küçük bir yiv şeklindedir. Form 3B tipine ait kataloğa alınan son kaide parçası olan Kat. No. 42, profil olarak diğer kaide parçalarının özelliklerini gösterir; alçak halka tipte, ince cidarlı gövdeden kaideye geçiş içbükeydir. Tondoda sadece ikisi korunmuş birbirini tekrar eder şekildeki stilize lotus tomurcuk bezemelerini üstten altı sıra rulet bandı, alttan üç adet yiv sınırlandırıyor. Lotus tomurcuğunun yaprakları X biçimindedir. Hayes[339], buradaki gibi taç yaprakları birbirine orta kısımda yapıştırılmış olan tipleri erken örnekler olarak değerlendirir ve İ.S. 5. yüzyılın ortası - İ.S. erken 6. yüzyıla tarihler.

Form 3B alt tipine ait üç ağız, sekiz kaide olmak üzere toplam 11 parça incelenerek kataloğa alındı. Ağız parçalarının hepsinde dışta rulet bandı sıraları görülürken, iki kaide parçası hariç (Kat. No. 36-37) diğerlerinde yivlendirme, rulet bantları ve bezemeler bulunuyor. Form 3B'ye ait genel özellikler açısından ters düşen

[334] Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1259; Erol 2014, 319, No. 361.
[335] Hayes 2008, 240, Fig. 38, No. 1263.
[336] Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1259.
[337] Papuc 1973, Fig. 3, No. 1, 3, 5; Loffreda 1974, Fig. 19, No. 3, Fig. 26, No. 10; Hayes 2008, Fig. 41, Pl. 63, No. 1299; Erol 2014, 317, No. 358.
[338] Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1257-1259.
[339] Hayes 1972, 351.

bir duruma rastlamamakla birlikte Kat. No. 34'ün Form 3B'ye ait bir çeşitleme olduğu sonucuna varıldı. Kat. No. 34, 36 ve 38'de parça aşınmış olduğu için astar rengi saptanamadı. Seramik fırını ile kuyu yapısı içerisinden (Kat. No. 32, 34, 38-42) ve atölye alanından (Kat. No. 33, 35-37) ele geçen bu seramikler, hem benzer örneklerinin[340] doğruladığı üzere hem de profil gelişimi ile buluntu seviyeleri göz önüne alınarak, İ.S. 5. yüzyıl ortasına tarihlenirler.

IV. 3. 3. Form 3C

Çalışmamız sırasında ve Phokaia genelinde en çok rastladığımız alt tiplerden biri olan 3C, Phokaia Kırmızı Astarlı seramiğinin en yaygın formlarından biridir. 3B tipine oranla 3C daha derin gövdeli ve ince cidarlıdır. Bu alt tipin ağız kenarı dik ve yüksektir. Kalınlaştırılmış dudak dışarı çekilir ya da düzdür[341]. Ağız kenarı genelde hafif içbükey profillidir. Ağız bantları bazı örneklerde düz biçimli bazılarında dışa eğimlidir. Ağız bantlarının bitimleri çoğu örnekte hafif bazılarında ise oldukça belirgin şekilde aşağı sarkıtılmış profil verir. Genel anlamda gövde hafif küresel, kaide alçak halka şekildedir. Ağız bantları üzerinde zaman zaman rulet bantları görülür[342]. Ağızdan gövdeye geçişte çıkıntı yapan omuz bulunur[343]. Ağzın üst kısmı kimi zaman çap çizgisine tam otururken kimi zaman içe eğimli yapılır. Form, genel olarak geniş çaplı kase ve çanaklardan oluşur.

Öncelikle Form 3B/C geçiş tipine ait üç adet ağız parçasını inceleyeceğiz (Kat. No. 43-45). Bu üç parça, genel form özellikleri bakımından B ve C'nin karışımı niteliğindedir. Kat. No. 43 olarak gösterilen parçanın ağız kenarı dışa çekik, ağzın üst kısmı geniş, düz ve hafif içe eğimlidir. Ağız bandının alt bitimi omuz yaptıktan sonra düz bir profille gövdeye bağlanır. Ağzın üst kısmının genişliği ve alt bitiminin gövdeye bağlanması 3B alt tipinin özelliğidir. Düz ve içe eğimli ağız bandı 3C alt tipinin özellikleridir. Dışta ağız kenarı pişerken istiflemeden dolayı gri rengini almış olan bu

[340] Hellström 1965, 43 - 44, Taf. 37, No. 333; Hayes 1972, 329, 331, 333, Fig. 68, No. 1-2, 4-5; Doğer 2007, 100, Pl. III; Zelle 2007, 92, Abb. 7; Hayes 2008, 239-240, Fig. 38, No. 1255-1263; Johnson 2008, 64, No. 192; Çelem 2009, 96, No. 69; Erol 2014, 279-281, No. 275-278.
[341] Hayes 1972, 329.
[342] Hayes 1972, 337.
[343] Schrunk 1986, 354.

parçanın yakın benzerleri Atina Agorası'nda[344], ele geçtiği kontexte bakılarak İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine; Smyrna Agorası'nda[345] ise Stobi'den[346] ele geçen ve İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı ile İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen örnekle karşılaştırılarak İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısına verilir. Sözü edilen ağız parçası ise, aktarılan benzerleriyle karşılaştırılarak ve buluntu seviyesi de göz önüne alınarak İ.S. geç 5. yüzyıl - 6. yüzyıl başlarına verilebilir. Kat. No. 44'de ise dudak hafif dışa açılmış ve ağızdan itibaren kısa bir içbükey profille açılan ağız bandının alt bitimi önceki örneğe göre daha keskin hatlıdır. Ağzın alt bitimi omuzdan küçük bir çıkıntı yaparak gövdeye bağlanır. Gövde diğer iki parçaya oranla daha dik iniyor. Dışta ağız kenarında iki sıra rulet bandı görülüyor. Bu parçanın yakın örnekleri ise; Kelenderis[347], Antandros[348] ve Atina Agorası'nda[349] bulunuyor. Atölye yapısındaki buluntu seviyesi ve Hayes'in tarihlemesi kullanılmış olan bu benzerleri sayesinde parça, profil gelişimine ters düşmeyecek şekilde İ.S. 5. yüzyıl üçüncü çeyreğine verilebilir. Diğer iki ağız parçası atölye alanından ele geçerken bu alt tipe ait incelediğimiz son parça olan Kat. No. 45, atölye yapısında alt seviyelerden bulundu. Ağzın üst kısmı hafif yuvarlatılmış olan bu ağız parçası, Kat. No. 43 ile aynı özellikleri gösterir ve benzerleri[350] yoluyla İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıla tarihlenir.

3C buluntuları: Çalışmalarımız sonucunda 1056 ada 13 parseldeki atölye ve alanından elimize geçen çok sayıdaki Phokaia Form 3C seramiklerinden en iyi profil verenler seçildi ve sonuç olarak 21 ağız (Kat. No. 46-66), beş kaide (Kat. No. 67-71) parçası olmak üzere toplamda 26 parça incelenerek kataloğa alındı. Kat. No. 46, hafif yuvarlatılmış ağız kenarına sahip ve ağız bandı hafif içbükey profildedir. Ağız bandının bitimi omuz yaparak gövdeye bağlanıyor. Oldukça geniş çaplı ve çok sığ olmayan bir gövde yapısına sahip olan bu çanağın ağız kenarında tek sıra rulet bandı bulunuyor. Kat. No. 47'nin dudak kısmı hafif dışa çekik, ağız ise üstte düz bir yapıdadır. Ağız bandının olduğu bölüm içbükey yapıda ve omuz ile gövde geçişi arasında küçük bir çıkıntı bulunuyor. Önceki örneğe oranla daha sığ yapılmış olan bu çanağın ağız kenarında

[344] Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1260, 240, Fig. 39, No. 1270.
[345] Erol 2014, 281, No. 279.
[346] Anderson 1977, 60, Pl. 46, No. 401.
[347] Tekocak 2006, 58, Lev. 11, No. 73.
[348] Sekban 2007, 26, Lev.14, No. 42.
[349] Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1265.
[350] Williams 1989, 48-49, Fig. 22, No. 270; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270; Erol 2014, 281, No. 279.

aşınmış durumda iki sıra halinde rulet bandı mevcut. Bu iki parçanın (Kat. No. 46-47) benzeri Atina Agorası'nda[351] İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilen kontextten ele geçer; ancak Kat. No. 47'nin atölye yapısındaki buluntu seviyesi dikkati alınırsa İ.S. 6. yüzyıl başları gibi biraz daha geç bir tarihe verilmesi gerekir. Kat. No. 48, biraz daha farklı ve kütlesel bir profil gösteriyor. Phokaia üretimleri içerisinde oldukça sık rastlanılan bu parçanın ağız kısmı üstte düz, ağız bandı düzleştirilmiş yapıdadır. Ağız bandı bitimindeki omuz kısmı ise çok hafif aşağı sarkıtılarak küçük bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Dış yüzey ağız kenarında üç sıra halinde rulet bandı bulunuyor. Ağız kısmının düz ve kütlesel verilmesi Form 3B'yi anımsatıyor olsa da ağız kısmının üst bölümünde herhangi bir oluk veya içbükeylik gözlenmiyor. Ağız içe veya dışa çekilmemiş ve omuz çıkıntısı Form 3B örneklerindeki gibi belirgin şekilde sarkıtılmamış durumdadır. Bahsedilen sebeplerden dolayı bu ağız parçası Form 3C içerisinde değerlendirildi. Oldukça geniş çaplı bir çanağa ait olan bu parça, bu gruba ait diğer parçalara benzeyen genel özellikleri bakımından ve ele geçtiği üst tabakalardaki buluntu seviyesine de ters düşmeyecek şekilde İ.S. 5. yüzyılın ortası-üçüncü çeyreğine tarihlendirildi. Kat. No. 49'da kütleselleştirilmiş bir ağız yapısı vardır. Ağız üstte düz, ağız bandı çok hafif içbükey, omuz çıkıntısı az da olsa aşağı sarkıtılmış şekildedir. Gövde inişinden sığ olduğu anlaşılan bu parçanın cidarı ise oldukça ince yapıdadır. Parçanın dış yüzeyinde koyu gri renkte yanma izleri bulunuyor. Kat. No. 50'de önceki parçadan farklı olarak daha çıkıntılı bir omuz ve ağız kenarında aşınmış durumda üç sıra rulet bandı görülüyor. Kat. No. 51'de dudak kısmı dışa çekilmiş, ağız bandı derin yapılmış içbükey formda, omuz ile yumuşak bir çıkıntı yaparak gövdeye geçiş sağlanır. Kat. No. 52, profil olarak Kat. No. 50'ye benzer; ancak omuz kısmı daha çıkıntılı, cidarı daha kalındır ve rulet bezemesi bulunmaz. Bu dört parçada da (Kat. No. 49-52) Ephesos'taki[352] benzeri göz önünde bulundurularak İ.S. 5. yüzyıl ortasına tarihlenen Smyrna Agorası'ndan[353] ele geçen bir parçada olduğu gibi omuz altında gövdeye geçişte küçük bir çıkıntı bulunur. Bu çıkıntı, Kat. No. 52'de gövde kısmındadır. Bu dört parça için, profil gelişimleri ve buluntu seviyeleri göz önünde bulundurularak Ephesos ve Smyrna'daki benzerlerinin gösterdiği tarihleme kabul edilebilir; ancak Kat. No. 50'nin atölye yapısındaki buluntu seviyesi biraz daha geç bir tarihe işaret ediyor. Kat. No. 53, önceki parçalardan birtakım farklılıklar gösterir. Geniş çaplı ve ince cidarlı bu çanağın

[351] Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270.
[352] Ladstätter 2005, 174, Taf. 5, No. 66.
[353] Erol 2014, 283, No. 292.

ağzı üstte içe eğimlidir. Ağız bandı içbükey profilde; ancak omuz çıkıntısı belirgin şekilde inceltilip aşağı sarkıtılmış yapıdadır. Aynı profil, İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine verilen yakın benzerlerinde[354] de görülüyor. Kat. No. 54, yuvarlatılmış ağız, çok az dışa çekilmiş dudak ve içbükey profilli ağız bandına sahip. Ağız bandı ile gövdeyi bağlayan omuz, aşağı doğru sarkık bir profil verir. Ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor. Kat. No. 55 - 56 ağız yapısı bakımından benzerdir; yuvarlatılmış hafif dışa çekik ağza sahip, içbükey ağız bantlı ve gövdeye geçiş dışa çıkıntılı omuz ile sağlanıyor. Kat. No. 56, 55'e göre daha dik bir gövdeye sahiptir ve omuz çıkıntısı daha kısadır. Parça üzerinde aşırı/yanlış pişmeye bağlı yanma izleri bulunur. Bu üç parça (Kat. No. 54 - 56), Hayes'in kronolojisine bağlı kalınarak İ.S. 5. yüzyıl ortasına tarihlendirilen Kelenderis[355] buluntusu ile benzerdir; ancak Kat. No. 56, diğer iki parçaya göre daha dik yapılmış gövdesi bakımından Atina Agorası'ndaki[356] İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlenen kontextten ele geçen geniş çanak ile daha yakından benzerlik gösterir. Kat. No. 57, Kat. No. 49 ile ağız profili açısından benzerdir; ancak omuz kısmı çok az daha çıkıntılı ve daha kalın cidarlıdır. Kat. No. 58 ile gösterilen parça oldukça kalın cidarlı, ağız kısmı üstte düz ve kütlesel profildedir. Dudak hafif dışa çekiktir. Ağız bandının içbükey profili çok hafif belirgindir. Ağız bandının bitimindeki omuz çıkıntısı çok hafif yapılarak yuvarlanmış ve aşağı sarkıtılmış durumdadır. Dışta ağız kenarında tek sıra ardışık daireler halinde yapılmış rulet bandı bulunuyor. Kontextten ele geçen Atina Agorası örneği[357] ile Hayes'in tarihlendirmesi kabul edilen Kelenderis[358] ve Antandros'daki[359] benzerleri İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreğine işaret ediyor. Kat. No. 59, profil olarak Kat. No. 49 ile çok benzerdir. Kat. No. 60, alışılmış 3C profilinden biraz farklılık gösteriyor; ancak genel yapısı bu alt tipe aittir. Ağzı üstte düzleştirilmiş ve içe eğimli profildedir. Ağız bandındaki içbükeylik yok denecek kadar hafiftir. Ağız bandının altında gövdeye geçişteki omuz yuvarlatılarak aşağı sarkıtılmış formdadır. Oldukça geniş bir çap ve ince cidara sahip olan bu parçanın ağız kenarında tek sıra rulet bandı bulunuyor. Kat. No. 61'in önceki parçadan farkı ruletsiz olması ve ağız bandının içbükey profilinin daha belirgin

[354] Williams 1989, 48, Fig. 22, No. 269; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1273.
[355] Tekocak 2006, Lev. 11, Kat. No. 70.
[356] Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1272.
[357] Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270.
[358] Tekocak 2006, 58, Lev.11, Kat. No. 72.
[359] Sekban 2007, 26, Lev.14, Kat. No. 41.

yapılmasıdır. Bu iki parçanın benzerlerinden Ephesos[360] ve Berenice[361] örnekleri İ.S. 5. yüzyılın ortasını verirken Atina Agorası[362] örneğinin ele geçtiği kontext, İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğini gösteriyor. Kat. No. 62-65, 3C tipinin özelliklerini gösterirler; ancak daha geç yapılmış örneklerdir. Bu dört parça da benzer özelliklere sahiptir. Kat. No. 62'de ağız üstte düz ve içe eğimli, ağız bandının içbükey profili yok denecek kadar hafif, ağız bandının bitimindeki omuz oldukça çıkıntılı ve aşağı sarkık, gövde fazla derin olmamakla birlikte ince cidara sahiptir. Kat. No. 63'ün ağız kenarında tek sıra rulet bandı bulunuyor. Kat. No. 64, 3C grubu içerisinde cidarı en ince olan örnektir ve gövde kaideye oldukça dik iner. Dudak kısmı hafif dışarı çekik ve dışta ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor. Birbirine benzeyen bu iki parça, (Kat. No. 63 - 64) yakın örneklerine[363] bakılarak ve profil gelişimine de uygun olarak İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıla tarihlenirler. Kat. No. 65'in ağız kısmı kütlesel yapıda, üstte düz ve içe eğimlidir. Ağız bandının içbükey profili hafif, omuz çıkıntısı oldukça dışa çekik ve neredeyse sivriltilip aşağı sarkıtılmış görünümdedir. Bu parçaya benzer örnekler[364] genel anlamda İ.S. 5.yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıl gibi bir tarih aralığı verirler. Fırın yapısında üst seviyelerden bulunan Kat. No. 66 ile verilen parçada kütleselleştirilmiş ağız yapısı, içbükey ağız bandı ve oldukça çıkıntılı omuz profili görülüyor. Omuz kısmının çıkıntısı sivriltilerek aşağı sarkıtılmış bir profil gösteriyor. Omuz yapısı ve içbükey ağız bandı ile 3C özellikleri gösterse de kütlesel ağız yapısı ile incelenen diğer 3C ağız profillerinden farklıdır. Sığ gövdeli geniş bir kaseye ait olan bu ağız parçasına Form 3C'nin yerel bir çeşitlemesi denilebilir. Tam anlamıyla herhangi bir benzerini bulamadığımız bu parça, gruba ait genel özellikler bakımından bu alt tipte değerlendirildi ve profil gelişimine ters düşmeyecek şekilde İ.S. 5.yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıla tarihlendirildi.

Kat. No. 46, 48, 51, 54, 59, 60, 62 ve 66 ile verdiğimiz parçaların dış yüzeylerinde ağız kenarları siyah, kahverengi ya da krem renktedir. Bunun nedeni

[360] Ladstätter 2005, 150, 170.
[361] Kenrick 1985, 382-383, Fig. 71, No. 688.6.
[362] Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270-1271.
[363] Kenrick 1985, 382-383, Fig. 71, No. 688.17; Williams 1989, 48, Fig. 22, No. 269; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267.
[364] Hayes 1972, 333, Fig. 67, No. 9; Beltrán Lloris 1978, 221, PL. L, 612; *Atlante I* 1981, 232, CXII:3; Mackensen 1991, 82, Form 3C: 9, Fig. 1; Tekocak 2006, 58, Lev. 12, No. 81; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1266.

fırındaki istifleme sırasında sadece ağız kenarının fırının içinde dolaşan gazlara maruz kalması şeklinde açıklanır[365].

Bu alt tipe ait elimize geçen beş kaide parçası da (Kat. No. 67-71) alçak halka tipte ve hepsinin de gövde geçişi belirgindir. Kat. No. 67'de oturma düzlemi kalınlaştırılmış ve dışta kaidenin halka kısmında bir çıkıntı bulunuyor. Kat. No. 68'in oturma düzlemi daha üçgenimsi formda, dışta ise kaidenin halka kısmında girinti ve çıkıntılar bulunuyor. Kat. No. 69'da halka kısmı hafif bombeli ve içte tondoda birbirine paralel üç yiv bulunuyor. Kat. No. 70, 69 ile benzerdir; ancak burada halkanın dış değil iç kısmında hafif bombelik bulunur. Kat. No. 71'de verilen kaide parçasının ise oturma düzlemi hafif içe kıvrıktır ve dışta halka kısmında tek bir küçük çıkıntı bulunur, ayrıca diğer parçalara oranla daha yüksektir. Bu kaide parçaları genel özellikler bakımından benzerdirler ve Atina Agorası'ndan[366] İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlenen kontextten ele geçen geniş çaplı bir çanağın kaidesi ile yakınlık gösterirler. Buluntu seviyeleri ile form gelişimleri göz önüne alınarak ve belirtilen benzerinin de yardımıyla bu parçalar (Kat. No. 67-71), İ.S. 5. yüzyılın ortası - İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine verilebilir.

Form 3C'ye ait kataloğa alınan parçalardan Kat. No. 46, 49, 51-55, 57-60, 62-64 ve 66-69 ile gösterilenler kuyuya çevrilen seramik fırınından ve hatta Kat. No. 46, 53-54, 62-63 ve 69 fırına çevrilen kuyunun en alt seviyelerinden; Kat. No. 47, 48, 50, 56, 61, 65, 70-71 ile gösterilenler ise atölye yapısının bulunduğu alandan ele geçti. Bu şekilde hem atölyeden hem de etrafından aynı malzemenin bulunması ile söz konusu alanın (1056 ada 13 parsel) atölyeye ait kompleks bir alan olarak kullanıldığını söyleyebiliriz. Form 3C örneklerinin; Antandros[367], Kelenderis[368], Tarsus[369], Antiokheia[370], Ephesos[371], Smyrna Agorası[372], Kyaneai[373], Atina Agorası[374], Samos

[365] Hayes 1972, 324.
[366] Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267.
[367] Sekban 2007, 24-27.
[368] Tekocak 2006, 41, No. 70 - 73.
[369] Jones 1950, Fig. 208 K.
[370] Waagé 1948, Pl. XI, 941f - k.
[371] Gassner 1997, Taf. 46, 555-557.
[372] Doğer 2007, 100, Pl. III; Erol 2014, 97-98.
[373] Mader 1996, Abb. 30. No. 45.
[374] Hayes 1972, 331; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1266 - 1273.

Heraion[375], Suriye - Filistin[376] ve Kıbrıs'ta[377] ele geçtiği rapor edildi. Form, genel olarak İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı ile son çeyreği arasına tarihlendirilir.

IV. 3. 4. Form 3D

Genel profil özellikleri açısından 3C tipi ile benzerlik gösterir. Ağız üstte düz ya da hafif dışa çekiktir. Ağız kenarının bitimindeki omuz bombe yaparak yuvarlak bir hat oluşturduktan sonra aşağı sarkıtılarak gövdeye bağlanır. Gövde ise hafif küreseldir[378]. Phokaia Form 3C'nin geç örnekleri ile çağdaş olduğu söylenebilen bu alt tip, halka kaidelidir ve genel olarak dışta ağız kenarında rulet bantları görülür.

3D buluntuları: Bu alt tipe ait ele geçen ağız parçaları oldukça aşınmış ve tam olarak profil vermedikleri için 3D özellikleri gösteren tek bir kaide parçasını incelendi (Kat. No. 72). Bu parça alçak halka şeklinde, ince cidarlı ve dışta gövdeye geçişte tek bir yive sahiptir. Fırına çevrilen kuyu yapısının orta seviyelerinden ele geçen bu kaide parçasının yakın örneği Atina Agorası'nda[379] İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlenen kontextten ele geçer. Genel anlamda Form 3D örnekleri ise; Assos[380], Magnesia[381], Kelenderis[382], Korinth[383], Gush Halav[384], Berenice[385] ve Anemurium'da[386] İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği ile sonlarına tarihlendirilir.

IV. 3. 5. Form 3E

3E alt tipine ait derin çanakların ağız kenarları, 3C tipinin çeşitlemesidir; ancak detaylarda birtakım farklılıklar gözlenir. Ağız kenarının bitiminde oluşturulan omuz çıkıntısı, kütleselleşir ve gövdeye bağlı sivri bir yapı halini alır. Omuz kısmının

[375] Işler 1969, Abb. 47.
[376] Kenyon 1957, Fig. 84, No. 13; Birger 1981, Pl. 13, No. 13; Hayes 1985, Fig. 63, No. 8 - 10, Fig. 64, No. 5; Yeivin 1992, Fig. 24, No. 15.
[377] Giuidice 1996, Fig. 23, No. 2; Giudice 1999, Fig. 4 /d7.
[378] Hayes 1972, 331-333.
[379] Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1274.
[380] Zelle 2003, 92, Abb. 7.
[381] Vapur 2001, 63.
[382] Tekocak 2006, 58, Lev. 11, No. 74 - 75.
[383] Hayes 1972, 333.
[384] Meyers 1978, Fig. 14, No. 8.
[385] Kenrick 1985, 382, Fig. 71.
[386] Williams 1989, 48.

gövdeye bağlanma noktasında çok küçük bir çıkıntı bulunur[387]. Bu tipteki kase ve çanakların üç farklı şekli vardır. İlk tipte dudak hafif dışa çekilir. Ağız bandı düz veya hafif içbükeydir. Ağız bandının alt bitimi sivriltilerek dışa çekilir ve diğer yandan düz bir profil yaparak gövdeyle birleşir. İkinci tipte dudak hafif dışa çekilir. Ağız bandı ağzın hemen altında kısa bir içbükey profille dışa eğimlendirilir. Ağız bandının alt bitimi dardır, sivriltilerek dışa çekilir ve gövdeye yuvarlak bir profille bağlanır. Son tipte ise ağız bandı, ağızdan itibaren kısa bir içbükey profille dışa eğimlendirilir. Ağız bandının alt bitimi ise dışa çekilerek yuvarlatılır ve gövde ile düz bir profil oluşturarak birleşir[388]. Bu tip kaplar genel anlamda alçak halka kaideye sahiptir. Kimi örneklerde ağız kenarlarında rulet bezemeleri ve tondoda baskı bezemeler görülür. Bu alt tipte geniş çaplı derin çanakların yanı sıra daha küçük çaplı kaselere de rastlanır.

3E buluntuları: Bu tipe ait sekiz ağız (Kat. No. 73 - 80) ve bir kaide parçası (Kat. No. 81) kataloğa alındı. Kat. No. 73'de ağız üstte düz, dudak hafif dışa çekik ve ağız bandının içbükey profili düz bir yapıya sahiptir. Ağız bandının bitimindeki omuz küçük bir çıkıntı şeklindedir. Omuz ve gövde ise düz bir profille bağlanır ve bu birleşme yerinde çok küçük bir çıkıntı bulunur. Kalınlaştırılmış ağız kenarına sahip bu geniş kasenin gövde cidarı oldukça ince yapıda ve dışta ağız kenarında tek sıra rulet bandına sahiptir. Parçanın dış yüzeyinde ise koyu gri renkte yanma izleri bulunuyor. Bu ağız parçasının yakın benzeri[389] Atina Agorası'nda İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen kontextten ele geçer. Bu tarih, parçanın profil gelişimi için uygun bir tarihtir. Bir önceki parçayla benzer olan Kat. No. 74'de ağız üstte düz, dudak dışa çekik ve yuvarlatılmış profildedir. Ağız bandındaki girinti ve çıkıntılar dış yüzeyde derin işlenmiş rulet bantlarından kaynaklanır. Omuz çıkıntısı yuvarlatılarak aşağı sarkıtılıp buradan ince cidarlı gövdeye bağlanıyor. Dışta ise ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor. Gövdenin korunan kısmı, geniş çaplı bu çanağın derin bir yapıda olduğunu gösteriyor. Kat. No. 75, önceki iki parçadan biraz daha farklı profildedir. Ağız üstte düz, dudak dışa çekik ve sivri bir görünümdedir. Ağız bandı oldukça içbükey ve omuz çıkıntısı belirgin şekilde yuvarlatılmış biçimlidir. Omuzdan gövdeye bağlanan bölümde küçük bir oluk bulunur. Geniş çaplı, sığ gövdeli ve kalın ağız kısmına sahip bu çanağın dışta ağız kenarında üç sıra rulet bandı görülüyor. Kat. No. 76'da ağız kenarı içe eğimlidir ve bu

[387] Waagé 1948, Pl. XI, No. 943; Hayes 1972, 331, Fig. 68, No. 14.
[388] Erol 2014, 99.
[389] Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1275.

kenar içte belirgindir. Ağız bandının genellikle içbükey olan profili burada düz bir yapıya sahiptir. Omuz çıkıntısı ise daha kütlesel yapılarak yuvarlatılıp buradan düz bir profille gövdeye bağlanıyor. Bu bağlantı kısmında küçük bir çıkıntı vardır. Ağız kenarı pişerken istiflemeden dolayı gri renktedir. Dışta ağız kenarında iki sıra halinde ruletleme tekniği ile yapılmış ardışık daireler vardır. Detaylar dışında birbirine oldukça benzeyen, atölye etrafında farklı sondajlarda çok yakın seviyelerde ele geçen bu iki parçanın (Kat. No. 75-76) yakın örnekleri Smyrna Agorası'nda[390], Stobi[391], Ephesos[392] ve birkaç kentin daha tarihlemelerinin yardımıyla; Anemurium'da[393] ise Hayes'in tarihlemesi göz önünde bulundurularak İ.S. geç 5 - İ.S. erken 6. yüzyıla tarihlendirilir. Bu tarihleme, elimizdeki parçaların bulunduğu seviyeler ve profil gelişimi için de tutarlıdır. Kat. No. 77, kalınlaştırılmış ağız yapısı, ağız bandının düzleştirilmiş formu, ince cidarı, omuz ile gövdenin düz bir profille bağlanması ve bu birleşmede görülen küçük çıkıntı ile ilk incelediğimiz parça olan Kat. No. 73 ile benzerdir. Detaylarda farklılık görülür; Kat. No. 77'de rulet bezemesi bulunmaz ve ağız kenarı içe eğimlidir, omuz çıkıntısı da yuvarlatılmış ve daha belirgindir. Kat. No. 78, 79 ve 80 genel profil bakımından benzerlik gösterir. Üç parçada da dudak dışa çekik ve ağız içe eğimlidir. Ağız kenarının hemen bitiminde çok kısa içbükey profil görülür ve bunun bitiminde omuz çıkıntısı bulunur. Derin gövdeli ve diğer parçalara göre daha küçük çaplı ve oldukça ince cidarlıdırlar. Kat. No. 78'in ağız kısmı diğer iki parçaya göre biraz daha kütlesel, Kat. No. 79'da daha yuvarlatılmış omuz çıkıntısı ve gövdeye birleşme yerinde küçük bir çıkıntı görülürken, Kat. No. 80'deki omuz çıkıntısı biraz daha sivri ve omuz gövdeye düz bir profille bağlanıyor. Her üç parçanın da İ.S. geç 5. yüzyıla tarihlenen yakın benzeri Atina Agorası'nda[394] aynı tarihli kontextten ele geçer; ancak incelediğimiz bu parçalar daha küçük boyutlu tiplerdir. Kat. No. 79, atölye yapısındaki buluntu seviyesi nedeniyle, önceki parçalardan farklı olarak biraz daha geç bir tarihe yani İ.S. 6. yüzyıl başlarına verilebilir. Bu alt tipe ait incelediğimiz tek kaide parçasının (Kat. No. 81) basma düzlemi düz ve iç kısımda kalan taraf havadadır. Dışta kaide ile gövde geçişi belirgin değildir. Tondoda iki yanından sınırlandırılmış ve aralarında daireler olan beşli saç örgüsü motifi bulunuyor. Bezemenin alt kısmında iki adet yiv vardır. Profil açısından Phokaia Form 2A örneklerine benzer; ancak tondodaki bezemenin tarihi ile

[390] Erol 2014, 287, No. 300.
[391] Anderson 1977, 60, Pl. 47, No. 405.
[392] Ladstätter 2005, 174, Taf. 6, No. 70.
[393] Williams 1989, 49, Fig. 22, No. 273.
[394] Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1277.

2A parçalarının tarihlenmesi farklıdır. Bu bezeme öğesi, Hayes'in yaptığı çalışmaya göre[395] İ.S. 470-580 yıllarına tarihlenir. Aynı zamanda parçayı, hem bezeme öğesi, hem parçanın profil gelişimi hem de atölye etrafında üst seviyeden ele geçtiği için İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. erken 6. yüzyıla tarihlemek yanlış olmaz. Yakın benzerleri ise, Scyhtia[396] ve Smyrna Agorası'nda[397] bulunur. Bu kaide parçası form olarak da Atina Agorası'ndan[398] ele geçen geniş çaplı çanağın kaidesi ile benzerdir.

Form 3E'ye ait incelediğimiz toplam dokuz parçadan, üç ağız parçasının dış yüzey kenarında pişerken istiflemeden kaynaklanan renk değişikliği gözlenir (Kat. No. 73, 76-78). Dört parçada ise ağız kenarında rulet bantları vardır (Kat. No. 73-76). Çapları 30-21 cm. arasında değişen ağız parçalarından küçük boyutlu olanlar 16-12 cm. çaplarını verirler (Kat. No. 78-80). Kaide parçasında ise kenarı çerçevelenmiş örgü motifi bulunur (Kat. No. 81). İncelediğimiz bu parçalardan Kat. No. 73-74 ve 77-78 ile gösterilenler seramik fırınından ve altındaki kuyu içerisinden, diğer parçalar atölye alanından bulundu. Kat. No. 74, 77-78 kuyu yapısının alt seviyelerinden ele geçti. Bu alt tip değişik çeşitlemelere sahip olduğu için hem geniş çaplı çanaklara hem de küçük boyutlu kaselere ait parçalar incelendi. 3E alt tipine ait bu parçalar, buluntu seviyeleri, profil gelişimleri ve benzerlerinin de yardımıyla İ.S. geç 5 - erken 6. yüzyıla tarihlenir. Form 3E alt tipinin benzerlerine Ephesos[399], Berenice[400], Assos[401], Anemurium[402], Scyhtia[403], İstanbul-Saraçhane[404], Kelenderis[405], Iatrus[406], Tocra[407], Paphos[408] ve Stobi'de[409] rastlanır.

[395] Hayes 1972, 355.
[396] Mocanu 2012, 109, Fig. 2, No. 7.
[397] Erol 2014, 328, No. 374.
[398] Hayes 2008, 1241, Fig. 39, No. 1276.
[399] Ladstätter 2005, 174, Taf. 6-70.
[400] Kenrick 1985, 381.
[401] Zelle 2003, 92, Abb. 7.
[402] Williams 1989, 49, Fig. 22, No. 273.
[403] Mocanu 2012, 109, Fig. 2, No. 7.
[404] Hayes 1992, Fig. 34, No. 15/2, 16/2, 17/2.
[405] Tekocak 2006, 58, No. 76 - 82.
[406] Conrad 2000, Abb. 5, No. 15 a - b.
[407] Hayes 1973, Fig. 48, No. 2439.
[408] Giudice 1993, Fig. 8, No. 3.
[409] Anderson 1977, 60.

IV. 3. 6. Form 3F

3F alt tipi, 64 parça ile elimize en çok geçen formdur. 3D ve 3E tiplerinin karışımı ve çeşitlemesidir. Genel olarak dikey ağız kenarı bastırılarak kalınlaştırılmış profilde ve içe eğimlidir. Ağız bandı kimi örneklerde içbükey kimi örneklerde düzdür. Ağız bandının bitimindeki omuz çıkıntısı yuvarlatılarak gövdeye ince bir setle bağlanır. Gövde kavisli ve geniş çaplıdır. Bazı örneklerin dudaklarında rulet bantları görülür. 3F alt tipine ait elimize geçen ağız parçaları çeşitlilik gösterir. Bu çeşitliliği üç gruba ayırarak inceledik. İlk grupta; ağız bandı hafif dışa çekilerek aşağı sarkıtılır. Ağız bandında rulet sıralarından kaynaklanan yivlenmeler bulunur. Ağız bandının alt bitimi yuvarlatılır ve gövde konik biçimlidir. İkinci grup; ağız hafif dışa çekik ve içe eğimlidir. Ağız bandı içbükey profil oluşturur. Bazı örneklerde ağız bandının alt bitimi yuvarlatılarak ince bir çıkıntı ile gövdeye bağlanır, bazı örneklerde ise ağız bandının alt bitimi daha sivriltilerek aşağı sarkıtılır ve ince bir çıkıntı ile gövdeye bağlanır. Son grup ise 3F alt tipinin geç örneklerinden oluşur. Ağız yapısı kütlesel, hafif dışa çekik ve içe eğimlidir. Ağız bandı, içbükeylikten düz bir yapıya geçişi gösterir. Ağız bandı bitimindeki omuz çıkıntısı yuvarlatılarak küçük bir çıkıntı ile gövdeye bağlanır. Kaide parçalarının da detaylarında birtakım çeşitlilikler gözlenir; ancak hepsi alçak halka tiptedir.

3F buluntuları: 1056 ada 13 parselde bulunan atölye ve çevresinde elimize en çok geçen tip olan 3F alt tipine ait en iyi profil veren 52 ağız parçası (Kat. No. 82-133), 11 kaide parçası (Kat. No. 134-144) ve bir tümlenebilir geniş çanak (Kat. No. 145) incelenerek kataloğa alındı.

Öncelikle bahsettiğimiz üç gruptan ilkine ait olan 15 parçayı (Kat. No. 82-96) inceleyeceğiz. Kat. No. 82'de ağız içe eğimli ve ağız bandı hafif içbükey profildedir. Ağız bandının bitimindeki omuz çıkıntısı yuvarlatılarak ince cidarlı konik gövdeye bağlanır. Kat. No. 83 ve 84'te ise benzer özellikler bulunuyor; ancak Kat. No. 83'de ağız dışa çekik ve ağız yapısı bombelidir. Ağız bandının bitimindeki omuz çıkıntısı aynı şekilde yuvarlatılarak gövdeye bağlanır. Kat. No. 84'te bombeli ağız yapısı içe eğimli ve ağız bandı bitimindeki omuz oldukça yuvarlak yapılarak gövdeye çok ince bir çıkıntı ile bağlanıyor. Her üç parçada da dışta ağız kenarında üç sıra halinde rulet bandı

bulunuyor. Kat. No. 85'te hafif yuvarlatılmış olan ağız içe eğimli, dışta ağız bandında iki sıra halinde yapılmış rulet bandından kaynaklanan girinti ve çıkıntıların bitimindeki omuz kısmı bombe şeklinde yapılarak ince cidarlı gövdeye bağlanıyor. Ağız kenarındaki rulet bandı, parçanın bir kısmında tam işlenmiş bir kısmında ise kaydırılarak tamamen yapılmamış durumdadır; bu nedenle parçayı bozuk üretim olarak değerlendirdik. Kat. No. 86 ve 87'de ise, hafif yuvarlatılmış ağız, girintili çıkıntılı ağız bandı ve hafif yuvarlatılıp altta düz bir profille gövdeye bağlanan omuz yapısı bulunuyor. İki parça arasındaki fark ise, Kat. No. 87 biraz daha kalın cidarlı, ağzı dışa çekilmiş ve dışta ağız kenarında üç sıra halinde rulet bandı bulunuyor. Kat. No. 82-86 olarak verilen parçalar kuyu - fırın yapısına ait sondajdan ele geçmiş olup, Kat. No. 87 ise fırının yakın civarında üst seviyelerde bulundu. Bu altı parça (Kat. No. 82-87) ince detaylar dışında profil olarak benzerdirler. Yakın örnekleri ise Atina Agorası'nda[410] İ.S. 6. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlenen kontextten ele geçmiş olup, Smyrna Agorası'nda[411] İlion örneğinin de yardımıyla profil gelişimlerine uygun olarak İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenirler. Kat. No. 88 ve 89 profil olarak birbirine benzer; ikisi de içe eğimli yuvarlatılmış ağıza ve kaideye doğru derin inen gövdeye sahiptir. Bu özellikler dışında detaylarda birtakım farklılıklar görülür; Kat. No. 88'de ağız bandı bitimindeki omuz yuvarlatılmış ve dışta ağız kenarında üç sıra halinde rulet bandı görülürken, Kat. No. 89'da omuz çıkıntısı hafif sivriltilerek altta düzleştirilmiş olup bu noktadan sonra ince bir çıkıntı ile gövdeye bağlanır. Dışta ise ağız kenarında dört sıra rulet bandı bulunuyor: ilk üç sırası ikili çizgilerden, dördüncü sıra dairelerden oluşuyor. Kat. No. 88 - 89'da görülen ağız profiline sahip yakın örnekler[412] İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenirler. Bu iki parça, alanda üst seviyelerden ele geçmiş olup, hem bulundukları seviye hem de form gelişimi olarak benzerlerinin gösterdiği tarihe verilebilirler. Kuyu yapısının üst seviyelerinde bulunan Kat. No. 90'da ağız dışa çekik ve içe eğimli, ağız bandı ise hafif içbükey profildedir. Ağız bandının bitimindeki omuz çıkıntısı yuvarlatılmış; ancak en yuvarlak yerinde hafif bastırılarak çok az düzleştirilmiş bir yapıdadır. Konik gövdeli ve gövdenin korunan kısmı ince cidarlıdır. Dış yüzeyde ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunur. Atölye yapısında üst seviyelerde ele geçen Kat. No. 91, dışa çekik ağızlıdır ve ağız bandında belirgin biçimde girinti-çıkıntılar

[410] Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280.
[411] Erol 2014, 292, No. 310-311.
[412] *Atlante I* 1981, 232, Pl. CXII:9; Mackensen 1991, 83, Form 3F:17, Fig. 2; Ladstätter 2005, 172-173, Taf. 5, No. 55; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1284; Erol 2014, 290, No. 305.

bulunur. Çıkıntılı omuz yapısı altta düz bir görünümdedir. İnce cidarlı, derin inen gövdeye sahip ve dışta ağız kenarında üç sıra halinde rulet bandı görülüyor. Kuyu yapısında üst seviyelerde bulunan Kat. No. 92 ve 93'de ise ağız, üstte çap çizgisine oturuyor. Ağız bandı çok hafif içbükey, ağız bandı bitimindeki omuz yuvarlatılıp bir çıkıntıdan sonra gövdeye bağlanıyor. Sığ yapılmış gövdeleri ise ince cidarlıdır. Ayrıca Kat. No. 92'de ağız dışa çekilmiş ve dışta ağız kenarında aşınmış durumda iki sıra halinde rulet bandı bulunuyor. Birbirine benzer bu dört ağız parçasının (Kat. No. 90-93) profili benzer örneklerinde[413] İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına verilir. Bu parçalara, alanda üst seviyelerden ele geçtikleri ve profil gelişimine uygun olabilecekleri için bu tarihlemeyi vermek yanlış olmaz. Kat. No. 94 ve 95'de daha düz ağız bandı görülür. Kat. No. 94 ile gösterilen parçada kütlesel ağız yapısı içe eğimli, ağız bandı düz ve bitimindeki omuz çıkıntısı hafif yuvarlatılarak aşağı sarkıtılmış bir yapıdadır. İnce cidarlı ve derin gövdeye sahip bu geniş kasenin dış yüzey ağız kenarında iki sıra halinde rulet bandı bulunuyor. İnce cidara sahip Kat. No. 95'te ise içe çekilmiş ağız, düz bir ağız bandı ve gövdeye düz bağlanan hafif çıkıntılı omuz yapısı bulunuyor. Oldukça büyük çaplı olan bu çanağın dışta ağız kenarında dört sıra rulet bandı mevcuttur: ilk üç sırası paralel çizgilerden oluşurken dördüncü sıra ardışık daireler şeklindedir. Bu iki ağız parçasının (Kat. No. 94-95) yakın örneği, Atina Agorası[414] ve Iatrus'ta[415] İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir. Benzerlerinin de yardımıyla profil gelişimine uygun olarak bu iki parçaya da tarih olarak İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı verilebilir. Kat. No. 96'da içe eğimli bir ağız yapısı görülüyor. Düz ağız bandı, dışa "v" şeklinde çekilmiş omuz çıkıntısı ile birleşiyor. Ağız bandı, tamamen aşınmış rulet bandının girinti ve çıkıntılarına sahiptir. Ağız bandı bitimindeki omuz yapısı küçük bir çıkıntı ile konik gövdeye bağlanıyor. Kuyu yapısında üst seviyelerden ele geçen bu ağız parçasının profili, 3F tipine ait bu ilk grubun birkaç ağız parçasının (Kat. No. 88, 94) karışımı niteliğindedir; dolayısıyla bu gruba ait diğer ağız parçaları gibi İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilebilir.

Form 3F'ye ait belirlediğimiz ikinci grupta 31 adet ağız parçası bulunuyor (Kat. No. 97-127). Kat. No. 97 ve 98; ince cidarlı, derin gövdeli, dışa çekik ağızlıdır ve ağız kenarında ikili çizgiler şeklinde iki sıra rulet bandına sahiptir. Bu parçaların ağız bandı

[413] Hayes 1972, 338, Fig. 69, No. 23; Martin 1998, 112, Form 3.23, Fig. 3; Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280; Erol 2014, 292, No. 309.
[414] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1284.
[415] Mackensen 1991, 83, Form 3F:17, Fig. 2.

bitimindeki omuz yapısı gövdeye ince bir çıkıntı ile bağlanır. Kuyu yapısında ele geçen Kat. No. 98'de ağız bandı daha içbükeydir ve omuz çıkıntısı burada yuvarlatılır. Parçanın dış yüzeyinde ise koyu gri renkte yanma izleri görülüyor. Kat. No. 99 ve 100, profil olarak birbirine benzer parçalardır. İkisinde de ağız düz ve içe eğimli, ağız bandı belirgin şekilde içbükeydir. Ağız bandı bitimindeki omuz çıkıntısı yuvarlatılmış yapıda olup ince bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Her iki parça da oldukça ince cidarlı ve derin yapılmış gövdeye sahiptir. Kuyu yapısının yan sondajında üst seviyelerden ele geçen Kat. No. 100'deki omuz çıkıntısı hafif aşağı sarkık ve dışta ağız kenarında oldukça aşınmış durumda biri dairesel diğeri çizgisel olmak üzere iki sıra rulet bandı bulunuyor. Bu dört parçanın (Kat. No. 97-100) benzerleri[416] İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenir. Kat. No. 101-104 olarak verilen parçalarda ağız hafif dışa çekik ve içe eğimli, ağız bandı içbükey ve alt bitimindeki omuz yuvarlatılmış profildedir. Omuz yapısı ile gövdenin birleşme yerinde küçük bir çıkıntı vardır. Bu belirgin özellikler dışında detaylarda bazı değişiklikler bulunur. Kat. No. 101'de dışta ağız kenarında iki sıra rulet bandı görülüyor. Kuyu yapısının hemen yanındaki sondajda üst seviyelerde bulunan Kat. No. 103'te yuvarlatılan omuz çıkıntısı hafif aşağı sarkık, Kat. No. 104'te ise omuz ile gövdenin birleşme yerindeki çıkıntı daha belirgin ve dış yüzey ağız kenarında aşınmış durumda tek sıra rulet bandı bulunuyor. Bu dört ağız parçasının (Kat. No. 101-104) benzerleri Smyrna Agorası[417], Ephesos[418] ve Berenice'de[419] tip 3E içerisinde değerlendirilerek İ.S. geç 5 - İ.S. 6. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilir; Atina Agorası'nda[420] ise ele geçtiği kontextten daha erkene tarihlenebileceği düşünülüp, tip 3F olarak İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına verilir. Profil gelişimine de uygun bir şekilde benzerlerinin de yardımıyla 3F tipinde değerlendirdiğimiz bu parçalar İ.S. geç 5 - İ.S. 6. yüzyılın ilk çeyreğine verilebilir. Kat. No. 105'de içe eğimli ağız ve çok hafif içbükey ağız bandı bulunuyor. İnce cidarlı ve korunan kısmından anlaşıldığı kadarıyla derin gövdeli olan bu geniş çanağın omuz çıkıntısı yuvarlatılmış ve uç noktasında hafif sivri görünüm verilerek yukarı çekilmiş profildedir. Omuz ile gövdenin birleşme yerinde küçük bir çıkıntı gözlenir. Kat. No. 106, bir önceki parça ile benzerlik gösteriyor; ancak burada omuz çıkıntısı biraz daha yuvarlak yapıdadır. Omuz, ağız bandının alt bitiminde

[416] Mackensen 1991, 83, Form 3F:25, Fig. 2; Martin 1998, 112, Form 3.25, Fig. 3; Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282 - 1283, 242, Fig. 40, No. 1285.
[417] Erol 2014, 286, No. 297.
[418] Ladstätter 2005, 150, 171, Taf. 3, No. 35.
[419] Kenrick 1985, 382, Fig. 71, No. 688.5
[420] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1285.

düzleştirilerek küçük bir çıkıntı ile gövdeye bağlanır. Detayları dışında birbirine benzeyen bu iki ağız parçasının (Kat. No. 105-106) yakın örneği Atina Agorası'nda[421] İ.S. 525-500'e tarihlenen kontext içerisinden ele geçer. Her iki parça da alanda çok yakın sondajlarda ve aynı seviyelerde ele geçti. Üst seviyelerin İ.S. 6. yüzyıl ve sonrasını gösterdiğini daha önce belirtmiştik; bu nedenle Atina Agorası'nda benzer gelişim gösteren parçaya verilen tarihleme, bu iki parça için de verilebilir. Kat. No. 107 ve 108 bu gruptaki parçalara temelde benzese de detaylardaki farklılıkları ve tam olarak benzerlerinin bulunamaması nedeniyle 3F alt tipinin bu grubuna ait yerel çeşitlemeleri olarak düşünüldü. Kat. No. 107'de dışa çekilmiş ağız yapısı içe eğimlidir. Ağız bandı hafif içbükey formda ve omuz yapısı yuvarlak profile sahiptir. Omuz ise belirgin bir çıkıntı ile gövdeye bağlanır. 12 cm. çapında ve oldukça ince cidarlı olan bu kasenin korunan kısmından konik gövdeye sahip olduğu anlaşılıyor. Parça fazla pişmiş olduğu için yapısal olarak oldukça sert ve gri renktedir. Kat. No. 108 ile gösterilen geniş çaplı ince cidarlı parçanın ağız yapısı yuvarlatılmış biçimdedir. Bu parçada ağız içe eğimli ve içte ağzın hemen başlangıcında küçük bir yiv bulunuyor. Dışta ağız bandının içbükey yapısı neredeyse "v" profilde ve ağız bandı bitimindeki omuz çıkıntısı tamamen yuvarlak yapıdadır. Omuz, belirgin bir çıkıntıdan sonra gövdeye bağlanır. Benzerleri bulunamadığı için profil gelişimi açısından en yakın olarak bu gruba ait olabilecek olan bu yerel çeşitlemeler, gruba ait diğer ağız parçaları gibi İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilebilir. Kat. No. 109 ve 110'da dışa çekik içe eğimli ağız, içbükey ağız bandı ve sivriltilerek dışarı çekilmiş, uç noktasında çok hafif aşağı sarkıtılmış yuvarlak omuz çıkıntısı bulunuyor. Omuz altında gövdeye bağlanma yerinde küçük bir çıkıntı bulunur. Her ikisi de ince cidarlı olan bu ağız parçaları, diğer örneklere oranla daha küçük çaplı ve derin gövdeye sahipler. Aralarındaki tek fark ise Kat. No. 110'un ağız yapısının daha kalın ve kütlesel olmasıdır. Atölye alanında üst seviyelerden bulunan bu iki ağız parçasının benzer örneği Atina Agorası'nda[422] İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlenen kontextten ele geçer. Kat. No. 111, 3F alt tipinin belirlediğimiz ikinci grubuna ait özellikler gösterse de, detaylarındaki farklılıklarından dolayı bu atölyeye ait yerel bir çeşitleme olabilir. Derin gövdeli geniş kaseye ait bu parçanın ağız kısmı dışa çekik ve içte oldukça eğimlidir. Ağız yapısı kütlesel olmakla birlikte bu yapıya oranla oldukça ince cidarlı bir gövdesi vardır. Ağız bandının içbükey profili kısa ve omuz kısmı

[421] Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282.
[422] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1288.

yuvarlak olup geniş bir profildedir. Omuz kısmı, altta belirgin bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Yerel çeşitleme olarak değerlendirdiğimiz bu parça, aynı zamanda grubun özelliklerini barındırdığı için grubun diğer ağız parçaları gibi İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlendirilebilir. Kat. No. 112-117 profil özellikleri olarak benzerlik gösterirler; ancak bazı ufak detaylarda farklılıklar vardır. Kat. No. 112-114'de ağız dışa çekilmiş ve içe eğimlidir. Ağız bandı içbükey profilde olup bitimindeki omuz hafif yuvarlatılarak küçük bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Kat. No. 113'te bu omuz çıkıntısı daha yuvarlaktır. Kat. No. 115'de ağız çok hafif dışa çekik ve içe eğimlidir. Ağız bandındaki içbükey profil burada daha düzleştirilmiş formdadır ve bitimindeki omuz hafif sivri yapıda bir çıkıntıya sahiptir. Omuzun gövdeye bağlanma yerinde belirgin bir çıkıntı gözlenir. Dışta ise ağız kenarında üç sıra halinde rulet bandı bulunur. Kat. No. 116 ve 117'de ağız içe eğimli, ağız bandı neredeyse düz ve ağız bandı bitimindeki omuz çıkıntısı hafif yuvarlatılarak belirgin küçük bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Form 3F'ye ait elimize geçen en küçük çaplara sahip olan bu iki ağız parçası ise oldukça ince cidarlıdır. İnce detaylar dışında profil olarak çok benzeyen, Kat. No. 115 dışında genellikle atölye yapısı olmak üzere alanda üst seviyelerden ele geçen bu altı ağız parçasının (Kat. No. 112-117) yakın benzerleri[423] İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortasına tarihlendirilir. Kuyu yapısında üst seviyelerde bulunan Kat. No. 118 ve 119 benzer profil gösterir. Her iki parçada da ağız içe eğimli, ağız bandı düze yakın çok hafif içbükey ve ağız bandı bitimindeki omuz çıkıntısı ağız bandı ile birleşik olup dışa çekilmiş formdadır. Yaklaşık aynı ağız çapına sahip bu iki parça konik gövdeli ve ince cidarlıdır. Kat. No. 118'de dış yüzey ağız kenarında ruletleme tekniğinde yapılmış iki sıra dairesel bezeme bulunuyor. Omuz ve gövde geçişi de düz yapıdadır. Kat. No. 119'da ise omuz ve gövde geçişinde belirgin bir çıkıntı göze çarpıyor. Bu iki parçanın Atina Agorası'ndaki[424] benzerinde omuz aşağı sarkık ve diğer parçalardan biraz daha erken olmak üzere İ.S. erken 6. yüzyıla tarihlendirilir. Kat. No. 120-122 profil olarak benzerlik gösterir. Kat. No. 120'de çok hafif dışa çekik ağız, hafif içbükey ağız bandı ve ağız bandı bitiminde yuvarlatılmış omuz çıkıntısı bulunuyor. Ağız içe eğimli ve omuz ile gövdeye bağlantı noktasında belirgin bir çıkıntı bulunuyor. Kat. No. 121 ise profil olarak bir önceki parçaya benzer; ancak daha yuvarlatılmış ağız, daha düz ağız ağız bandı ve ağız bandı ile birleşmiş daha sivri bir omuz çıkıntısına sahiptir. Boyut olarak önceki parçadan daha büyük olmasına

[423] Ladstätter 2005, 150, 171, Taf. 3, No. 35; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286; Erol 2014, 286, No. 297.
[424] Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1283.

rağmen gövdesi daha ince cidarlıdır. Kat. No. 122 ise önceki iki parçanın karışımı niteliğinde olup kendine ait bazı özellikleri vardır. Korunan kısmından anlaşıldığı kadarıyla konik gövdeli, ince cidarlı, orta boyutlu bir kaseye ait olan bu parçanın, bu gruba ait bir tür çeşitleme olduğu söylenebilir. Ağız kısmının oturma düzlemi neredeyse üçgen profilde ve içe eğimlidir. Çok hafif içbükey ağız bandı ve yuvarlatılmış omuz yapısına sahip olan bu parçada omuz ile gövde bağlantısı arasında küçük bir çıkıntı bulunur. Kuyu yapısı içerisinde orta seviyeden biraz yukarıda ele geçen bu üç parçanın omuz ve gövde inişi açısından benzer örneği[425] Atina Agorası'nda ele geçtiği kontextin tarihi olan İ.S. 525-550'den hemen önceye verilir. Kat. No. 120-122, profil gelişimi doğrultusunda belirtilen benzerinin de yardımıyla İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortasına verilebilir. Kat. No. 123 profil olarak Kat. No. 120 ve 121'in karışımı niteliğinde olup hem benzerinin[426] yardımıyla hem de profil açısından bu iki parça ile aynı tarihi vermelidir. Ağız hem içe hem dışa hafif çekiktir. Ağız bandı içbükey, ağız bandının bitimindeki omuz yuvarlak ve hafifçe aşağı sarkık bir profile sahiptir. Omuz ve gövde geçişinde ise küçük bir çıkıntı bulunur. Oldukça ince cidarlı olan bu geniş çanak/kase parçasının hamuru fazla pişmeden dolayı çok sert yapıda ve koyu gri renktedir. Dış yüzeyde ise üç sıra halinde ruletleme tekniğinde yapılmış dairesel bezeme vardır. Kat. No. 124 olarak verilen ağız parçası ise biraz daha farklı bir profil gösteriyor. Dışa çekilmiş ağız kısmı içe eğimli, ağız bandı ise oldukça içbükey yapıdadır. Omuz çıkıntısı dışa çekik hafif sivri profildedir ve bu noktadan sonra altta hafif bombe yaparak gövdeye bağlanır. Küçük boyutlu, ince cidarlı ve derin gövdeli olduğu anlaşılan bu kase parçasının yakın benzeri[427] İ.S. 6. yüzyıl ortasına tarihlenen kontextten ele geçer. Kat. No. 125 olarak verilen ince cidarlı konik gövdeli geniş kaseye ait ağız parçası, üstte yuvarlak ve içe eğimli bir ağız yapısına sahiptir. Ağız bandı düz ve omuz kısmı aşağı sarkıktır. Omuzun gövdeye bağlanma yerinde belirgin bir çıkıntı bulunur. Kat. No. 126'da ağız çok hafif dışa çekiktir ve omuz ile gövdenin bağlantı noktasında çıkıntı bulunmaz. Kat. No. 125 kuyu yapısında alt seviyeden, Kat. No. 126 ise atölye alanında üst seviyeden ele geçmesine rağmen, birbirlerine çok benzerdirler. Detaylarda 3F alt tipine ait incelenen diğer parçalardan farklılıklar gösterseler de genel profil gelişimi açısından bu gruba ait oldukları söylenebilir. Bu iki parçanın yakın örnekleri[428] ise

[425] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1289.
[426] Hayes 1972, 333 - 338, Fig. 68, No. 29.
[427] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1288.
[428] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286,1289.

Atina Agorası'nda İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen bir kontextten ele geçer. Kat. No. 127 ise 3F alt tipinin özelliklerini gösteriyor; ancak yamuk ağız yapısından dolayı çap çizgisine tam oturmuyor. Bozuk üretim bu parça kütlesel ağız yapısı, içbükey ağız bandı ve yuvarlatılmış omuz çıkıntısına sahiptir. Omuz kısmının gövdeye bağlanma yerinde 3F alt tipinin genel özelliği olarak küçük bir çıkıntı bulunur. Bu parça, hem buluntu seviyesi hem de grubun diğer ağız parçalarının profillerinden yola çıkılarak İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortasına tarihlendirilebilir.

3F alt tipine ait belirlediğimiz son grup bu alt tipin geç örneklerini gösteriyor. Bu gruba ait altı adet ağız parçası incelendi (Kat. No. 128-133). Kat. No. 128'de önceki grubun örneklerine göre daha kütlesel bir ağız profili ile karşılaşıyoruz. Bu ağız üstte düz ve içe eğimlidir. Hafif içbükey ağız bandının bitiminde yuvarlatılmış omuz çıkıntısı bulunuyor. Omuz, hafif aşağı sarkıtılarak gövdeye çok ince bir çıkıntı ile bağlanıyor. Hayes, bu tipe yakından benzeyen bir örneği[429] Form 3F ile Form 10 arasında geçiş tipi olarak değerlendirir ve İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihler; burada ise bu parça Form 3F'nin profil gelişimi gözönünde bulundurarak 3F'ye ait geç üretimler içerisinde incelendi. Tarihleme açısından ise profil gelişimine uygun olduğu için bahsedilen yakın örneğinin tarihlemesi kabul edildi. Konik gövdeli ve ince cidarlı bir yapıda olan, atölye yapısında üst seviyelerde ele geçen Kat. No. 129 ise, düz ağızlıdır ve ağız bandı çok hafif içbükey bir profil verir. Ağız bandının alt bitimi daha kısa, kalın ve hafif dışa çıkıntılı bir yapıdadır. Hayes'in sınıflandırmasında bu form, tip 3G olarak adlandırılır[430]; ancak farklı olarak burada ağız bandının alt bitimi hafif üçgen profil verilerek yukarı kaldırılmıştır ve dışarı çekiktir. Bu özelliği ile bu parçayı 3F tipinin geç üretimleri içerisinde değerlendirerek bu gruba ait diğer parçalar gibi İ.S. 6. yüzyılın ortasına vermek mümkündür. Kat. No. 130 ve 131, profil olarak Kat. No. 128'e benzer; ancak detaylarında birtakım farklılıklar vardır. Kat. No. 130'da ağız bandı düzdür ve omuz çıkıntısı aşağı sarkık değildir. Bu parçanın en büyük farklılığı formundan çok yapısındadır; parça yanlış veya az pişmeden dolayı soluk sarı renklidir. Kat. No. 131'in ağzı ise hafif dışa çekiktir. Bu iki parçanın benzeri (Kat. No. 130-131) Atina Agorası'nda[431] Form 3 ile Form 10 arasında geçiş tipi olarak değerlendirilerek ele geçtiği kontextin tarihi olan İ.S. 6. yüzyılın ortasına verilir. Kat. No. 131'in atölye

[429] Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
[430] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1292.
[431] Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.

yapısındaki buluntu seviyesi de bu tarihi doğrular. Atölye yapısında üst seviyelerde ele geçen Kat. No. 132 ile gösterilen parçada hafif yuvarlatılmış ağız ve neredeyse düz hale getirilmiş ağız bandı bulunuyor. Ağız bandının alt bitimi dışa çekik hafif üçgen profilde olup altta hafif bir çıkıntı göze çarpar. Dış yüzey ağız kenarında ise aşınmış durumda iki sıra rulet bandı bulunuyor. Atölye ve fırın arasındaki alanda üst seviyelerde bulunan Kat. No. 133'te kütlesel form kazandırılmış olan ağız üstte çap çizgisine oturuyor. İçbükey ağız bandının bitiminde yuvarlatılmış omuz çıkıntısı vardır. Omuzun alt kısmı düzleştirilerek küçük bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Yakın bir örneği[432] İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlendirilen küresel gövdeli bir kaseye ait olan bu ağız parçası, fazla piştiği için oldukça sert yapıda ve gri renktedir. Kat. No. 130-132'nin tarihlemesi için ise yine bu gruba ait olan Kat. No. 128'de aktardıklarımız geçerlidir. Sonuç olarak profil gelişimleri başta olmak üzere buluntu seviyeleri ve benzerleri de göz önüne alınarak, bu geç üretimlerin İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlendikleri söylenebilir.

Kat. No. 85, 94, 108, 111, 115, 120, 121, 125, 127 ve 128 ile verilen parçaların dış yüzeylerinde ağız kenarları, pişerken istiflemeden dolayı daha çok gaza maruz kaldıkları için çok soluk kahverengi, gri, koyu gri ve kırmızımsı kahverengindedirler. Form 3F'ye ait incelediğimiz ağız parçaları genellikle 25-27 cm. olmak üzere, en büyük parça 33 cm., en küçük boyutlu parça ise 12 cm. çapını veriyor.

Ağız parçalarının yanı sıra, 3F alt tipine ait 11 adet kaide parçası (Kat. No. 134-144) inceledik. Kat. No. 134 ve 135'de halka şeklindeki kaidenin iç ve dış kenarları düz biçimlidir. Korunan kısmından konik gövdeli ve ince cidarlı olduğu anlaşılan bu parçaların yakın örnekleri Hayes'in sınıflandırmasında 3F alt tipine verilir ve ele geçtikleri kontexte bakılarak İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir[433]. Kat. No. 136 ve 137'deki alçak halka biçimli kaide parçalarının gövde geçişi dışta hafif içbükeydir. Kat. No. 137'de kaidenin oturma düzlemi biraz daha üçgen formda ve kaidenin halka kısmında içte küçük bir çıkıntı bulunuyor. Birbirine benzeyen bu iki kaide parçasının çok yakın örneği Atina Agorası'nda[434] İ.S. 500-525'e tarihlenen kontextten ele geçer. Kat. No. 137'nin atölye yapısındaki buluntu seviyesi de bu tarihleri gösterir. Kat. No. 138-139, profil olarak önceki iki kaide parçası (Kat. No. 136-137) ile benzerlik

[432] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1288.
[433] Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280.
[434] Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1281.

gösterseler de detaylarında birtakım farklılıklar vardır. Her iki parça da daha ince cidarlı, dik inen gövde yapısına sahipler ve kaide ile gövde geçişleri içbükeydir. Kat. No. 139'un tondo kısmında ise stilize olarak yapılmış yaprak motifi (?) bulunuyor. Bu iki parça profil olarak benzerlerinin[435] de gösterdiği gibi İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlenir. Bu durumda genel olarak İ.S. 4. yüzyıl sonundan İ.S. 5. yüzyıl ortalarına kadar görülen yaprak motifinin (?)[436] burada stilize hale getirilerek daha geç bir tarihte kullanıldığı anlaşılıyor. Kat. No. 140 ve 141 aynı profile sahip olup Kat. No. 141 olarak verilen parçanın iç yüzeyinde birbirine paralel derin olmayan yivler vardır. Konik gövdeli bu iki parça da halka kaide şeklindedir ve gövde ile kaide arasındaki geçişte tek bir kademe bulunur. Kat. No. 142, dışta önceki iki kaide parçası ile benzerlik gösterir; ancak burada kaidenin oturma düzlemi hafif üçgenimsi formdadır. Atölye alanında üst seviyelerden ele geçen bu üç parçanın (Kat. No. 140-142) yakın örneği Atina Agorası'nda bulunur ve ele geçtiği İ.S. 525-550 tarihli kontextinden daha erken olduğunu belirtilir[437]. Burada ise üst seviyelerden ele geçmesinin yanı sıra aktarılan benzeri ve profil gelişimi de göz önüne alındığında İ.S. 6. yüzyıl ortasına verilebilir. Fırın yapısının hemen yanında üst seviyelerde bulunan Kat. No. 143'te ise oldukça kalınlaştırılmış bir oturma düzlemi ile karşılaşıyoruz. Kaide ve gövde geçişi belirgin yapılmış olan bu halka kaidenin tondosunda aşınmış durumda iki yanından sınırlandırılmış çift volüt motifi bulunuyor. Bu motifin üst kısmında tek sıra rulet bandı vardır. Bu çift volüt bezemesi İ.S. 5. yüzyıl ortası - İ.S. erken 6. yüzyıla tarihlendirilir[438]. Aynı zamanda bu parça, profil gelişimi açısından da benzerinin[439] işaret ettiği gibi ve buluntu seviyesine de uygun olarak İ.S. erken 6. yüzyıla verilebilir. Kat. No. 144, gövde yapısı bakımından Kat. No. 138 ve Kat. No. 139'a benziyor; ancak bu parçada kaidenin oturma düzlemi küçültülerek yuvarlatılmış profildedir. Gövde ve kaide arasındaki geçiş içbükey olup, konik gövdeli ve ince cidarlıdır. Bu tip, benzerlerinin Kat. No. 138 ve Kat. No. 139'da gösterildiği gibi İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlenebilir. 3F alt tipine ait incelediğimiz kaide parçalarının boyutları 10-15 cm. arasında değişiyor.

[435] Mackensen 1991, 83, Form 3F.25, Fig. 2; Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282.
[436] Hayes 2008, 246, Pl. 64, No. 1333-1338.
[437] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1289.
[438] Hayes 1972, 355, Motif 26; Hayes 2008, 246, Pl. 65, No. 1354.
[439] Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1281.

1056 ada 13 parsel alanındaki Geç Roma Dönemine ait seramik fırınından aynı seviyeden ele geçen iki tümlenen kaptan biri olan Kat. No. 145, 3F alt tipine aittir. Oldukça geniş çaplı bu çanağın ağzı üstte düz ve içe eğimlidir. Ağız bandı bombeli ve bitimi yuvarlak yapılarak küçük bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Konik olan gövde, alçak halka kaide ile sonlanıyor. Kalın bir yapıya sahip olan kaidenin oturma düzlemi hafif yuvarlak ve içte hafif havada duruyor. Kaide ile gövde arasındaki geçiş dışta içbükeydir. Tondoda baskı tekniğinde yapılmış bir balık ve altında bir kuş motifi bulunuyor. Balık motifinin kuyruğu yukarı kalkık, yüzgeci belirgin ve göz kısmı konsantrik iki daire şeklindedir. Kuşun ise baş ve gövde kısmı daha belirgin, ayakları ve kuyruğunun olduğu kısım daha karmaşık görüntüde, göz kısmı ise tek bir daire şeklindedir. Tondoda görülen balık motifinin benzerleri Atina Agorası'nda[440] İ.S. erken 6. yüzyıla, Smyrna Agorası'nda[441] ise İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına; kuş motifinin benzer örnekleri ise Atina Agorası'nda[442] İ.S. 5. yüzyılın ortası - İ.S. geç 5. yüzyıla, Smyrna Agorası'nda[443] İ.S 5. yüzyılın ortası-ikinci yarısına tarihlendirilir. Bu çanağın ağız ve kaide profili olarak benzeri ise; Atina Agorası'nda[444] ele geçtiği İ.S. 525-550 tarihli kontextten daha erkene verilir. Sonuç olarak form ve motiflerin tarihlemesi gözönünde bulundurularak, bu kabın İ.S. geç 5 - İ.S. erken 6. yüzyıllar arasında üretildiği söylenebilir. Seramik fırını altında bulunan kuyu yapısının içerisinden alt seviyeden ele geçen bu çanağın ağzı ve gövdedeki eksik bölümleri restore edilerek tümlendi.

Kat. No. 82-86, 88, 90, 92-96, 98-99, 101-102, 107-108, 111-112, 115, 118-125, 128, 130, 134, 136, 138-139, 144 ve 145 ile gösterilenler seramik fırını ve altındaki kuyu yapısından; Kat. No. 87, 89, 91, 97, 100, 103-106, 109-110, 113-114, 116-117, 126-127, 129, 131-133, 135, 137, 140-143 ile gösterilenler ise atölyenin bulunduğu alandan ele geçti. Atölye alanından oldukça fazla sayıda ele geçen bozuk üretimlerden buradaki gibi sadece profil verenler kataloğa alındı. Bozuk (Kat. No. 85 ve 127) ve yanmış (Kat. No. 123) üretimlerin de bulunması bu yapının seramik atölyesi olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Birden fazla profil gösteren Form 3'e ait bu alt tip; Atina Agorası[445], Korinth[446], Samos[447], Stobi[448], Tocra[449], İskenderiye[450], Saraçhane[451],

[440] Waagé 1933, 299, Fig. 4, No. 231; Hayes 2008, 248, Pl.68, No. 1391.
[441] Erol 2014, 351-352, No. 408-409.
[442] Hayes 2008, 247, Pl. 66, No.1367.
[443] Erol 2014, 345, No. 399.
[444] Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282, 242, Fig. 40, No. 1285.
[445] Robinson 1959 , Pl. 33, 36, 71, M350-351.

Ephesos[452], Anemurium[453], Gözlü Kule[454], Antiokheia[455], Kelenderis[456], Kıbrıs[457], Suriye[458] ve Filistin bölgesi'nde (Kudüs, Samaria, Tel Keisan, Ashkelon, Deir Ghazali, Galile-Golan, Herodium)[459] yapılan kazılarda yoğun olarak ele geçer ve İ.S. 6. yüzyılın başlarından ortalarına kadar tarihlenir. Form 3F'ye ait değerlendirilen 52 adet ağız parçası, 11 adet kaide parçası ve bir adet tümlenebilir geniş çanağın, incelemeler sonucunda buluntu seviyeleri ve profil gelişimine uygun biçimdeki benzerleri de göz önüne alınarak İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortalarına tarihlendiği söylenebilir.

IV. 3. 7. Form 3G

Form 3G tipinde dudak biraz daha uzun ve aşağı doğru çekiktir. Genel özellikler açısından Form 3F tipine benzese de burada dudak hafif dışbükey bir profil kazanırken, içte derin bir girinti oluşturulur. Dudakta rulet bezemesi yoktur. Bu tipin geç örneklerinde Form 10 A tipine geçişin izleri görülür[460].

3G buluntuları: Elimize geçen Form 3G alt tipine ait iki ağız parçası da geç örneklerin Form 10A'ya geçiş tipi özelliklerini göstermiyor (Kat. No. 146-147). Kat. No. 146, üstte hafif yuvarlak ve içe eğimli, dışta ise düz bir ağız yapısına sahiptir. Ağız bandında çok hafif bir içbükeylik görülür. Ağız bandı altta düz hale getirilip gövdeye bağlanır. Orta boyutlu, ince cidarlı ve konik gövdeye sahip bir kaseye ait olan bu ağız parçası, kuyu yapısında alt seviyelerden ele geçmiş olup, benzer örneği Atina

---

[446] Hayes 1972, 335, Fig. 69, No.23.
[447] Işler 1969, Abb. 45 - 46, 49.
[448] Anderson – Stojanović, 1992; 59 - 61, Pl. 45 - 47, No. 394 - 417.
[449] Hayes 1973, Fig. 48, No. 2332 - 2333, 2453, Fig. 49, No. 2485, Fig. 50, No. 2523 –2524.
[450] Rodziewicz 1976, Pl. 8, C1a - C7b.
[451] Hayes 1992, Fig. 33, 14/9-13, Fig. 34, 16/2 -5, 17/ 3, Fig. 37, 26/2, 27/3, Fig. 50, 31/ 12;
[452] Gassner 1997, Tf. 46, No. 562.
[453] Williams 1985, Fig. 3, No. 10.
[454] Jones 1950, Fig. 208, O-Q.
[455] Waagé 1948, Pl. XI, 944-946.
[456] Tekocak 2006, 59, Lev. 13, No. 83.
[457] Plat Taylor-Megaw 1981, Fig. 55, No. 408; Giudice 1993, Fig. 8, No. 4.
[458] Mertens 1969, Fig. 4; Gubel 1990, Fig. 6 a.
[459] Samaria: Kenyon 1957, Fig. 84, No. 11, 15 - 16; Galile - Golan: Meyers 1978, Fig. 14, No. 9-10; Tel Keisan: Landgraf 1980, Fig. 14a, No. 1-31; Herodium: Birger 1981, Pl. 13, No. 14 -16; Kudüs: Hayes 1985, Fig. 63-64, 15, No. 1- 2, 4, 6- 8; Ashkelon: Nahshoni 1999, 106, No. 7; Deir Ghazali: Avner 2000, 38, No. 2.
[460] Hayes 1972, 338.

Agorası'nda[461] İ.S. 530-550'ye tarihlenen kontext içerisinden ele geçer. Aynı zamanda bu tarihleme, profil gelişimine de uygundur. Atölye alanında üst seviyelerden ele geçen Kat. No. 147 olarak gösterilen parçanın ağız kısmı üstte düz ve içe çekik, ağız bandı ise düzleştirilmiş profildedir. Ağız bandının alt bitimi düzdür ve yumuşak bir geçişle gövdeye bağlanır. Önceki parça ile aynı boyutta ve gövde inişi de benzerlik gösteren bu parçanın çok yakın benzeri[462] İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlendirilir. Aynı zamanda bu parçanın atölye yapısındaki buluntu seviyesi de bu tarihleme için uygundur. Form 3G özellikleri gösteren örnekler; Knossos[463], İstanbul-Saraçhane[464], Antiokheia[465], Tarsus[466], Apameia[467], Filistin bölgesi (Kudüs, Samaria, Galile-Golan, Tel Keisan)[468] ve Tokra'da[469] ele geçmiştir ve genel olarak İ.S. 6. yüzyılın ortalarına tarihlendirilir.

IV. 3. 8. Form 3H

3F alt tipi ile çağdaş olan bu tipe ait kaplar daha özensiz yapılmışlardır. Üçgene yakın profilde dışta kalınlaştırılmış kütlesel ağız kenarlı ve halka kaidelidirler. Ağız bandı bombeli, içbükey veya düz olabilir. Ağız bandının alt bitimi ise düzdür ve gövde ile birleşme yerinde ince bir çıkıntı görülebilir. Kavisli gövde yapısı küçük bir halka kaide ile sonlanır. Bazı kapların dış yüzey ağız kenarında rulet bantları vardır.

3H buluntuları: 3H alt tipine ait elimize geçen çok sayıdaki örnekten 15 ağız parçası (Kat. No. 148-162) ile dokuz kaide parçası (Kat. No. 163-171) seçilerek kataloğa alındı. Elimize geçen Form 3H ağız parçaları temelde aynı özelliklere sahip olsalar da, ağız ve ağız bandına bağlı olarak birkaç değişik tip gösteriyorlar. İncelenen ilk iki ağız parçası profil olarak birbirlerine çok benzerdir (Kat. No. 148-149). Kat. No. 148'de üstte düz olan ağız kısmı içe eğimli, ağız bandı ise hafif bombeli bir profildedir. Ağız bandının alt bitimi yuvarlak ve belirgin bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Dış yüzey ağız kenarında iki sıra ardışık daireler halinde yapılmış rulet bandı bulunuyor.

[461] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1292.
[462] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1293.
[463] Hayes 2001, Fig. 14, No. 17 – 18.
[464] Hayes 1992, Fig. 37 27/2.
[465] Waagé 1948, Pl.XI, No. 947a-u
[466] Adak Adıbelli 2006, 104 - 105.
[467] Mertens 1969, Fig. 4.
[468] Samaria: Kenyon 1957, No. 17; Galile-Golan: Meyers 1978, Fig. 14, No. 23; Tel Keisan: Landgraf 1980, Fig. 14a, G/1-13; Kudüs: Hayes 1985, Fig. 64, No. 3, 9-10.
[469] Hayes 1973, Fig. 48, No. 2454, Fig. 49, No. 2485.

Kuyu yapısının yakınında üst seviyelerde ele geçen Kat. No. 149'da rulet bandı yoktur ve önceki parçadan farklı olarak ağız üstte hafif yuvarlaktır. Birbirine benzeyen bu iki parçanın yakın örneği ise Atina Agorası'nda[470] İ.S. 6. yüzyıl başlarına tarihlenen kontext içerisinden ele geçer. Kat. No. 150'nin üstte düz bir ağız yapısı ve düz bir ağız bandı vardır. Ağız bandının bitimindeki omuz kısmı yuvarlak, aşağı sarkık ve içbükey profil oluşturarak gövdeye bağlanıyor. Bu bağlantı noktasında ise küçük bir çıkıntı görülüyor. Gövdenin korunan kısmından önceki iki parçaya göre daha sığ olduğu anlaşılıyor. Bu üç parçadaki (Kat. No. 148-150) bazı detaylar Form 3F örneklerini anımsatıyor olsa da (ağız bandının gövdeye bağlanma noktasında bulunan küçük çıkıntı) profil gelişimine bakılınca (ağız, ağız bandı) 3F örneklerinden ayrılırlar. Atölye yapısında üst seviyelerden ele geçen Kat. No. 150'nin yakın benzeri[471] ise İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlendirilir. Buluntu seviyesi ve profil gelişimi ile de bu parça, benzerinin belirttiği tarihe verilebilir. Kat. No. 151-153 ağız profili açısından benzerlik gösterir. Ağız üstte yuvarlak ve ağız bandı içbükey profildedir. Ağız kısmında içte gövdeye geçişte yumuşak bir kademe vardır. Bu benzerlikler dışında detaylardaki farklılıklar şu şekildedir; Kat. No. 151 ve 153'te ağız bandının bitimi hemen gövdeye bağlanıyor ve ağız kısmı daha dışa çekiktir. Kat. No. 152 ise diğer iki ağız parçasına göre daha dik yapıdadır ve ağız bandının hemen bitiminde gövdeye bağlanan yerde küçük bir çıkıntı bulunur. Profil açısından birbirine çok benzeyen bu üç parçanın yakın benzerleri Atina Agorası[472], Anemurium[473], Kelenderis[474] ve Ashkelon'da[475] İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortalarına tarihlendirilir. Kat. No. 154; üstte yuvarlatılmış ağız ve düze yakın hafif içbükey ağız bandına sahiptir. Ağız bandının bitimi hafif yuvarlaktır ve altta hafif içbükey profil verilerek gövdeye bağlanır. Dış yüzeyi pişerken yanmadan dolayı koyu gri rengi almış olan bu ağız parçasının benzerleri[476] İ.S. 6. yüzyılın başları - ortasına tarihlendirilir. Aynı zamanda kuyu yapısının hemen içinde bulunan bu parçaya, profil özellikleri ile de belirtilen benzerlerinin işaret ettiği tarihleme verilebilir. Kat. No. 155-156 olarak verilen parçaların ise ağız profilleri benzerlik gösteriyor. Her iki ağız parçası da üstte yuvarlatılarak dışa çekilmiş olup ağız bantları içbükey profildedir. Kat. No.

[470] Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1296.
[471] Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1297.
[472] Hayes 1972, 339, Fig. 68, No. 29; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1305-1306.
[473] Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 277- 278.
[474] Tekocak 2006, 59, Lev. 13, No. 84.
[475] Johnson 2008, 68, No. 201.
[476] Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 277, 280; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306.

155'te ağız bandının bitimi hafif yukarı çekilerek üçgenimsi profil almasına neden olur. Ağız bandı altta bombe yaparak gövdeye bağlanıyor. Daha küçük formdaki Kat. No. 156'da ise ağız bandının bitimi hafif aşağı sarkık ve altta çok hafif içbükey bir profil ile gövdeye bağlanıyor. Bu iki parçanın da yüzey ve hamuru aşırı/yanlış pişmeden dolayı gri renktedir. Detaylar dışında profil bakımından birbirine benzeyen bu iki parçanın yakın örneği, Hayes tarafından[477] Form 3'e ait küçük tip olarak değerlendirilerek İ.S. 6. yüzyılın ikinci çeyreğine verilir. Atölye yapısında üst seviyelerde bulunan Kat. No. 157'de ağız üstte yuvarlak ve hafif dışa çekik, ağız bandı ise kısa ve içbükeydir. Ağız bandının bitimi oldukça yuvarlak ve hafif içbükey bir profil ile gövdeye bağlanıyor. Ağız bandının bitiminden sonra dışta gövde kısmında omurga şeklinde küçük bir çıkıntı görülüyor. Konik gövdeli bir kaseye ait olan bu ağız parçasının yakın benzerleri[478] profil gelişimi ile doğru orantılı olarak İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortalarına tarihlendirilir. Form 3H'nin ağız ve ağız bandına bağlı olarak birkaç tipe sahip olduğunu başta aktarmıştık. Kat. No. 158, 3H'ye ait bu çeşitli tiplerden biridir. Detaylarda önceki parçalardan farklılıklar gösterir; ancak temelde form gelişimi bakımından bu alt tipe ait olduğu anlaşılıyor. Ağzın oturma düzlemi üstte üçgenimsi formda; ağız ise içe eğimlidir. Ağız bandı oldukça kısa ve bombeli bir yapıdadır. Ağız bandının bitimi yuvarlak olup gövdeye içbükey bir profil ile bağlanıyor. Bir önceki parçada olduğu gibi ağız bandının bitiminden sonra dışta gövde kısmında omurga şeklinde küçük bir çıkıntı bulunur. Bu parçanın verdiği çap, önceki parçaya oranla daha küçüktür. Aşırı/yanlış pişmeden dolayı çok koyu gri renkte olan bu ağız parçasını bir önceki parça gibi (Kat. No. 157) İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortalarına tarihlemek yanlış olmayacaktır. Form 3H'ye ait bir diğer tip ise Kat. No. 159-161'de görülüyor. Kat. No. 159'da ağız üstte yuvarlak ve ağız bandı düz bir profille dışa doğru eğimlendirilir. Ağız bandının bitimi ise yuvarlatılarak gövde ile düz olarak birleştirilir. Gövdenin korunan kısmı küreseldir. Dışta gövde üzerinde çok hafif çıkıntılı yivler bulunur. Bu tipte Smyrna Agorası'ndan[479] ele geçen bir örnek Form 1D olarak değerlendirilirken, Atina Agorası'ndaki[480] benzeri İ.S. 6. yüzyılın başlarına verilir. Kat. No. 160'da benzer bir profil gözlenir. Ağız aynı şekilde üstte yuvarlatılmış, ağız bandı ise düz ve kısadır. Ağız bandının bitimi gövde ile düz olarak birleşiyor; ancak burada ağız bandının bitimi daha üçgenimsi profildedir.

[477] Hayes 2008, 244, Fig. 41, No. 1312.
[478] Hayes 1972, 338, Fig. 68; Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 278.
[479] Erol 2014, 262, No. 240.
[480] Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306.

Hamur yapısı oldukça sert olan bu ağız parçası aşırı/yanlış pişmeden dolayı koyu gri renktedir. Önceki parçaya oranla daha sığ gövdeli bu parçanın yakın örneği[481] Hayes tarafından İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir. Parçanın profil gelişimi de bu tarihlemeye uyuyor. Kuyu yapısının yakın çevresinde üst seviyelerde ele geçen, Kat. No. 161 olarak gösterilen parçanın ağız profili ise Kat. No. 159 ile benzerlik gösterir. Üstte yuvarlatılmış ağızlı ve hafif dışa bombeli bir ağız bandına sahiptir. Ağız bandının bitimi yuvarlatılarak gövde ile düz bir şekilde bağlanır. Korunan kısmından hafif küresel gövdeli olduğu anlaşılan bu ağız parçası profil gelişimi ve buluntu seviyesi ile Kat. No. 159'da olduğu gibi İ.S. 6. yüzyılın başlarına tarihlendirilebilir. Atölye yapısının yakınında üst seviyelerde ele geçen Kat. No. 162 ise dışta profil olarak Kat. No. 153 ile benzerlik gösterir. Ağız üstte yuvarlatılmış, ağız bandı içbükey ve ağız bandının bitimi dışa çekik bir profil gösterir. Ağız bandının bitimi ile gövdeye bağlanma yerinde çok hafif içbükey profil gözlenir ve gövdeye bağlanma yerinin hemen altında gövdede çok hafif bir çıkıntı vardır. Gövdenin iç kısmı oldukça düzdür ve korunan kısmı konik bir şekilde iner. Pişerken yanmadan dolayı gri rengini almış olan bu parça, benzeri olan Kat. No. 153 gibi İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortalarına tarihlendirilebilir.

Form 3H'ye ait toplamda dokuz kaide parçası (Kat. No. 163-171) incelendi. Kat. No. 163 ve Kat. No. 164 birbirine benzer parçalardır. Her iki kaide parçası da alçak halka tipte ve oturma düzlemleri dışta yukarı kaldırıldığı için üçgen görünümündedir. İnce cidarlı ve küresel gövdeli kaselere ait bu kaide parçalarının yakın örnekleri[482] İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlendirilir. Atölye alanında üst seviyelerden bulunan bu iki parça için profil gelişimi de göz önüne alınarak bu tarihleme verilebilir. Kat. No. 165'teki alçak halka kaidenin oturma düzlemi, iç ve dış kenarları sivriltilerek ortada içbükey boşluk bırakılmış şekildedir. Tondoda baskı tekniğinde yapılmış yalnız kuyruk kısmı korunmuş balık motifi vardır. Bu kuyruğun hemen altında ya bir kuşa ya da başka bir balığın kuyruğuna ait izler bulunuyor. Tondonun alt kısmında ise bir tane ikili bir tane tek yiv bulunuyor. Bu kaide parçası yanlış veya az pişmeden dolayı çok soluk kahverengindedir ve bu şekilde bozuk/yanlış üretim diyebileceğimiz niteliktedir. Bu kaide parçasının benzer formu Atina Agorası'nda[483] İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlenen kontextten ele geçer ve Form 3 ile 10 arasında geçiş tipi olarak verilir. Baskı bezemenin

[481] Hayes 1972, 335-338, Fig. 68, No. 29.
[482] Martin 1998, 112, Form 3:29, Fig. 3; Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1297.
[483] Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.

benzeri Atina Agorası'nda[484] İ.S. erken 6. yüzyıla, Smyrna Agorası'nda[485] ise İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir. Profil gelişimi göz önünde bulundurularak benzerlerine bakıldığında bu parça, İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlenebilir. Kat. No. 166 olarak verilen kaide parçasının profili, Kat. No. 165 ile aynıdır. Aralarındaki tek fark ise, bu kaide parçasının daha küçük boyutlu olmasıdır. Benzerliğinden dolayı Kat. No. 165 ile aynı tarih aralığına, İ.S. 6. yüzyılın ortasına verilebilir. Kat. No. 167; alçak halka tipte, halka kısmında dışta sivri bir çıkıntıya sahiptir ve gövdeye geçişte içbükey bir profil bulunur. Gövde kısmında dış yüzeyde derin yivler vardır. Tondonun alt kısmında ise bir adet derin yiv mevcuttur. Kaide, tip olarak İ. S. 6. yüzyıl ortasına tarihlenen Atina Agorası'nda[486] bulunan bir örneğe benzese de gövde üzerindeki derin yivler nedeniyle 3H alt tipine ait yerel bir çeşitleme olduğu söylenebilir. Kat. No. 168-169 ile gösterilen küçük boyutlu alçak halka kaide parçaları biçim olarak benzerlik gösterirler; ancak birtakım detaylarda farklılıklar vardır. Kat. No. 168'de kaide parçasının halka kısmı iç ve dışta düz kenarlara sahiptir. Kaide ile gövde geçişi ise içbükeydir. Kat. No. 169'da aynı şekilde kaide parçasının halka kısmı iç ve dışta düz kenarlıdır. Dışta kaide ile gövde geçişi küçük bir oluk ile gösterilir. İki kaide parçasının da korunan gövde kısmı küreseldir. Benzerlik gösteren bu iki parçanın yakın örneği Smyrna Agorası[487], Atina Agorası[488] ve Assos'ta[489] ele geçmiş olup, İ.S. 5. yüzyılın sonları - 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir. Kat. No. 170'te kaide parçası profillendirilmemiş ve basma düzlemi düzdür. Tondoda korunmuş tek bir koşan tavşan bezemesi bulunur. Baskı tekniğiyle yapılmış bu tavşanın kulakları ve kuyruğu belirgindir, göz kısmı ise içiçe geçmiş iki daire şeklinde yapılmıştır ve ileri koşar vaziyettedir. Bu koşan tavşan figürü, Hayes tarafından "motif 35t"[490] olarak tanımlanır. Form 3H tipindeki kaide örneklerine göre kalın cidarlı olan bu tip, Form 2A örneklerini (Kat. No. 21, 24) anımsatıyor olsa da tondodaki koşan tavşan figürünün tarihlemesi nedeniyle bu tipi Form 2A olarak değerlendirmemiz mümkün değildir. Bu kaide parçasının profil olarak benzerleri[491] İ.S. 5. yüzyılın sonları - İ.S. 6. yüzyıl ortasına tarihlendirilir. Koşan tavşan figürü ise Atina

[484] Hayes 2008, 248, Pl. 68, No. 1391.
[485] Erol 2014, 351, No. 408.
[486] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1294.
[487] Doğer 2007, 99 - 100, Pl. III b.
[488] Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306.
[489] Zelle 2003, 94, Abb. 8, No. 5.
[490] Hayes 1972, 357, Fig. 74.
[491] Hayes 1972, 335, Fig. 32, No. 69; *Atlante* I 1981, 232, Pl. CXIII:6; Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1297, 244, Fig. 41, No. 1309.

Agorası'nda[492] İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. erken 6. yüzyıla tarihlendirilir. Kuyu yapısının yakınında üst seviyelerde ele geçen Kat. No. 171 ise profil bakımından önceki kaide parçasıyla benzerlik gösterir. Dışta profillendirilmemiştir ve kaide ile gövde geçişi hafif içbükeydir. Profil olarak Form 3H'ye ait olup kalın cidarlı olması ile ayrılan bu örnek atölyenin yerel bir çeşitlemesi olarak düşünüldü. Bu parça, profil gelişimi açısından en yakın benzeri olan bir önceki kaide parçası gibi İ.S. 5. yüzyılın sonları - İ.S. 6. yüzyılın ortasına tarihlendirilebilir. Genel anlamda Form 3H örnekleri; Assos[493], Kelenderis[494], Atina Agorası[495], Iatrus[496], Herodium[497], Tokra[498] ve Kıbrıs'ta (Paphos ve Ayios Philon)[499] ele geçmiş olup İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortalarına tarihlendirilir.

Kat. No. 148, 150-151 ile gösterilen parçaların dışta ağız kenarları pişerken istiflemeden dolayı kabın gövdesinden farklı bir renk almışlardır. Bunun yanı sıra fırın yapısı ile bu alandan gri - koyu gri renkte fazla pişirilerek yanmış (Kat. No. 154-156, 158, 160 ve 169) ve yanlış/az pişirilmiş üretimlerin (Kat. No. 165) de bulunması bu yapının seramik atölyesi olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Profil veriyor olsalar da bu yanmış üretimler, bozuk üretim şeklinde değerlendirilebilir.

Form 3H'ye ait incelediğimiz ağız parçalarının büyük boyutlu olanları 24-32 cm, orta boyutlu olanlar 18-23 cm, küçük boyutlu olanlar ise 10-17 cm çapını veriyor. Kaide parçaları ise 8-14 cm boyutlarındadır. İçinde yanık ve bozuk üretimlerin de olduğu bu buluntuların durumlarına bakacak olursak; Kat. No. 148, 151, 154-156, 158-160, 165-168 olarak gösterilen parçalar seramik fırını ve altındaki kuyu yapısından (Kat. No. 151, 155, 159-160, 165, 167 kuyunun alt seviyelerinden), Kat. No. 149-150, 152-153, 157, 161-164, 169-171 olarak gösterilenler ise atölyenin bulunduğu alandan ele geçti. Bu şekilde hem atölyeden hem de etrafından aynı malzemenin bulunması ile Form 3C'yi aktarırken belirttiğimiz gibi söz konusu alanın (1056 ada 13 parsel) atölyeye ait kompleks bir alan olarak kullanıldığı söylenebilir.

[492] Hayes 2008, 247, Pl. 67, No. 1379.
[493] Zelle 2003, 94, Abb. 8.
[494] Tekocak 2006, 59, Lev. 13, No. 84 - 86.
[495] Hayes 1972, 335, Fig. 68, No. 28 - 29; Hayes 2008, 242-243, Fig. 40, Pl. 63, No. 1294 - 1297.
[496] Conrad 2000, Abb. 5, No. 13.
[497] Birger 1981, Pl. 13, No. 13
[498] Hayes 1973, Fig. 48, No. 2463.
[499] Plat Taylor-Megaw 1981, Fig. 63, No. 486; Giudice 1993, Fig. 8, No. 6.

IV. 3. 8. Form 3 Küçük Tipler

İncelemelerimiz sonucunda söz konusu atölye alanında üst seviyelerde ele geçen Form 3'e ait bir ağız (Kat. No. 172) ve iki kaide parçası (Kat. No. 173-174), küçük boyutları ve birkaç tipi birden barındırması nedeniyle ayrı değerlendirildi. Kat. No. 172 ile gösterilen aşırı/yanlış pişmeden dolayı gri rengi almış bu ağız parçasının ağzı üstte hafif yuvarlak ve Form 3E alt tipindeki Kat. No. 79'da olduğu gibi içe eğiktir. Bu şekilde ağız üstte üçgen bir profil verir. Ağız bandının içbükey profili, Form 3F alt tipindeki Kat. No. 119 ile benzerlik gösterir. Ağız bandının alt bitimi ise "v" şeklindedir. Dışa çekilen bu kısım aynı zamanda 3F alt tipinde gösterilen Kat. No. 105'de olduğu gibi hafif yukarı kalkıktır. Gövde kısmı içbükey şekilde inerek konik bir form oluşturur. Değerlendirmelerini yaptığımız Form 3E (Kat. No. 79) ve 3F (Kat. No. 105, 119) alt tipinde bazı detaylar açısından benzerleri bulunan küçük boyutlu bir kaseye ait olan bu ağız parçasının birtakım detaylar yönünden yakın örnekleri; Atina Agorası[500] ve Ashkelon'da [501] ele geçmiş olup İ.S. 6. yüzyıl ilk yarısı-ortalarına tarihlendirilir. Aynı zamanda kuyu yapısına yakın alanda üst seviyeden ele geçmesi ve profil gelişimi ile de bu tarih aralığına verilebilir. Kat. No. 173-174 olarak verilen kaide parçaları ise benzerlik gösterir. Her iki kaide parçasında da 3F alt tipine ait Kat. No. 137'de ve 3C alt tipine ait Kat. No. 70'de olduğu gibi kaidenin halka kısmında içte küçük bir çıkıntı bulunuyor. Halka biçimli kaidenin iç ve dış kenarları 3F alt tipine ait Kat. No. 134'deki gibi düz biçimlidir. Kat. No. 173'de kaidenin basma düzlemi daha düz iken Kat. No. 174'de basma düzlemi dışta hafif havada duruyor. Gövde ile kaide geçişleri içbükey profille belirginleştirilmiş olan bu ince cidarlı kaide parçaları 9 cm boyutlarındadır. Daha önce incelemesi yapılan 3C (Kat. No. 70) ve 3F (Kat. No. 134, 137) alt tipindeki bazı detaylar bakımından benzerlerinden yola çıkılarak ve buluntu seviyeleri de göz önüne alınarak bu kaide parçaları İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına verilebilir.

Tez çalışmamızın konusunu oluşturan 1056 ada 13 parselde ortaya çıkarılan seramik fırını ve alanında en sık rastladığımız tip olan Form 3'e ait Hayes tarafından belirlenen sekiz alt tip de ele geçti. Bu formlar kil ve astar özellikleri açısından Phokaia

[500] Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1288.
[501] Johnson 2008, 67, No. 198.

üretimidir. Bazı üretimler fazla piştiklerinden dolayı oldukça sertleşmiş ve gri - koyu gri rengini almış, bazı örnekler ise az pişmiş yapıdadır. Phokaia üretimlerinin bir özelliği, ağız parçalarının genellikle dış yüzey kenarları pişme sırasında üstüste istiflemeden dolayı daha çok gaza maruz kaldıkları için gövdelerinden farklı rengi almalarıdır. Bu duruma, özellikle Form 3C, 3E ve 3F ağız kenarlarında sıklıkla rastlanılıyor. Form 3 tipine ait kase ve çanaklarının bir diğer özelliği ise elimize geçen ağız parçalarının çoğunda gözlenen dış yüzey ağız kenarındaki tekli, ikili ve üçlü rulet bantlarıdır. Bu rulet bantları, kimi zaman özellikle Form 3B ve 3C'de tondo kısmında da görülür. Bu kapların tondolarında örneklerini incelediğimiz bitkisel, geometrik ve hayvan betimlemeli baskı tekniğiyle yapılmış motifler de bulunuyor. Form 3'e ait bu kaplar, genel olarak İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısından İ.S. 6. yüzyıl ilk yarısı ve ortalarına tarihlenirler. Geç Roma dünyasında Phokaia ve çevresinin sıklıkla tercih ettiği Kırmızı Astarlı seramiğin en büyük grubu olduğu anlaşılan Form 3, dönemin önemli ihracat malları arasında oldukça fazla talep görüyordu. İncelediğimiz toplamda 144 adet Form 3 tipinden; bir adeti 3A, 11 adeti 3B, üç adeti 3B/C, 26 adeti 3C, bir adeti 3D, dokuz adeti 3E, 64 adeti 3F, iki adeti 3G, 24 adeti 3H tipindedir. Bunların yanı sıra Form 3'e ait üç adet küçük boyutlu parça da incelenerek kataloğa alındı (Grafik 7). Oldukça geniş yayılım alanı bulunan Phokaia Form 3'e ait örnekler çok sayıda antik kentten ele geçti. İstanbul-Saraçhane[502], Assos[503], Antandros[504], Smyrna Agorası[505], Sardes[506], Ephesos[507], Khios[508], Priene[509], Magnessia[510], Knidos[511], Tarsus[512], Kelenderis[513], Antiokheia[514], Anemurium[515], Iatrus[516], Atina Agorası[517], Herodium[518], İtalya[519],

[502] Hayes 1992, Fig. 37, 27/2.
[503] Zelle 2003, 92 - 95, Abb. 7 - 8.
[504] Sekban 2007, 26.
[505] Doğer 2007, 99 - 100, Pl. III; Erol 2007, 81 - 83, 41 - 63; Erol 2014, 93-105.
[506] Crawford 1990, 89 - 91, Fig. 494, 514.
[507] Gassner 1997, 140 - 142, Taf. 45, No. 539 - 550; Outschar 1997, 28 - 29, Abb. 14, No. 25 - 26.
[508] Boardman 1989, 90 - 96, Fig. 27, 21 - 64.
[509] Yılmaz 2007, 126, Abb. 2, No. 3 - 4.
[510] Vapur 2001, 62, Çiz. 11, No. 55 - 60, Çiz. 12, No. 61 - 68.
[511] Doksanaltı 2006, 70, Çiz. 241.
[512] Adak Adıbelli 2006, 99 - 100, Lev. 23, No. 223 - 225.
[513] Tekocak 2006, 59, Lev. 13, No. 84 - 86.
[514] Waagé 1948, Pl. XI, No. 947a-u.
[515] Williams 1989, 48 - 49, Fig. 22, No. 270 - 276, Fig. 23, No. 277 - 278.
[516] Conrad 2000, Abb. 5, No. 13.
[517] Hayes 1972, 335, Fig. 68, No. 28 - 29; Hayes 2008, 238-243, Fig. 38-30, No. 1248-1298.
[518] Birger 1981, Pl. 13, No. 13.
[519] Grandi 2007, 7, Pl. 4, No. 3.

Kıbrıs[520], Filistin bölgesi[521], Mısır[522], Libya[523] ve Makedonya'da[524] Form 3 grubuna ait bulunan örnekler, bu tipin yayılım alanını ve ne kadar çok talep gördüğünü gösterir.

IV. 4. KALINLAŞTIRILMIŞ KÜTLESEL AĞIZ KENARLI DERİN ÇANAKLAR

Kalınlaştırılmış kütlesel ağız kenarlı bu çanakların gövdesi dik ve derindir. Ağız kenarının üst yüzeyi iç bükey bir kavisle uca doğru kalın bir çıkıntı oluşturur. Kalınlaştırılmış ağzın altında bir çıkıntı bulunur. Bu çıkıntıyla birlikte ağız içbükey bir profil oluşturur. Kaide gövdeye oranla oldukça küçük ve alçaktır. Bu çanakların ağız bantları doğrudan gövde ile bağlanır. Gövde bazı örneklerde hafif küreseldir, bazılarında ise koniktir. Bununla birlikte, kalın cidarlıdırlar. Hayes bu tipin ender görüldüğünü, Form 3'ün erken çeşitleri olabileceğini söyler[525]. Form 4, temel özellikler (ağız altındaki çıkıntısı ve alçak halka kaidesi) bakımından Form 3'e benzese de derin yapılmış gövdesi ve ağız kenarının gövdeye doğrudan bağlanması ile ayrılır.

IV. 4. 1. Form 4

Form 4 buluntuları: Yapılan çalışmada bu gruba ait dört ağız parçası incelendi (Kat. No. 175-178). Kat. No. 175 ile gösterilen parça, Form 3 grubuna yakın özellikler gösterir; ancak ağız bandının kısalığı ve alt bitiminin kısa bir üçgen profil vermesi ile Form 4 grubu içerisinde değerlendirildi. Ağız kenarı iç yüzeyde düz bir yapıdadır. Gövde kısmı, diğer Form 4 parçalarından farklı olarak hafif küreseldir. Çok sert olan bu parça fazla pişmeden dolayı koyu gri renktedir; ancak parçada deforme görülmez. Oldukça benzer örnekleri, Smyrna'da Ephesos'tan ele geçen buluntuların tarihlemesine dayanarak, Atina Agorası'nda ise ele geçtiği kontext yoluyla tarihlendirilir; böylece İ. S. 5. yüzyıl ortası gibi bir tarihleme ortaya çıkar[526]. Anemurium'da bulunmuş olan bu

[520] Plat Taylor-Megaw, 1981, Fig. 63, No. 486; Giudice 1993, Fig. 8, No. 6.
[521] Kenyon 1957, No. 17; Meyers 1978, Fig. 14, No. 23; Landgraf 1980, Fig. 14a, G/1-13; Hayes 1985, Fig. 64, No. 3, 9-10.
[522] Rodziewicz 1976, Pl. 8, C1a - C7b.
[523] Hayes 1973, Fig. 48, No. 2454, Fig. 49, No. 2485.
[524] Anderson Stojanović 1992; 59 - 61, Pl. 45 - 47, No. 394 - 417.
[525] Hayes 1972, 338.
[526] Hayes 2008, 243, Fig, 41, No. 1299; Erol 2014, 275, No. 266.

tipteki örnek Form 3H olarak değerlendirilerek İ.S. 5. yüzyıl - İ.S. 6.yüzyıl ortasına verilir[527]. Kat. No. 176-177'de kütlesel olan ağız kenarları hafif dışa çekik ve dış kenarda üçgen formdadır. Ağız ve gövde arasındaki geçiş belirgin değildir. Gövde kaideye doğru daralarak düz iner. Kat. No. 178'de ise kütleselleştirilmiş ağız kenarı diğerlerine göre daha düzdür. Cidar, diğer iki parçaya oranla oldukça incedir ve gövdesi diğer parçalar gibi kaideye doğru daralarak düz iner. Bu üç parçanın (Kat. No. 176-178) benzerleri ise Hayes'in tarihlemesi ile İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısına verilir[528].

Kataloğa alınan bu parçalardan üçü (Kat. No. 175, 177-178) seramik fırınının altındaki kuyu yapısı içerisinden alt seviyelerden ele geçti. Kuyu yapısının en dibinden 1 m. kadar daha yukarıda bulunan Form 4'e ait bu parçaları benzerlerinin tarihlerini de dikkate alarak profil gelişimi ile birlikte İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı-ortalarına tarihlendirmek mümkündür. Kat. No. 176 ise atölye yapısı etrafında üst seviyelerde ele geçti. Form 4'e ait kaplar Tarsus Cumhuriyet Alanı kazılarında[529] ve Antandros Yamaç Ev Sektörü'nde[530] de ele geçmiş olup yapılan diğer çalışmalar[531] da gerek tabakalanma gerek Hayes'in tarihlemesi kabul edilerek İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı ve ortalarını verir.

IV. 5. DIŞA ÇEKİK İÇBÜKEY AĞIZ TABLALI TABAKLAR

Hayes tarafından Form 3 ile çağdaş ve ona paralel gelişim gösteren bir grup olarak değerlendirilen[532] Form 5 tabaklarının ağız kenarı dışa çekik, geniş ve yataydır. Ağız profili içeriden dışarı doğru uzayan küçük bir içbükeyle başlar. Dudak uçta kalınlaştırılmış ve üstte iç bükeydir. Dudak çıkıntısı aşağı doğru genişler ve yayvan bir "v" yaparak gövdeye bağlanır. Formun gövde yapısı derin ve geniştir. Geniş bir dışbükey kavisle aşağı doğru daralan gövde, içbükey bir geçişle alçak kaideye bağlanır. Tondoda çoğunlukla damga süsü bulunur; ancak küçük örneklerde görülmez. Kapların büyüklükleri değişkenlik gösterir. Form 5, ağız kenarlarının profillerine göre iki alt tipe ayrılır:

[527] Williams 1989, 48, Fig. 22, No. 276.
[528] Hayes 1972, 338, Fig. 69, No. 1; Erol 2014, 278, No. 272.
[529] Adak Adıbelli 2006, 110.
[530] Sekban 2007, 27.
[531] Beltrán Lloris 1978, 221, Pl. L, No. 614; Roth Rubi 1990, 905-971, Fig. 24; Martin 1998, 113, Fig. 4.
[532] Hayes 1972, 339-343.

IV. 5. 1. Form 5A

Dışa doğru çekilerek uzatılan ağız kenarı, 5B tipine oranla daha kısa ve kalındır. Dudak kısmı hafifçe yuvarlatılır. İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilen Form 5A, 5B'ye göre daha önce üretilmeye başlanır[533].

5A buluntuları: 1056 ada 13 parseldeki Geç Roma Dönemine ilişkin seramik atölyesinde bu tipe ait yalnız bir adet ağız parçası profil verebilecek şekilde ele geçti (Kat. No. 179). Dışa çekik geniş yatay ağız kenarının üst kısmı içbükey ve iç tarafta kalan kısmı içe doğru eğimli profildedir. Dışta dudak çıkıntısı aşağı doğru genişletilmiş ve altta küçük bir çıkıntı bulunuyor. Küresel gövdeli ve ağızdan gövdeye bağlanan bölümden kırılmış olan bu parça; yakın benzerleri[534], atölye yapısı yakınında üst seviyeden bulunması ve profil gelişimi de göz önüne alındığında İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı - üçüncü çeyreğine tarihlenir.

IV. 5. 2. Form 5B

Bu Form, 5A'ya göre daha geniş ağız kenarına sahip ve keskin hatlardadır. Gövde ile ağız kenarının bağlantı noktasında küçük bir çıkıntı bulunur. Gövde, ağız profiline oranla çok daha ince cidarlı ve geniş dışbükey kavislidir. Kaide ise genel olarak halka formdadır (Kat. No. 180). Bazı örneklerinin üzerinde rulet bandı bulunan bu tip, İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir[535].

5B buluntuları: bu tipe ait kataloğa aldığımız tek örnek bir kaide parçasına aittir (Kat. No. 180). Alçak halka şeklindedir. Oturma düzleminde, seramiği çark tepsisinden ayırırken kullanılmış olan ip izleri belirgin bir şekilde görülüyor. Parçanın iç yüzeyi aşırı pişme sonucunda, dış yüzey ve hamurdan farklı olarak koyu kahverengindedir. Atina Agorası'nda[536] İ.S. 6. yüzyıl ikinci çeyreğine tarihlendirilen kontekstten ele geçen Form 5'e ait bir tabağın kaidesi ile benzerlik gösterir; ancak kuyu yapısında alt seviyelere yakın yerde ele geçtiği için biraz daha erkene tarihlendiği söylenebilir.

---

[533] Hayes 1972, 338.
[534] Hayes 1972, 339, Fig. 79, No. 1; *Atlante* I 1981, 232, Pl. CXIV:2; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1300; Erol 2014, 299, No. 324.
[535] Adak Adıbelli 2006, 111; Hayes 1972, 339.
[536] Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1302.

Çalışmalarımız sonucu Form 5'e ait bir adet ağız, bir adet kaide parçası incelendi (Kat. No. 179-180). Kat. No. 179 olarak verilen ağız parçası, atölye yapısına ait alandan üst seviyelerden ele geçti. Kat. No. 180 olarak verilen iç yüzeyde yanma izleri görülen kaide parçası ise seramik fırınına çevrilen kuyu yapısının alt seviyelerinden bulundu. Form 5'e ait Atina Agorası örnekleri ele geçtikleri kontextlere bağlı olarak İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısından İ.S. 6. yüzyılın ortalarına tarihlendirilirken[537], Antiokheia'daki en geç parçalar İ.S. 6. yüzyılın başlarına verilir[538]. Stobi[539], Assos[540] ve Smyrna Agorası'nda[541] da bu forma ait parçaların ele geçtiği belirtilir. Ayrıca Tarsus Cumhuriyet Alanı'nda da Form 5'e ait her iki tipten birer örnek vardır[542].

IV. 6. DIŞA UZANTILI KALIN AĞIZLI TABAKLAR

Ağız kenarı üstte küçük yuvarlağımsı bir çıkıntı biçimindedir. Bu çıkıntıdan hafif içbükey profille ayrılan ağız kenarı dışa doğru açılır. Bu noktada hafif dışbükey bir eğimle aşağı doğru sarkar ve gövdeye geçiş noktasına kadar yayvan biçimde açılır. Böylece diğer formlara oranla daha kalın bir ağız - dudak yapısı elde edilir. Gövdeye geçiş hafif içbükey bir kavisle sağlanır. Gövde, hafif dışbükey ve koniktir. Gövdenin alt kısmı ise yivli bir kaide ile sonlandırılır. Form 6'nın iç yüzeyinde kimi zaman yivlendirme görülebilir[543]. İ.S. 6. yüzyılın başlarına tarihlendirilen formun örneklerine İstanbul-Saraçhane[544], Assos[545] ve Ephesos'ta[546] rastlanılır.

IV. 6. 1. Form 6

Form 6 buluntuları: Bu tipe ait tek bir ağız parçası saptandı. Kat. No. 205 olarak verilen bu parçada kalınlaştırılmış ve yuvarlatılmış ağız kısmının üstte iç ve dışta kalan her iki kenarı çap çizgisine oturuyor, orta noktası ise hafif içbükey profildedir. Ağız bandı dışta yuvarlatılmış biçimde dışa çekik ve alt bitiminde gövdeye daha yakın bir

[537] Hayes 1972, 339; Hayes 2008, 243, Fig 41, No. 1300-1303.
[538] Waagé 1948, 52-54.
[539] Anderson Stajonović 1992, 60, Pl. 47, No. 410-411.
[540] Zelle 2003, 96, Abb. 9, No. 1 - 2, 4.
[541] Doğer 2007, 101, Pl. VIIe - g.; Erol 2014, 105-106.
[542] Adak Adıbelli 2006, 111, Lev. 27, No. 304-312.
[543] Fırat 2011, 147.
[544] Hayes 1972, 341, Fig. 70, No. 1.
[545] Zelle 2003, 96, Abb. 9, No. 1.
[546] Gassner 1997, 146, Taf. 48, 579-580.

kısımda küçük bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Konik gövdeli orta boyutlu olan bu kase tipine benzer bir örnek, Ashkelon'da[547] Form 6 olarak değerlendirilir ve İ.S. erken 6. yüzyıla tarihlendirilir; ancak burada Kat. No. 205 daha yuvarlak hatlara sahiptir. Atölye alanında üst seviyelerden ele geçen bu parça, benzer örneğinden ve gelişim gösterdiği profil tipinden[548] yola çıkılarak İ.S. erken 6. yüzyıla verilebilir.

IV. 7 . DIŞA UZANTILI SARKIK AĞIZLI KASELER

Profil açısından Form 6'ya benzer; ancak farklı olarak ağız kenarında, üstte yer alan küçük çıkıntı daha keskindir ve dışa çekilmiş ağız kenarı keskin dönüşlerle gövdeye bağlanır. Ağız kenarından hafif dışbükey profille aşağı doğru inen gövde, kaideye birleşmeden önce sert bir dönüş yapar. Merkezden dışa doğru açılan yüksek kaideye sahiptir[549]. Atina Agorası'nda[550] örnekleri bulunan Form 7, genel anlamda İ.S. 5. yüzyılın sonları ile 6. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilir[551].

IV. 7. 1. Form 7

Form 7 buluntuları: yapılan değerlendirmeler sonucunda atölye alanında üst seviyelerden ele geçen bir adet ağız parçasının bu gruba ait olduğu saptandı. Kat. No. 181 olarak gösterilen bu parçanın ağız bandı çap çizgisinden dışa doğru gövdeye dik bir açıyla çekilmiş hafif içbükey formda uzantılıdır. Bu uzantı kısmı kısa ve kalın bir profil oluşturur. Fazla keskin olmayan bir dönüşle gövdeye bağlanan bu uzantının alt kısmı düz bir yapıdadır ve gövdeye bağlanma noktasında çok küçük bir içbükey geçiş bulunur. Küçük boyutlu ve ince cidarlı bu kasenin gövdesi hafif küreseldir. Aşırı/yanlış pişmeden dolayı koyu gri rengini almış olan bu ağız parçasının yakın bir benzeri İ.S. 6. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilir[552]. Belirtilen yakın benzerinin yanı sıra form gelişimi ve buluntu seviyesi de dikkate alınarak bu parça, İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısına verilebilir.

---

[547] Johnson 2008, 70, No. 209.
[548] Hayes 1972, 340-341.
[549] Hayes 1972, 341, Fig. 70, No. 1 - 2.
[550] Hayes 2008, 244, Fig 41, No. 1313 - 1314
[551] Roth Rubi 1990, Fig. 23; Martin 1998, 113, No. 1, Fig. 4.
[552] Hayes 2008, 244, Fig. 41, No. 1314.

IV. 8. DIŞA UZANTILI SARKIK GENİŞ AĞIZLI KASELER

Dışa uzantılı, sarkık ve geniş ağızlı; uca doğru içbükey profille ilerleyip uçta incelen ağız kenarına sahip kaselerdir. Ağız kısmında içe doğru daralarak yükselen küçük bir çıkıntı bulunur. Ağız kenarının üst kısmı içbükey ve yivlidir. Genelde ağız kenarı üzerinde çift çıkıntı, bazı durumlarda ise altta gövde ve ağız bağlantısının olduğu kısımda yine küçük bir çıkıntı görülür[553]. İç yüzey tam düzeltilmez, bazı bölümlerde rötuş izleri bulunur[554]. Kabın gövdesi çok hafif dışbükey kavisle aşağı doğru daralır. Gövde kaideye çok yakın bir noktada keskin biçimde içe ve kaideye doğrulur. Diğer formlara oranla daha yüksek halka kaideye sahiptir[555].

IV. 8. 1. Form 8

Form 8 buluntuları: Bu tipe ait elimize geçen örneklerden aşınmamış ve en iyi profil veren dört ağız parçası (Kat. 182-185) ve bir kaide parçası (Kat. No. 186) incelendi. Kat. No. 182'de dışa uzatılmış ağız kenarı, uç noktaya doğru içbükeylik kazanmış olup hafif aşağı sarkıktır. Ağız, uç kısmında yuvarlatılmış bir yapıdadır. Ağız kısmının üst yüzeyinde iki sıra halinde yivler bulunur. Dışa uzatılmış olan bu ağız kısmı, altta içbükey bir profil ile gövdeyle birleşir ve bu birleşme bölümünde çok hafif bir çıkıntı gözlenir. Küçük boyutlu bu kasenin gövdesi hafif küreseldir. Kat. No. 183, genel profil olarak bir önceki parçaya benzer; ancak burada dışa çekilmiş ağız kısmı daha uzun ve ince, gövde ise konik biçimlidir. Ağzın üst yüzeyinde ise üç adet yiv bulunur. Ağız, altta hafif içbükey form kazanarak gövdeye bağlanır ve bu bölümden biraz daha aşağıda gövde üzerinde küçük bir çıkıntı görülür. Kat. No. 184 olarak verilen parçada da aynı şekilde dışa çekilerek uzatılmış ağız kısmı üstte içbükey profillidir. Ağız kısmı biraz daha kısa ve uç noktada diğer örneklere göre daha sivridir. İçte ağız kenarından gövdeye geçişte küçük bir girinti bulunur. Gövde ise konik biçimlidir. Kat. No. 185 olarak verilen ağız parçasında dışa uzatılmış ağız kenarı, incelenen diğer örneklere göre daha fazla aşağı sarkıktır. Ağız üstte içbükey profilde, uç noktasında ise daha kütleseldir. Ağzın alt kısmında gövdeye birleşmeden hemen önce geniş bir çıkıntı bulunuyor. Konik gövdeli bir kaseye ait olan bu ağız parçası, aşırı/yanlış pişmeden

[553] Hayes 1972, 342.
[554] Adak Adıbelli 2006, 122.
[555] Fırat 2011, 148.

dolayı siyah renktedir. Detayları dışında profil olarak birbirine benzeyen bu ağız parçalarının yakın örnekleri[556], ele geçtikleri tabaka ve kontextler ile Hayes'in tarihlemesi göz önünde bulundurularak İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı - İ.S. 6. yüzyıl başlarına tarihlenir. Form 8'e ait incelediğimiz tek kaide parçası olan Kat. No. 186 'nın alçak halka kaidesinin oturma düzlemi dışta yukarı çekildiği için üçgen profildedir. Bu üçgen profil, kaidenin halka kısmına dışta çıkıntı oluşturulmuş izlenimi verir. Gövde ve kaide geçişi içbükey profille sağlanmış olan oldukça ince cidarlı bu kaide parçasının benzeri ise Atina Agorası'nda[557] İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlenen kontextten ele geçer. Benzerlerinin yanı sıra atölye yapısında aynı buluntu seviyesinde ele geçen diğer parçalar gibi bu parça da İ.S. 5. yüzyıl üçüncü çeyreğine verilebilir.

Form 8 olarak incelenen bu parçalar, tipin genel özelliği olarak oldukça küçük boyutlu olup, ağız parçaları 11-13 cm. çaplarında; kaide parçası ise 10 cm. çapındadır. Kat. No. 182-183 atölye fırını ve altındaki kuyu yapısından, Kat. No. 184 kuyunun en alt seviyelerinden; Kat. No. 185 atölye yapısının etrafından; Kat. No. 186 ise atölye yapısından ele geçti. Kat. No. 183-184 dışındaki parçaların hepsi üst seviyelerden ele geçti. Daha önce de belirttiğimiz gibi; bu şekilde hem atölyeden hem de etrafından aynı malzemenin bulunması ile söz konusu alanın (1056 ada 13 parsel) atölyeye ait kompleks bir alan olarak kullanıldığı söylenebilir. Atina Agorası[558], İstanbul Saraçhane[559], Assos[560], Smyrna Agorası[561], Tarsus Cumhuriyet Alanı[562], Antiokheia[563] ve Sicilya'da[564] yaygın şekilde kullanılmış olan Form 8; tüm bu araştırma, kazı ve yapılan diğer çalışmalar[565] sonucunda İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı - İ.S. 6. yüzyılın başları arasına tarihlenir.

---

[556] Hayes 1972, 342, Fig. 70, No. 1; *Atlante* I 1981, 232, CXIV:11; Martin 1998, 113, Form 8:1, Fig. 4; Ladstätter 2005, 151, Taf. 7, No. 87-88; Hayes 2008, 244, Fig. 41, No. 1315; Erol 2014, 308-313, No. 342-352; Martin 1998, 113, Form 8:1, Fig. 4.
[557] Hayes 2008, 244, Fig 41, No. 1316.
[558] Hayes 1972, 341; Hayes 2008, 244, Fig. 41, No. 1315 - 1319.
[559] Hayes 1992, 235.
[560] Zelle 2003, 96, Abb. 9, No. 1 - 2.
[561] Doğer 2007, 102, Pl. VIIIa.
[562] Adak Adıbelli 2006, 112, No. 332 - 334.
[563] Waagé 1948, 56 - 57.
[564] Hansen 2003, 198 - 199.
[565] Beltrán Lloris 1978, 221, Pl. L, No. 613; Roth Rubi, 1990, Fig. 23; Abadie Reynal - Sodini 1992, 24, Abb. 7; Martin 1998, 113, No. 1, Fig. 4.

IV. 9. AĞIZ KENARI DİK VE İÇTE ÇIKINTILI KASELER

Diğer formlara göre fazla yaygın olmayan bu tipin ağız kısmı dik ve içte çıkıntılı olarak yapılır. Dik inen gövde profili, orta noktada kaideye doğru keskin biçimde dışbükey bir kavisle kıvrılır. Gövde ile kaidenin birleşme noktası hafif bir içbükey geçişle sağlanır. Kaide merkezden dışa doğru açılan, daha sonra hafif bir dışbükey kavisle tabana ulaşan konik formdadır. Gövdesi derin olan bu kaseler boyut olarak küçüktürler[566]. İstanbul-Saraçhane[567] ve Atina Agorası'nda[568] ele geçen örneklerinden bu tipin İ.S. 6. yüzyılın ikinci çeyreğinden İ.S. 7. yüzyıl başına kadar kullanıldığı görülür.

IV. 9. 1. Form 9

Çalışmalarımız sırasında atölye ve alanından Form 9 'a ait örnek saptanamadı.

IV. 10. YASSILAŞTIRILMIŞ UZUN AĞIZ KENARLI GENİŞ TABAKLAR

Kalınlaştırılmış ağız kenarı dışta yuvarlatılmış veya yayvan bir çıkıntı görünümü verilerek yassılaştırılmış geniş tabak formudur. Ağız kenarının üst yüzeyi yuvarlak veya düz, alt yüzeyi ise içbükey olup kenarla gövdenin birleşme yerinde küçük bir çıkıntı veya oluk yer alır. Bunların erken örnekleri daha kalın ve hafif kıvrık kenarlıyken, geç örneklerde kenarın nispeten inceldiği ve hafif uzadığı görülür. Küresel olan gövdenin üst kısmı içbükey bir kavisle verilirken, kaideye geçiş dışbükey kavisle sağlanır. Kaideler erken örneklerde alçak halka biçimindeyken, geç örneklerde dıştaki profilini kaybeder, çok alçak ve ince formda yapılırlar. Astar ve hamur rengi ise grubun diğer tipleri ile uyumlu olarak kırmızımsı kahverengi ve kırmızının tonları arasında değişir. İ.S. 6. yüzyıl sonlarından itibaren Form 3'ün ardılı olarak piyasada yerini alan bu kaplar, Hayes tarafından üç alt tipte incelenir[569].

---

[566] Fırat 2011, 149.
[567] Hayes 1972, 342.
[568] Hayes 2008, 244-245, Fig. 41, No. 1320 - 1321.
[569] Hayes 1972, 343-346.

IV. 10. 1. Form 3/10 Geçiş

Form 10 tipindeki buluntuları aktarmadan önce, Form 3F/10 geçiş tipine ait elimize geçen dört ağız parçasını inceleyeceğiz (Kat. No. 187-190). Daha önce de belirttiğimiz gibi Form 3'ün ardılı olarak bahsedilen Form 10 örneklerinin tam olarak özelliklerini yansıtmayan bu dört parça, genel profil özelliklerine bakılırsa 3F ve 10'un karışımı niteliğindedir. Bu ağız parçaları profil açısından tam olarak 3F veya 10 olarak değerlendirilemez; bu nedenle ayrı bir grup olarak incelemek gerekir. Kat. No. 187'de ağız yuvarlatılmış profilde, ağız bandı bombeli ve dışa çekik bir görünümdedir. Bandın alt bitimi ise kısa ve hafif köşeli bir yapıdadır. Gövde ile ağız kısmının altta birleşme yerinde küçük bir çıkıntı bulunur. Bu çıkıntının bitiminde içbükey bir profille gövdeye geçilir. Kat. No. 188 ve 189 benzerlik gösterir. Her iki ağız parçasında da ağız üstte düze yakın hafif içbükey profilde ve içe eğimlidir. Ağız bandı dışta düz, alt bitimi kısa ve köşelidir. Bu noktadan sonra hafif içbükey form kazanan ağız bandının alt profili bir çıkıntı yapar ve bu çıkıntıdan sonra yine bir içbükey profil ile gövdeye bağlanır. Kat. No. 190 ise diğer ağız parçalarına göre çok daha kütlesel bir yapı gösterir. Ağız, profil olarak kareye yakın bir görünümdedir. Üstte çok hafif içbükey yapıdadır; ancak iki kenardan çap çizgisine oturur. Ağız bandı dışta düze yakın içbükeydir ve alt bitimi köşeli bir profil gösterir. Buradan itibaren hafif içbükey form kazanan ağız bandının alt profili, belli belirsiz bir çıkıntıdan sonra içbükey bir geçişle gövdeye bağlanır. Bu dört ağız parçasının da korunan bölümlerinden konik gövdeli oldukları anlaşılıyor. Geçiş formu olarak değerlendirdiğimiz bu ağız parçalarının benzeri Atina Agorası'nda[570] Form 10'a geçiş olarak değerlendirilerek ele geçtiği kontextin tarihi olan İ.S. 6. yüzyılın ortasına verilir. Çapları 20-26 cm arasında değişen bu ağız parçalarından Kat. No. 187-189 atölye alanında üst seviyelerden, Kat. No. 190 ise fırın yapısının üst seviyelerinden ele geçti; dolayısıyla benzerleri yoluyla İ.S. 6. yüzyılın ortası olarak verilen tarihleme, hem buluntu seviyesi hem de profil gelişimi ile de desteklenir.

IV. 10. 2. Form 10A

Bu tipteki tabakların ağız kenarı kalın yumru biçimli ve hafif dışa çekiktir. Kaidesi ise alçak halka biçimlidir. Ağız kenarının alt yüzeyi içbükeydir ve gövde ile

[570] Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.

birleşme yerinde küçük bir çıkıntı bulunur. İçte gövde ile ağız kenarının birleşme noktası keskin bir hatla belirgindir. Erken örneklerde ağız ve gövde daha yuvarlak hatlara sahiptir.

10A buluntuları: Bu tipe ait bir ağız parçası (Kat. No. 191) ve bir de tümlenebilir kase (Kat. No. 192) ele geçti. Fırın civarında üst seviyede ele geçen Kat. No. 191'in ağız kısmı üstte düz ve içe eğimlidir. Hafif bombeli ağız bandının alt bitimi en uç noktasında sivriltilerek aşağı sarkıtılıyor ve bu noktadan itibaren de içbükey bir profille gövdeye bağlanıyor. Gövde başlangıcında araları hafif bir çıkıntı ile ayrılmış iki sığ oluk bulunuyor. Gövdenin korunan kısmı konik biçimlidir. Geniş bir tabağa ait bu ağız parçasının benzerleri[571] İ.S. 6. yüzyılın sonları - İ.S. 7. yüzyılın başlarına tarihlendirilir. Kat. No. 192 ise; tez kapsamında incelenen iki tümlenebilir kaptan biridir. Kuyu yapısının alt seviyelerinden ele geçen orta boyutlu bu tabağın ağız kenarı dışa çekik ve topuz biçiminde yuvarlaktır. Ağız bandının alt bitimi de yuvarlak olup, gövdeye geçiş hafif içbükey bir kavisle sağlanır. Bu içbükey bölümün gövde kısmına birleştiği yerin hemen bitiminde küçük bir kademe görülür. Gövdenin üst kısmı içbükey bir profil çizerken, kaideye doğru giden alt kısmı ise dışbükey profildedir. Kaide, dıştaki profilini kaybeder ve kabın alt kısmının hafif traşlanması ile oluşturulan gizli kaide biçimindedir. Gövde ve ağız bölümleri tümlenmiş olan bu tabağın yakın benzerleri[572] temelde Hayes'in tarihlemesi kabul edilerek İ.S. 6. yüzyıl sonları - İ.S. 7. yüzyılın başlarına verilir. Bu tarihleme, tabağın profil gelişimi açısından yanlış olmaz. Birçok merkezde yaygın olarak kullanım görmüş olan Form 10A örnekleri; Magnesia[573], İstanbul-Saraçhane[574], Assos[575], Ephesos[576], Khios[577], Priene[578], Antiokheia[579], Tarsus[580],

[571] Hayes 1972, 345, Fig. 71, No. 4; Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 280; Tekocak 2006, 59, No. 91; Erol 2014, 302, No. 336.
[572] Hayes 1972, 343, Fig. 71, No. 2; *Atlante* I 1981, 232, CXIII:10; Martin 1998, 114, Form 10.2, Fig. 5; Slane-Sanders 2005, Fig. 8, No. 3-14, 3-15; Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1329; Slane-Sanders 2005, Fig. 8, No. 3-14, 3-15.
[573] Vapur 2001, 67 - 68, Çiz. 13.
[574] Hayes 1992, 97-100, Fig. 35, Fig. 22, No. 3-4, Fig. 36, Fig. 24, No. 3, Fig. 25, No. 1, Fig. 37, Fig. 27, No. 5.
[575] Zelle 2003, 96, Abb. 9, No. 2.
[576] Gassner 1997, Taf. 48, No. 581.
[577] Boardman 1989, 92, Fig. 28, No. 74 - 79.
[578] Yılmaz 2007, 127, Abb. 3, No. 4.
[579] Waagé 1948, Pl. XI, No. 949.
[580] Adak Adıbelli 2006, 114.

Kelenderis[581], Stobi[582], Korinth[583], Atina Agorası[584], Knossos[585], Filistin[586] ve Kıbrıs'ta[587] ele geçmiş olup, İ.S. 6. yüzyıl sonları - İ.S. 7. yüzyıl başlarına tarihlendirilir.

IV. 10. 3. Form 10B

Bu grubun iki alt tipinden daha az görülen bu tipte; ağız kenarı 10A tipindeki gibi kalın ve dışa doğru çekik profildedir. Ağız kenarının gövdeye bağlandığı alt bölüm içbükey profillidir. Genel yapısı ile 10A'dan çok farklı olmayan bu tip biraz daha basık gövdeye sahiptir. Kudüs[588], Tell Keisan[589], Atina Agorası[590] ve Antiokheia[591]'da örnekleri ele geçmiş olup Form 10A ile paralel olarak İ.S. 6. yüzyıl sonları - İ.S. 7. yüzyıl başlarına tarihlendirilir.

10B buluntuları: Yaptığımız incelemeler sonucunda bu alt tipe ait örneğe rastlamadık.

IV. 10. 4. Form 10C

Bu geniş tabak formu; yassılaştırılmış uzun ağız kenarlı, hafif dışbükey genişleyen gövdeli ve alçak sahte kaidelidir. Ağız kenarının üst yüzeyi düz ve içe eğimlidir. Ağız kenarı dışta yuvarlatılmış olup, ağız bandının alt bitimi erken örneklerde daha yuvarlak hatlı iken, geç örneklerde keskin hatlar oluşturacak biçimdedir. Dışta ağız kenarı ile gövdenin birleşme yerinde belirgin bir kademe/çıkıntı görülür. İçte ise gövde ile ağız kenarının birleşme yerinde yumuşak bir geçişle yapılmış yükseklik farkı vardır.

10C buluntuları: Serinin son örnekleri olan bu alt tipe ait ele geçen seramiklerden en iyi korunmuş ve profil verenler seçildi. Kataloğa alınmayan 10C tipindeki parçalar ise seramik fırınına çevrilen kuyu yapısı içerisinde nemli ortamda

[581] Tekocak 2006, 59, Lev. 14, No. 90 - 93,
[582] Anderson Stojanović 1992, 60, Pl. 47, No. 412.
[583] Hayes 1972, 343, Fig. 71, No, 2, 4-6.
[584] Hayes 1972, 343, Fig. 71, No, 2, 4-6; Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1328-1329.
[585] Hayes 2001, Fig. 2, No. 50.
[586] Landgraf 1980, Fig.14a, 10/ 1-4; Hayes 1985, Fig. 64, No. 14.
[587] Plat Taylor -Megaw 1981, Fig. 55, No. 413; Mc Clellan-Rautman 1989, Fig. 2, No. 4.
[588] Hayes 1985, Fig. 64, No. 17.
[589] Landgraf 1980, Fig.14a, 10/5-7.
[590] Hayes 1972, 343.
[591] Adak Adıbelli 2006, 113.

kalmış olduğu için oldukça aşınmış durumda idi. İncelemelerimiz sonucunda kaide parçası saptanamayan 10C alt tipine ait yedi ağız parçası (Kat. No. 193-199) kataloğa alındı. Kat. No. 193-195 olarak gösterilen ağız parçaları benzerlik gösterir. C grubunun genel özelliği olarak ağız dışta yuvarlak olup iç kısmı geniş ve düz bir yapıdadır. Bu noktada hafif bir yükseklik ile gövdeye geçiş bölümü vardır. Ağız kenarının alt bitimi yuvarlatılarak gövdeye döndürülür. Gövdeye geçiş ise hafif içbükey profildedir. Bu geçiş bölümünde belirgin bir çıkıntı/kademe bulunuyor. Kat. No. 193 konik gövdeli iken Kat. No. 194 hafif dışbükey profilli gövdesi ile daha küresel bir yapıya sahiptir. Kat. No. 195 ise Kat. No. 194 ile aynı ağız ve gövde profili veriyor. Kat. No. 196'nın dışta ağız kısmı yuvarlatılmış; ancak önceki üç örneğe göre alt bitimi daha keskin hatlıdır ve bu noktadan gövdeye döndürülür. Bu ağız parçası, Form 10C içerisinde değerlendirilen ağız profillerinden en geniş çaplı olanıdır. Diğer örnekler gibi aynı şekilde dışta ağız ile gövde geçişinde belirgin bir kademe vardır. Ağız kısmı, bu kademeden içbükey profille gövdeye bağlanır ve bu bağlanma kısmının hemen altında gövdede küçük bir çıkıntı daha bulunur. Kat. No. 197 aynı şekilde 10C profillerinden farklı değildir. Önceki parça gibi dışta ağız kısmı yuvarlatılmış; ancak bitim noktası daha keskin hatlıdır. Bu hat, bandın altında düzdür ve bu noktadan gövdeye belirgin bir çıkıntı ile bağlanır. Bu ağız parçasının korunan kısmından diğer örneklere göre daha sığ bir gövdeye sahip olduğu anlaşılıyor. Kat. No. 198'de ise ele geçen tüm 10C ağız parçaları gibi ağzın dış kısmı yuvarlak, alt bitimi ise hafif içbükey profil kazanarak çok küçük bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Ağzın iç kısmı geniş bir şekilde düz ve bu düz alanın bitiminde hafif bir yükseklik ile gövdeye geçiş sağlanıyor. Detaylar dışında birbirine oldukça benzeyen bu altı ağız parçasının da yakın örnekleri Smyrna Agorası'nda[592], Ephesos[593] ve Eleutherna buluntularının tarihlemelerine dayanılarak; Kelenderis[594] ve Ashkelon'da[595] Hayes'in tarihlemeleri göz önünde bulundurularak; Atina Agorası'nda [596] ise ele geçtiği kontextin tarihlemesine bakılarak İ.S. geç 6. yüzyıl - İ.S. 7. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir. Ayrıca Anemurium'da[597] da aynı tarihli benzer bir örnek bulunur. Kat. No. 199 ise profil olarak incelediğimiz 10C örnekleri ile benzerlik gösterse de detaylarda biraz daha farklıdır. Ağız dışta diğer örnekler gibi

[592] Erol 2014, 307, No. 340.
[593] Ladstätter 2005, 150, Taf. 7, No. 91.
[594] Tekocak 2006, 59, No. 92.
[595] Johnson 2008, 71, No. 213.
[596] Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1328.
[597] Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 280.

yuvarlatılmış ve küçük bir çıkıntı ile gövdeye bağlanıyor. Diğer ağız parçalarından farklı olarak ağzın içte düzleştirildiği hafif yüksek olan bölüm daha geniş ve daha dik inen konik bir gövdeye sahiptir. Form gelişimi açısından 10C'nin geç örneği olarak değerlendirebileceğimiz bu parçanın benzeri Kelenderis'te ele geçmiş olup[598], Hayes'in tarihlemesi gözönünde bulundurularak İ.S. geç 6. yüzyıl - İ.S. 7. yüzyıl ortasına tarihlendirilir. Bu tarihleme profil gelişimi için de uygun bir tarih aralığıdır.

Form 10C alt tipine ait toplamda yedi ağız parçası incelenerek kataloğa alındı. Bu ağız parçalarından Kat. No. 194 - 195 ve 198 olarak gösterilen parçaların dış yüzey ağız kenarlarında pişerken istifleme sırasında oluşan renk değişimi görülür. Değerlendirmesi yapılan bu ağız parçalarının çapları 19-31 cm. arasında değişiklik gösterir. Kat. No. 193 - 196, 198 kuyu yapısının alt seviyelerinden, Kat. No. 197, fırın yapısında üst seviyelerden, Kat. No. 199 ise atölye alanında üst seviyeden ele geçti. Daha önceki bölümlerde de değindiğimiz gibi; hem atölyeden hem de etrafından aynı malzemenin bulunması ile söz konusu alanın (1056 ada 13 parsel) atölyeye ait kompleks bir alan olarak kullanıldığını söyleyebiliriz. Önceki iki alt tipe göre daha geç bir döneme, genellikle İ.S. 7. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen Form 10C örnekleri, İstanbul-Saraçhane[599], Assos[600], Ephesos[601], Khios[602], Antiokheia[603], Tarsus[604], Kelenderis[605], Knossos[606], Filistin[607], İskenderiye ve Kavalassos-Kopetra'da[608] ele geçti.

Sonuç olarak, Hayes tarafından üç alt tipte incelenen ve İ.S. 6. yüzyıl sonlarından itibaren Form 3'ün devamı niteliğinde piyasada yerini alan bu kapların, ele geçen örneklerinden ve merkezlerdeki yoğunluğundan, talep gören bir ürün olduğu rahatlıkla söylenebilir. Genel anlamda geniş tabaklardan oluşan Form 10 ile ilgili

[598] Hayes 1972, 345, Fig.71, No. 13; Tekocak 2006, 59, Lev. 14, No. 93.
[599] Hayes 1992, 99, Fig. 36, 25, No. 1 - 2.
[600] Zelle 2003, 96 - 98, Abb. 10, No. 1 - 2.
[601] Gassner 1997, Taf. 48, No. 586.
[602] Hayes 1972, 343, Fig. 71, No. 11,14.
[603] Waagé 1948, Pl. XI, No. 949.
[604] Adak Adıbelli 2006, 113 -115, No. 364 - 371.
[605] Tekocak 2006, 59, Lev. 14, 92 - 93.
[606] Hayes 2001, Fig. 6, B1.
[607] Magness 1992, 151, Fig. 67, No. 16.
[608] Adak Adıbelli 2006, 113.

yapılan çalışmalar[609], üretim tarihi olarak genel anlamda İ.S. geç 6. yüzyıl – İ.S. 7. yüzyılın ortasını verir.

IV. 11. GRUBU TESPİT EDİLEMEYEN PARÇALAR

Bu başlık altında, Form 1-10 dahilinde incelenen toplamda 200 parçadan biraz daha farklı profil gösteren, hangi bir gruba ait olduğunu tespit edemediğimiz beş ağız ve bir kaide parçasını değerlendireceğiz. Bu kase/çanakların içerisinde yanmış ve bozuk üretimlerin de bulunması Phokaia üretimi olduğunu kanıtlar niteliktedir.

Buluntular: Hangi gruba ait olduğu tespit edilemeyen farklı profile sahip olan beş ağız (Kat. No. 200-204) ve bir kaide (Kat. No. 206) parçası incelenerek kataloğa alındı. Kat. No. 200 olarak verilen parçanın ağzı üstte hafif yuvarlak ve içe eğimlidir. Ağız bandı içbükey bir profil gösterirken, ağız bandının bitimi dışa doğru çekilmiş yuvarlak bir yapıdadır ve altta düz bir şekilde gövdeye bağlanır. Atölye alanından ele geçen orta boyutlu bir kaseye ait olan bu ağız parçası, aşınmış ve gövde kısmı çok az korunmuş bir durumdadır. Profil, dışta eğer içbükey ağız bandına sahip olmasaydı Form 1A veya 1B alt tipleri ile aynı grupta değerlendirilebilirdi. Form gelişimine göre İ.S. 5. yüzyıl gibi geniş bir tarih aralığına verilebilecek olan bu ağız parçası, buluntu seviyesine bakılacak olursa (fırının çevresinde üst seviyede) İ.S. 5. yüzyıl ortası - İ.S. geç 5. yüzyıl gibi bir tarih aralığı verir. Form açısından tam anlamıyla bir gruba dahil etmek için yeterli veriye sahip değiliz. Kat. No. 201'de ise, üstte yuvarlatılmış ve dışta dik bir ağız profili görülüyor. Ağız bandı dışta içbükeydir ve bandın bitimi keskin bir çıkıntı ile dönüş yaparak doğrudan gövdeye bağlanır. Korunan kısmından küresel gövdeli olduğu anlaşılan geniş çaplı bu kasenin dış yüzeyindeki astar, erken örneklerde olduğu gibi kalındır. Profil gelişimi, Form 3 tipinin erken bir örneği olduğunu gösterir. Benzer örnekler Antandros'ta[610] Form 4 olarak değerlendirilip, Hayes'in tarihlemesi

[609] Hayes 1972, 343-345, 346; Boardman 1989, 92, Fig. 28, No. 74-79; Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 280; Abadie Reynal - Sodini 1992, 24, Abb. 7-8; Anderson Stojanović 1992, 60, Pl. 47, No. 412; Gassner 1997, Taf. 48, No. 581; Martin 1998, 114, Fig. 5, No. 2, 7; Fırat 1999, 34, Lev. 44, No. 151; Vapur 2001, 67-68, Çiz. 13; Hayes 2003, 530, Fig. 5; Zelle 2003, 96, Abb. 9, No. 2; Adak Adıbelli 2006, 114; Tekocak 2006, 59, Lev. 14, No. 90 - 93; Yılmaz 2007, 127, Fig. 3, No. 4; Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1328-1329.

[610] Sekban 2007, 27, Lev. 18, No. 53.

kabul edilerek İ.S. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine verilir. Son dönem Atina Agorası'ndan[611] ele geçen bir örnek ise Form 3 olarak İ.S. 5. yüzyıla tarihlendirilir. Bu tipin tarihlenmesiyle ilgili başka bir kanıt olmadığından kuyu yapısı içerisinden ele geçen bu ağız parçası, profil gelişimi de göz önüne alınarak İ.S. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilir. Hangi gruba ait olduğunu tespit edemediğimiz üçüncü ağız parçası bozuk üretim olup, Kat. No. 202 olarak gösterildi. Ağız kısmı üstte yuvarlak, içte ağzın hemen altında küçük bir yivden sonra düz bir şekilde gövdeye geçilir. Dışta ise ağız bandı yuvarlatılarak dışa çekilmiş olup ağız bandının alt bitimi içbükey bir geçişle gövdeye bağlanır. Konik gövdeli, ortadan biraz daha küçük boyutlu bu kasenin ağız kısmı yamuk bir yapıdadır. Kuyu yapısı içinden üst seviyelerden ele geçmiş olan bu ağız parçası, bozuk üretim olarak bu atölyenin üretimi olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Antandros'ta[612] ele geçen buna benzer bir örnek Form 4 olarak İ.S. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine verilir; Anemurium'da[613] ise Form 1/3 geçiş parçası olarak tanımlanıp İ.S. erken 5. yüzyıla tarihlendirilir. Form gelişimi açısından 3'ün erken örnekleri arasında gösterebileceğimiz bu ağız parçası, Antandros örneğindeki gibi Hayes'in tarihlemesi kabul edilerek, İ.S. 5. yüzyıl ikinci çeyreğine verilebilir; ancak Form 4 olarak değerlendirilemez. Kat. No. 203'de ise aşırı/yanlış pişmeden dolayı gri rengini almış bir ağız parçası bulunur. Ağız kısmı içe dönük, ağız bandı kısa ve içbükey profilde, bandın bitimi ise dışa çekik ve yuvarlaktır. Bandın alt kısmı ise içbükey bir profil ile gövdeye bağlanır. Form 4'e ait ağız parçalarında ağız bandının bitimi gövde ile doğrudan birleşirken burada ağız parçasının alt bitimi yuvarlatılmış olarak görülür. Form 3'e ait ağız parçaları gibi dışta dik veya kütlesel ağız/ağız bandına sahip olmayan küresel gövdeli bu büyük boyutlu çanak/kasenin ağız parçasının çok yakın benzeri Aizanoi'da[614] Form 3 veya 4 olarak değerlendirilerek, İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilir. Tarihleme için bu formun benzeri ile ilgili elimizde daha fazla kanıt olmamasına karşın form gelişimi, bu ağız parçasının Form 4 profili oluşturulmadan hemen önce yapıldığını gösteriyor. Bu durumda atölye alanından üst seviyelerden ele geçen bu ağız parçası da olasılıkla İ.S. 5. yüzyılın ortasına tarihlenir. Kat. No. 204 olarak verilen parça ise dik ve kalınlaştırılmış ağız yapısına sahiptir. Dışta Form 3B örnekleri gibi (Kat. No. 32-33) geniş ve hafif içbükey bir ağız bandı bulunur.

[611] Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1305.
[612] Sekban 2007, 27, Lev. 18, No. 53.
[613] Williams 1989, 47, Fig. 22 , No. 264.
[614] Ateş 2003, 172, No. 318.

Ağız bandının alt bitimi Form 3A/B/C'de olduğu gibi sivriltilerek hafif dışa çekik profil oluşturur. Bu bant, altta kısa ve içbükey bir profil ile gövdeye bağlanır. Dış yüzey ağız kenarında iki sıra halinde rulet bandı bulunur. Seramik fırınında üst seviyelerde bulununan bu ağız parçası, profil olarak Form 3 tipinin B/C grubuna yakınlık gösterir; ancak orta boyutlu olmasına rağmen normalden çok daha kalın yapılmış cidarı ile olasılıkla yerel bir çeşitlemedir. Yine de tam olarak hangi tipe ait olduğunu söylemek için yeterli veriye sahip değiliz. Benzerlerine de rastlayamadığımız bu ağız parçası, form gelişimi açısından en yakın tip olan Form 3'ün bir benzeri olarak değerlendirilerek, -buluntu seviyesine de ters düşmeyecek şekilde- İ.S. 5. yüzyıl içlerine tarihlendirildi. Kat. No. 206 ise, herhangi bir gruba yerleştiremediğimiz tek kaide parçasıdır. Alçak halka şeklindeki bu kaidenin dışta gövde geçişi belli belirsiz bir çıkıntı ile sağlanır. Atölye alanında üst seviyelerden ele geçen kalın cidarlı bu kaide parçasının gelişimi Form 3 özellikleri gösteriyor; ancak bu özellik tam olarak hangi alt tipe ait olduğunu söylemek için yeterli değildir. Bu kaide parçasının benzeri, Formun hangi tipe ait olduğu belirtilmeksizin Smyrna Agorası'nda[615] İ.S. 6. yüzyıla tarihlendirilir. Aynı zamanda atölye yapısından en üst seviyelerden ele geçen bu parçanın buluntu seviyesi de İ.S. 6. yüzyıl ve ilk yarısına tarihlendiğini gösterir.

IV. 12. BEZEMELİ AMORF PARÇALAR

Burada incelenen parçalar, kaide profili korunmamış olan tondo parçalarıdır (Kat. No. 207-217). Bu parçaların üzerinde baskı tekniğiyle yapılmış motifler bulunur. Phokaia kaplarında kaide biçimleri genellikle birbirine çok yakın olduğu için bezemeli parçalar kaide biçimi konusunda fazla ip ucu vermez. Genellikle alçak halka kaidelerin tondolarında bulunan bu bezemeler, söz konusu seramik fırını ve alanının yanı sıra antik dönemde tüm Phokaia'da yaygın olarak kullanılır.

Kat. No. 207 olarak verilen tondo parçasında merkezdeki konsantrik daireyi çevreleyen yanyana dizilmiş palmet motifleri görülür. Parça üzerinde bu palmetlerden 4 adetinin bazı bölümleri korunmuş durumdadır. Genellikle Form 2 tipindeki kapların tondosunda bulunan palmetleri burada üstten bir yiv sırası sınırlandırılıyor. Çoğunlukla palmetlerin arasında görülen rozetler burda bulunmuyor. Tek damarlı bu palmet

[615] Erol 2014, 354, No. 411.

yaprakları geç örneklerde olduğu gibi ince ve uzun gövdelidir. Merkezde tek ya da çift olan konsantrik daireler daha erkene tarihlenirken, üç ile beş arası daireye sahip olanlar biraz daha geç bir tarihe aittir. Bu durumda hem ince gövde yapısına sahip palmetleri hem de merkezdeki üçlü konsantrik daire motifi ile İ.S. 4. yüzyıl sonunda görülmeye başlanan palmet motiflerine göre biraz daha geç bir tarihe verilebilecek olan bu parça, benzerleri[616] ve atölye yapısındaki buluntu seviyesi gözönünde bulundurularak İ.S. 5. yüzyılın başlarına tarihlendirilebilir. Kat. No. 208'de ise, tondonun tam merkezinde yer alması gereken içinde küçük bir daire bulunan içiçe geçmiş iki kare ve bu karenin sivri kenarına bağlı yan döndürülmüş uçları daire biçimli bir yarım daire motifi bulunur. Bu motifin tamamında simetrik yerleştirilmiş iki daire vardır. Burada yalnız içinde daire bulunan karelerin bir kısmı ve bir yarım dairesi korunmuş olan bu motifin tamamı Atina Agorası'ndaki[617] örnekte mevcuttur ve İ.S. 5. yüzyılın ortasına tarihlendirilir. Parçanın atölye yapısından ele geçtiği buluntu seviyesi de bu tarihi doğrular. Kat. No. 209'da ise dışında dikdörtgen bir çerçeve ile sınırlandırılmış bir kısmı korunmamış çift volüt motifi vardır. Bu motifin kısa tarafı üzerinde çerçevenin dışında yine köşeli bir çerçeve ile sınırlandırılmış çoğu kısmı korunmamış bir kanca motifi bulunur. Motifin tamamı Atina Agorası'nda[618] görülür ve İ.S. 5. yüzyılın ortası ile İ.S. erken 6. yüzyıla verilir. Bu parçanın atölye yapısındaki buluntu seviyesi de yaklaşık İ. S. 6. yüzyılı gösterir. Kat. No. 210'a ait tondo parçasında stilize edilmiş kantharos motifi bulunur. Bu motifin gövde ve kaide kısmı korunmuş, üst kısmı ise korunmamıştır. Dışta bir çizgi ile çevrelenmiş bu motifin kaidesi üçgen görünümlü, gövdesi ise konik biçimlidir. Gövdede erken örnekleri üçgen olan, geç örneklerinde ise ışın şeklinde yapılmış ve uçları sivri bir şekilde kaideye doğrultulmuş beş adet motif bulunuyor. Gövde ile kaide geçişinde küçük bir daire görülür. Smyrna Agorası[619] ve Atina Agorası'nda[620] görülen, erken tipteki basit kantharos motiflerine göre daha düzgün hatlara sahip olan bu formdaki kantharosları Hayes, geç tip olarak gruplandırarak İ.S. 6. yüzyılın başlarına tarihlendirir[621].

---

[616] Waagé 1933, 297, Fig. 3, No. 221; Hayes 1972, 327, Fig. 72b; Uslu 1994, Çiz. 28, No. 147; Hayes 2008, 246, Pl. 64, No. 1336; 237, Pl. 60, No. 1237.
[617] Hayes 2008, 246, Pl. 65, No. 1347.
[618] Waagé 1933, 300, Fig. 4, No. 227; Hayes 2008, 246, Pl. 65, No. 1354.
[619] Erol 2014, 330, No.377.
[620] Hayes 2008, 247, Pl. 66, No. 1358.
[621] Hayes 1972, 363, Fig. 78-60.

Phokaia üretimlerinde, İ.S. 5. yüzyıl ortalarından İ.S. 6. yüzyıl sonlarına kadar kullanılan en yaygın motiflerden biri de haçlardır. İncelemelerimiz sırasında söz konusu seramik fırını üretimleri içinde dört farklı tipte haç motifine rastlandı. İlk tipte; Kat. No. 211 olarak gösterilen parça üzerindeki motif; yan kolları kısa, düz ve köşeli, içiçe geçmiş üç adet basit haçtan oluşur. Afrika kaplarında da görülen genelde çift bordürlü yapılan bu basit haç motifi, Hayes tarafından Grup III[622] olarak adlandırılarak İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. erken 6. yüzyıla verilir. Bu motifin yakın bir benzeri Smyrna Agorası'nda[623] ele geçer. Üst seviyelerin daha geç tarihleme verdiğini belirttiğimiz atölye yapısındaki bu parçanın buluntu seviyesi de İ.S. 6. yüzyılı gösterir. İkinci tipte ise, merkezde kolları uca doğru genişleyen Yunan hacı motifi vardır. Bu haç tipinden üç örnek ele geçti (Kat. No. 212-214). Kat. No. 212 olarak gösterilen çift çizgili haç örneğinde, kollarından yalnız biri uç kısmına kadar korunmuş, diğer kollar oldukça silik bir görüntü veriyor. Korunan bu tek kolu ise uca doğru genişleyen bir profildedir. Kat. No. 213'te çift çizgili basit bir haç vardır. Bir kolu tamamen korunmamış olan bu Yunan haçının diğer kolları merkezden uca doğru genişler. Kat. No. 214 ise önceki iki örneğe göre daha küçük boyutlu bir haç motifidir. Bu tipe ait önceki iki örnekte olduğu gibi çift çizgili yapılmış bu Yunan haçı, merkezden uçlara doğru genişleyen kollara sahiptir. Bu kollardan biri korunmamış durumdadır. Yunan haçının basit tipindeki bu üç parçanın yakın benzerleri; Atina Agorası[624] ve Smyrna Agorası'nda[625] İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıla tarihlendirilir. Aynı zamanda Kat. No. 212'nin atölye yapısındaki buluntu seviyesi de aynı tarihi verir. Atölye yapısındaki buluntu seviyesi ve haçların motif gelişimi de İ.S. 6. yüzyılın başlarını gösterir. İnceleyeceğimiz üçüncü tip ise, çengelli ve pendantlı (kesişme noktaları yuvarlak şekillerle doldurulmuş) iki örnekten oluşuyor. Kat. No. 215-216 olarak verilen bu parçalar üzerindeki çift çizgili haç motiflerinin bir kolunun uç noktasından çengel biçimli bir spiral sarkar. Kat. No. 215'te çengel biçimli spiralin bulunduğu kol korunmamış; ancak çengelin uç kısmı korunduğu için burada bir çengel olduğu söylenebilir. Motif uç noktalara doğru silik bir görüntüde olsa da kolların merkezden uçlara doğru hafifçe açıldığı görülebiliyor. Bu haç motifinin üst ile sol kolları arasında daire biçimli tek bir spiral yer alır. Kat. No. 216'da ise alt koldaki çengel biçimli spiral net bir şekilde görülür. Üst ve sol kolu tamamen korunmamış olan

[622] Hayes 1972, 353.
[623] Erol 2014, 336, No. 385.
[624] Hayes 2008, 240, Pl. 61, No. 1271.
[625] Erol 2014, 332, No. 380.

bu haç üzerinde üst ve sağ kol arasında bir kısmı korunmamış daire biçimli bir spiral bulunur. Korunmamış olan diğer kollar arasında bu spirallerden olup olmadığını tam anlamıyla söyleyemiyoruz; ancak bir önceki parça ile benzerliğinden dolayı aynı tipte değerlendirmek yanlış olmayacaktır. Korunan kolları ise merkezden uçlara doğru genişliyor. Üçüncü tip olarak değerlendirdiğimiz pendantlı bu haç motifleri; Ashkelon[626], Atina Agorası[627], Smyrna Agorası[628], Tarsus[629] ve Romanya'da (Histria[630], Halymris[631], Tomis[632], Sacidava[633], Libida[634], Capidava[635]) ele geçmiş olup, yapılan diğer çalışmalarla[636] birlikte genel anlamda İ.S. geç 5. yüzyıl ile İ.S. 6. yüzyılın ikinci çeyreği arasına tarihlendirilir. Son tip olarak değerlendirdiğimiz pendantlı haç tipinde, dört kol arasında da içiçe geçmiş iki daire motifi bulunur (Kat. No. 217). Dışta bir çizgi ile çevrelenmiş bu haç motifinin kollarının uç kısımları çatallı olarak ikiye ayrılır. Bu tipteki haç motifi, Atina Agorası[637] ve Halmyris'te[638] İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlenir; ancak atölye yapısında en üst seviyelerde ele geçtiği için biraz daha geç bir tarihe verilebilir.

Değerlendirmesini yaptığımız baskı bezemeli bu 11 adet tondo parçası, dönemin yaygın bezemelerinin burada da üretildiğini göstermesi açısından önemlidir. Aynı zamanda bu parçaların çoğu atölye yapısından ele geçmiş olup, burada incelediğimiz palmet motifleri, geometrik şekiller, çift volüt, kantharos motifi ve haç çeşitlemeleri ile daha önceki bölümlerde aktarılan rozet (Kat. No. 24), palmet (Kat. No. 20-22), stilize palmet (Kat. No. 39), stilize lotus (Kat. No. 42), örgü (Kat. No. 81), balık (Kat. No. 145, 165), kuş (Kat. No. 145) ve tavşan (Kat. No. 170) motifleri Phokaia'da olduğu kadar diğer kentlerde de sevilerek kullanılıyor ve talep görüyordu. Elimizdeki bu baskı bezemeler, Geç Roma Döneminde Phokaia'nın yerel üretimine ışık tutuyor ve bu atölyenin önemini gözler önüne seriyor.

[626] Johnson 2008, 72, No. 220.
[627] Hayes 2008, 248, Pl. 69, No. 1410.
[628] Erol 2014, 339, No. 390.
[629] Adak Adıbelli 2006, 96-97.
[630] Popescu 1965, 710, Fig. 8, 2.3; 9, 2.
[631] Topoleanu 1996, 151, Pl. 7, No. 31
[632] Papuc 1973, 180, Fig. 21, 2–5.7.
[633] Scorpan 1978, 163, No. 23, Pl. 5, 23.
[634] Mocanu 2012, 110, Fig. 3.13.
[635] Covacef 1999, 159, No. 3, Pl. 14.
[636] Waagé, 1948, Fig. 34; Jones 1950, Fig. 164, J-O, Q; Mertens, 1969, Fig. 4; Hayes 1972, Fig. 78-79, No. 67-68, 79-80; Rodziewicz 1976, Pl. 9, Cm - n; Hayes 1985, Fig. 64, No. 21-22.
[637] Hayes 2008, 239, Pl. 60, No. 1260.
[638] Topoleanu 1996, 167, Pl. 6, No. 26.

SONUÇ

Bu çalışma kapsamında, 1056 ada 13 parsel alanında, 2009-2011 yıllarında yapılan kazı çalışmalarında ele geçen Geç Roma Dönemi'nde Kırmızı Astarlı Terra Sigillata üretmiş olan seramik atölyesi ve bu atölyeye ait seramik fırınının malzemesi değerlendirildi (Plan 2). Antik dönemde Phokaia yerleşimlerinin sınır kesiminde bulunan bu alandaki seramik fırınının, Geç Arkaik Dönemde su kuyusu olarak kullanıldıktan sonra işlevini yitirip içi doldurularak oluşturulduğu anlaşıldı (Lev. 1 a; 2 a). Atölye ve fırını ile çevresinde ele geçen yoğun seramikler ve fırının üst katmanlarında bulunan çok sayıda yanık ve cüruflu fırın taşları, tüm bu görüşleri destekliyor. Antik dönemde işlevini yitiren kuyu yapısı, kazılar sırasında deniz seviyesinin altına inildikçe zorluklar çıkarmaya başladı. Kuyu yapısı içerisindeki su, kazılar sırasında hergün pompalarla dışarı boşaltılıyordu (Lev. 2 b). Sürekli nemli ortamda bulunan bu seramikler, genel anlamda oldukça aşınmış durumdaydı ve bir kısmı profil vermiyordu. Aynı zamanda astarı ve bezemesi seçilemeyen çok sayıda örnek mevcuttu. Ele geçen yüzlerce parça seramikten sadece 217 parçanın kataloğa alınmasının sebeplerinden biri budur. Aynı zamanda çok fazla örneğe sahip olan gruplarda kataloğa bütün parçalar alınmayıp, bu formların özelliklerini ve gelişimlerini gösteren örnekler seçildi. Tez kapsamındaki seramikler, atölye yapısı ve fırını ile bu alandan ele geçmiş olup, alanın kompleks niteliğini gösterdiği için tez kapsamına alındı (Grafik 1). Bu az sayıdaki seramikler atölyenin hemen bitişiğindeki sondajlardan birbirine yakın veya aynı seviyelerden bulundu. En yoğun malzeme ise atölye fırınının bulunduğu 20 No.lu sondaj yani E7-F/7 Kareleri ile atölye yapısında özellikle E3-E4-E5, F3-F4-F5 ve G4-G5/H4 Karelerinde ele geçti (Plan 3). Bu yapılar dışında incelediğimiz seramikler fırın ve atölye arasında kalan özellikle D2-D3-D4, B6-B7, C6-C7 ve 5 No.lu sondaj yani C4 Karelerinde bulundu. Değerlendirmeye alınan seramiklerin çoğunluğu da bulunduğu seviyelere göre tarihleme açısından kendi aralarında homojenlik gösteriyor.

Tez çalışması olarak malzemesini incelediğimiz bu seramik atölyesi ve fırını, Phokaia'da terra sigillata üreten tek atölye değildir. Phokaia, tüm Roma ve Geç Roma Dönemlerinde terra sigillata üretir; bu nedenle hem fırın yapısından hemde alanın

etrafından ele geçen çok sayıdaki malzeme ve cüruf taşlar sayesinde bu alandaki yapıyı da atölye olarak değerlendirmemiz tesadüf değildir. Giriş bölümünde tez çalışmamızı oluşturan 1056 ada 13 parsel alanını aktarmadan önce Phokaia'daki terra sigillata atölye ve seramik çöplüğü alanlarına değinmeyi bu sebeple uygun gördük.

Değerlendirmesini yaptığımız seri üretim niteliğindeki bu malzeme, karakteristik özelliklere sahip 10 ana formdan oluşur. Her bir formu alt başlık oluşturacak şekilde incelediğimiz bu seramikler, Geç Roma Döneminde Phokaia'nın ürettiği terra sigillataların form, bezeme, hamur ve astar özellikleri hakkında bilgiler veriyor. Aynı zamanda yerel üretim olarak dönemin moda tiplerini ve bezemelerini de yansıtıyor. Eserlerin tamamı form bakımından benzer örnekleri farklı bölgelerde ele geçmiş olsa da Phokaia üretimi ve çeşitlemeleri olduğu düşünülerek değerlendirildi. İ.S. 4. yüzyıl sonlarında üretilmeye başlayan Phokaia Kırmızı Astarlıları, İ.S. 7. yüzyıla kadar geniş bir bölgede yaygın olarak kullanıldı. İ.S. 4. yüzyıl sonlarında Çandarlı üretimi olarak bilinen kapların etkisiyle ve bu kapların halefi olarak ortaya çıkaran bu seramikler, İ.S. 5. yüzyıl ortalarından itibaren Afrika'daki Vandal istilasının ardından Kuzey Afrika üretimlerine baskın duruma gelir. İncelediğimiz yerel üretimler dahilinde de bu görüşlere ters düşecek bir duruma rastlamadık. Atölye alanından Çandarlı taklitlerinin yanı sıra Çandarlı üretimi ve Afrika üretimi seramikler de ele geçti. Aralarında gözle görülür derecede farklılıklar bulunan bu üretimler, yerel üretimlerle olan farklılığı ortaya koyar. Çandarlı'nın kendi üretimi olan seramikler ise olasılıkla taklit amaçlı bu alanda bulunuyordu.

Geç Roma Dönemine tarihlenen terra sigillata seramik fırınının hemen altında bulunan kuyu yapısının en dibinde (-4.90) - (-5.10) m. seviyesinde ele geçen seramiklerin büyük kısmı İ.S. 4. yüzyıl sonları - İ.S. 5. yüzyıl başlarına tarihlenir; bu nedenle kuyunun işlevini yitirerek kapatılma tarihi bu zamanda olmalıdır. Kuyu yapısında yukarılara doğru çıkıldıkça özelikle (-2) ile (-3) m. lerde kuyunun ortalarına doğru İ.S. 5. yüzyıla ait bir yoğunluk göze çarpıyor; ancak bu seviyelerde İ.S. 6. yüzyıla ait sınırlı sayıda görülen seramiklerin ise çalışma şartları nedeniyle bu seviyelerde ele geçtiğini düşünüyoruz. Hergün pompalarla kuyudan dışarı atılan su, sürekli olarak kuyu duvarlarından tekrar yeniden doluyordu; bu nedenle zemin sürekli çamurluydu ve bu şartlarda yapılabilecek en iyi çalışma ortaya konmaya çalışıldı (Lev. 2 b). Daha üst

seviyelerde (-1) ile (-2) m. arasında ise İ.S. 6. yüzyıla ait bir yoğunluk mevcut olup, (-56) cm. seviyesinde ise yanık kil taban bulunuyor (Lev. 3 a). Bu kil taban, fırının bulunduğu üst seviyeye aittir. Bu fırın yapısının birkaç metre ötesindeki terra sigillata seramiğine ait atölye yapısında ise ele geçen buluntular arasında homojenlik aynı şekilde görülür (Lev. 3 b). Bu Geç Roma Dönemine ait atölye yapısı üzerinde IV. Bölümde söz edeceğimiz şekilde 1.85 - 2 m. seviyesinde özellikle İ.S. 6. yüzyıl ilk yarısı ve ortalarına tarihlenen terra sigillata seramikler bulunur. 1.85 - 1.60 m. seviyesinde ise İ.S. 5. yüzyıl ortası ve üçüncü çeyreğine ait seramikler mevcut iken, bu seviyeden 1.30 m.'ye inince İ.S. 5. yüzyıl başlarına tarihlenen seramikler görülüyor. Buluntular doğrultusunda yapılan tüm bu tabakaların tarihlemelerine göre bu terra sigillata atölye ve fırın yapısının bu alanda 200 yıla yakın bir süre etkinlik gösterdiği anlaşılıyor.

Söz konusu seramikler, terra sigillata atölyesi, fırını ve fırının altındaki kuyu yapısından ele geçmiş olup incelenen seramiklerin tarihlere göre sayısal yoğunlukları Grafik 6'da görülebilir. İncelediğimiz seramiklerin bu seviyelerde bu tarihleri göstermeleri rastlantı değildir; aksine İ. S. 4. yüzyıl sonlarından İ.S. 6. yüzyıl sonlarına kadar bu yapının atölye yapısı olarak kullanıldığını gösterir. Aynı zamanda burada üretilen seramiklerin de aynı alan üzerinde birkaç metre ileride bulunan seramik fırınında pişirilmesi bu alanın kompleks olarak atölye alanı şeklinde kullanıldığını kanıtlar niteliktedir (Plan 4, Lev. 3 b).

Kronolojik gelişimlerini neredeyse kesintisiz izleyebildiğimiz bu çalışmada söz konusu üretimlere ait toplamda 217 parça incelendi. Bunlardan Form 1'e ait 17 adet, Form 2'ye ait 13 adet, Form 3'e ait 144 adet, Form 4'e ait dört adet, Form 5'e ait iki adet, Form 6'ya ait bir adet, Form 7'ye ait bir adet, Form 8'e ait beş adet, Form 3/10'a ait dört adet, Form 10'a ait dokuz adet parça ile hangi gruba ait olduğu saptanamayan altı adet parça ve üzerinde baskı bezeme bulunan 11 adet amorf parça incelendi ve kataloğa alındı. Bu parçalardan bir kısmının özellikle bezemeli olanların fotoğrafları, levhalar kısmına eklendi.

Ele geçen seramikler, form özelliklerine göre 12 alt başlık içerisinde değerlendirildi (Grafik 2). İlk 10 alt başlıkta Form 1-10 şeklinde tiplere göre

değerlendirme yapıldı. Son iki alt başlık ise grubu tespit edilemeyen parçalar ve bezemeli amorf parçalardan oluşuyor. İlk bölüm Form 1 olarak bilinen içe dönük ağızlı kaselerden oluşur. İ.S. 4. yüzyıl sonları - İ.S. 5. yüzyıl başlarında görülmeye başlayan bu ilk örnekler, Çandarlı Kaplarının ardılları veya taklitleri olarak üretilen basit, ağız kenarı içe dönük kaselerden oluşur. Kaideleri ise genel anlamda yüksek ve oturma düzlemine doğru üçgenimsi bir formda daralan profildedir. Kendi içerisinde A, B, C, D şeklinde 4 alt gruba daha ayrılan bu tipten 14 parça incelendi, Form 1'e ait olup hangi alt tipe ait olduğu belirlenemeyen üç parça da bu grubun en sonunda değerlendirildi. Toplamda incelenen 17 parçadan Kat. No. 2, 11, 15 ve 16 Çandarlı seramiği Form 4 ile, Kat. No. 17 Çandarlı seramiği Form 5 ile, Kat. No. 11 Afrika seramiği Form 104A ile, Kat. No. 8 ve 9 Afrika seramiği Form 53b ile benzerdir. Kat. No. 14 ise bozuk üretimdir. Bu parçaların Erken Roma Dönemi Çandarlı Seramiği ve Geç Roma Dönemi Phokaia Seramikleri arasındaki geçiş parçaları olduğu düşünülür[639]. Bunlara dayanarak Form 1'in Phokaia'nın kendi özelliklerinde ve Çandarlı tipinde üretildiği söylenebilir. Kat. No. 15, profilin yanı sıra astar özellikleriyle de Phokaia üretimlerinden ayrılır, olasılıkla Çandarlının üretimidir. Kat. No. 16 ve 17, Çandarlı üretimlerine de benzerlik gösteren yerel çeşitlemelerdir. Kat. No. 8, 9 ve 11 ise Phokaia üretimleri ile Afrika Kırmızı Astarlıları arasındaki bağı göstermesi açısından oldukça önemlidir; çünkü İ.S. 3. yüzyılda Çandarlı Sigillatalarının üretiminin azalmasıyla Afrika Kırmızı Astarlıları, Ege ve Akdeniz ticaretine girmeye başlar.

Form 1'den hemen sonra tipolojik olarak Form 2 tabakları bulunuyor. A, B, C ve D olmak üzere dört alt tipe sahip olan bu tabakların ağız kenarı dışa çekik, geniş ve yassıdır. Kaideleri ise profillendirilmemiş alçak halka şeklindedir. Geniş ve düz olan tondosunda iç yüzeyde palmetler, yapraklar, geometrik şekiller ve rozetlerden oluşan bezemeler görülür. Bu grup hem biçimiyle hem de bezeme unsurlarıyla İ.S. orta ve geç 4. yüzyıla tarihlenen Afrika Kırmızı Astarlıları Form 59'un etkisi altında kalınarak ortaya çıkar[640]. Bu tabaklar, Afrika Form 59 ve Form 67 ile benzer özellikte olup, hepsi dışa açılan ağıza ve benzer gövde şekillerine sahiptirler. Tüm alt gruplarından örnekler elimize geçen Form 2 grubuna ait toplamda 13 parça irdelendi. Çoğunluğu A grubuna ait olan bu parçalardan, Kat. No. 20 ve 21'de palmet bezemeleri, Kat. No. 22'de tek

[639] Williams 1989, 47; Hayes 1972, 326.
[640] Hayes 1972, 328.

yaprak bezemesi ve Kat. No. 24'te rozetler bulunuyor. Hem bu formun başka merkezlerde ele geçen buluntularına hem de seramiklerin ele geçtiği seviyelerin işaret ettiği tarihe bakarak Phokaia üretimi Form 2 kaplarının İ.S. 4. yüzyıl son çeyreği ile İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı arasında üretildikleri sonucuna varıyoruz.

Tüm formların içinde sayıca elimize en çok geçen Form 3, Phokaia Kırmızı Astarlı Terra Sigillataları içinde en yaygın formdur. Ağız kenarı dik, yüksek ve kalınlaştırılmış profile sahiptir. Ağız profilleri ve derinlikleri değişkenlik gösteren kase ve çanaklardan oluşan geniş çaplı bu kapların geç örneklerde ağız kenarı kısalarak daha da kalınlaşır ve yumru haline gelir. Ağız bantlarının bitimi keskin kenarlı olup yuvarlatılır veya sarkıtılır. Bu tipin taşıma ve pişerken istiflemede kolaylık sağlayacak şekilde tasarlandığı söylenebilir. Phokaia Kırmızı Astarlı seramikleri içerisinde en uzun süre üretilmiş olan Form 3 için ağız profilleri, tipleri belirlemede en önemli unsurdur. Bugüne kadar ele geçen farklı kentlerdeki buluntular ve atölye yapısı ile fırın ve altındaki kuyu yapısının seviyelerine bağlı kalarak yaptığımız tarihlemeler, bu formun üretim tarihi için İ.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı - İ.S. 6. yüzyılın ortalarını gösterir. Bu grup, Hayes'in de tipolojik olarak sınıflandırdığı gibi A, B, C, D, E, F, G, H olmak üzere 8 alt tipe ayrılarak incelendi. Özellikle 3C, 3E ve 3H olmak üzere ağız bandı dışta tipik olarak tek veya çoklu sıralardan oluşan rulet bezemelidir. Ayrıca 3B ve 3C kaplarının tondolarında da sıklıkla rulet bantları görülüyor. Form 3'e ait incelenen toplamda 144 parçadan, 64 adeti F alt tipine aittir. Bu durumda Form 3F'nin yoğun talep gören bir tip olduğu söylenebilir. Ayrıca Form 3B (Kat. No. 34), 3C (Kat. No. 66), 3F (Kat. No. 107, 108, 111 ve 122) ve 3H (Kat. No. 167 ve 171)'ye ait yerel çeşitleme olarak değerlendirdiğimiz parçalar, profil olarak alt tiplerin özelliğini gösterseler de detaylarda birtakım farklılıklara sahiptirler.

Form 3'ün erken varyasyonu da olabileceği öne sürülen Form 4, kalınlaştırılmış kütlesel ağız kenarlıdır ve ağzın altında çıkıntıya sahiptir. Gövdenin dik ve derin olduğu bu kaplara ait dört parça irdelendi (Kat. No. 175-178). İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı ile ortalarına tarihlenen bu kaplar Form 3'e göre daha sade ve basittir. Form 4'ten hemen sonra değerlendirmesi yapılan Form 5 ise Form 3 ile çağdaş ve ona paralel gelişim gösteren bir tiptir. Farklı form yapısı gösteren bu tipte dışa çekik içbükey ağız tablası bulunur. A ve B olmak üzere iki alt tipte incelenen bu gruba ait iki parça değerlendirildi

(Kat. No. 179-180). Ağız kenarı üstte küçük yuvarlağımsı bir çıkıntı biçiminde olup dışa çekik profil gösteren Form 6'ya ait İ.S. erken 6. yüzyıla tarihlenen tek bir örnek ele geçti (Kat. No. 205). Profil gelişimi bakımından Form 6'yı takip eden Form 7'nin tek farkı ağız üstündeki çıkıntının daha keskin hatlı olmasıdır. Bu bağlamda İ.S. 6. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilen Form 7'ye ait bir parça incelendi (Kat. No. 181). Aynı şekilde profil gelişimini devam ettiren Form 8, dışa uzantılı sarkık ve geniş ağız kenarına sahiptir ve daha küçük tipteki kaselerden oluşur. İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı - İ.S. 6. yüzyılın başları arasına tarihlendirilen bu tipe ait toplamda beş parça incelendi (Kat. No. 182-186). İ.S. 6. yüzyıl ikinci çeyreğinden İ.S. 7. yüzyıl başlarına kadar kullanılan Form 9 ise çalışmalarımız içerisinde ele geçmedi. Form 2 dışında incelediğimiz seramiklerden tabak formunu gösteren ikinci tip, Form 10 olarak karşımıza çıkıyor; ancak Form 3F ile Form 10 tiplerinin karışımı niteliğinde olan dört adet parça ayrı gruplanarak değerlendirildi (Kat. No. 187-190). Toplamda dokuz parça incelediğimiz Form 10 ise Hayes'in tipolojik olarak sınıflandırdığı gibi, A, B ve C alt tiplerine ayrılarak incelendi (Kat. No. 191-199). İ.S. 6. yüzyıl sonlarından itibaren Form 3'ün ardılı olarak piyasada yerini alan bu kaplar, yassılaştırılmış uzun ağız kenarlı geniş tabaklardır ve ağız kenarları yuvarlatılmış profile sahiptir. A tipinde bir ağız parçası ve bir tümlenen tabak incelenmiş olup, B tipi elimize geçmedi. C tipi ise serinin son örneklerini yansıtır, ağız kenarları iyice yuvarlaşarak topuz biçimini alır. Önceki iki alt tipe göre daha geç bir döneme, genellikle İ.S. 7. yüzyılın ilk yarısına tarihlenir. İncelediğimiz tüm bu kaplar neredeyse kesintisiz olarak krolonojik gelişimi göstermeleri açısından son derece önemlidir.

Atölyenin yerel üretimlerine ait incelediğimiz 217 parçadan 35 adetinde fırındaki istifleme sırasında sadece ağız kenarının fırının içinde dolaşan gazlara maruz kalması nedeniyle dış yüzey ağız kenarlarında renk farklılıları gözlenir, bu duruma genellikle Form 3C, 3E ve 3F'de daha sık rastlanır. Aynı durum incelemeye alınmayan çok sayıdaki parça üzerinde de gözlendi. Ağız kenarındaki bu renk farklılığı, bozuk üretim şeklinde değerlendirilmedi. Aşırı/yanlış pişmeden dolayı gri/koyu gri rengi almış olan çok sert hamurlu 24 adet parça ve profil verebilen altı adet bozuk üretimin değerlendirip kataloğa alınmasının sebebi ise atölye-fırın yapısını kanıtlar nitelikte olmalarıdır. Ele geçen üretimlerin bu durumları Grafik 3'de yüzde şeklinde mevcuttur.

Kimi zaman dönemin moda baskıları kimi zamanda Afrika üretimlerinin baskılarından taklit yoluyla yapılmış olan genellikle alçak halka kaidelerin tondolarında bulunan bu baskı bezemeler, Phokaia Kırmızı Astarlı seramiğinde oldukça yaygın şeklinde kullanılırdı. Malzemesini incelediğimiz atölye yapısından ele geçen kapların tondolarındaki baskı bezemeler de bunların sevilerek kullanıldıklarını gösteriyor. Değerlendirmesini yaptığımız baskı bezemeli bu 11 adet tondo parçası, dönemin yaygın bezemelerinin burada da üretildiğini göstermesi açısından önemlidir. İncelediğimiz palmet motifleri (Kat. No. 207), geometrik şekiller (Kat. No. 208), çift volüt (Kat. No. 209), kantharos motifi (Kat. No.210), haç çeşitlemeleri (Kat. No. 211-217), rozet (Kat. No. 24), stilize palmet (Kat. No. 39), stilize lotus (Kat. No. 42), örgü (Kat. No. 81), balık (Kat. No. 145, 165), kuş (Kat. No. 145) ve tavşan (Kat. No. 170) motifleri Phokaia'da olduğu kadar diğer kentlerde de sevilerek kullanılıyor ve talep görüyordu. Bu baskı bezemeler, Geç Roma Döneminde Phokaia'nın yerel üretimine ışık tutuyor ve bu atölyenin önemini gözler önüne seriyor. Büyük çaplı kapların tondosunda görülen baskı bezemeler kimi zaman rulet bantları ile çevrili şablonlardan oluşuyordu. Rulet bantları, tondonun yanı sıra Phokaia Kırmızı astarlı terra sigillatalarının dış yüzey ağız kenarlarında kullanılıyordu. İ.S. 5 - 6. yüzyıllarda oldukça yoğun görülen ruletleme, incelediğimiz 217 parçadan 45 adet ağız parçasının dış yüzey kenarında bazen tekli bazen de ikili, üçlü veya daha çok sıralı şekilde bulunuyor. Bu bezeme tipi genel olarak Form 3 tipindeki kase ve çanakların ağız kenarlarında gözlenir. Kapların üzerinde uygulanan rulet dekorasyonu ve diğer bezemelerin sayısal durumları Grafik 4'de mevcuttur. Kaidelerin oturma düzlemlerinde ise genellikle kabı çark tepsisinden ayrırırken kullanılan ipin izleri bulunur.

Çeşitli büyüklükteki kase, çanak ve tabak formlarından oluşan Phokaia Kırmızı Astarlı Terra Sigillataları bunların dışında çok değişik tipler göstermez. Formların kendi içerisinde birtakım çeşitlemeleri mevcuttur. Ağız çaplarını değerlendirmeye alacak olursak, 60 parça 18-25 cm., 51 parça 26-32 cm., 35 parça 10-17 cm. ve dört parça ise 33 cm.'den büyüktür (Grafik 8). Kaide çapları ise 26 parça 13-17 cm., 25 parça 8-12 cm., dört parça 4-7 cm., üç parça ise 18 cm.'den büyüktür (Grafik 9).

Hamur renklerinin dağılımına bakılırsa, iyi pişmiş ürünlerde ağırlıklı olarak açık kırmızı renk gözlenir. Kırmızı ve sarımsı kırmızı üretimler de çoğunlukta olup,

kırmızımsı sarı ve kırmızımsı kahverengi de gözlenen diğer renklerdir (Grafik 5). Az sayıda pembe renkli hamur da mevcuttur. Pişmeden kaynaklanan bu renk dağılımı dahilinde yanlış pişmeden dolayı gri ve siyah hamur da görülür. Az kireç tanecikleri, çok az mika ve kum katkılı olup genelde iyi pişirildiklerinden sert yapılıdırlar. Astar rengi genel olarak açık kırmızı, kırmızı ve kırmızımsı kahverengi olup kabın her iki yüzeyine de uygulanır; ancak kilin birkaç ton inceltilmiş halidir ve kalın değildir.

Çalışmamız açısından en önemli sonuç, farklı yayınlarda aktarılan Phokaia formları olarak değerlendirilen seramiklerin bizzat Phokaia atölyesinde üretilip aynı alandaki fırında pişirilmiş olan örneklerinin değerlendirilmesidir. Bir diğer sonuç ise, bölgesel olarak yakın olan Çandarlı taklidi seramikleri üretmiş olmasının yanı sıra dönemin modası olan; fakat bölgesel anlamda uzakta bulunan Afrika Kırmızı Astarlı seramiklerinin bezemelerinin taklit edilmiş olduğunu ortaya koymasıdır. Aynı zamanda İ.S. 5. yüzyıl ortalarından itibaren ciddi bir pazar payına sahip olan Phokaia Kırmızı Astarlı Terra Sigillataları için bugüne kadar yapılmış olan genellemelerin doğruluğu da böylece sorgulanmış oldu.

Sonuç olarak, 1056 ada 13 parselde ele geçen Geç Roma Dönemi'ne (İ. S. 4-7. yüzyıl) ait yaklaşık 150 yıldan fazla etkinlik göstermiş olan Kırmızı Astarlı Terra Sigillata atölyesi ve buna ait fırının varlığı ile buluntuları kentin Geç Roma Dönemindeki seramik üretimine ışık tutacak niteliktedir. İncelememiz, Geç Roma Dönemindeki yerel seramik üretim geleneğinin ve bu döneme ait kap gelişimlerinin kronolojik olarak neredeyse tamamının kesintiye uğramadan izlenebileceği bir çalışmadır ve bu döneme ait yerel üretimleri göstermesi sebebiyle sonraki çalışmalara destek ve kaynak olabilecek niteliktedir. Böylece, antik dönemin önemli seramik üretim merkezlerinden biri olan Phokaia'nın Geç Roma Dönemi yerel seramik üretim kronolojisi ve form repertuarı bugüne kadar farklı yayınlarda biraraya getirilenin aksine tek bir atölye ve buna ait fırından ele geçmiş ve değerlendirilmiş oldu. Aynı zamanda bu çalışma, Phokaia üretimi Kırmızı Astarlı seramiklerin tipolojisi (genel özellikleri, kap biçimleri ve farklı kültürlerin etkilerini taşıyan ithal ya da taklit örnekleri) ve bulunduğu dönem de göz önüne alınarak incelenmesi ile kentin seramik geleneği, üretim sistemi ve boyutu, sosyo-ekonomik yapı ve bölgeler arası ilişkilerini de ortaya koyar.

ÖZET

"Phokaia'nın Kuzeyinde Geç Roma Dönemi bir Terra Sigillata Atölyesi" adlı bu çalışmada, 2009-2011 yıllarında Phokaia İsmetpaşa Mahallesi 1056 Ada 13 Parselde yapılan kazı çalışmalarında ele geçen Geç Roma Dönemine ait terra sigillata atölyesi ve buna ait fırının malzemesi incelendi. Bu çalışmadaki amacımız, seramik formlarının belirlenmesi, tanıtılması ve değerlendirilmesidir. Tez kapsamındaki bu terra sigillata seramikler, İ.S. 4. yüzyıl sonlarından İ.S. 6. yüzyıl sonlarına kadar uzanan bir zaman dilimini kapsar. Bu alandaki III. yapı katında (Geç Roma Döneminde) büyük bir seramik atölyesinin varlığı kendini gösterir. Alandaki büyük su kuyusunun da bu dönemde içi doldurulur ve Kırmızı Astarlı Terra Sigillata fırınına dönüştürülür.

Bu çalışmada toplam 217 adet Kırmızı Astarlı Terra Sigillata, 10 ayrı grup halinde incelendi. Bunların yanı sıra bezemeli amorf parçalar ve herhangi bir gruba ait olmayan parçalar iki ayrı grup olarak incelendi. Çeşitli büyüklükteki tabak ve kase formlarından oluşan her bir tip (Form 1-10) ve bezemeli parçalar için, J. W. Hayes'in sınıflandırması kullanıldı. Bu terra sigillatalar benzer sigillatalarla karşılaştırılarak ve buluntu seviyeleri göz önüne alınarak tarihlendirildi. Ayrıca her form, genel gelişim şemasında kronolojik bir süreç içerisinde ele alınarak değerlendirildi. Bu seramikler, Geç Roma Dönemi Phokaia üretimi terra sigillataların form, bezeme, kil ve astar özellikleri hakkında bilgiler veriyor. Aynı zamanda yerel üretimler bu dönemin moda formlarını ve bezemelerini de yansıtıyor.

Bu çalışmadaki en önemli sonuç, farklı yayınlarda Phokaia formları olarak gösterilen seramiklerin, Phokaia atölyesinde üretilen ve aynı alandaki fırında pişirilen örneklerinin değerlendirilmesidir. Diğer sonuç ise, dönemin modası olan Çandarlı seramiklerini ve Afrika Kırmızı Astarlı kaplarının bezemelerinin taklit edilmiş olduğunu ortaya koymasıdır.

ABSTRACT

This study, named "Late Roman Period Terra Sigillata Workshop in Northern of Phokaia" examined the terra sigillata ware from this workshop and of its kiln belonging to the Late Roman Period found during the excavations between 2009-2011 in İsmetpaşa District Phokaia (Island No. 1056, Parcel No. 13). The aim of this study is to analyze, identify and introduce the forms of the ceramics. The terra sigillata ceramics within the scope of the thesis, spans the time between end of the 4th to end of the 7th century A.D. In the 3rd floor of building in this area (the Late Roman Period), the presence of a large ceramic workshops in the area shows itself. The large water wells in the area is filled during this period and converted into Red Slip Terra Sigillata ceramic kiln.

In this study, total 217 pieces of Red Slip Terra Sigillata were examined in 10 different groups. These as well as decorated amorphous pieces and unclassified forms were examined in two separate groups. Consisting the various size of bowls and plates forms for every type (Form 1 to 10) and decorated pieces, we have watched J. W. Hayes classification. These terra sigillatas by comparing to the similar sigillatas and considering the level of founds was dated. In addition to every form, was evaluated and settled in its chronological span through general development schema. These ceramics gives the information about the Late Roman Period Phokaia production of form, decoration, clay and slip properties. At the same time as local productions of this period reflects the fashion forms and decorations.

The most important result of this study; ceramics shown as Phokaia form in different publications, produced in the Phokaia workshop and to evaluate the samples that have cooked in the kiln in the same area. A further result; Çandarlı ceramics that the fashion of the period and African Red Slip wares decorations is revealed that the had been imitated.

KATALOG

Kat. No. 1 Çiz. 1, No. 1, Lev. 4 a
Kase (Form 1A)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan ele geçen malzeme, *(-3.95) – (-4.45) m.

A.R. 30.8 cm, Max.k.H. 3.5 cm
Hamur: Kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/3 reddish brown) renkte.

Hayes 1972, 325-326, Fig. 65; Tekocak 2006, 57, Lev. 10; No. 63; Sekban 2007, 34-35, Lev. 45, No. 133; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1232.
İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 2 Çiz. 1, No. 2
Kase (Form 1A)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondaj. E7 Karesinde bulunan kuyu yapısının batı duvarının dışından gelen seramikler, *1.60 – 1.20 m.

A.R. 22.8 cm, Max.k.H. 3.5 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.

Hayes 1972, 326, Fig. 65, No. 3; Tekocak 2006, 57, Lev. 10, No. 63; Sekban 2007, 34-35, Lev. 45, No. 134; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1231.
İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 3 Çiz. 1, No. 3
Kase (Form 1A)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E8 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.35 – 1.20 m.

A.R. 22 cm, Max.k.H. 3.5 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, yumuşak, açık kırmızı (2.5 YR 7/6 light red) renkte.
Astar: İç yüzey hamur renginde. Dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red), ağız kenarı pembe (7.5 YR 7/4 pink) renkte.

Hayes 1972, 325-327, No. 2, Fig. 70; Sekban 2007, 34-35, Lev. 45, No. 135; Fırat 2011, 128, Lev. 120, No. 186.
İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 4 Çiz. 1, No. 4
Kase (Form 1B)
Ağız ve gövde parçası.

Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-F7 Karelerindeki kuyu yapısının doğu duvarının ön iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-3.75) – (-4.10) m.

A.R. 19 cm, Max.k.H. 2.1 cm
Hamur: Kum ve mika katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.

Williams 1989, 47, Fig. 22, No. 263; Tekkök-Biçken 1996, 137, Fig. 84, G62.
İ.S. 5. yüzyıl ve ortası

Kat. No. 5 Çiz. 1, No. 5
Kase (Form 1B)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

A.R. 19.8 cm, Max.k.H. 2.3 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/6 red) renkte.

Hayes 1972, 325-327, Fig. 65; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1232.
İ.S. 5. yüzyıl ve ortası

Kat. No. 6 Çiz. 2, No. 6
Kase (Form 1B)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan ele geçen malzeme, *(-3.95) – (-4.45) m.

A.R. 17 cm, Max.k.H. 1.7 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Williams 1989, 47, Fig. 22, No. 264; Tekkök-Biçken 1996, 137, Fig. 84, No. G65; Erol 2014, 262-263, No. 241.
İ.S. 5. yüzyıl ve ortası

Kat. No. 7 Çiz. 2, No. 7
Kase (Form 1C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajdan gelen seramikler, *1.90-1.70 m.

A.R. 28.6 cm, Max.k.H. 3.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Robinson 1959, 113, Pl. 71, No. M 310; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1233; Fırat 2011, 128, Lev. 90, No. 27.
İ.S. 5. yüzyıl başları

Kat. No. 8 Çiz. 2, No. 8, Lev. 4 b
Kase (Form 1D)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan ele geçen malzeme, *(-3.50) – (-3.95) m.

A.R. 19.6 cm, Max.k.H. 3.2 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Uslu 1994, 81, Çiz. 6, No. 23; Tekkök-Biçken 1996, 137, Fig. 84, No. G60; Sekban 2007, 35, Lev. 39, No. 117; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1236.
İ.S. 5. yüzyıl üçüncü çeyreği

Kat. No. 9 Çiz. 2, No. 9
Kase (Form 1D)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-F7 Karelerindeki kuyu yapısının doğu duvarının ön iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-3.75) – (-4.10) m.

A.R. 28.2 cm, Max.k.H. 2.9 cm
Hamur: Kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Uslu 1994, 79, Çiz. 5, No. 19; Tekkök-Biçken 1996, 137, Fig. 84, No. G60; Sekban 2007, 35, Lev. 39, No. 117; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1236.
İ.S. 5. yüzyıl üçüncü çeyreği

Kat. No. 10 Çiz. 2, No. 10, Lev. 4 c

Kase (Form 1D)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajdan gelen malzeme, *1.50 – 1.30 m.

A.R. 19.4 cm, Max.k.H. 3.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç yüzey hamur renginde, dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.

Hayes 1972, Fig. 65, No. 7; Anderson 1977, 60, Pl. 46, No. 333; Ladstätter 2005, 149, Taf. 1.10; Sekban 2007, 35, Lev. 39, No. 115; Erol 2014, 264, No. 244.
İ.S. 5. yüzyıl üçüncü çeyreği

Kat. No. 11 Çiz. 3, No. 11
Kase (Form 1A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının içinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *72 – 37 m.

K.R. 10 cm, Max.k.H. 1.6 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Astar: İç yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey hamur renginde.

Tekkök-Biçken 1996, 138, Fig. 84, G66; Zelle 2003, 89 - 90, Abb. 5:4; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1230.
İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 12 Çiz. 3, No. 12
Kase (Form 1A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajın kesit genişlemesinden duvarın (kuyu) üstünden gelen seramikler, *1.80 – 1.60 m.

K.R. 14.4 cm, Max.k.H. 2.4 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: Seçilemiyor, çok aşınmış.

Zelle 2003, 89-90, Abb. 5:4; Tekocak 2006, 56, Lev. 10, No. 64; Sekban 2007, 35, Lev. 48, No. 142; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1231.
İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 13 Çiz. 3, No. 13, Lev. 4 d
Kase (Form 1A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 5 No'lu sondaj, D4 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, * 1.73 – 1.62 m.

K.R. 21 cm, Max.k.H. 3.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi koyu kırmızı (2.5 YR 3/6 dark red) renkte.

Zelle 2003, 89-90, Abb. 5:4; Tekocak 2006, 56, Lev. 10, No. 64; Sekban 2007, 35, Lev. 48, No. 142; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1231.
İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 14 Çiz. 3, No. 14, Lev. 4 e
Kase (Form 1A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

K.R. 14.8 cm, Max.k.H. 1.4 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: Bozuk üretim, iç ve dış yüzey yanmış.

Hayes 1972, 327, No. 2, Fig. 66.
İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 15 Çiz. 3, No. 15, Lev. 4 f
Kase (Form 1)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E3 Karesinde batıya doğru yapılan genişlemeden gelen malzeme, *2.19 – 2.00 m.

K.R. 12.8 cm, Max.k.H. 1.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, pembe (7.5 YR 7/4 pink) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/6 red) renkte.

Sekban 2007, 35, Lev. 48, No. 142; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1230.
İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 16 Çiz. 4, No. 16, Lev. 5 a
Kase (Form 1)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (III.-IV. Taban taşı arasından gelen malzeme), *(-1.29) - (-1.79) m.

K.R. 7.4 cm, Max.k.H. 3.4 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 1972, 325-327, Fig. 65; Fırat 2011, 128, Lev. 95, No. 443.
İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 17 Çiz. 4, No. 17
Kase (Form 1)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7 Karesindeki kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-2.65) – (-2.90) m.

K.R. 6.8 cm, Max.k.H. 1.7 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.

Hayes 1972, 327, Fig. 66; Tekkök-Biçken 1996, 131, Fig. 84, G27bis.
İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 18 Çiz. 4, No. 18, Lev. 5 b
Tabak (Form 2A)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın doğusundan, 2 No.lu sondajın güneyinden gelen seramikler, H4 Karesi, *1.80 – 1.68 m.

A.R. 28 cm, Max.k.H. 4.1 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 1972, 328-329, Fig. 66, No. 1; Tekkök-Biçken 1996, 138, Fig. 85, G67; Tekocak 2006, 57, Lev. 10, No. 66; Sekban 2007, 29, Lev. 20, No. 60; Yılmaz 2007, 126, Abb. 2.2; Erol 2014, 267, No. 250; Fırat 2011, 131, Lev.106, No. 500.
İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 19 Çiz. 4, No. 19
Tabak (Form 2A)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

A.R. 31.2 cm, Max.k.H. 3.3 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.

Hayes 1972, 327, Fig. 66, No. 1; Beltrán Lloris 1978, 221, Pl. L, 611; *Atlante I* 1981, 232, CXI:8, CXI: 13; Williams 1989, 47-48, Fig. 22, No. 265; Tekocak 2006, 57, Lev. 10, No. 66; Doğer 2007, 99 - 100, Pl. II b-c; Hayes 2008, 237, Fig. 85, No. 1237; Erol 2014, 90, No. 246.
İ.S. geç 4. yüzyıl - İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 20 Çiz. 4, No. 20, Lev. 5 c
Tabak (Form 2A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

K.R. 11 cm, Max.k.H. 1 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Tondoda biri tam biri yarım korunmuş iki palmet yaprağı arasında bir adet konsantrik daire ve palmetlerin üst kısmında konsantrik yivler.

Bezeme; Hayes 2008, 246, Fig. 42, Pl. 64, No. 1333-1338. Form; Hayes 1972, 327, Fig. 66, No. 1-2; Hayes 2008, 237-238, Fig. 37, No. 1237-1238.
İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 21 Çiz. 5, No. 21, Lev. 5 d
Tabak (Form 2A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (III.-IV. Taban taşı arasından gelen malzeme), *(-1.29) - (-1.79) m.

K.R. 8.4 cm, Max.k.H. 1.4 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.
Tondoda kısmen korunmuş iki palmet motifi arasında konsantrik daire bezemeli.

Bezeme; Hayes 2008, 246, Fig. 42, Pl. 64, No. 1333-1338. Form; Hayes 1972, 327, Fig. 66, No. 1-2; Papuc 1973, Fig. 1, No. 1; Williams 1989, 48, Fig. 22, No. 268; Hayes 2008, 237-238, Fig. 37, No. 1237-1238.
İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 22 Çiz. 5, No. 22, Lev. 6 a
Tabak (Form 2A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D2 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.30 – 2.00 m.

K.R. 11.7 cm, Max.k.H. 0.5 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey mat kırmızı (10 R 5/4 weak red) renkte.
Tondoda korunmuş bir yaprak motifi ile üst ve altında yivler.

Bezeme; Erol 2014, 315, No. 355. Form; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1237.
İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 23 Çiz. 5, No. 23
Tabak (Form 2A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 23 No.lu sondajdan gelen seramikler, *1.70 – 1.50 m.

K.R. 16 cm, Max.k.H. 0.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç yüzey kırmızı (10 R 4/6 red), dış yüzey hamur renginde.

Martin 1998, 110, Fig. 1; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1237.
İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 24 Çiz. 6, No. 24, Lev. 6 b
Tabak (Form 2A)
Kaide ve gövde parçası.

Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 5 No'lu sondaj, D4 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, * 1.73 – 1.62 m.

K.R. 12.6 cm, Max.k.H. 1.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Tondoda yan yana iki adet rozet motifi.

Bezeme; Hayes 2008, 246, Fig. 42, Pl. 64, No. 1333-1336. Form; *Atlante I* 1981, 232, Pl. CXI:7; Tekkök-Biçken 1996, 138, Fig. 85, No. G68; Hayes 2008, 238, Fig. 37, No. 1238.
İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 25 Çiz. 6, No. 25
Tabak (Form 2A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E5-E6/F5-F6 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.93 – 1.75 m.

K.R. 13 cm, Max.k.H. 0.7 cm
Hamur: Kalsit ve silis katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 1972, 327, Fig. 66, No. 2; Beltrán Lloris 1978, 221, Pl. L, 611; *Atlante I* 1981, 232, CXI:8, CXIV:13; Doğer 2007, 99-100, Pl. II b-c; Hayes 2008, 237, Fig. 37, No. 1237.
İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 26 Çiz. 6, No. 26, Lev. 6 c
Tabak (Form 2A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-F7 Karelerindeki kuyu yapısının doğu duvarının ön iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-3.75) – (-4.10) m.

K.R. 13.2 cm, Max.k.H. 1.7 cm
Hamur: Kum ve çok az mika katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Sekban 2007, 29, Lev. 21, No. 62; Hayes 2008, 238, Fig. 38, No. 1245.
İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 27 Çiz. 6, No. 27
Tabak (Form 2A)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

K.R. 17 cm, Max.k.H. 2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Tekkök-Biçken 1996, 120, Fig. 85, No. F25; Hayes 2008, 238, Fig. 38, No. 1245.
İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 28 Çiz. 7, No. 28
Tabak (Form 2B)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E8 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.45 – 1.35 m.

K.R. 10 cm, Max.k.H. 1.1 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, pembe (5 YR 8/3 pink) renkte.
Astar: İç yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey hamur renginde.

Williams 1989, 48, Fig. 22, No. 267.
İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 29 Çiz. 7, No. 29, Lev. 6 d
Tabak (Form 2C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajdan gelen malzeme, *1.50 – 20 m.

A.R. 30.8 cm, Max.k.H. 2.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.

Hayes 1972, 327-328, Fig. 66, No. 7; Gassner 1997, 142, Taf. 45, No. 549; Sekban 2007, 29, Lev. 19, No. 57; Hayes 2008, 238, Fig. 38, No. 1243; Fırat 2011, 132, Lev. 106, No. 520; Erol 2014, 271-272, No. 259-260.
İ.S. 4. yüzyıl sonu - İ.S. erken 5. yüzyıl

Kat. No. 30 Çiz. 7, No. 30, Lev. 7 a
Tabak (Form 2D)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.90) – (-5.10) m.

K.R. 4.8 cm, Max.k.H. 0.5 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 238, Fig. 38, No. 1245.
İ.S. 4. yüzyıl sonu

Kat. No. 31 Çiz. 7, No. 31
Kase (Form 3A)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-2.90) – (-3.04) m.

A.R. 24.6 cm, Max.k.H. 3.1 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 2008, 238, Fig. 38, No. 1250-1251.
İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 32 Çiz. 7, No. 32, Lev. 7 b
Kase/Çanak (Form 3B)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-2.05) – (-2.70) m.

A.R. 26.6 cm, Max.k.H. 3.7 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/8 red), dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/4 reddish brown) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 1972, 337, Fig. 67, No. 1; Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1261; Johnson 2008, 64, No. 192; Erol 2014, 279, No. 275.
İ.S. 5. yüzyılın ortası

Kat. No. 33 Çiz. 8, No. 33, Lev. 7 c
Kase/Çanak (Form 3B)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu Sondaj ile E5-E6/F5-F6 Kareleri arasında kalan alanda yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.80 – 1.60 m.

A.R. 25 cm, Max.k.H. 2.6 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında dört sıra rulet bandı bulunuyor.

Ladstätter 2005, 150, 173, Taf. 5, No. 60; Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1257; Erol 2014, 280, No. 276.
İ.S. 5. yüzyılın ortası

Kat. No. 34 Çiz. 8, No. 34, Lev. 7 d
Kase (Form 3B)
Ağız ve gövde parçası.

Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-F7 Karelerindeki kuyu yapısının doğu duvarının ön iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (Taban altından gelen malzeme, ahşap hatılların altı), *(-3.75) – (-4.10) m.

A.R. 23.4 cm, Max.k.H. 2.4 cm
Hamur: Kum katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında tek sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1265.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - sonları

Kat. No. 35 Çiz. 8, No. 35
Kase/Çanak (Form 3B)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 5 No.lu sondajdan gelen seramikler, D2-D3 Kareleri, * 2.30 – 2.10 m.

K.R. 17 cm, Max.k.H. 1.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/6 red) renkte.
Tondoya yakın kısımda beş adet konsantrik yivli.

Hayes 2008, 240, Fig. 38, No. 1263.
İ.S. 5. yüzyılın ortası

Kat. No. 36 Çiz. 8, No. 36
Kase (Form 3B)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 18 No.lu sondajın kuzeyinden, 15 No.lu sondajın güneyinden ve 16 No.lu sondajın doğusundan gelen seramikler, F4-G4-G5 Karesi, *1.95 – 1.85 m.

K.R. 11 cm, Max.k.H. 1.3 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç yüzeyi açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzeyde astar korunmamış.

Hayes 2008, 239 Fig. 38, No. 1259; Erol 2014, 319, No. 361.
İ.S. 5. yüzyılın ortası

Kat. No. 37 Çiz. 9, No. 37
Kase/Çanak (Form 3B)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 14 No.lu sondajın doğusunda ve 18 No.lu sondajın kuzeybatısında duvar üstünden gelen seramikler, E4 Karesi, *1.90–1.60 m.

K.R. 15.4 cm, Max.k.H. 0.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.

Astar: İç yüzey kırmızı (10 R 5/8 red), dış yüzey kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.

Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1257.
İ.S. 5. yüzyılın ortası

Kat. No. 38 Çiz. 9, No. 38, Lev. 7 e
Kase/Çanak (Form 3B)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajın güneyinde kuyu yapısının güney yarısının üstünden gelen seramikler, *1.70 – 1.50 m.

K.R. 16.8 cm, Max.k.H. 1.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde. Seçilemiyor, çok aşınmış.
Tondoya yakın kısımda iki sıra rulet bandı ve iki sıra yiv bezemeli.

Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1259.
İ.S. 5. yüzyılın ortası

Kat. No. 39 Çiz. 9, No. 39, Lev. 7 f
Kase/Çanak (Form 3B)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah, 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının batı ve güney duvar hattının ön iç kısmında bırakılan kil toprağın alınmasından gelen malzeme, *(-3.80) – (-4.40) m.

K.R. 10 cm, Max.k.H. 0.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı kahverengi (5 YR 5/4 reddish brown) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Tondoda biri tam diğeri az korunmuş iki stilize palmet bezemesini üstten dört alttan bir yiv sınırlandırıyor.

Bezeme: Papuc 1973, Fig. 3, No. 1, 3, 5; Loffreda 1974, Fig. 19, No. 3, Fig. 26, No. 10; Hayes 2008, Fig. 41, Pl. 63, No. 1299; Erol 2014, 317, No. 358. Form: Hayes 2008, 239 Fig. 38, No. 1259; Erol 2014, 319, No. 361.
İ.S. 5. yüzyılın ortası

Kat. No. 40 Çiz. 9, No. 40, Lev. 8 a
Kase/Çanak (Form 3B)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının batı ve güney duvar hattının ön iç kısmında bırakılan kil toprağın alınmasından gelen malzeme, *(-3.80) – (-4.40) m.

K.R. 13.4 cm, Max.k.H. 0.9 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 7/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Tondoda yedi sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1257-1259.
İ.S. 5. yüzyılın ortası

Kat. No. 41 Çiz. 10, No. 41, Lev. 8 b
Kase/Çanak (Form 3B)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının batı ve güney duvar hattının ön iç kısmında bırakılan kil toprağın alınmasından gelen malzeme, *(-3.80) – (-4.40) m.

K.R. 17.4 cm, Max.k.H. 1.2 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Tondoda iki adet üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1259.
İ.S. 5. yüzyılın ortası

Kat. No. 42 Çiz. 10, No. 42, Lev. 8 c
Kase/Çanak (Form 3B)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.90) – (-5.10) m.

K.R. 14.8 cm, Max.k.H. 1.5 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Tondoda ikisi korunmuş stilize lotus tomurcuk motifini üstten altı sıra rulet bandı, alttan üç yiv sınırlandırıyor.

Bezeme: Hayes 2008, 246, Pl. 65, No. 1350; Erol 2014, 319, No. 361. Form: Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1257.
İ.S. 5. yüzyılın ortası

Kat. No. 43 Çiz. 10, No. 43
Kase (Form 3B/C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F3 karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.18 – 2.03 m.

A.R. 24.7 cm, Max.k.H. 3.4 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde, dış yüzey ağız kenarı gri (10 YR 6/1 gray) renkte.

Anderson 1977, 60, Pl. 46, No. 401; Martin 1998, 111, Fig. 2; Hayes 2008, 239, Fig. 38, No. 1260, 240, Fig. 39, No. 1270; Erol 2014, 281, No. 279.
İ.S. geç 5. yüzyıl- 6. yüzyıl başları

Kat. No. 44 Çiz. 11, No. 44, Lev. 8 d
Çanak (Form 3B/C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın doğusundan, 2 No.lu sondajın güneyinden gelen seramikler, H4 Karesi, *1.80 – 1.68 m.

A.R. 30.4 cm, Max.k.H. 3.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Tekocak 2006, 58, Lev. 11, No. 73; Sekban 2007, 26, Lev. 14, No. 42; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1265.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Kat. No. 45 Çiz. 11, No. 45
Çanak (Form 3B/C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-2.50) – (-3.50) m.

A.R. 36.6 cm, Max.k.H. 4.1 cm
Hamur: Kum, mika ve kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Williams 1989, 48-49, Fig. 22, No. 270; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270; Erol 2014, 281, No. 279.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 46 Çiz. 11, No. 46, Lev. 8 e.
Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.90) – (-5.10) m.

A.R. 33.6 cm, Max.k.H. 4.3 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red), dış yüzey ağız kenarı açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında tek sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No. 47 Çiz. 11, No. 47, Lev. 9 a
Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.

Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın güneyinden, 16 No.lu sondajın batısından ve 18 No.lu sondajın güneyinden gelen seramikler, F4-G4-G5 Karesi, *2.10 – 1.95 m.

A.R. 31 cm, Max.k.H. 3.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Kat. No. 48 Çiz. 12, No. 48, Lev. 9 b
Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 5 No.lu sondajdan gelen seramikler, D2-D3 Kareleri, *2.10 – 2.00 m.

A.R. 32.2 cm, Max.k.H. 3.1 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte. Dış yüzey ağız kenarı koyu kahverengi (7.5 YR 3/3 dark brown) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Kat. No. 49 Çiz. 12, No. 49
Kase (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-2.50) – (-3.50) m.

A.R. 24 cm, Max.k.H. 2.7 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı,orta sertlikte, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç yüzey hamur renginde. Dış yüzeyde koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) yanma izleri mevcut.

Williams 1989, 48-49, Fig. 22, No. 270; Ladstätter 2005, 174, Taf. 5, No. 66; Tekocak 2006, 58, Lev. 11, No. 72; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270; Johnson 2008, 65, No. 193; Fırat 2011, 137, Lev. 110, No. 32; Erol 2014, 283, No. 292.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 50 Çiz. 12, No. 50, Lev. 9 c
Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 16 No.lu sondajın kuzeyinde ve 1 No.lu sondajın güneyinden gelen seramikler, H4-H5 Karesi, *2.00 – 1.75 m.

A.R. 30.2 cm, Max.k.H. 3.4 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında aşınmış durumda üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Williams 1989, 48-49, Fig. 22, No. 270; Tekocak 2006, 58, Lev. 11, No. 73; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270; Fırat 2011, 137, Lev. 110, No. 32; Erol 2014, 283, No. 292.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 51 Çiz. 12, No. 51
Kase/Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-F7 Karelerindeki kuyu yapısının doğu duvarının ön iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-3.75) – (-4.10) m.

A.R. 28.8 cm, Max.k.H. 3 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte. Dış yüzey ağız kenarı çok soluk kahverengi (10 YR 7/4 very pale brown) renkte.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1272; Erol 2014, 283, No. 292.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 52 Çiz. 12, No. 52
Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7 Karesindeki kuyu yapısının doğu duvarı önündeki çalışmadan gelen malzeme, *(-1.05) – (-1.29) m.

A.R. 30.8 cm, Max.k.H. 3.1 cm
Hamur: Kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Ladstätter 2005, 174, Taf. 5, No. 66; Tekocak 2006, 58, Lev. 11, No. 73; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270; Johnson 2008, 65, No. 193; Erol 2014, 283, No. 292.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 53 Çiz. 13, No. 53
Kase/Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 29 cm, Max.k.H. 3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.

Williams 1989, 48, Fig. 22, No. 269; Sekban 2007, Lev. 13, No. 38; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1273.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Kat. No. 54 Çiz. 13, No. 54, Lev. 9 d
Kase/Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 26 cm, Max.k.H. 3.1 cm
Hamur: Kum katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte. Dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/3 reddish brown) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı görülüyor.

Anderson 1977, 60, Pl. 46, No. 401; Tekocak 2006, 58, Lev. 11, Kat. No. 70; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 55 Çiz. 13, No. 55
Kase (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajdan gelen malzeme, *1.50 – 20 m.

A.R. 23.2 cm, Max.k.H. 3.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey hamur renginde.

Williams 1989, 48, Fig. 22, No. 269; Tekocak 2006, 58, Lev. 11, Kat. No. 70; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1272.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 56 Çiz. 13, No. 56
Kase/Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D7 Karesi ile 22 No.lu Sondaj arasında kalan köprünün kaldırılmasından gelen malzeme, *1.95 – 1.67 m.

A.R. 28 cm, Max.k.H. 3.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Williams 1989, 49, Fig. 22, No. 272; Tekocak 2006, 58, Lev. 11, No. 70-71; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1272.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 57 Çiz. 14, No. 57
Kase/Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-F7 Karelerindeki kuyu yapısının doğu duvarının ön iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-3.75) – (-4.10) m.

A.R. 25.6 cm, Max.k.H. 4.3 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.

Williams 1989, 48-49, Fig. 22, No. 270; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1272; Fırat 2011, 137, Lev. 110, No. 32.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 58 Çiz. 14, No. 58
Kase/Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-F7 Karelerindeki kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-3.15) – (-3.30) m.

A.R. 28.8 cm, Max.k.H. 3.8 cm
Hamur: Kum ve mika katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında tek sıra ardışık daireler halinde rulet bandı bulunuyor.

Tekocak 2006, 58, Lev.11, No. 72; Sekban 2007, 26, Lev. 14, No. 41; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270; Erol 2014, 284, No. 294.
İ.S. 5. yüzyıl ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 59 Çiz. 14, No. 59
Kase/Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajdan gelen seramikler, *1.90-1.70 m.

A.R. 26.6 cm, Max.k.H. 3.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte. Dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı sarı (5 YR 6/6 reddish yellow) renkte.

Williams 1989, 48-49, Fig. 22, No. 270; Tekocak 2006, 58, Lev. 11, No. 72; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270-1271; Johnson 2008, 65, No. 194.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 60 Çiz. 14, No. 60, Lev. 9 e
Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.

Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-F7 Karelerindeki kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-3.15) – (-3.30) m.

A.R. 33.8 cm, Max.k.H. 3.4 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte. Dış yüzey ağız kenarı koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında tek sıra rulet bandı bulunuyor.

Kenrick 1985, 382-383, Fig. 71, No. 688.6; Ladstätter 2005, 150, 170; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270-1271.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Kat. No. 61 Çiz. 15, No. 61
Kase/ Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F4 Karesinden gelen malzemeler *1.90-1.73 m.

A.R. 26 cm, Max.k.H. 3 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/3 reddish brown) renkte.

Kenrick 1985, 382-383, Fig. 71, No. 688.6; Ladstätter 2005, 150, 170; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270-1271.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Kat. No. 62 Çiz. 15, No. 62
Kase/Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 28 cm, Max.k.H. 3.6 cm
Hamur: Kum katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey çok soluk kahverengi (10 YR 7/4 very pale brown) renkte. Dış yüzey ağız kenarı açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.

Williams 1989, 48-49, Fig. 22, No. 270; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1270; Johnson 2008, 65, No. 194.
İ.S. 5.yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 63 Çiz. 15, No. 63, Lev. 9 f
Kase/Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

A.R. 27.6 cm, Max.k.H. 4 cm

Hamur: Kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında tek sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 1972, 333, Fig. 68, No. 10; Williams 1989, 48-49, Fig. 22, No. 270; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267.
İ.S. 5.yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 64 Çiz. 15, No. 64, Lev. 10 a
Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan ele geçen malzeme, *(-3.50) – (-3.95) m.

A.R. 32 cm, Max.k.H. 4.4 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Astar: Dış yüzeyin ağız kenarı ve iç yüzey kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/3 reddish brown), dış yüzey gövde kısmı açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Dış yüzey ağız kısmında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Kenrick 1985, 382-383, Fig. 71, No. 688.17; Williams 1989, 48, Fig. 22, No. 269; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267.
İ.S. 5.yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 65 Çiz. 16, No. 65
Kase (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 18 No.lu sondajdan gelen seramikler, F5-G5 Kareleri, *1.50 – 1.30 m.

A.R. 18 cm, Max.k.H. 2.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Hayes 1972, 333, Fig. 67, No. 9; Beltrán Lloris 1978, 221, PL. L, 612; *Atlante I* 1981, 232, CXII:3; Mackensen 1991, 82, Form 3C: 9, Fig. 1; Tekocak 2006, 58, Lev. 12, No. 81; Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1266.
İ.S. 5.yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 66 Çiz. 16, No. 66
Kase/Çanak (Form 3C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının güney kesitine doğru alanda yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.32 – 92 m.

A.R. 25.2 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.

Astar: İç yüzey kırmızı (10 R 5/8 red), dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.

İ.S. 5.yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 67 Çiz. 16, No. 67
Kase/Çanak (Form 3C)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F7 Karesindeki kuyu yapısının kuzeydoğu kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.54-1.11 m.

K.R. 13.2 cm, Max.k.H. 1.1 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızımsı kahverengi (2,5 YR 7/4 light reddish brown) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267; Erol 2014, 324, No. 368.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 68 Çiz. 16, No. 68
Kase/ Çanak (Form 3C)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının güney kesitine doğru alanda yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.32 – 92 m.

K.R. 14 cm, Max.k.H. 1.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 69 Çiz. 16, No. 69
Kase/Çanak (Form 3C)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

K.R. 13.6 cm, Max.k.H. 1.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Tondoda üç adet birbirine paralel yiv bulunuyor.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 70 Çiz. 17, No. 70
Kase/Çanak (Form 3C)
Kaide ve gövde parçası.

Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D2 Karesi, *2.30 – 2.00 m.

K.R. 14.2 cm, Max.k.H. 1.2 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 71 Çiz. 17, No. 71
Kase/ Çanak (Form 3C)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın güneyi, 16 No.lu sondajın batısı, 18 No.lu sondajın kuzeyinden gelen seramikler, F4-G4-G5 Karesi, *1.85 – 1.50 m.

K.R. 13.4 cm, Max.k.H. 1.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267; Mocanu 2012, 111, Fig. 4, No. 20.
İ.S. 5. yüzyılın ortası - üçüncü çeyreği

Kat. No. 72 Çiz. 17, No. 72
Kase (Form 3D)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-2.05) – (-2.70) m.

K.R. 11.8 cm, Max.k.H. 1.3 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1274.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Kat. No. 73 Çiz. 17, No. 73, Lev. 10 b
Kase (Form 3E)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7 Karesindeki kuyu yapısının güney duvarı önündeki çalışmadan gelen malzeme, *(-1.29) – (-1.64) m.

A.R. 21.4 cm, Max.k.H. 2.5 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, kırmızımsı sarı (5 YR 6/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç yüzeyi hamur renginde, dış yüzeyi koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında tek sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1275.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 74 Çiz. 17, No. 74, Lev. 10 c
Çanak (Form 3E)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 30 cm, Max.k.H. 2.5 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, sert, pembe (7.5 YR 7/4 pink) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı görülüyor.

Williams 1989, 49, Fig. 22, No. 273; Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1275.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 75 Çiz. 18, No. 75, Lev. 10 d
Kase/Çanak (Form 3E)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 19 No.lu sondajdan gelen seramikler, *1.90 – 1.70 m.

A.R. 28 cm, Max.k.H. 3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Anderson 1977, 60, Pl. 47, No. 405; Williams 1989, 49, Fig. 22, No. 273; Ladstätter 2005, 174, Taf. 6, No. 70; Erol 2014, 287, No. 300.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. erken 6. yüzyıl

Kat. No. 76 Çiz. 18, No. 76
Kase (Form 3E)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 6 No.lu sondajdan gelen seramikler, C4 Karesi, *1.70 – 1.30 m.

A.R. 21.4 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey ağız kenarı gri (10 YR 6/1 gray) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra ardışık daireler halinde rulet bandı bulunuyor.

Anderson 1977, 60, Pl. 47, No. 405; Williams 1989, 49, Fig. 22, No. 273; Ladstätter 2005, 174, Taf. 6, No. 70; Erol 2014, 287, No. 300.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. erken 6. yüzyıl

Kat. No. 77 Çiz. 18, No. 77
Çanak (Form 3E)
Ağız ve gövde parçası.

Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

A.R. 29.6 cm, Max.k.H. 3.5 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red), dış yüzey ağız kenarı gri (10 YR 6/1 gray) renkte.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1275.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 78 Çiz. 18, No. 78
Kase (Form 3E)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 15 cm, Max.k.H. 1.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı kahverengi (5 YR 5/4 reddish brown) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde. Dış yüzey ağız kenarı kırmızı (2.5 YR 3/6 dark red) renkte.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1277.
İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 79 Çiz. 18, No. 79
Kase (Form 3E)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 18 No.lu sondajın kuzeyinden, 15 No.lu sondajın güneyinden ve 16 No.lu sondajın doğusundan gelen seramikler, F4-G4-G5 Karesi, *1.95 – 1.85 m.

A.R. 16.2 cm, Max.k.H. 2.7 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1277.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No. 80 Çiz. 19, No. 80
Kase (Form 3E)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, C5-C6 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.05 – 1.70 m.

A.R. 12.2 cm, Max.k.H. 2.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.

Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1277.
İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 81 Çiz. 19, No. 81, Lev. 10 e
Kase (Form 3E)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 5 No.lu sondajdan gelen seramikler, D2-D3 Kareleri, *2.10 – 2.00 m.

K.R. 11.6 cm, Max.k.H. 0.5 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Tondoda iki yanından sınırlandırılmış arasında daireler olan beşli saç örgüsü motifi ve alt kısmında iki yiv bulunuyor.

Bezeme: Mocanu 2012, 109, Fig. 2, No. 7; Erol 2014, 328, No. 374. Form: Hayes 2008, 1241, Fig. 39, No. 1276.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. erken 6. yüzyıl

Kat. No. 82 Çiz. 19, No. 82, Lev. 10 f
Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 31.2 cm, Max.k.H. 3.2 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey pembe (7.5 YR 7/4 pink) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280; Erol 2014, 292, No. 310.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 83 Çiz. 19, No. 83, Lev. 11 a
Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajdan gelen malzeme, *1.50 – 20 m.

A.R. 30.6 cm, Max.k.H. 3.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280; Erol 2014, 292, No. 310.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 84 Çiz. 19, No. 84, Lev. 11 b
Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajda bulunan kuyu yapısının içinden ve duvarın yanından gelen seramikler, *2.00-1.75 m.

A.R. 29.6 cm, Max.k.H. 2.85 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Dış yüzey ağız kısmında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280; Erol 2014, 292, No. 310.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 85 Çiz. 20, No. 85, Lev. 11 c
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

A.R. 28.8 cm, Max.k.H. 4.5 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red), dış yüzey ağız kenarı çok soluk kahverengi (10 YR 8/3 very pale brown) renkte.
Bozuk üretim. Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280; Erol 2014, 292, No. 310.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 86 Çiz. 20, No. 86
Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-1.29) - (-1.79) m.

A.R. 29.5 cm, Max.k.H. 2.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280; Erol 2014, 293, No. 311.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 87 Çiz. 20, No. 87, Lev. 11 d
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, C5-C6 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.70 – 1.40 m.

A.R. 21.9 cm, Max.k.H. 2.7 cm

Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280; Erol 2014, 293, No. 311.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 88 Çiz. 20, No. 88
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F7 Karesinde bulunan kuyu yapısının doğu yarısından gelen seramikler, *1.40 – 1.10 m.

A.R. 21.6 cm, Max.k.H. 2.8 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Atlante I 1981, 232, Pl. CXII:9; Mackensen 1991, 83, 3F:17, Fig. 2; Ladstätter 2005, 172-173, Taf. 5, No. 55; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1284; Erol 2014, 290, No. 305.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 89 Çiz. 21, No. 89, Lev. 11 e
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 18 No.lu sondajın kuzeyinden, 15 No.lu sondajın güneyinden ve 16 No.lu sondajın doğusundan gelen seramikler, F4-G4-G5 Karesi, *1.95 – 1.85 m.

A.R. 23.8 cm, Max.k.H. 2.5 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında dört sıra rulet bandı bulunuyor.

Atlante I 1981, 232, Pl. CXII:9; Ladstätter 2005, 172-173, Taf. 5, No. 55; Erol 2014, 290, No. 305.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 90 Çiz. 21, No. 90, Lev. 12 a
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajdan gelen malzeme, *1.50 – 1.30 m.

A.R. 27.4 cm, Max.k.H. 3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.

Astar: İç ve dış yüzeyi gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 1972, 338, Fig. 69, No. 23; Martin 1998, 112, Form 3.23, Fig. 3; Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 91 Çiz. 21, No. 91
Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F3 Karesi, *2.18 – 2.03 m.

A.R. 32 cm, Max.k.H. 3.1 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 1972, 338, Fig. 69, No. 23; Martin 1998, 112, Form 3.23, Fig. 3; Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280; Erol 2014, 292, No. 309.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 92 Çiz. 21, No. 92
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F7 Karesindeki kuyu yapısının kuzeydoğu kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.54 - 1.11 m.

A.R. 27 cm, Max.k.H. 2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 1972, 338, Fig. 69, No. 23; Martin 1998, 112, Form 3.23, Fig. 3; Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280; Erol 2014, 292, No. 309.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 93 Çiz. 22, No. 93
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7 Karesindeki kuyu yapısının batı duvarının arkasında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.41-1.10 m.

A.R. 20.2 cm, Max.k.H. 1.9 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 1972, 338, Fig. 69, No. 23; Martin 1998, 112, Form 3.23, Fig. 3; Erol 2014, 292, No. 309.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 94 Çiz. 22, No. 94
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 18.4 cm, Max.k.H. 3.8 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/8 red), dış yüzey ağız kenarı gri (10 YR 6/1 gray) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Mackensen 1991, 83, 3F:17, Fig. 2; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1284.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 95 Çiz. 22, No. 95
Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının batı ve güney duvar hattının ön iç kısmında bırakılan kil toprağın alınmasından gelen malzeme, *(-3.80) – (-4.40) m.

A.R. 33 cm, Max.k.H. 2.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında dört sıra rulet bandı bulunuyor.

Mackensen 1991, 83, 3F:17, Fig. 2; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1284.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 96 Çiz. 22, No. 96
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının içinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *61 – 55 m.

A.R. 21.6 cm, Max.k.H. 3.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, pembe (7.5 YR 7/4 pink) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1285-1286.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 97 Çiz. 23, No. 97
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E3 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.03 – 1.88 m.

A.R. 24.4 cm, Max.k.H. 3.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1283.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 98 Çiz. 23, No. 98, Lev. 12 b
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.90) – (-5.10) m.

A.R. 24.6 cm, Max.k.H. 3.4 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar : İç ve dış yüzey hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1285.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 99 Çiz. 23, No. 99
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (III.- IV. Taban taşı arasından gelen malzeme), *(-1.29) - (-1.79) m.

A.R. 16 cm, Max.k.H. 1.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Mackensen 1991, 83, 3F:25, Fig. 2; Martin 1998, 112, Form 3.25, Fig. 3; Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 100 Çiz. 23, No. 100
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 24 No.lu sondajdan gelen seramikler, *1.70 – 1.40 m.

A.R. 28.6 cm, Max.k.H. 2.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 7/4 light reddish brown) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı görülüyor.

Mackensen 1991, 83, Form 3F:25, Fig. 2; Martin 1998, 112, Form 3.25, Fig. 3; Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 101 Çiz. 24, No. 101
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-2.05) – (-2.70) m.

A.R. 25.2 cm, Max.k.H. 2.3 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, orta sertlikte, gri (10 YR 6/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Kenrick 1985, 382, Fig. 71, No. 688.5; Ladstätter 2005, 150, 171, Taf. 3, No. 35; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1285; Erol 2014, 286, No. 297.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. 6. yüzyılın ilk çeyreği

Kat. No. 102 Çiz. 24, No. 102
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 25.8 cm, Max.k.H. 2.4 cm
Hamur: Kum katkılı, sert, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.

Kenrick 1985, 382, Fig. 71, No. 688.5; Ladstätter 2005, 150, 171, Taf. 3, No. 35; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1285; Erol 2014, 286, No. 297.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. 6. yüzyılın ilk çeyreği

Kat. No. 103 Çiz. 24, No. 103
Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 19 No.lu sondajdan gelen seramikler, *1.90 – 1.70 m.

A.R. 30.2 cm, Max.k.H. 2.4 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red), dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.

Kenrick 1985, 382, Fig. 71, No. 688.5; Ladstätter 2005, 150, 171, Taf. 3, No. 35; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1285.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. 6. yüzyılın ilk çeyreği

Kat. No. 104 Çiz. 24, No. 104
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, G8-F8 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.65 – 1.45 m.

A.R. 19.2 cm, Max.k.H. 3.1 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, çok sert, gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında tek sıra rulet bandı bulunuyor.

Kenrick 1985, 382, Fig. 71, No. 688.5; Ladstätter 2005, 150, 171, Taf. 3, No. 35; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1285; Erol 2014, 286, No. 297.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. 6. yüzyılın ilk çeyreği

Kat. No. 105 Çiz. 25, No. 105
Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 2 No.lu sondajın güneyinde ve 15 No.lu sondajın doğusundan gelen seramikler, F4-G4 Karesi, *2.10 – 1.80 m.

A.R. 29.6 cm, Max.k.H. 2.7 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282.
İ.S. 6. yüzyılın ilk çeyreği

Kat. No. 106 Çiz. 25, No. 106
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 14 No.lu sondajdan gelen seramikler, D4-E4 Kareleri, *2.00 – 1.75 m.

A.R. 21.4 cm, Max.k.H. 3.1 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282.
İ.S. 6. yüzyılın ilk çeyreği

Kat. No. 107 Çiz. 25, No. 107
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F7 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.91 – 1.61 m.

A.R. 12.8 cm, Max.k.H. 1.7 cm

Hamur: Kalsit katkılı, sert, gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 1972, 335, Fig. 19, No. 69.
İ.S. 6.yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 108 Çiz. 25, No. 108
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 25.2 cm, Max.k.H. 2.7 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde, dış yüzey ağız kenarı çok soluk kahverengi (10 YR 7/4 very pale brown) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286.
İ.S. 6.yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 109 Çiz. 26, No. 109
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 16 No.lu sondajın kuzeyinde ve 1 No.lu sondajın güneyinden gelen seramikler, H4-H5 Karesi, *2.00 – 1.75 m.

A.R. 13.4 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.

Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1283.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 110 Çiz. 26, No. 110
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D4-D5 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.81 – 1.62 m.

A.R. 16.2 cm, Max.k.H. 1.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1283.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 111 Çiz. 26, No. 111
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.

Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

A.R. 20 cm, Max.k.H. 2.3 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (2.5 YR 6/8 light red), dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/3 Reddish Brown) renkte.

Hayes 1972, 335, Fig. 19, No. 69; Mackensen 1991, 83, 3F:19, Fig. 2; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1290.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 112 Çiz. 26, No. 112
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının doğu uzantısında güneye doğru yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.03 – 60 m.

A.R. 14.2 cm, Max.k.H. 2.4 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Ladstätter 2005, 150, 171, Taf. 3, No. 35; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286; Erol 2014, 286, No. 297.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 113 Çiz. 27, No. 113
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D4 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.03 – 1.73 m.

A.R. 18.8 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi açık kırmızı (2.5 YR 7/6 light red) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 114 Çiz. 27, No. 114
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 14 No.lu sondajdan gelen seramikler, D4-E4 Kareleri, *2.00 – 1.75 m.

A.R. 14.6 cm, Max.k.H. 2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 115 Çiz. 27, No. 115, Lev. 12 c
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

A.R. 20.1 cm, Max.k.H. 4 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/4 reddish brown), dış yüzey ağız kenarı gri (10 YR 6/1 gray) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Ladstätter 2005, 150, 171, Taf. 3, No. 35; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286; Erol 2014, 286, No. 297.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 116 Çiz. 27, No. 116
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, C5-C6 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.05 – 1.70 m.

A.R. 12.6 cm, Max.k.H. 1.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 117 Çiz. 28, No. 117
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın doğusu, yeni duvarın güneyinden gelen seramikler, F2-G3 Karesi, *1.88 – 1.68 m.

A.R. 12 cm, Max.k.H. 1.5 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 118 Çiz. 28, No. 118, Lev. 12 d
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.

Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajın kesit genişlemesinden duvarın (kuyu) üstünden gelen seramikler, *1.80 – 1.60 m.

A.R. 25.2 cm, Max.k.H. 2.3 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1283.
İ.S. erken 6. yüzyıl

Kat. No. 119 Çiz. 28, No. 119
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının doğu uzantısında güneye doğru yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.03 – 60 m.

A.R. 24.2 cm, Max.k.H. 3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1283.
İ.S. erken 6. yüzyıl

Kat. No. 120 Çiz. 28, No. 120
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmalardan ele geçen malzeme, *(-1.79) – (-2.50) m.

A.R. 20.2 cm, Max.k.H. 1.8 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 7/4 light reddish brown) renkte.
Astar: İç yüzey hamur renginde, dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/4 reddish brown) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1289, 242, Fig. 40, No. 1285.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 121 Çiz. 29, No. 121, Lev. 12 e
Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 31.6 cm, Max.k.H. 2.8 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç yüzey koyu gri (10 YR 4/1 dark gray), dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey ağız kenarı koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1289.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 122 Çiz. 29, No. 122
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-1.35) – (-1.79) m.

A.R. 18.2 cm, Max.k.H. 2.4 cm
Hamur: Silis katkılı, sert, gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1289, 242, Fig. 40, No. 1285.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 123 Çiz. 29, No. 123, Lev. 13 a
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7 Karesindeki kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-2.65) – (-2.90) m.

A.R. 25 cm, Max.k.H. 1.8 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında üç sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 1972, 333 - 338, Fig. 68, No. 29.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 124 Çiz. 29, No. 124
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (I. Tabanın altından gelen malzeme), *(-2.40) – (-2.65) m.

A.R. 13.2 cm, Max.k.H. 1.5 cm
Hamur: Kum katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1288.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 125 Çiz. 29, No. 125, Lev. 13 b
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.

Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

A.R. 22.4 cm, Max.k.H. 4.6 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red), dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/3 Reddish Brown) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286, 1289.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 126 Çiz. 30, No. 126
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D4-D5 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.81 – 1.62 m.

A.R. 25.6 cm, Max.k.H. 3.8 cm
Hamur: Kalsit ve silis katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/6 light red) renkte.
Astar: İç yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1286, 1289.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 127 Çiz. 30, No. 127, Lev. 13 c
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E8 Karesinin doğu kesitinde yer alan toprağın kademe olarak alınmasından gelen malzeme, *1.65 – 1.20 m.

A.R. 16.4 cm, Max.k.H. 2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/3 reddish brown) renkte. Bozuk üretim.

İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortası

Kat. No. 128 Çiz. 30, No. 128
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

A.R. 21 cm, Max.k.H. 2.7 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red), dış yüzey ağız kenarı çok soluk kahverengi (10 YR 7/4 very pale brown) renkte.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 129 Çiz. 30, No. 129
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın doğusu, yeni duvarın güneyinden gelen seramikler, F2-G3 Karesi, *1.88 – 1.68 m.

A.R. 25.8 cm, Max.k.H. 3.9 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte.

Gassner 1977, 145, Taf. 47, No. 573; Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1292.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 130 Çiz. 31, No. 130, Lev. 13 d
Kase/Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 26 cm, Max.k.H. 2.55 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey soluk sarı (2.5 Y 8/3 pale yellow) renkte. Bozuk/az pişmiş üretim.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 131 Çiz. 31, No. 131
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F3 Karesinin batısına doğru yapılan genişleme sonucu E3 Karesinden gelen malzeme, *2.18 – 2.03 m.

A.R. 21 cm, Max.k.H. 2.5 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 132 Çiz. 31, No. 132
Çanak (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 14 No.lu sondajın doğusunda ve 18. sondajın kuzeybatısında duvar üstünden gelen seramikler, E4 Karesi, *1.90–1.60 m.

A.R. 29 cm, Max.k.H. 2 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, koyu kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 3/4 dark reddish brown) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 133 Çiz. 31, No. 133
Kase (Form 3F)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 18 No.lu sondajdan gelen seramikler, F5-G5 Kareleri, *1.50 – 1.30 m.

A.R. 15.6 cm, Max.k.H. 1.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, gri (10 YR 6/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1288.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 134 Çiz. 31, No. 134
Kase/Çanak (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının batı ve güney duvar hattının ön iç kısmında bırakılan kil toprağın alınmasından gelen malzeme, *(-3.80) – (-4.40) m.

K.R. 14.4 cm, Max.k.H. 0.7 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/4 reddish brown) renkte.
Astar: İç yüzey kırmızı (10 R 4/8 red), dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 135 Çiz. 32, No. 135
Kase/Çanak (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın doğusu, yeni duvarın güneyinden gelen seramikler, F2-G3 Karesi, *1.88 – 1.68 m.

K.R. 14.2 cm, Max.k.H. 1.5 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1280; Erol 2014, 345, No. 400.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 136 Çiz. 32, No. 136
Kase (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (III. - IV. Taban taşı arasından gelen malzeme), *(-1.29) - (-1.79) m.

K.R. 12.8 cm, Max.k.H. 1.45 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1281.
İ.S. 6. yüzyıl ve ilk çeyreği

Kat. No. 137 Çiz. 32, No. 137
Kase (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 2 No.lu sondajın güneyinde ve 15 No.lu sondajın doğusundan gelen seramikler, F4-G4 Karesi, *2.10 – 1.80 m.

K.R. 10.4 cm, Max.k.H. 1.2 cm
Hamur: Kum katkılı, orta sertlikte, gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/3 reddish brown) renkte.

Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1281.
İ.S. 6. yüzyıl ve ilk çeyreği

Kat. No. 138 Çiz. 32, No. 138
Kase/Çanak (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-F7 Karelerindeki kuyu yapısının doğu duvarının ön iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-3.75) – (-4.10) m.

K.R. 15.4 cm, Max.k.H. 2.3 cm
Hamur: Kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (10R 5/8 red) renkte.
Astar: İç yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red), dış yüzey hamur renginde.

Mackensen 1991, 83, 3F:25, Fig. 2; Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 139 Çiz. 32, No. 139, Lev. 13 e
Kase (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

K.R. 10.6 cm, Max.k.H. 2.2 cm

Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı(10 R 5/8 red) renkte.
Tondoda stilize yaprak motifi (?) bulunuyor.

Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 140 Çiz. 33, No. 140
Çanak (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F3 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.03 – 1.88 m.

K.R. 18 cm, Max.k.H. 1.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1289.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 141 Çiz. 33, No. 141
Kase (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 18 No.lu sondajın kuzeyinden, 15 No.lu sondajın güneyinden ve 16 No.lu sondajın doğusundan gelen seramikler, F4-G4-G5 Karesi, *1.95 – 1.85 m.

K.R. 13 cm, Max.k.H. 1.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1289.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 142 Çiz. 33, No. 142
Kase (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E3 Karesi, *2.03 – 1.88 m.

K.R. 11.2 cm, Max.k.H. 1.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1289.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 143 Çiz. 33, No. 143, Lev. 13 f
Kase/Çanak (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.

Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D7 Karesi Karesi ile 22 No.lu Sondaj arasında kalan köprünün kaldırılmasından gelen malzeme, *1.67 – 1.37 m.

K.R. 15 cm, Max.k.H. 0.95 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.
Tondoda iki yanından sınırlandırılmış çift volüt motifi, üst kısmında tek sıra rulet bandı bulunuyor.

Bezeme: Hayes 1972, 355, Motif 26; Hayes 2008, 246, Pl. 65, No. 1354. Form: Hayes 2008, 241, Fig. 39, No. 1281.
İ.S. erken 6. yüzyıl

Kat. No. 144 Çiz. 34, No. 144
Kase (Form 3F)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-2.05) – (-2.70) m.

K.R. 9.8 cm, Max.k.H. 2.7 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, çok sert, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 145 Çiz. 34, No. 145, Lev. 14 a
Çanak (Form 3F)
Ağız, gövde ve kaide parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 1 No.lu büyük kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen tümlenen tabak, E7 - F7 Kareleri, *(-4.90) – (-5.10) m.

A.R. 32 cm, K.R. 15.1 cm, Max.k.H. 6.9 cm
Hamur: İnce kum ve kalsit katkılı, sert, açık kırmızımsı kahverengi (2,5 YR 4/6 light reddish brown) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Tondoda kuyruğu yukarı kalkık bir balık ve altında bir kuş motifi bulunuyor.

Bezeme: Balık: Waagé 1933, 299, Fig. 4, No. 231; Hayes 2008, 248, Pl. 68, No. 1391; Erol 2014, 351-352, No. 408-409. Kuş: Hayes 2008, 247, Pl. 66, No. 1367; Erol 2014, 345, No. 399. Form: Hayes 2008, 241, Fig. 40, No. 1282, 242, Fig. 40, No. 1285.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. erken 6. yüzyıl

Kat. No. 146 Çiz. 34, No. 146
Kase (Form 3G)
Ağız ve gövde parçası.

Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-F7 Karelerindeki kuyu yapısının doğu duvarının ön iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-3.75) – (-4.10) m.

A.R. 20.6 cm, Max.k.H. 2.8 cm
Hamur: Kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar : İç yüzey hamur renginde, dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1292.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 147 Çiz. 35, No. 147
Kase (Form 3G)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F3 Karesinin batısına doğru yapılan genişleme sonucu E3 Karesinden gelen malzeme, *2.18 – 2.03 m.

A.R. 20.4 cm, Max.k.H. 3.1 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1293.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 148 Çiz. 35, No. 148
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (III.- IV. Taban taşı arasından gelen malzeme), *(-1.29) - (-1.79) m.

A.R. 24.8 cm, Max.k.H. 2.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde. Dış yüzey ağız kenarı gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1296.
İ.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No. 149 Çiz. 35, No. 149
Kase/Çanak (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, B6-B7/C6-C7 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.90 – 1.60 m.

A.R. 26.1 cm, Max.k.H. 4.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1296.
İ.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No. 150 Çiz. 35, No. 150
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E3 Karesinde batıya doğru yapılan genişlemeden gelen malzeme, *2.19 – 2.00 m.

A.R. 15.8 cm, Max.k.H. 2.4 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde, dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/3 reddish brown) renkte.

Martin 1998, 112, Form 3.29, Fig. 3; Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1297.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 151 Çiz. 36, No. 151
Çanak (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan ele geçen malzeme, *(-3.95) – (-4.45) m.

A.R. 31.6 cm, Max.k.H. 2.7 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/8 red), dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.

Hayes 1972, 339, Fig. 68, No. 29; Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 277; Tekocak 2006, 59, Lev. 13, No. 84; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 152 Çiz. 36, No. 152
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D6-E6 Karesi, *1.71 – 1.46 m.

A.R. 23.9 cm, Max.k.H. 1.9 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 1972, 339, Fig. 68, No. 29; Williams 1989, 145, Taf. 47, No. 569; Tekocak 2006, 59, Lev. 13, No. 84; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1305-1306.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 153 Çiz. 36, No. 153
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7-E8-F7-F8 Karelerinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.90 – 1.60 m.

A.R. 24.6 cm, Max.k.H. 3.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: Seçilemiyor, çok aşınmış.

Hayes 1972, 339, Fig. 68, No. 29; Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 278; Tekocak 2006, 59, Lev. 13, No. 84; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306; Johnson 2008, 68, No. 201.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 154 Çiz. 36, No. 154
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının içinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *72 – 37 m.

A.R. 18.2 cm, Max.k.H. 2.9 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 277, 280; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 155 Çiz. 37, No. 155, Lev. 14 b
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan ele geçen malzeme, *(-3.95) – (-4.45) m.

A.R. 23.4 cm, Max.k.H. 2.45 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, sert, koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Tekocak 2006, 59, Lev. 13, No. 86; Hayes 2008, 244, Fig. 41, No. 1312.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 156 Çiz. 37, No. 156
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (batı duvar hattının ön iç kısmında bırakılan kil toprağın alınması), *(-1.79) – (-2.50) m.

A.R. 10.2 cm, Max.k.H. 1.5 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı,orta sertlikte, gri (10 YR 5/1 gray) renkte.

Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Tekocak 2006, 59, Lev. 13, No. 86; Hayes 2008, 244, Fig. 41, No. 1312.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 157 Çiz. 37, No. 157
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 18 No.lu sondajın kuzeyinden, 15 No.lu sondajın güneyinden ve 16 No.lu sondajın doğusundan gelen seramikler, F4-G4-G5 Karesi, *1.95 – 1.85 m.

A.R. 17.2 cm, Max.k.H. 3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar : İç ve dış yüzeyi kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Hayes 1972, 338, Fig. 68; Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 278.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortaları

Kat. No. 158 Çiz. 37, No. 158
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E7 Karesindeki kuyu yapısının doğu duvarı önündeki çalışmadan gelen malzeme, *(-1.05) – (-1.29) m.

A.R. 13.1 cm, Max.k.H. 2.5 cm
Hamur: Kum katkılı, sert, çok koyu gri (10 YR 3/1 very dark gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 1972, 338, Fig. 68; Fırat 2011, 140, Lev. 113, No. 474.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı - ortaları

Kat. No. 159 Çiz. 37, No. 159
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 17.4 cm, Max.k.H. 2.5 cm
Hamur: Kum ve az mika katkılı, sert, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306.
İ.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No. 160 Çiz. 38, No. 160
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.

Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının batı ve güney duvar hattının ön iç kısmında bırakılan kil toprağın alınmasından gelen malzeme, *(-3.80) – (-4.40) m.

A.R. 15 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit ve mika katkılı, sert, koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 1972, 335-338, Fig. 68, No. 29.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 161 Çiz. 38, No. 161
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, G8-F8 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.65 – 1.45 m.

A.R. 17.4 cm, Max.k.H. 2.8 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1304.
İ.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No. 162 Çiz. 38, No. 162
Kase (Form 3H)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D4 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.03 – 1.73 m.

A.R. 15.6 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 1972, 339, Fig. 68, No. 29; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 163 Çiz. 38, No. 163
Kase (Form 3H)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın doğusu, yeni duvarın güneyinden gelen seramikler, F2-G3 Karesi, *1.88 – 1.68 m.

K.R. 11 cm, Max.k.H. 2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/6 red) renkte.

Martin 1998, 112, Form 3.29, Fig. 3; Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1297.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 164 Çiz. 39, No. 164
Kase (Form 3H)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 19 No.lu sondajdan gelen seramikler, *1.90 – 1.70 m.

A.R. 10 cm, Max.k.H. 2.5 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.

Martin 1998, 112, Form 3.29, Fig. 3; Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1297.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 165 Çiz. 39, No. 165, Lev. 14 c
Kase (Form 3H)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

K.R. 13.2 cm, Max.k.H. 1.3 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, pembe (7.5 YR 7/4 pink) renkte.
Astar : İç ve dış yüzey çok soluk kahverengi (10 YR 7/4 very pale brown) renkte.
Tondoda balık kuyruğuna ait kazıma izleri, tondonun alt kısmında iki adet yiv bulunuyor. Bozuk/az pişmiş üretim.

Bezeme: Waagé 1933, 299, Fig. 4, No. 231; Hayes 2008, 248, Pl. 68, No. 1391; Erol 2014, 351, No. 408. Form: Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 166 Çiz. 39, No. 166
Kase (Form 3H)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (I. Tabanın altından gelen malzeme), *(-2.40) – (-2.65) m.

K.R. 8.4 cm, Max.k.H. 0.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 167 Çiz. 40, No. 167
Kase (Form 3H)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-4.45) – (-4.70) m.

K.R. 11 cm, Max.k.H. 1.4 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10R 6/8 light red) renkte.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1294.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 168 Çiz. 40, No. 168
Kase (Form 3H)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının güney kesitinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, * (-1.05) – (-1.27) m.

K.R. 8 cm, Max.k.H. 1.6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Zelle 2003, 94, Abb. 8, No. 5; Doğer 2007, 99 - 100, Pl. III b; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306; Fırat 2011, 140, Lev. 112, No. 451.
İ.S. 5. yüzyılın sonları - İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 169 Çiz. 40, No. 169
Kase (Form 3H)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu Sondaj ile E5-E6/F5-F6 Kareleri arasında kalan alanda yapılan çalışmadan gelen malzeme, *90 - 61 m.

K.R. 10.2 cm, Max.k.H. 1.5 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Zelle 2003, 94, Abb. 8, No. 5; Doğer 2007, 99-100, Pl. III b; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306.
İ.S. 5. yüzyılın sonları - İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 170 Çiz. 40, No. 170, Lev. 15 a
Kase (Form 3H)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 6 No.lu sondajdan gelen seramikler, C4 Karesi, *2.03 – 1.70 m.

K.R. 10.4 cm, Max.k.H. 1.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/4 reddish brown) renkte.
Tondoda koşan tek bir tavşan bulunuyor.

Bezeme: Hayes 2008, 247, Pl. 67, No. 1379. Form: Hayes 1972, 335, Fig. 32, No. 69; *Atlante I* 1981, 232, Pl. CXIII:6; Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1297, 244, Fig. 41, No. 1309.
İ.S. 5. yüzyılın sonları - İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 171 Çiz. 41, No. 171
Kase/Çanak (Form 3H)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, G8-F8 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.65 – 1.45 m.

K.R. 14 cm, Max.k.H. 1.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Zelle 2003, 94, Abb. 8, No. 5; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1306.
İ.S. 5. yüzyılın sonları - İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 172 Çiz. 41, No. 172
Kase (Form 3)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, B6-B7/C6-C7 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.90 – 1.60 m.

A.R. 11.8 cm, Max.k.H. 1.7 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 242, Fig. 40, No. 1288; Johnson 2008, 67, No. 198.
İ.S. 6. yüzyıl ilk yarısı - ortaları

Kat. No. 173 Çiz. 41, No. 173
Kase (Form 3)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, G5 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.02 – 1.81 m.

K.R. 9 cm, Max.k.H. 0.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267; 241, Fig. 39, No. 1280.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 174 Çiz. 41, No. 174
Kase (Form 3)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın doğusu, yeni duvarın güneyinden gelen seramikler, F2-G3 Karesi, *1.88 – 1.68 m.

K.R. 9.4 cm, Max.k.H. 0.8 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızı (10 R 4/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 4/6 red) renkte.

Hayes 2008, 240, Fig. 39, No. 1267; 241, Fig. 39, No. 1280.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 175 Çiz. 41, No. 175, Lev. 15 b
Kase (Form 4)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan ele geçen malzeme, *(-3.95) – (-4.45) m.

A.R. 14.8 cm, Max.k.H. 2.6 cm
Hamur: Kalsit ve mika katkılı, sert, kırmızı (10 R 4/6 red) renkte.
Astar: İç yüzey kahverengi (7.5 YR 4/3 brown), dış yüzey koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.

Williams 1989, 48, Fig. 22, No. 276; Hayes 2008, 243, Fig, 41, No. 1299; Erol 2014, 275, No. 266.
İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 176 Çiz. 42, No. 176
Kase/Çanak (Form 4)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, G5 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.02 – 1.81 m.

A.R. 27 cm, Max.k.H. 3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: Seçilemiyor, aşınmış.

Hayes 1972, 338, Fig. 69, No. 1; Erol 2014, 278, No. 272.
İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 177 Çiz. 42, No. 177
Kase/Çanak (Form 4)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-2.50) – (-3.50) m.

A.R. 26.8 cm, Max.k.H. 3.6 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı,orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red)) renkte.
Astar: Dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow), iç yüzey hamur renginde.

Hayes 1972, 338, Fig. 69, No. 1; Erol 2014, 278, No. 272.
İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 178 Çiz. 42, No. 178
Kase/Çanak (Form 4)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının batı ve güney duvar hattının ön iç kısmında bırakılan kil toprağın alınmasından gelen malzeme, *(-3.80) – (-4.40) m.

A.R. 27.8 cm, Max.k.H. 3.15 cm
Hamur: Kalsit ve mika katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 1972, 338, Fig. 69, No. 1; Erol 2014, 278, No. 272.
İ.S. 5. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları

Kat. No. 179 Çiz. 42, No. 179
Tabak (Form 5A)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D7 Karesi ile 22 No.lu Sondaj arasında kalan köprünün kaldırılmasından gelen malzeme, *1.95 – 1.67 m.

A.R. 25.6 cm, Max.k.H. 2.1 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 1972, 339, Fig. 79, No. 1; *Atlante I* 1981, 232, Pl. CXIV:2; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1300; Erol 2014, 299, No. 324.
İ.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı - üçüncü çeyreği

Kat. No. 180 Çiz. 43, No. 180
Tabak (Form 5B)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan ele geçen malzeme, *(-3.50) – (-3.95) m.

K.R. 18.2 cm, Max.k.H. 1.2 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: iç yüzey koyu kahverengi (7.5 YR 3/3 dark brown), dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1302.
İ.S. 6. yüzyıl başları - ilk yarısı

Kat. No. 181 Çiz. 43, No. 181
Kase (Form 7)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D7 Karesi ile kuyu yapısının batı duvarı arasında kalan alanda yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.63 – 1.47 m.

A.R. 12.3 cm, Max.k.H. 1.9 cm

Hamur: Kalsit ve kum katkılı, çok sert, koyu gri (10 YR 4/1 dark gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 244, Fig 41, No. 1314.
İ.S. 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 182 Çiz. 43, No. 182, Lev. 15 c
Kase (Form 8)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajdan gelen malzeme, *1.50 – 1.30 m.

A.R. 13 cm, Max.k.H. 1.9 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 1972, 342, Fig. 70, No. 1; *Atlante I* 1981, 232, CXIV:11; Martin 1998, 113, Form 8.1, Fig. 4; Ladstätter 2005, 151, Taf. 7, No. 87-88; Hayes 2008, 244, Fig 41, No. 1315; Erol 2014, 308-313, No. 342-352.
İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı - İ.S. 6. yüzyılın başları

Kat. No. 183 Çiz. 43, No. 183
Kase (Form 8)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının güney kesitinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-1.05) – (-1.27) m.

A.R. 11 cm, Max.k.H. 1.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 1972, 342, Fig. 70, No. 1; *Atlante I* 1981, 232, CXIV:11; Martin 1998, 113, Form 8.1, Fig. 4; Ladstätter 2005, 151, Taf. 7, No. 87-88; Hayes 2008, 244, Fig. 41, No. 1315; Erol 2014, 308-313, No. 342-352.
İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı - İ.S. 6. yüzyılın başları

Kat. No. 184 Çiz. 44, No. 184
Kase (Form 8)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.20) – (-5.10) m.

A.R. 11 cm, Max.k.H. 2.3 cm
Hamur: Kum ve çok az mika katkılı, sert, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.

Hayes 1972, 342, Fig. 70, No. 1; *Atlante I* 1981, 232, CXIV:11; Martin 1998, 113, Form 8.1, Fig. 4; Ladstätter 2005, 151, Taf. 7, No. 87-88; Hayes 2008, 244, Fig. 41, No. 1315; Erol 2014, 308-313, No. 342-352.
İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı - İ.S. 6. yüzyılın başları

Kat. No. 185 Çiz. 44, No. 185, Lev. 15 d
Kase (Form 8)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 5 No.lu sondajdan gelen seramikler, D2-D3 Kareleri, *2.10 – 2.00 m.

A.R. 11.4 cm, Max.k.H. 3.05 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, siyah (2.5 Y 2.5/1 black) renkte.
Astar: İç yüzey kahverengi (7.5 YR 4/3 brown), dış yüzey gri (10 YR 5/1 gray) renkte.

Hayes 1972, 342, Fig. 70, No. 1; *Atlante I* 1981, 232, CXIV:11; Martin 1998, 113, Form 8.1, Fig. 4; Ladstätter 2005, 151, Taf. 7, No. 87-88; Hayes 2008, 244, Fig. 41, No. 1315; Erol 2014, 308-313, No. 342-352.
İ.S. 5. yüzyılın ikinci yarısı - İ.S. 6. yüzyılın başları

Kat. No. 186 Çiz. 44, No. 186
Kase (Form 8)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın doğusundan, 2 No.lu sondajın güneyinden gelen seramikler, G4 Karesi, *1.68 – 1.58 m.

K.R. 10.6 cm, Max.k.H. 1.7 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.

Hayes 2008, 244, Fig. 41, No. 1316.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Kat. No. 187 Çiz. 44, No. 187
Tabak (Form 3F/10 Geçiş)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E8 Karesinin doğu kesitinde yer alan toprağın kademe olarak alınmasından gelen malzeme, *1.65 – 1.20 m.

A.R. 26.8 cm, Max.k.H. 3.45 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, açık kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 7/4 light reddish brown) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 188 Çiz. 45, No. 188
Tabak (Form 3F/10 Geçiş)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D4 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.03 – 1.73 m.

A.R. 26 cm, Max.k.H. 2.1 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 189 Çiz. 45, No. 189
Tabak (Form 3F/10 Geçiş)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D2 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.30 – 2.00 m.

A.R. 23.4 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: Seçilemiyor, aşınmış.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 190 Çiz. 45, No. 190
Tabak (Form 3F/10 Geçiş)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajın kesit genişlemesinden duvarın (kuyu) üstünden gelen seramikler, *1.80 – 1.60 m.

A.R. 20 cm, Max.k.H. 2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde, dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.

Hayes 2008, 243, Fig. 40, No. 1298.
İ.S. 6. yüzyılın ortası

Kat. No. 191 Çiz. 45, No. 191
Tabak (Form 10A)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E8 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.65 – 1.50 m.

A.R. 30 cm, Max.k.H. 3.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.

Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde, dış yüzey ağız kenarı gri (10 YR 6/1 gray) renkte.

Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 280; Hayes 1972, 345, Fig. 71, No. 4; Tekocak 2006, 59, No. 91; Erol 2014, 302, No. 336.
İ.S. 6. yüzyıl sonları - İ.S. 7. yüzyılın başları

Kat. No. 192 Çiz. 46, No. 192, Lev. 16 a
Tabak (Form 10A)
Ağız, gövde ve kaide parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 1 No.lu büyük kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen tümlenen tabak, E7 - F7 Kareleri, *(-4.90) - (-5.10) m.

A.R. 16.4 cm, K.R. 6.2 cm, Max.k.H. 4.4 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Hayes 1972, 343, Fig. 71, No. 2; *Atlante I* 1981, 232, CXIII:10; Martin 1998, 114, Form 10.2, Fig. 5; Slane-Sanders 2005, Fig. 8, No. 3-14, 3-15; Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1329.
İ.S. 6. yüzyıl sonları - İ.S. 7. yüzyılın başları

Kat. No. 193 Çiz. 46, No. 193, Lev. 16 b
Tabak (Form 10C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.90) – (-5.10) m.

A.R. 27 cm, Max.k.H. 4.4 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (2.5 YR 5/6 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red), dış yüzey ağız kenarı soluk sarı (2.5 Y 8/3 pale yellow) renkte.

Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 280; Ladstätter 2005, 150, Taf. 7, No. 91; Tekocak 2006, 59, No. 92; Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1328; Johnson 2008, 71, No. 213.
İ.S. geç 6. yüzyıl - İ.S. 7. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 194 Çiz. 46, No. 194
Tabak (Form 10C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmada ele geçen malzeme, *(-4.70) – (-5.10) m.

A.R. 25.6 cm, Max.k.H. 3.6 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, kırmızımsı sarı (5 YR 6/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde, dış yüzey ağız kenarı çok soluk kahverengi (10 YR 7/4 very pale brown) renkte.

Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 280; Ladstätter 2005, 150, Taf. 7, No. 91; Tekocak 2006, 59, No. 92; Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1328; Johnson 2008, 71, No. 213.
İ.S. geç 6. yüzyıl - İ.S. 7. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 195 Çiz. 46, No. 195
Tabak (Form 10C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan ele geçen malzeme, *(-3.95) – (-4.45) m.

A.R. 22.2 cm, Max.k.H. 2.9 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey ağız kenarı kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6 reddish yellow) renkte.

Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 280; Ladstätter 2005, 150, Taf. 7, No. 91; Tekocak 2006, 59, No. 92; Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1328; Johnson 2008, 71, No. 213; Erol 2014, 307, No. 340.
İ.S. geç 6. yüzyıl - İ.S. 7. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 196 Çiz. 47, No. 196
Tabak (Form 10C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme, *(-4.45) – (-4.70) m.

A.R. 31 cm, Max.k.H. 2.4 cm
Hamur: Kum ve kalsit katkılı, orta sertlikte, kırmızımsı sarı (5 YR 7/6 reddish yellow) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 280; Ladstätter 2005, 150, Taf. 7, No. 91; Tekocak 2006, 59, No. 92; Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1328; Johnson 2008, 71, No. 213.
İ.S. geç 6. yüzyıl - İ.S. 7. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 197 Çiz. 47, No. 197
Tabak (Form 10C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajın güney genişlemesinden bulunan duvarın içinden gelen seramikler, *1.65-1.45 m.

A.R. 27.4 cm, Max.k.H. 1.7 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.

Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 280; Ladstätter 2005, 150, Taf. 7, No. 91; Tekocak 2006, 59, No. 92; Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1328; Johnson 2008, 71, No. 213.
İ.S. geç 6. yüzyıl - İ.S. 7. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 198 Çiz. 47, No. 198
Tabak (Form 10C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının kuzey duvar hattının ön iç kısmında yapılan çalışmadan ele geçen malzeme, *(-3.95) – (-4.45) m.

A.R. 23.4 cm, Max.k.H. 1.6 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey koyu kırmızı (2.5 YR 3/6 dark red), dış yüzey ağız kenarı gri (10 YR 5/1 gray) renkte.

Williams 1989, 49, Fig. 23, No. 280; Ladstätter 2005, 150, Taf. 7, No. 91; Tekocak 2006, 59, No. 92; Hayes 2008, 245, Fig. 42, No. 1328; Johnson 2008, 71, No. 213.
İ.S. geç 6. yüzyıl - İ.S. 7. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No. 199 Çiz. 47, No. 199
Tabak (Form 10C)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, C5-C6 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.05 – 1.70 m.

A.R. 19.4 cm, Max.k.H. 2.9 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (10 R 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Hayes 1972, 345, Fig. 71, No. 13; Tekocak 2006, 59, Lev. 14, No. 93.
İ.S. geç 6. yüzyıl - İ.S. 7. yüzyılın ortası

Kat. No. 200 Çiz. 47, No. 200
Kase (Form?-Grubu tespit edilemeyen)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D6-E6 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *1.88 – 1.71 m.

A.R. 17.9 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

İ.S. 5. yüzyıl ortası - İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 201 Çiz. 48, No. 201
Kase/Çanak (Form?-Grubu tespit edilemeyen)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (I. Tabanın altından gelen malzeme), *(-2.40) – (-2.65) m.

A.R. 26.2 cm, Max.k.H. 3.4 cm

Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.

Sekban 2007, 27, Lev. 18, No. 53; Hayes 2008, 243, Fig. 41, No. 1305.
İ.S. 5. yüzyılın ikinci çeyreği

Kat. No. 202 Çiz. 48, No. 202, Lev. 17 a
Kase (Form?-Grubu tespit edilemeyen)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, Kuyu yapısının iç kısmında yapılan çalışmadan gelen malzeme (III. - IV. Taban taşı arasından gelen malzeme), *(-1.29) - (-1.79) m.

A.R. 14 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde. Bozuk üretim.

Williams 1989, 47, Fig. 22 , No. 264; Sekban 2007, 27, Lev. 18, No. 53.
İ.S. 5. yüzyılın ikinci çeyreği

Kat. No. 203 Çiz. 48, No. 203
Kase (Form?-Grubu tespit edilemeyen)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D4 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.03 – 1.73 m.

A.R. 25.4 cm, Max.k.H. 3.3 cm
Hamur: Kalsit katkılı, sert, gri (10 YR 5/1 gray) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.

Ateş 2003, 172, No. 318.
İ.S. 5. yüzyıl ortası

Kat. No. 204 Çiz. 48, No. 204
Kase (Form?-Grubu tespit edilemeyen)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondajın güneyinde, kuyu yapısının güney yarısının üstünden gelen seramikler, *1.70 – 1.50 m.

A.R. 24.8 cm, Max.k.H. 3.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, sert, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.
Dış yüzey ağız kenarında iki sıra rulet bandı bulunuyor.

İ.S. 5. yüzyıl

Kat. No. 205 Çiz. 49, No. 205
Tabak (Form 6)
Ağız ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 6 No.lu sondajdan gelen seramikler, C4 Karesi, *1.70 – 1.30 m.

A.R. 16.6 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: Astar seçilemiyor, aşınmış.

Johnson 2008, 70, No. 209.
İ.S. erken 6. yüzyıl

Kat. No. 206 Çiz. 49, No. 206
Kase (Form?-Grubu tespit edilemeyen)
Kaide ve gövde parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 14 No.lu sondajdan gelen seramikler, D4-E4 Kareleri, *2.00 – 1.75 m.

K.R. 13.2 cm, Max.k.H. 1.7 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey hamur renginde.

Erol 2014, 354, No. 411.
İ.S. 6. yüzyıl

Kat. No. 207 Çiz. 49, No. 207, Lev. 17 b
Tondo parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 14 No.lu sondajdan gelen seramikler, D4-E4 Kareleri, *2.00 – 1.75 m.

Kalınlık: 0.4 cm, Max.k.H. 5.9 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 7/4 light reddish brown) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Parça, üstten bir yivle sınırlandırılmış, merkezdeki konsantrik daireyi çevreleyen yanyana dizilmiş 4 adeti korunmuş palmet bezemeli.

Waagé 1933, 297, Fig. 3, No. 221; Hayes 1972, 327, Fig. 72b; Uslu 1994, 57, Çiz. 28, No. 147; Hayes 2008, 246, Pl. 64, No. 1336 ve 237, Pl. 60, No. 1237.
İ.S. 5. yüzyıl başları

Kat. No. 208 Çiz. 49, No. 208, Lev. 17 c
Tondo parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın güneyinden, 16 No.lu sondajın batısından, 18 No.lu sondajın kuzeyinden gelen seramikler, F4-G4-G5 Kareleri, *1.85 – 1.50 m.

Kalınlık: 0.6 cm, Max.k.H. 4.7 cm

Hamur: Kalsit ve kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/8 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.
Parça, ortasında bir daire olan içiçe geçmiş iki kare, bu karenin sivri kenarına bağlı yan döndürülmüş, uçları daire biçimli bir yarım daire bezemeli. Bezemenin bir kısmı korunmamış durumda.

Hayes 2008, 246, Pl. 65, No. 1347.
İ.S. 5. yüzyıl ortası

Kat. No. 209 Çiz. 50, No. 209, Lev. 17 d
Tondo parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın güneyinden, 16 No.lu sondajın batısından ve 18 No.lu sondajın güneyinden gelen seramikler, F4-G4-G5 Karesi, *2.10 – 1.95 m.

Kalınlık: 0.6 cm, Max.k.H. 2.2 cm
Hamur: Kalsit, kum ve mika katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/8 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Parça, dikdörtgen çerçeve ile sınırlandırılmış bir kısmı korunmamış çift volüt ve buna bitişik çoğu kısmı korunmamış bir kanca motifi bezemeli.

Waagé 1933, 300, Fig. 4, No. 227; Hayes 2008, 246, Pl.65, No. 1354.
İ.S. 5. yüzyıl ortası - İ.S. erken 6. yüzyıl

Kat. No. 210 Çiz. 50, No. 210, Lev. 17 e
Tondo parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 20 No.lu sondaj, *1.60 – 1.20 m.

Kalınlık: 0.7 cm, Max.k.H. 6.15 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/6 light red) renkte.
Astar: İç yüzeyi açık kırmızı (10 R 6/8 light red), dış yüzey hamur renginde.
Parça, gövde ve kaide kısmı korunmuş stilize kantharos bezemeli.

Hayes 1972, 363, Fig. 78-60; Hayes 2008, 247, Pl. 66, No. 1358; Erol 2014, 330, No. 377.
İ.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No. 211 Çiz. 50, No. 211, Lev. 17 f
Tondo parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, F2 Karesi, * 1.85 – 1.65 m.

Kalınlık: 0.6 cm, Max.k.H. 6 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Parça, içiçe geçmiş basit, kolları kısa ve düz haç bezemeli.

Uslu 1994, 58, Çiz. 27, No. 133; Erol 2014, 336, No. 385.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. erken 6. yüzyıl

Kat. No. 212 Çiz. 51, No. 212, Lev. 18 a
Tondo parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 16 No.lu sondajın kuzeyinde ve 1 No.lu sondajın güneyinden gelen seramikler, H4-H5 Karesi, *2.00 – 1.75 m.

Kalınlık: 0.5 cm, Max.k.H. 2.7 cm
Hamur: Kum katkılı, orta sertlikte, kırmızı (10 R 5/8 red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.
Parça, çift çizgili uca doğru genişleyen kollarından biri uç kısmına kadar korunmuş, diğerleri oldukça silik olan Yunan haçı bezemeli.

Hayes 1972, 333, Fig. 79b; Hayes 2008, 240, Pl. 61, No. 1271; Erol 2014, 332, No. 380.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 213 Çiz. 51, No. 213, Lev. 18 b
Tondo parçası.
Phokaia 2011, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, D4 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.03 – 1.73 m.

Kalınlık: 0.5 cm, Max.k.H. 3.1 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.
Parça, çift çizgili uca doğru genişleyen kollarından biri korunmamış Yunan haçı bezemeli.

Hayes 2008, 240, Pl. 61, No. 1271; Erol 2014, 332, No. 380.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. geç 5. yüzyıl

Kat. No. 214 Çiz. 51, No. 214, Lev. 18 c
Tondo parçası.
Phokaia 2009, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 15 No.lu sondajın güneyi, 16 No.lu sondajın batısı ve 18 No.lu sondajın güneyinden gelen seramikler, F4-G4-G5 Kareleri, *2.10 – 1.95 m.

Kalınlık: 0.7 cm, Max.k.H. 4.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.
Parça, çift çizgili uca doğru genişleyen kollarından biri korunmamış Yunan haçı bezemeli.

Hayes 2008, 240, Pl. 61, No. 1271; Erol 2014, 332, No. 380.
İ.S. geç 5. yüzyıl- İ.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No. 215 Çiz. 52, No. 215, Lev. 18 d
Tondo parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E3 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.03 – 1.88 m.

Kalınlık: 0.6 cm, Max.k.H. 4.8 cm

Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızı (2.5 YR 7/6 light red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (2.5 YR 6/6 light red) renkte.
Parça, çift çizgili, uca doğru genişleyen kollu, çengelli ve bir pendantlı, iki kolu kısmen korunmamış haç bezemeli.

Jones 1950, Fig. 164, J-O,Q; Hayes 1972, Fig. 78 - 79, No. 67 - 68, 79-80; Hayes 1985, Fig. 64, No. 21 - 22; Hayes 2008, 248, Pl. 69, No. 1410; Johnson 2008, 72, No. 220; Mocanu 2012, 110, Fig. 3.13; Erol 2014, 339, No. 390.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. 6. yüzyılın ikinci çeyreği

Kat. No. 216 Çiz. 52, No. 216, Lev. 18 e
Tondo parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, 13 No.lu sondajın güneyinde yer alan D6 Karesinde ele geçen malzeme, *1.93 – 1.57 m.

Kalınlık: 0.6 cm, Max.k.H. 2.9 cm
Hamur: Kalsit katkılı, orta sertlikte, sarımsı kırmızı (5 YR 5/6 yellowish red) renkte.
Astar: İç ve dış yüzeyi hamur renginde.
Parça, çift çizgili, uca doğru genişleyen kollu, çengelli ve bir pendantlı, iki kolu tamamen korunmamış haç bezemeli.

Jones 1950, Fig. 164, J-O,Q; Hayes 1972, Fig. 78 - 79, No. 67 - 68, 79-80; Rodziewicz, 1976, Pl. 9, Cm - n; Hayes 1985, Fig. 64, No. 21 - 22; Hayes 2008, 248, Pl. 69, No. 1410; Johnson 2008, 72, No. 220; Mocanu 2012, 110, Fig. 3.13; Erol 2014, 339, No. 390.
İ.S. geç 5. yüzyıl - İ.S. 6. yüzyılın ikinci çeyreği

Kat. No. 217 Çiz. 52, No. 217, Lev. 18 f
Tondo parçası.
Phokaia 2010, İsmetpaşa Mah., 1056 Ada, 13 Parsel, E3 Karesinde yapılan çalışmadan gelen malzeme, *2.03 – 1.88 m.

Kalınlık: 0.6 cm, Max.k.H. 5.3 cm
Hamur: Kalsit ve kum katkılı, orta sertlikte, açık kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 7/4 light reddish brown) renkte.
Astar: İç ve dış yüzey açık kırmızı (10 R 6/8 light red) renkte.
Parça, çift çizgili, kollarının uç kısımları çatallı, dört kol arasında da pendantlı, bir kolu ve bir pendantı tamamen bir kolu kısmen korunmamış haç bezemeli.

Hayes 1972, 331, Fig. 73q, 78r; Topoleanu 1996, 167, Pl. 6, No. 26; Hayes 2008, 239, Pl. 60, No. 1260.
İ.S. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği - İ.S. 6. yüzyıl başları

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: İncelenen Seramiklerin Buluntu Alanlarına Göre Dağılımı
Grafik 2: Kap Formlarının Sayısal Dağılımı
Grafik 3: Atölye ve Çevresinden Ele Geçmiş İncelenen Üretimlerin Durumları
Grafik 4: Seramiklerin Üzerinde Uygulanan Bezemelerin Sayısal Durumu
Grafik 5: Buluntulara Göre Hamur Renklerinin Sayısal Yoğunlukları
Grafik 6: Kapların Yüzyıllara Göre Buluntu Yoğunlukları (Sayısal)
Grafik 7: Form 3'e ait Tiplerin Buluntu Yoğunluğu
Grafik 8: Kapların Ağız Çapları Bakımından Yoğunlukları
Grafik 9: Kapların Kaide Çapları Bakımından Yoğunlukları

PLANLAR LİSTESİ

Plan 1: Phokaia Antik Kentinin Konumu (Bean 1995, 5, Resim 1).
Plan 2: Phokaia Antik Kentinin Genel Planı ve İsmetpaşa Mahallesi 1056 Ada, 13 Parsel'in Konumu
Plan 3: İsmetpaşa Mahallesi 1056 Ada 13 Parsel Alanında Açılan Sondajlar (Doğan 2013, 345, Harita 2)
Plan 4: 1056 Ada 13 Parsel Alanındaki Geç Roma Dönemi Yapı Katı (Özyiğit 2013, 186, Çizim 5)

ÇİZİMLER LİSTESİ

Çiz. 1: Kat. No. 1 - 3, Form 1A; Kat. No. 4 - 5, Form 1B.

Çiz. 2: Kat. No. 6, Form 1B; Kat. No. 7, Form 1C; Kat. No. 8 - 10, Form 1D.

Çiz. 3: Kat. No. 11 - 14, Form 1A; Kat. No. 15, Form 1.

Çiz. 4: Kat. No. 16 - 17, Form 1; Kat. No. 18 - 20, Form 2A.

Çiz. 5: Kat. No. 21 - 23, Form 2A.

Çiz. 6: Kat. No. 24 - 27, Form 2A.

Çiz. 7: Kat. No. 28, Form 2B; Kat. No. 29, Form 2C; Kat. No. 30, Form 2D; Kat. No. 31, Form 3A; Kat. No. 32, Form 3B.

Çiz. 8: Kat. No. 33 - 36, Form 3B.

Çiz. 9: Kat. No. 37 - 40, Form 3B.

Çiz. 10: Kat. No. 41 - 42, Form 3B; Kat. No. 43, Form 3B/C.

Çiz. 11: Kat. No. 44 - 45, Form 3B/C; Kat. No. 46 - 47, Form 3C.

Çiz. 12: Kat. No. 48 - 52, Form 3C.

Çiz. 13: Kat. No. 53 - 56, Form 3C.

Çiz. 14: Kat. No. 57 - 60, Form 3C.

Çiz. 15: Kat. No. 61 - 64, Form 3C.

Çiz. 16: Kat. No. 65 - 69, Form 3C.

Çiz. 17: Kat. No. 70 - 71, Form 3C; Kat. No. 72, Form 3D; Kat. No. 73 - 74, Form 3E.

Çiz. 18: Kat. No. 75 - 79, Form 3E.

Çiz. 19: Kat. No. 80 - 81, Form 3E; Kat. No. 82 - 84, Form 3F.

Çiz. 20: Kat. No. 85 - 88, Form 3F.

Çiz. 21: Kat. No. 89 - 92, Form 3F.

Çiz. 22: Kat. No. 93 - 96, Form 3F.

Çiz. 23: Kat. No. 97 - 100, Form 3F.

Çiz. 24: Kat. No. 101 - 104, Form 3F.

Çiz. 25: Kat. No. 105 - 108, Form 3F.

Çiz. 26: Kat. No. 109 - 112, Form 3F.

Çiz. 27: Kat. No. 113 - 116, Form 3F.

Çiz. 28: Kat. No. 117 - 120, Form 3F.

Çiz. 29: Kat. No. 121 - 125, Form 3F.
Çiz. 30: Kat. No. 126 - 129, Form 3F.
Çiz. 31: Kat. No. 130 - 134, Form 3F.
Çiz. 32: Kat. No. 135 - 139, Form 3F.
Çiz. 33: Kat. No. 140 - 143, Form 3F.
Çiz. 34: Kat. No. 144 - 146, Form 3F; Kat. No. 146, Form 3G.
Çiz. 35: Kat. No. 147, Form 3G; Kat. No. 148 - 150, Form 3H.
Çiz. 36: Kat. No. 151 - 154, Form 3H.
Çiz. 37: Kat. No. 155 - 159, Form 3H.
Çiz. 38: Kat. No. 160 - 163, Form 3H.
Çiz. 39: Kat. No. 164 - 166, Form 3H.
Çiz. 40: Kat. No. 167 - 170, Form 3H.
Çiz. 41: Kat. No. 171, Form 3H; Kat. No. 172 - 174, Form 3; Kat. No. 175, Form 4.
Çiz. 42: Kat. No. 176 - 178, Form 4; Kat. No. 179, Form 5A.
Çiz. 43: Kat. No. 180, Form 5B; Kat. No. 181, Form 7; Kat. No. 182 - 183, Form 8.
Çiz. 44: Kat. No. 184 - 186, Form 8; Kat. No. 187, Form 3F/10 Geçiş.
Çiz. 45: Kat. No. 188 - 190, Form 3F/10 Geçiş; Kat. No. 191, Form 10A.
Çiz. 46: Kat. No. 192, Form 10A; Kat. No. 193 - 195, Form 10C.
Çiz. 47: Kat. No. 196 - 199, Form 10C; Kat. No. 200, Form? Grubu tespit edilemeyen.
Çiz. 48: Kat. No. 201 - 204, Form? Grubu tespit edilemeyen.
Çiz. 49: Kat. No. 205, Form 6; Kat. No. 206, Form? Grubu tespit edilemeyen; Kat. No. 207 - 208, Bezemeli Amorf Parçalar (Tondo Parçası).
Çiz. 50: Kat. No. 209 - 211, Bezemeli Amorf Parçalar (Tondo Parçası).
Çiz. 51: Kat. No. 212 - 214, Bezemeli Amorf Parçalar (Tondo Parçası).
Çiz. 52: Kat. No. 215 - 217, Bezemeli Amorf Parçalar (Tondo Parçası).

LEVHALAR LİSTESİ

Lev. 1: a: Kuyu yapısı ve üzerinde Geç Roma Dönemi terra sigilata fırını; b: Kuyu, seramik fırınına dönüştürüldüğünde güneybatı yönünde açılan iki küçük su kuyusu

Lev. 2: a: Deniz seviyesinin altına inildikçe sürekli su çıkardığı için çalışmaların güçlükle gerçekleştiği kuyu yapısı; b: Pompalar yardımıyla suyu sürekli dışarı boşaltılan kuyu yapısı.

Lev. 3: a: -56 cm. seviyesinde ele geçen yanık kil taban; b: Fırın ve kuyu yapısının birkaç m. ötesindeki atölye yapısına ait taş temeller.

Lev. 4: a: Kat. No. 1; b: Kat. No. 8; c: Kat. No. 10; d: Kat. No. 13; e: Kat. No. 14; f: Kat. No. 15.

Lev. 5: a: Kat. No. 16; b: Kat. No. 18; c: Kat. No. 20; d: Kat. No. 21.

Lev. 6: a: Kat. No. 22; b: Kat. No. 24; c: Kat. No. 26; d: Kat. No. 29.

Lev. 7: a: Kat. No. 30; b: Kat. No. 32; c: Kat. No. 33; d: Kat. No. 34; e: Kat. No. 38; f: Kat. No. 39.

Lev. 8: a: Kat. No. 40; b: Kat. No. 41; c: Kat. No. 42; d: Kat. No. 44; e: Kat. No. 46.

Lev. 9: a: Kat. No. 47; b: Kat. No. 48; c: Kat. No. 50; d: Kat. No. 54; e: Kat. No. 60; f: Kat. No. 63.

Lev. 10: a: Kat. No. 64; b: Kat. No. 73; c: Kat. No. 74; d: Kat. No. 75; e: Kat. No. 81; f: Kat. No. 82.

Lev. 11: a: Kat. No. 83; b: Kat. No. 84; c: Kat. No. 85; d: Kat. No. 87; e: Kat. No. 89.

Lev. 12: a: Kat. No. 90; b: Kat. No. 98; c: Kat. No. 115; d: Kat. No. 118; e: Kat. No. 121.

Lev. 13: a: Kat. No. 123; b: Kat. No. 125; c: Kat. No. 127; d: Kat. No. 130; e: Kat. No. 139; f: Kat. No. 143.

Lev. 14: a: Kat. No. 145; b: Kat. No. 155; c: Kat. No. 165.

Lev. 15: a: Kat. No. 170; b: Kat. No. 175; c: Kat. No. 182; d: Kat. No. 185.

Lev. 16: a: Kat. No. 192; b: Kat. No. 193.

Lev. 17: a: Kat. No. 202; b: Kat. No. 207; c: Kat. No. 208; d: Kat. No. 209; e: Kat. No. 210; f: Kat. No. 211.

Lev. 18: a: Kat. No. 212; b: Kat. No. 213; c: Kat. No. 214; d: Kat. No. 215; e: Kat. No. 216;f:Kat.No.217.

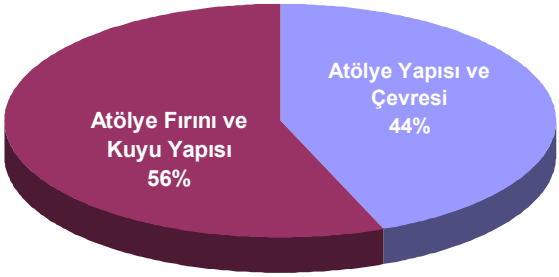

Grafik 1: İncelenen Seramiklerin Buluntu Alanlarına Göre Dağılımı

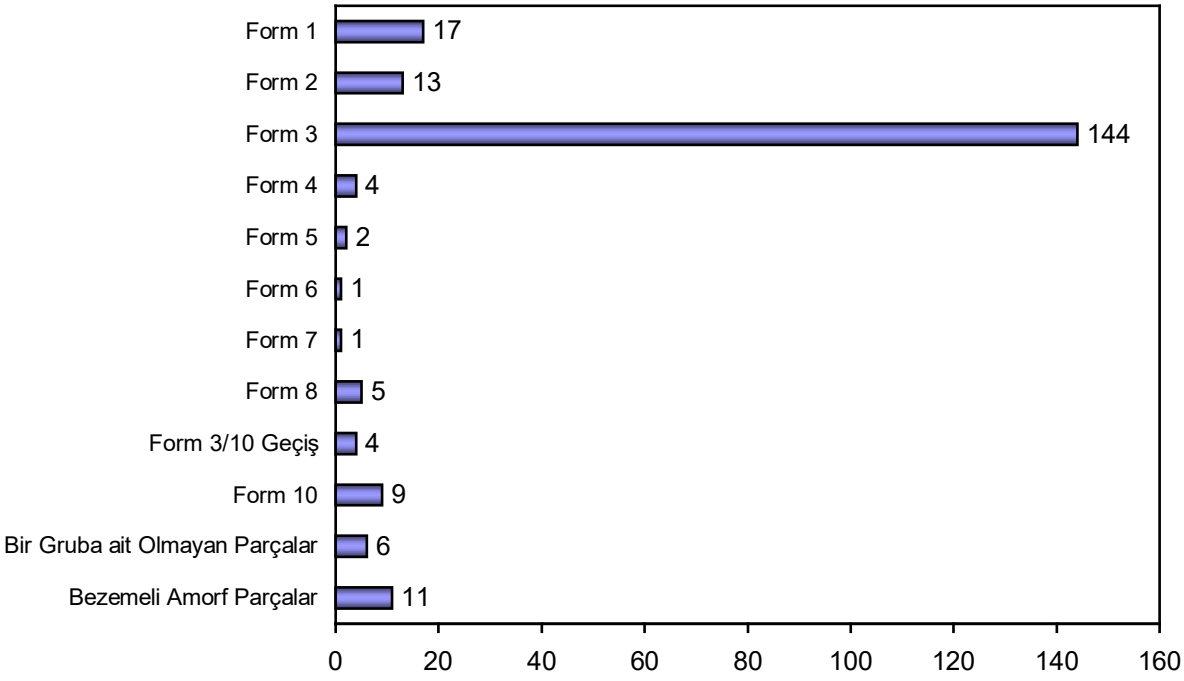

Grafik 2: Kap Formlarının Sayısal Dağılımı

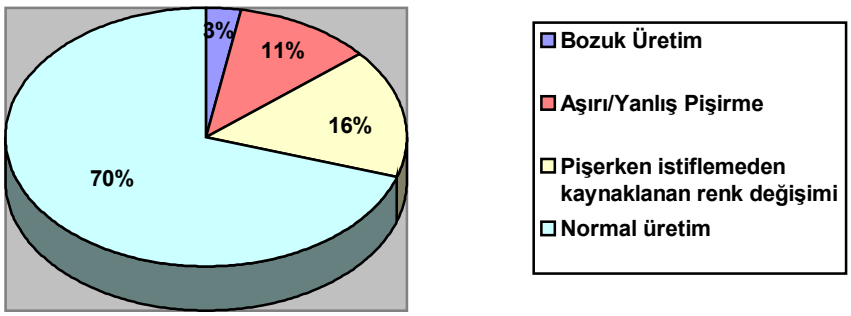

Grafik 3: Atölye ve Çevresinden Ele Geçmiş İncelenen Üretimlerin Durumları

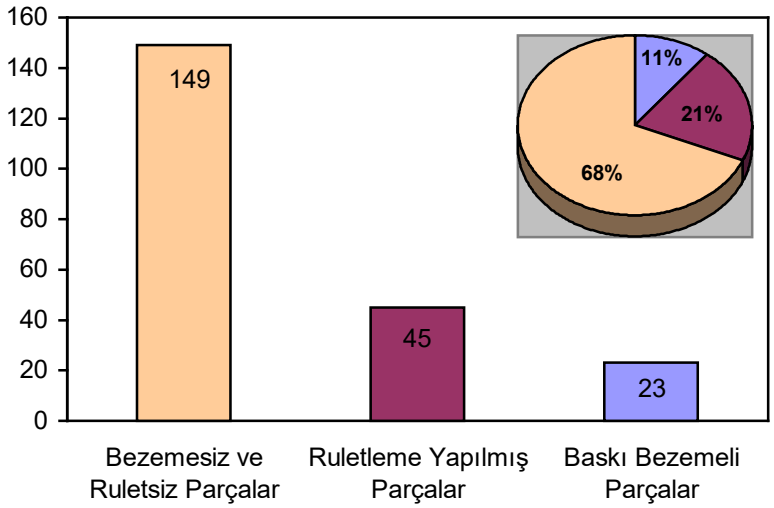

Grafik 4: Seramiklerin Üzerinde Uygulanan Bezemelerin Sayısal Durumu

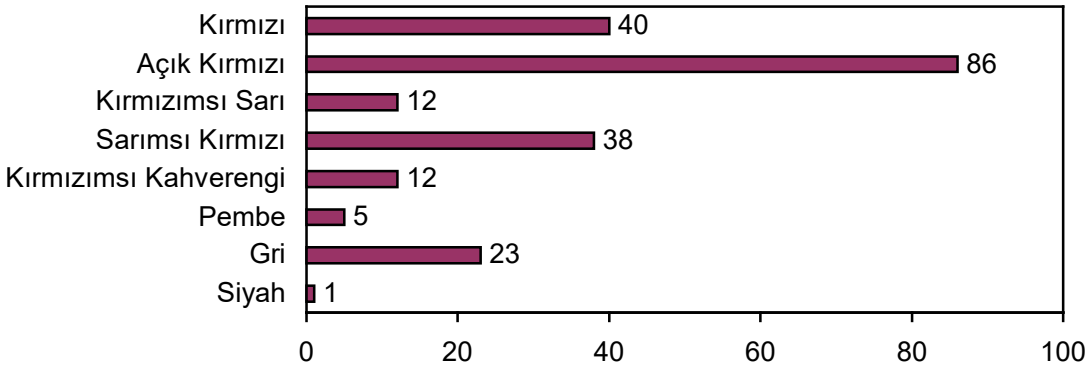

Grafik 5: Buluntulara göre Hamur Renklerinin Sayısal Yoğunlukları

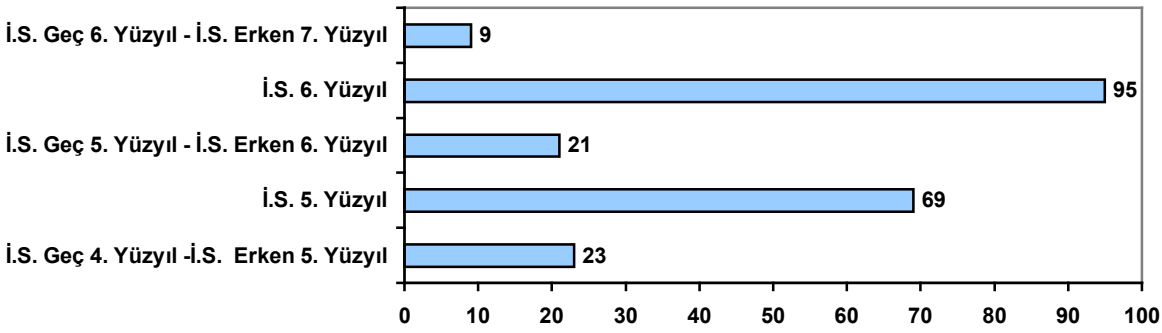

Grafik 6: Kapların Yüzyıllara Göre Buluntu Yoğunlukları (Sayısal)

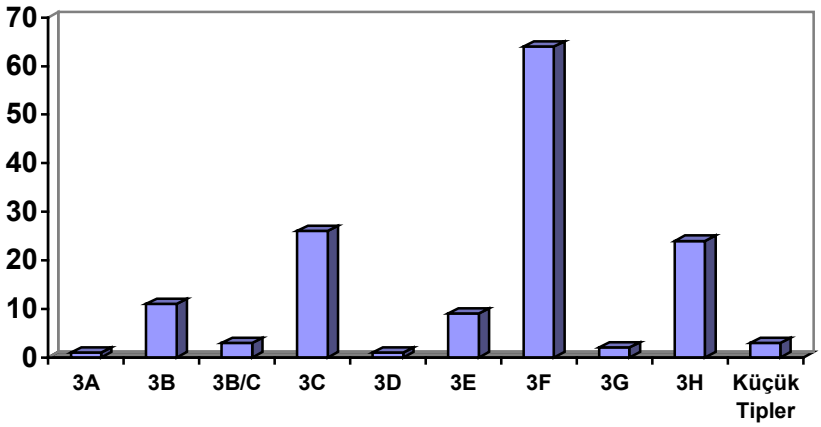

Grafik 7: Form 3'e ait Tiplerin Buluntu Yoğunluğu

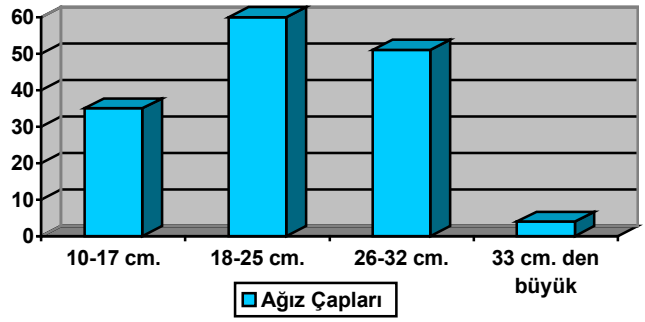

Grafik 8: Kapların Ağız Çapları Bakımından Yoğunlukları

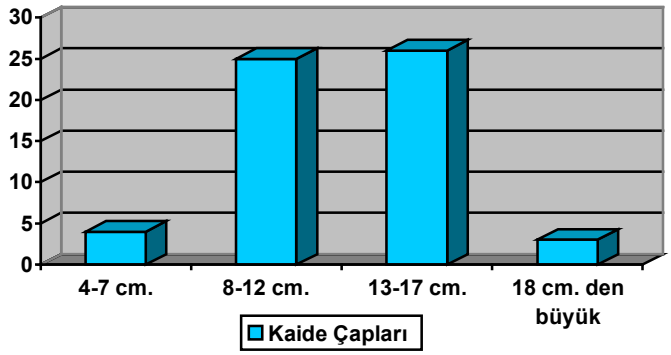

Grafik 9: Kapların Kaide Çapları Bakımından Yoğunlukları

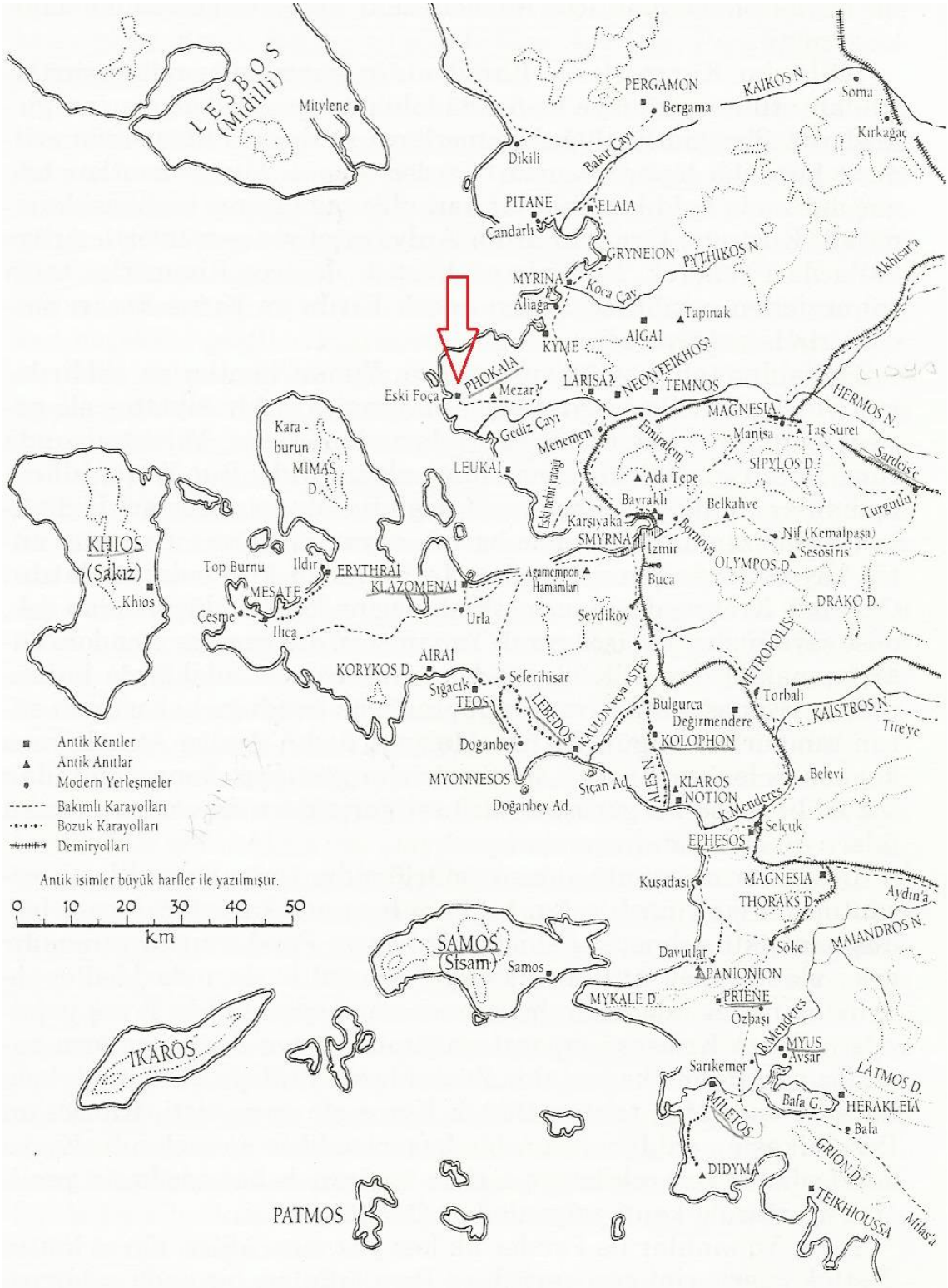

Plan 1: Phokaia Antik Kentinin Konumu

Plan 2: Phokaia Antik Kentinin Genel Planı ve İsmetpaşa Mahallesi 1056 Ada, 13 Parsel'in Konumu

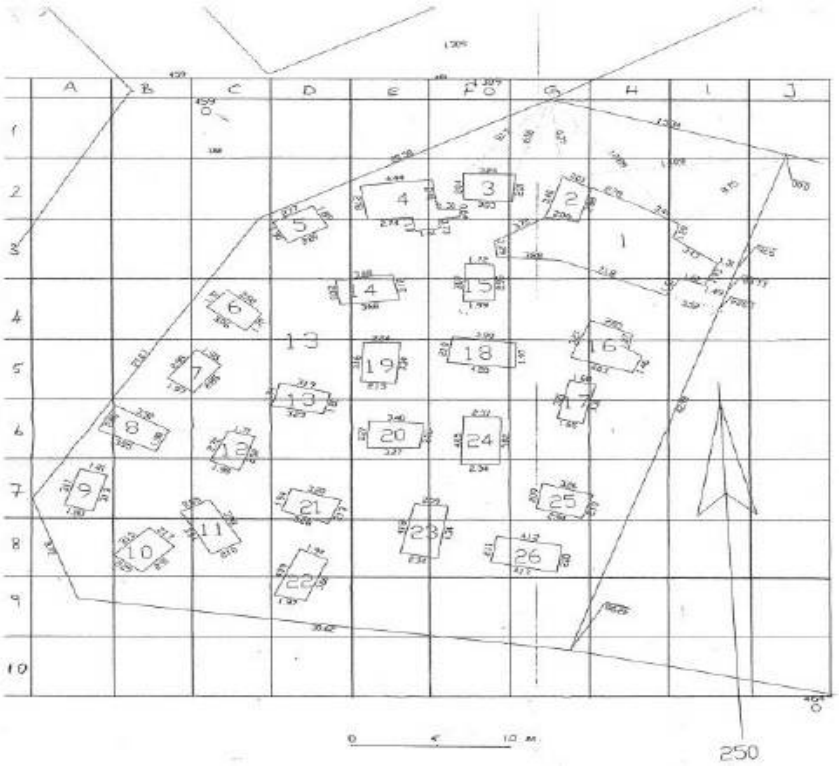

Plan 3: İsmetpaşa Mahallesi 1056 Ada 13 Parsel Alanında Açılan Sondajlar

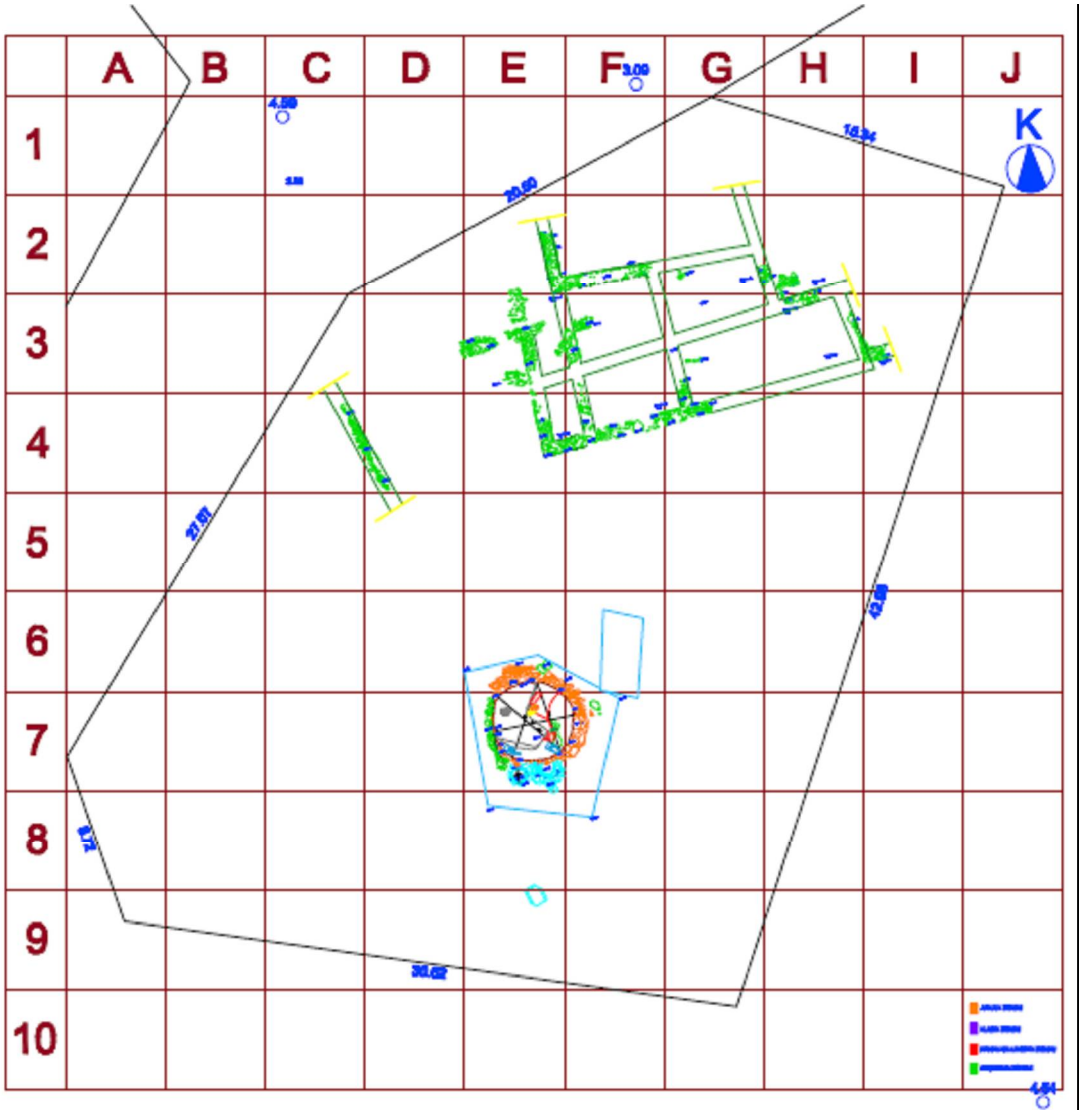

Plan 4: 1056 Ada 13 Parsel Alanındaki Geç Roma Dönemi Yapı Katı

Çizim 1

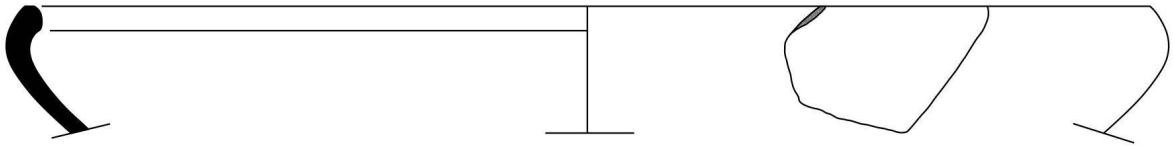

1

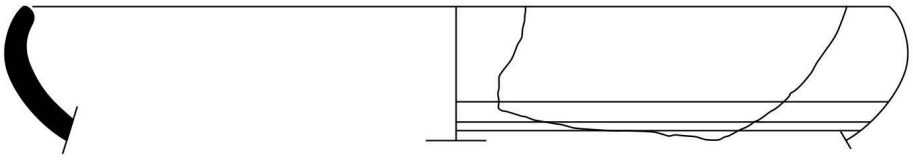

2

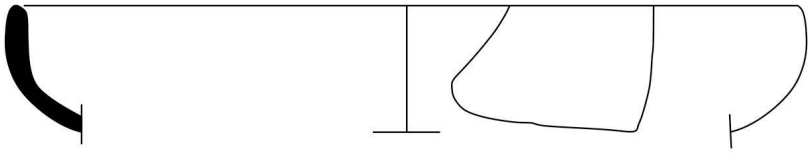

3

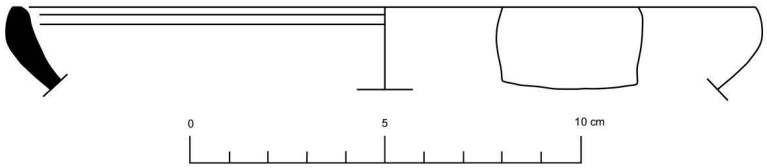

4

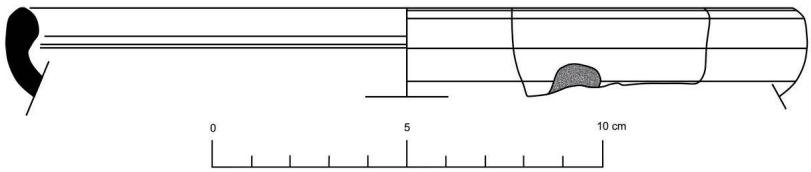

5

Çizim 2

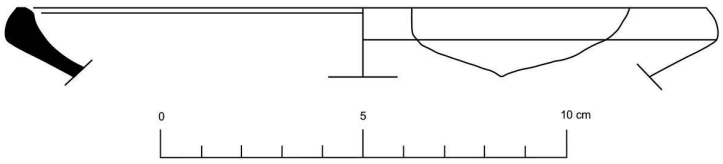

6

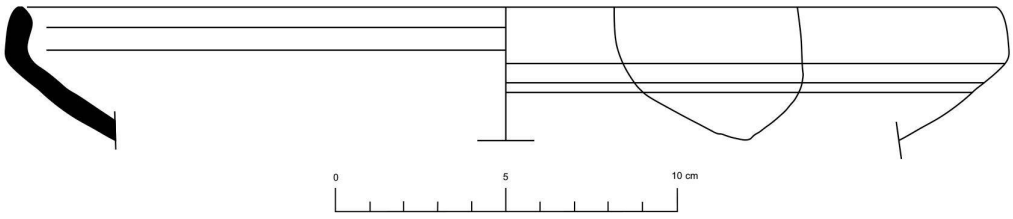

7

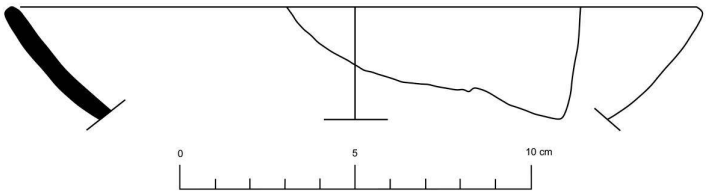

8

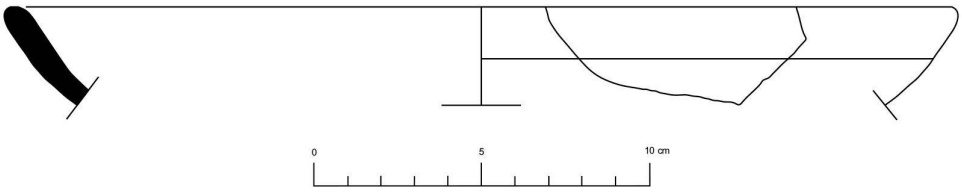

9

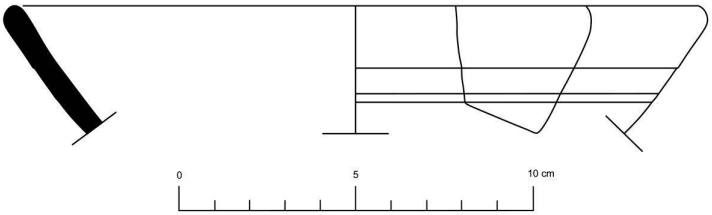

10

Çizim 3

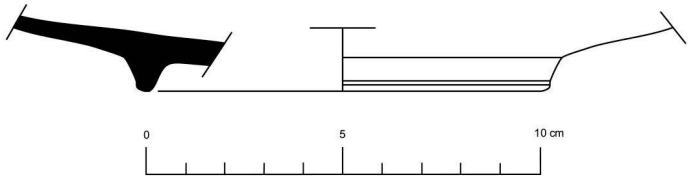

11

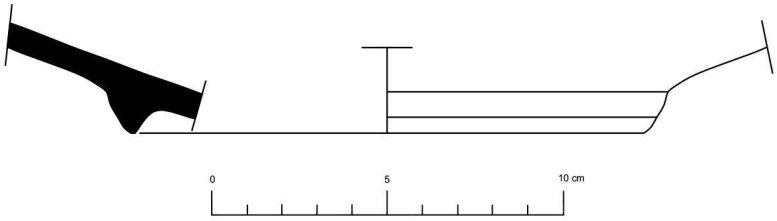

12

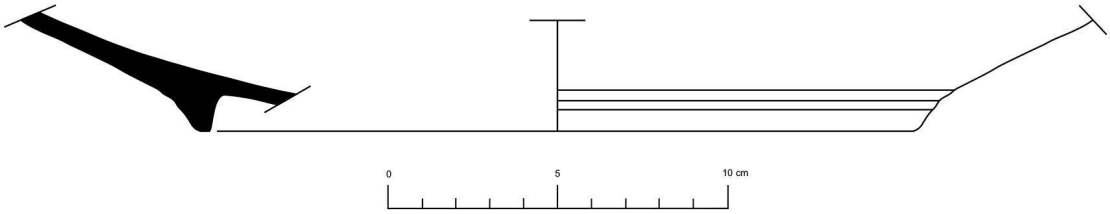

13

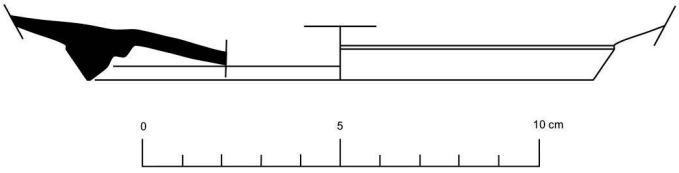

14

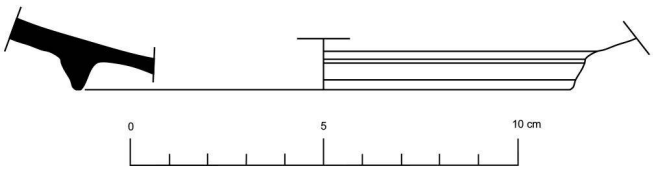

15

Çizim 4

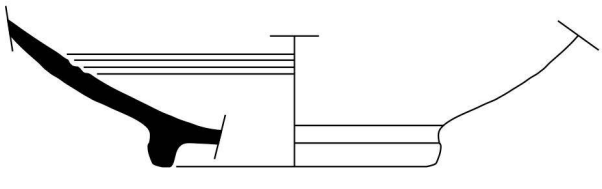

16

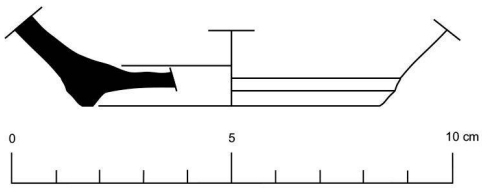

17

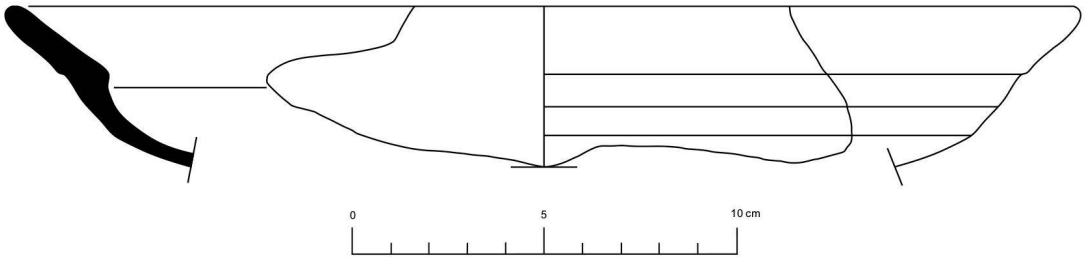

18

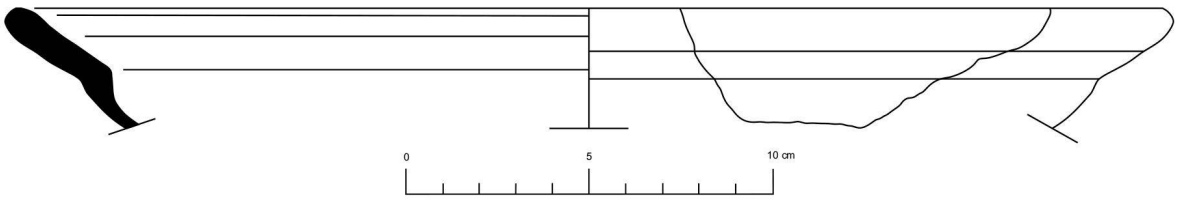

19

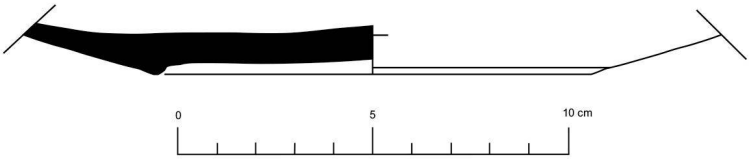

20

Çizim 5

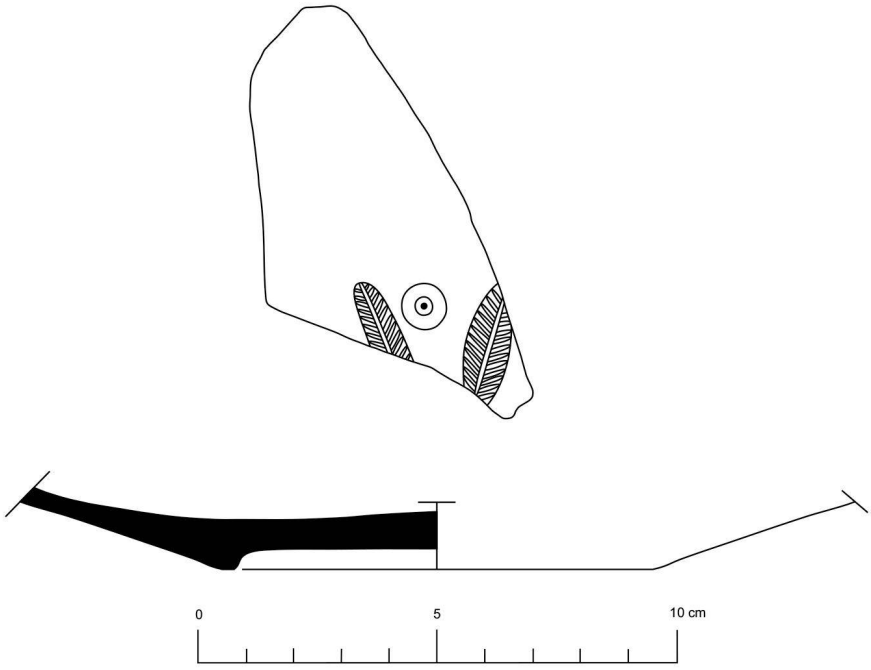

21

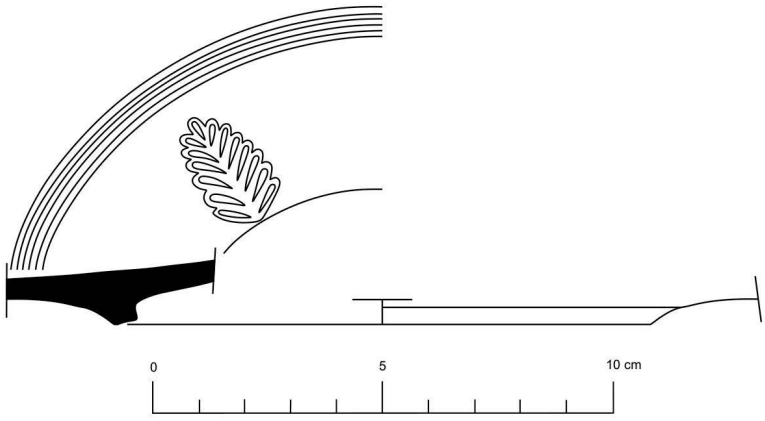

22

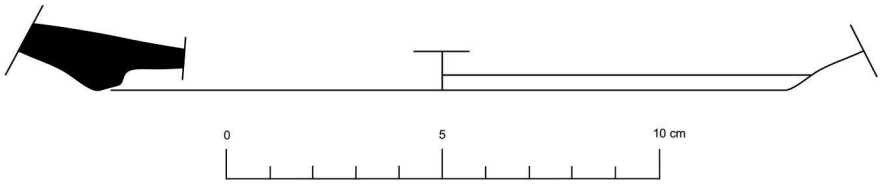

23

Çizim 6

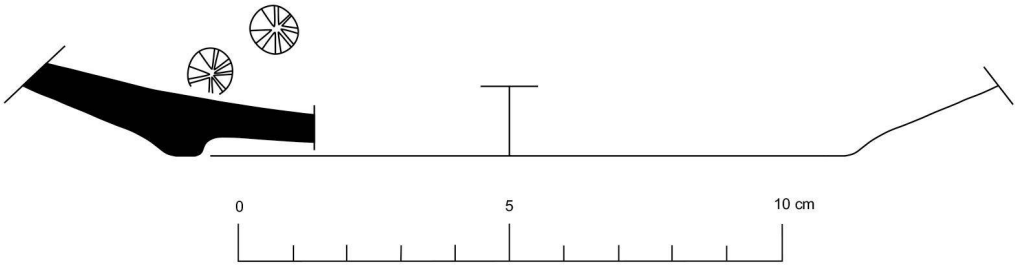

24

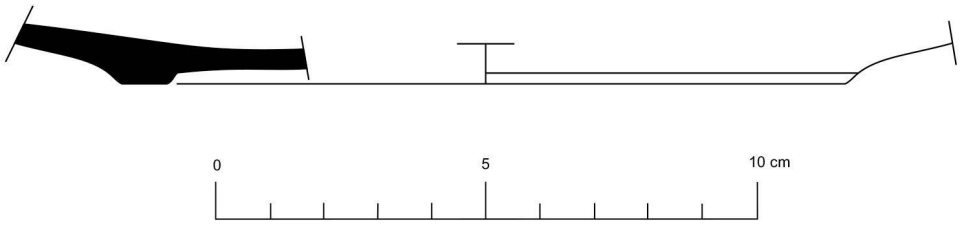

25

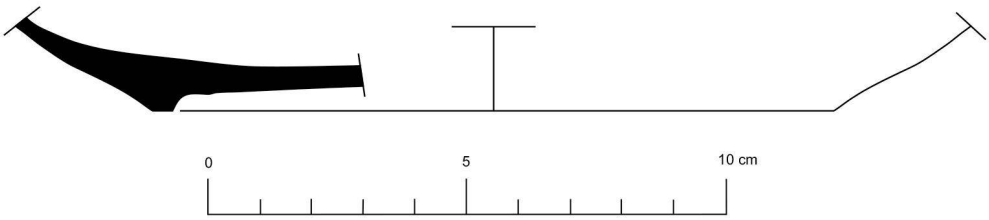

26

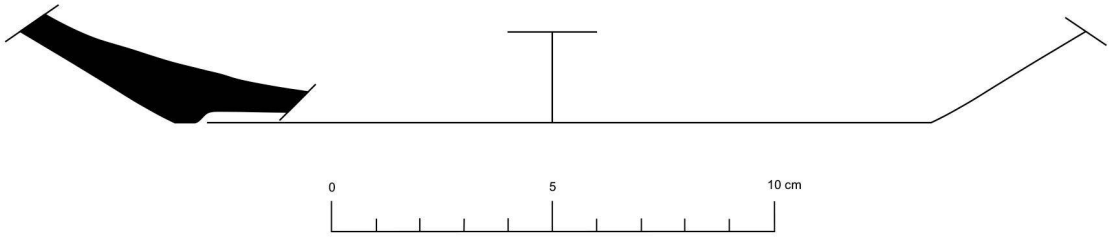

27

Çizim 7

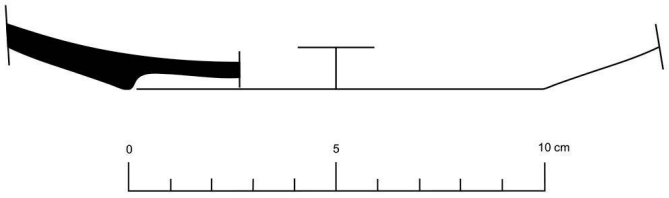

28

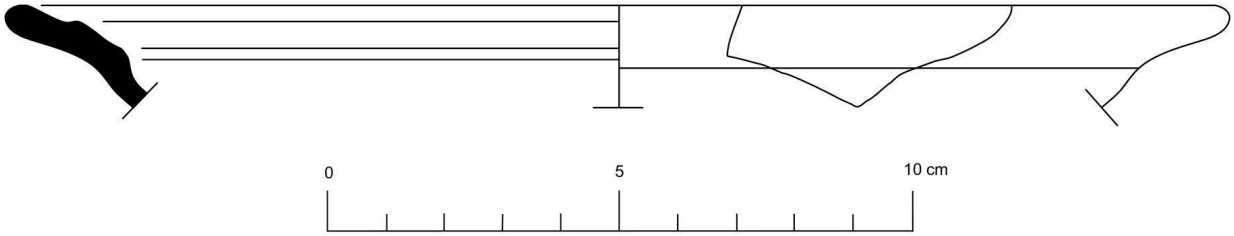

29

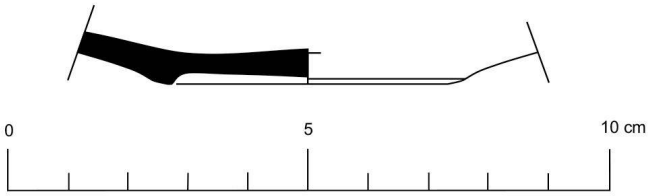

30

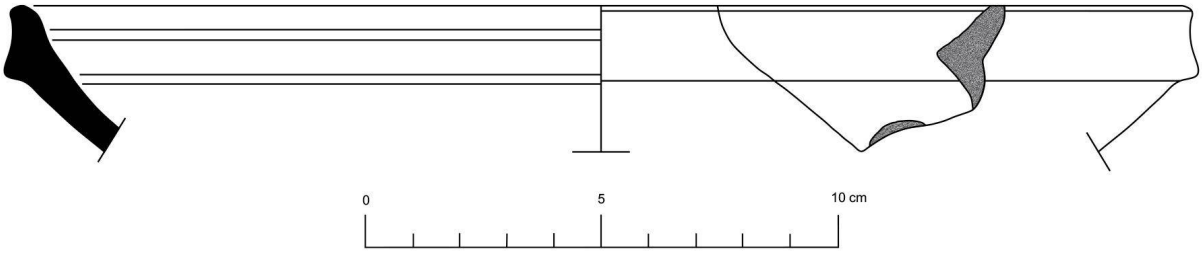

31

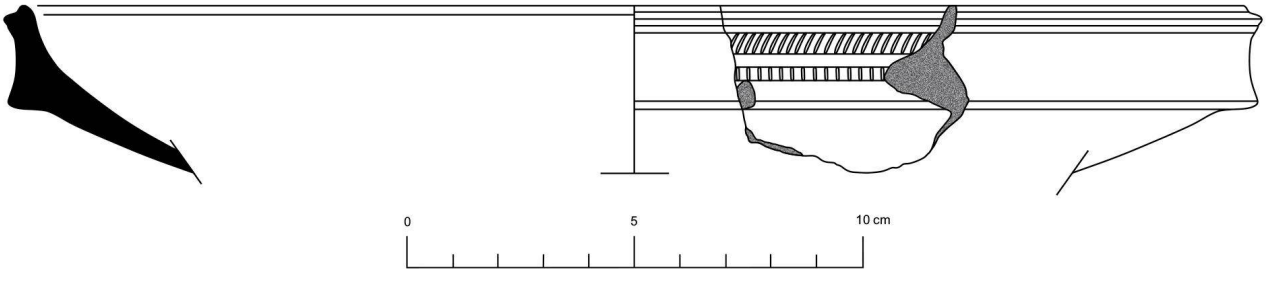

32

Çizim 8

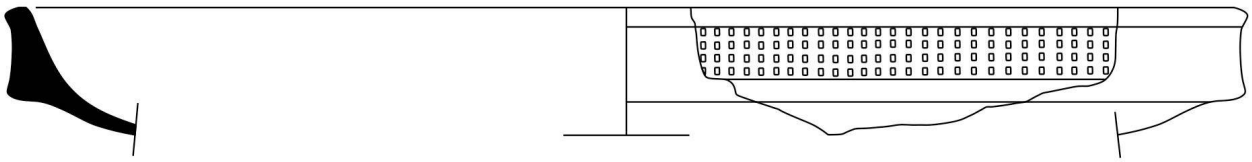

33

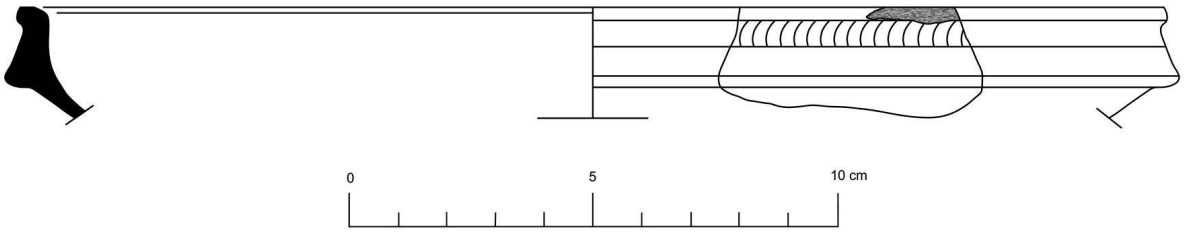

34

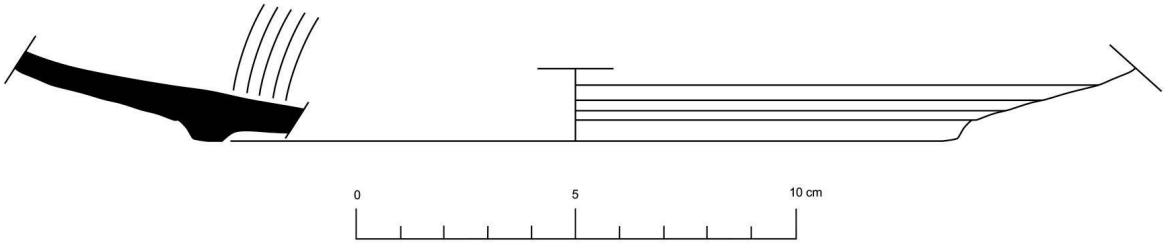

35

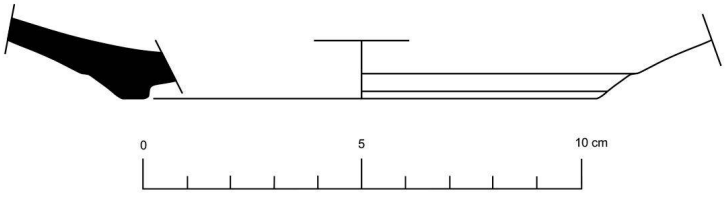

36

Çizim 9

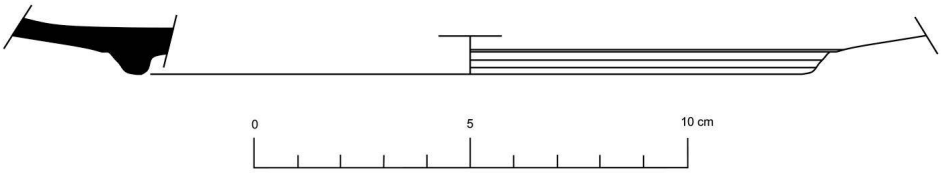

37

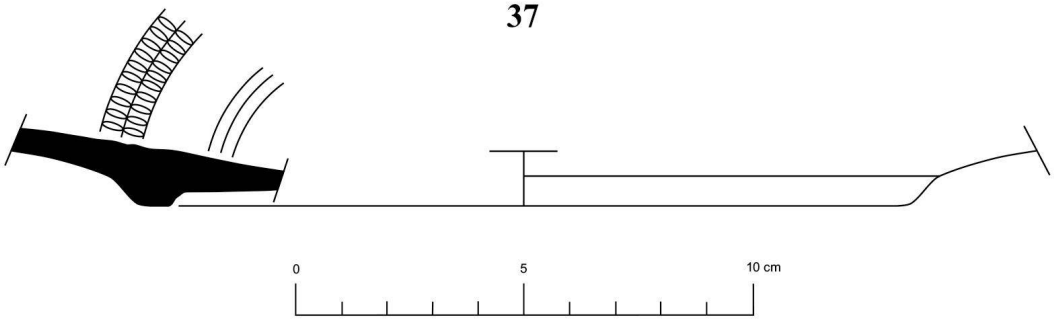

38

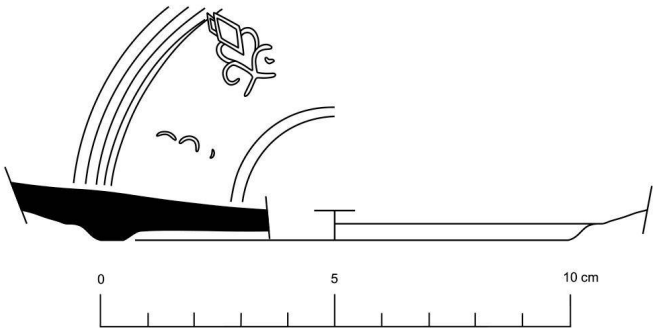

39

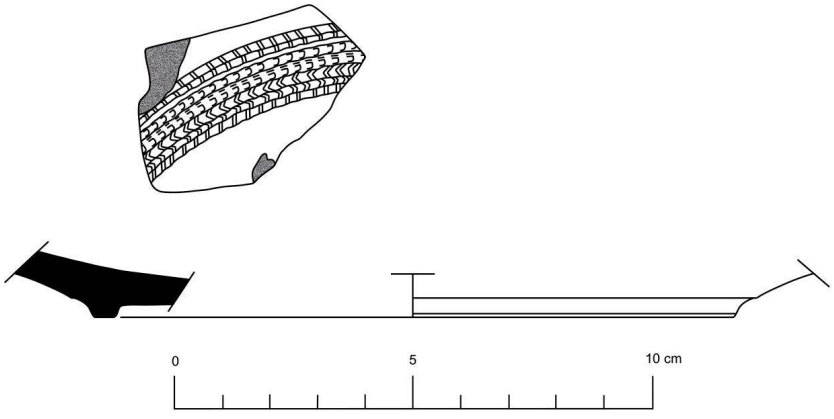

40

Çizim 10

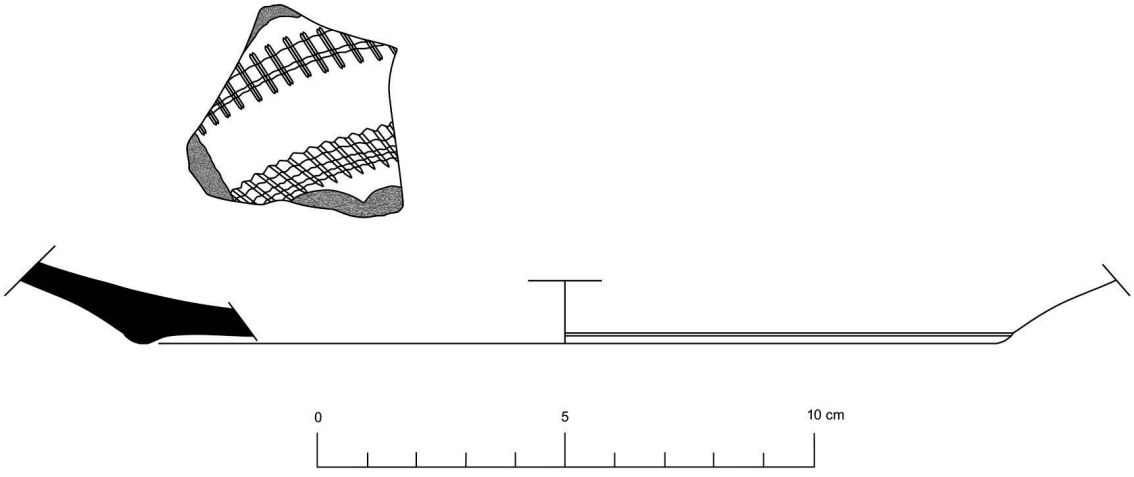

41

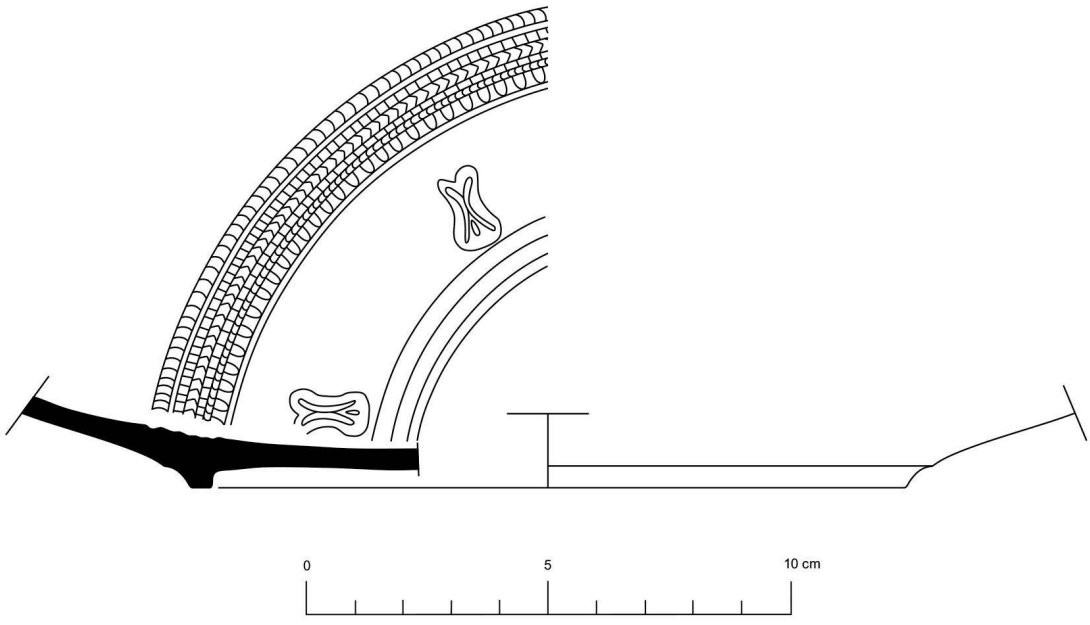

42

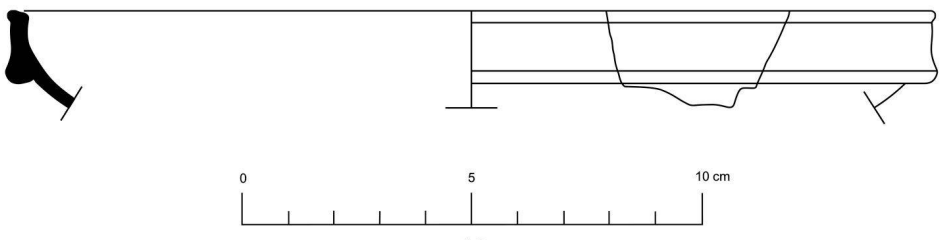

43

Çizim 11

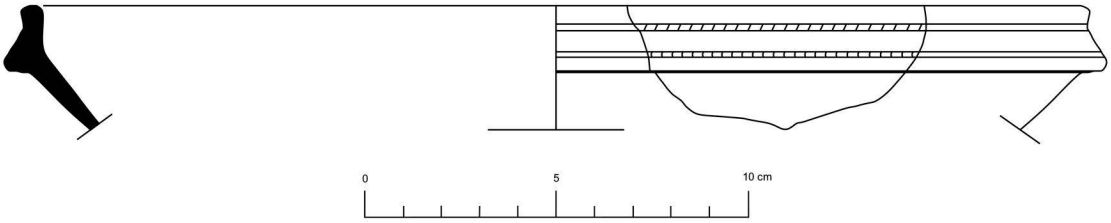

44

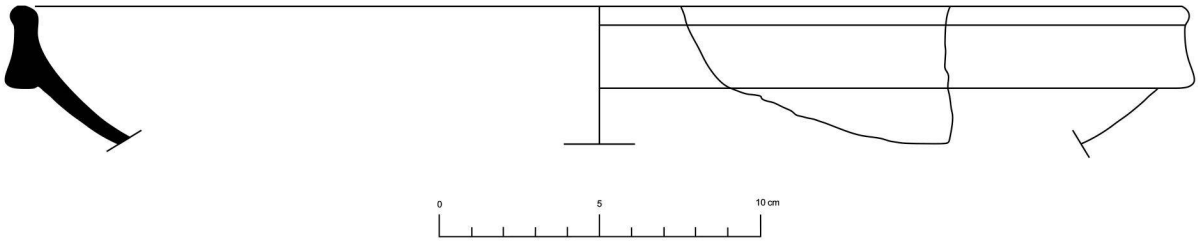

45

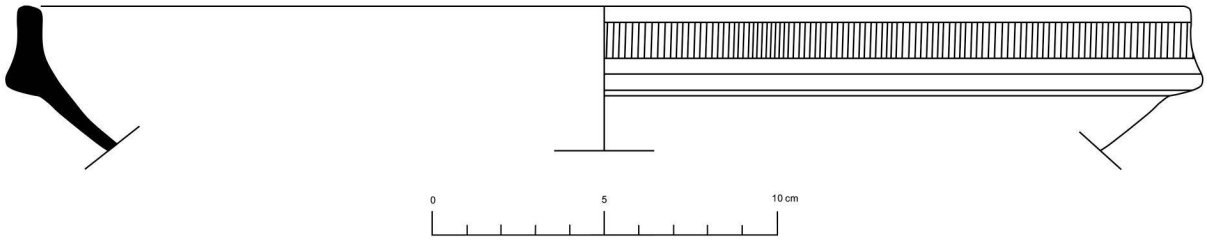

46

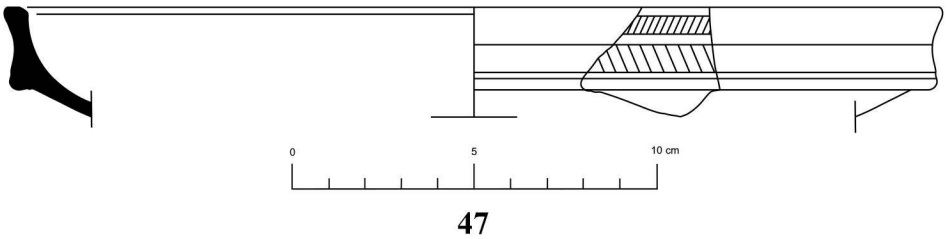

47

Çizim 12

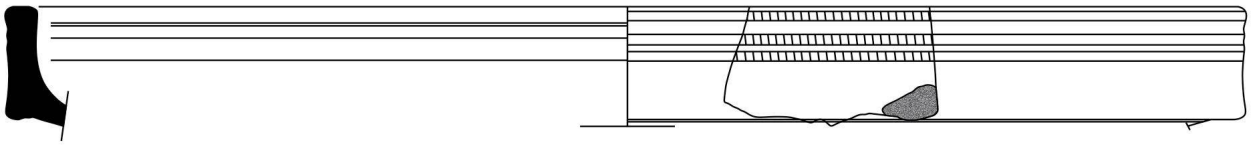

48

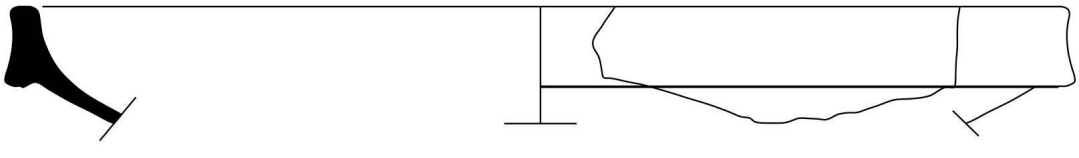

49

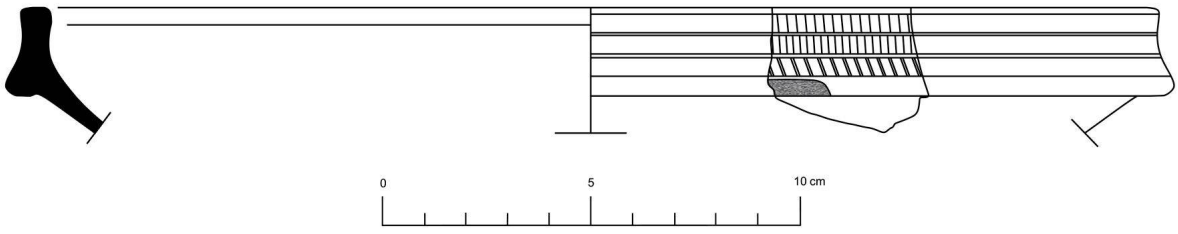

50

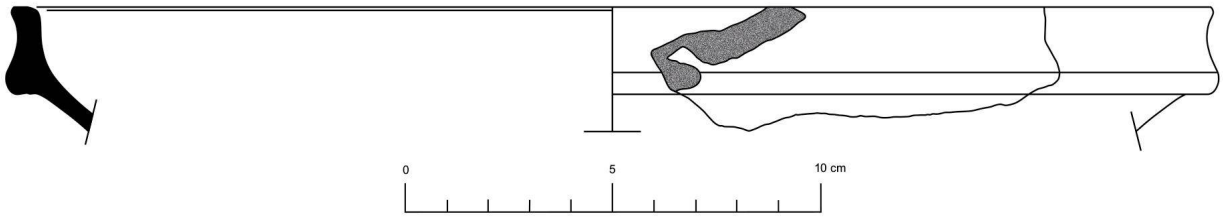

51

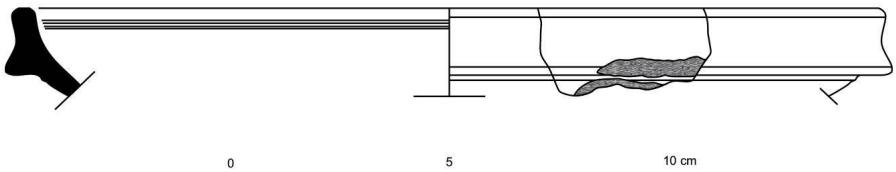

52

Çizim 13

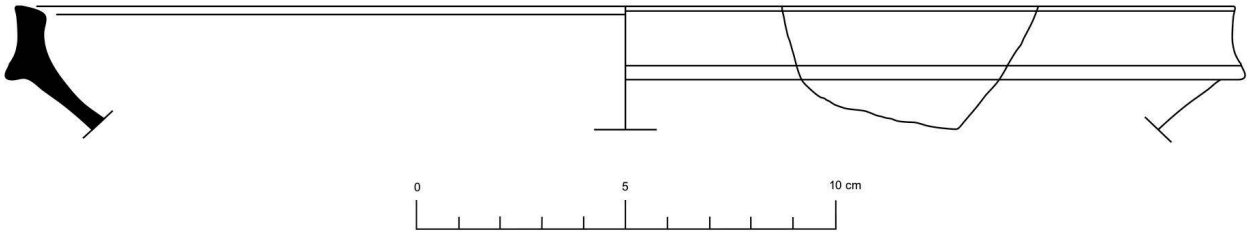

53

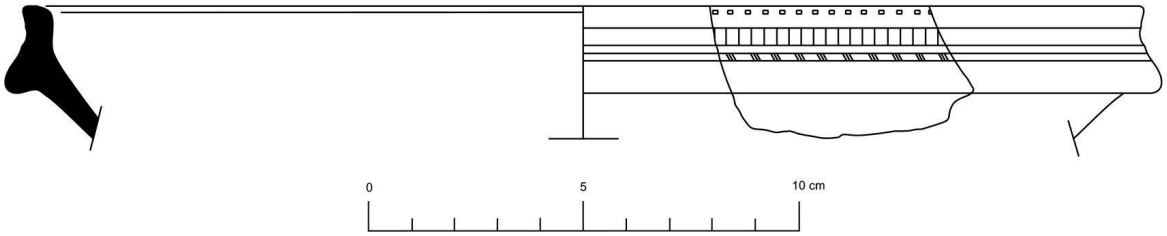

54

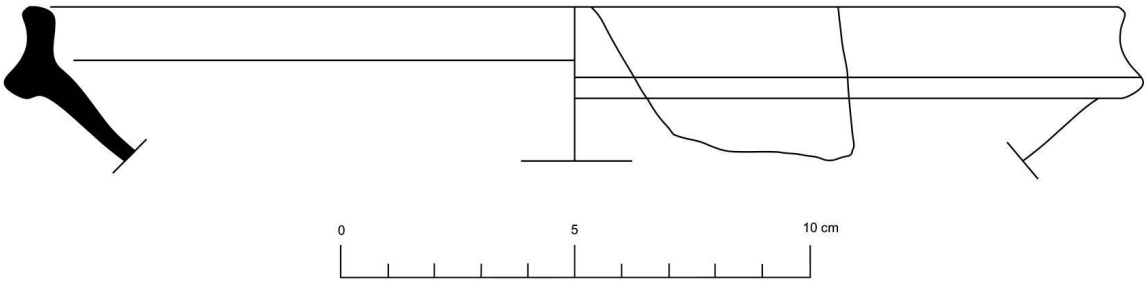

55

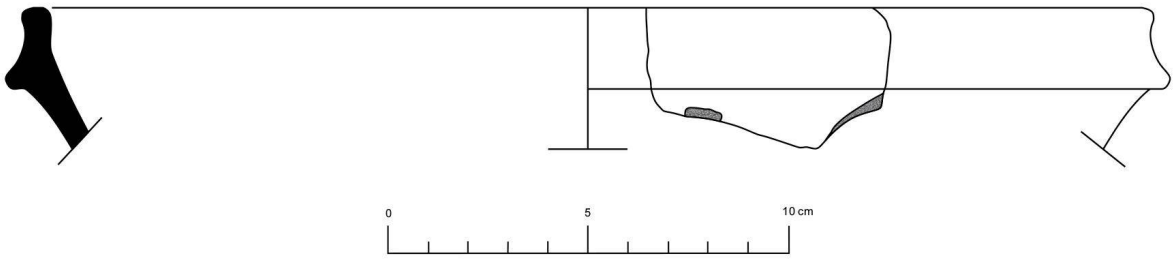

56

Çizim 14

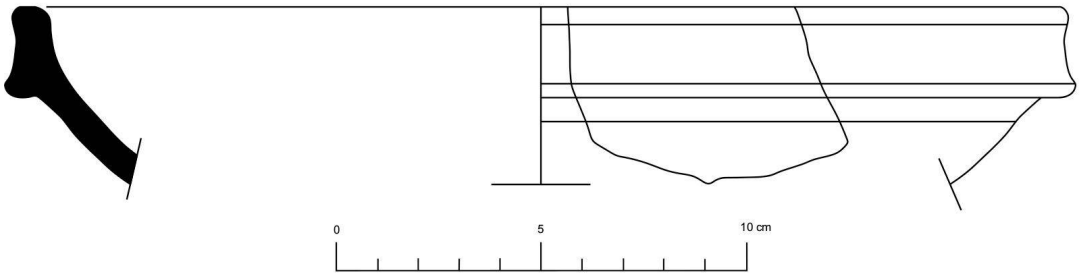

57

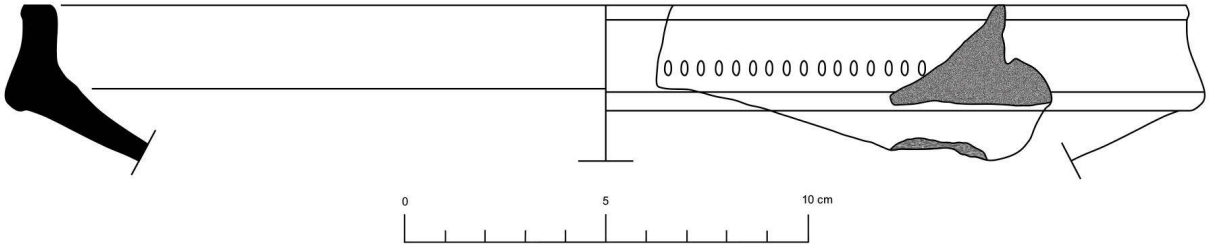

58

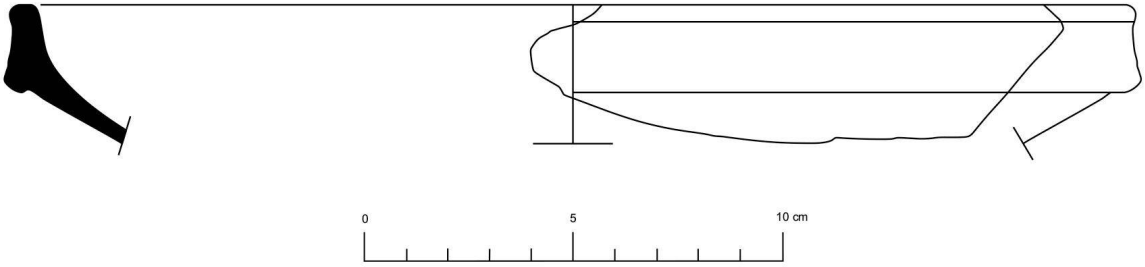

59

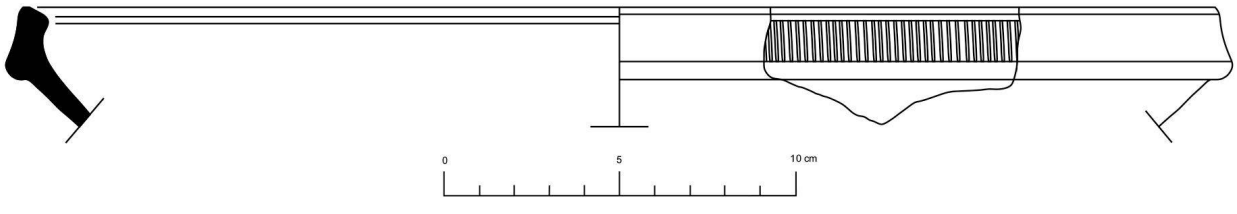

60

Çizim 15

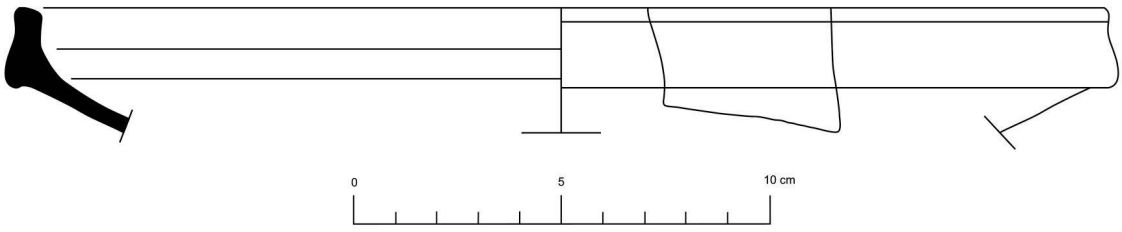

61

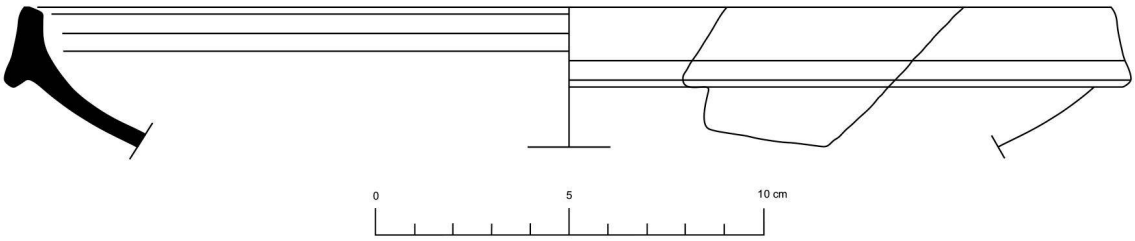

62

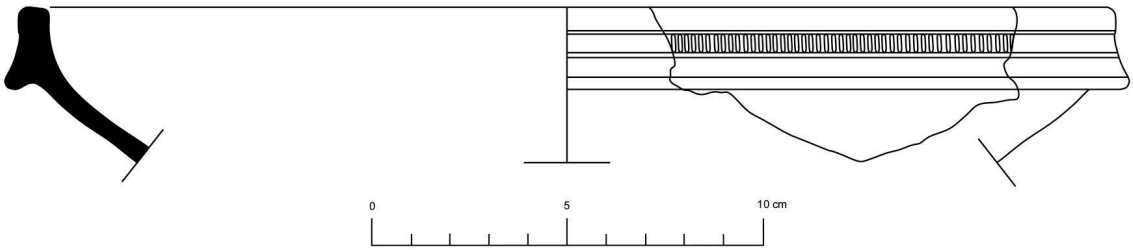

63

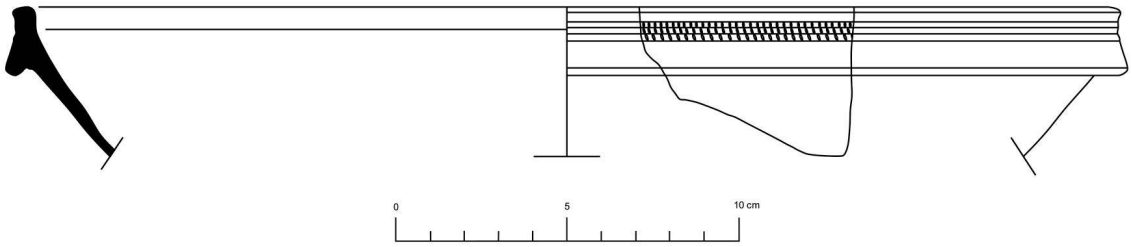

64

Çizim 16

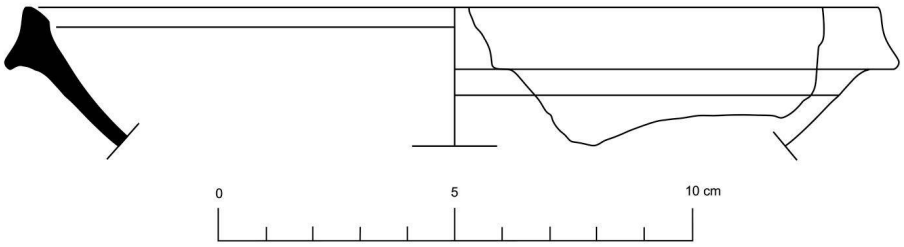

65

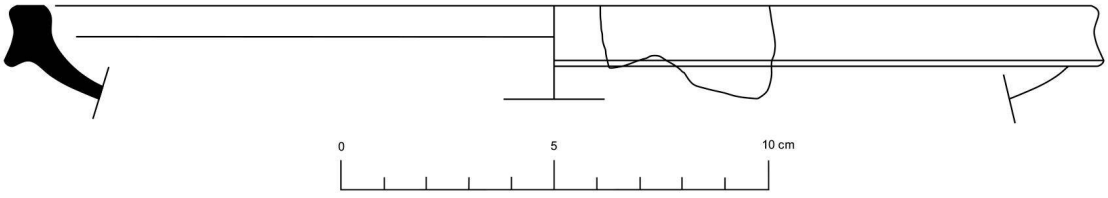

66

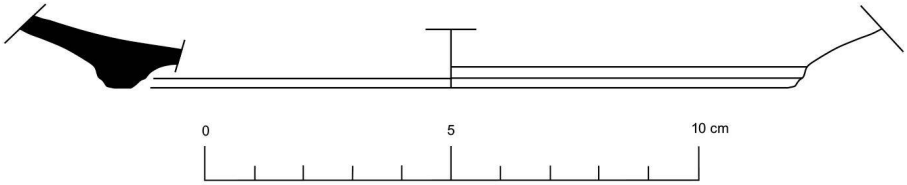

67

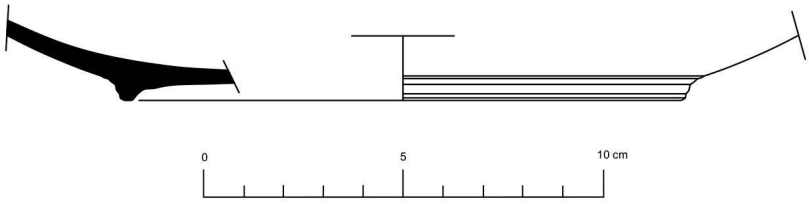

68

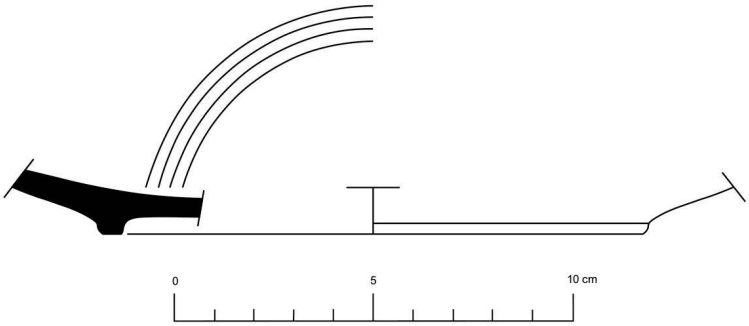

69

Çizim 17

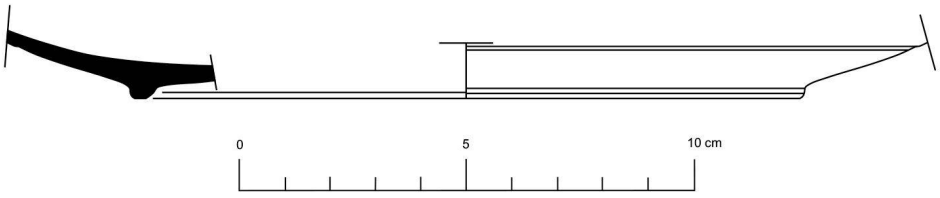

70

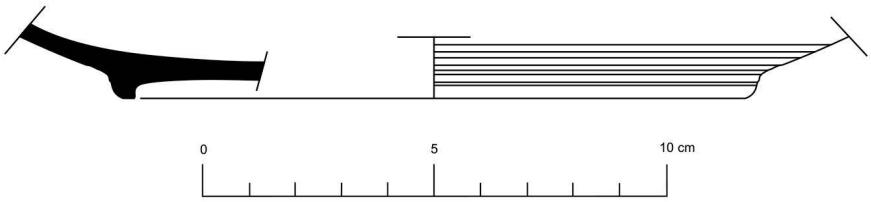

71

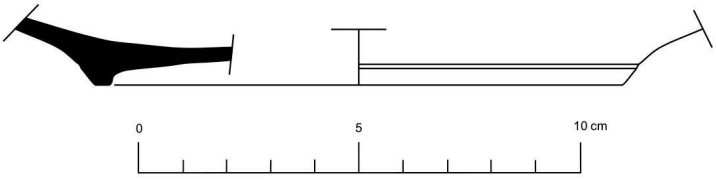

72

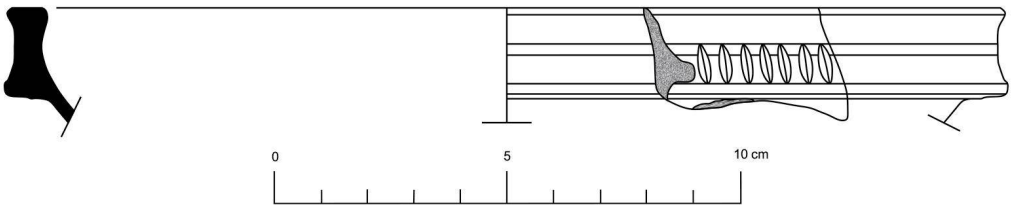

73

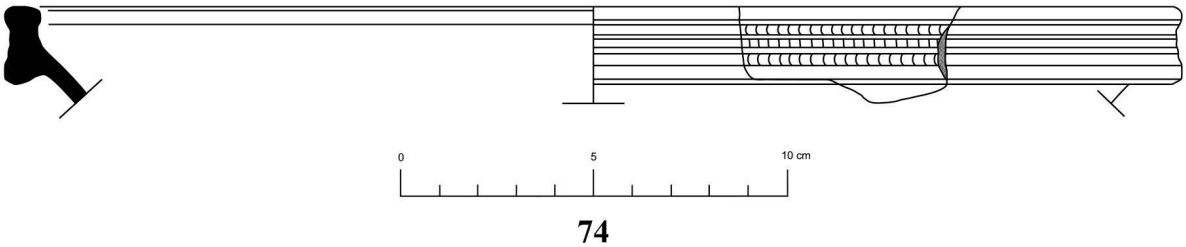

74

Çizim 18

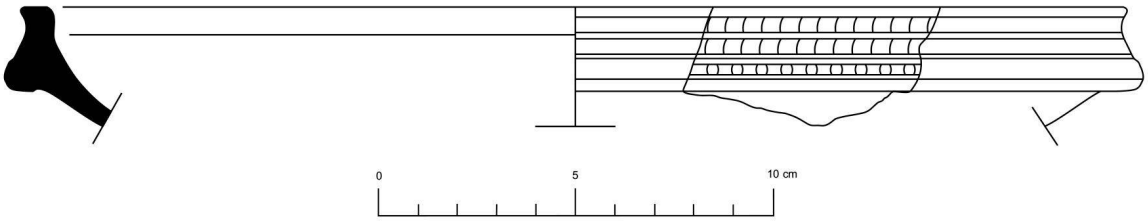

75

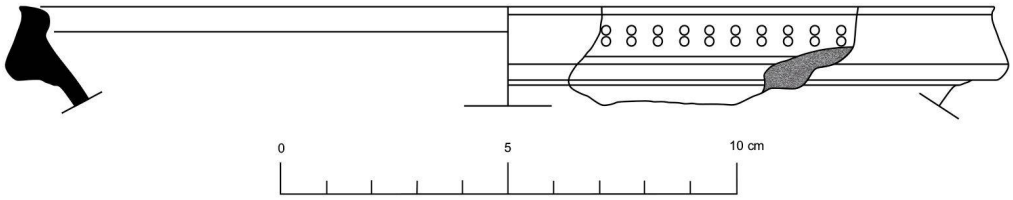

76

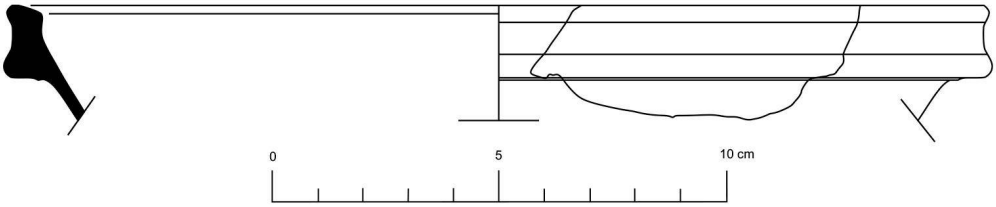

77

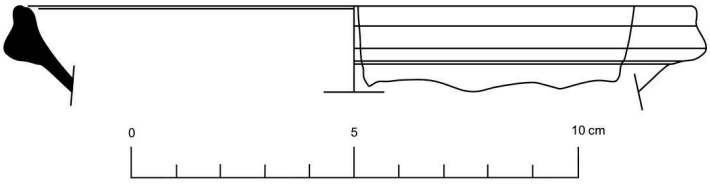

78

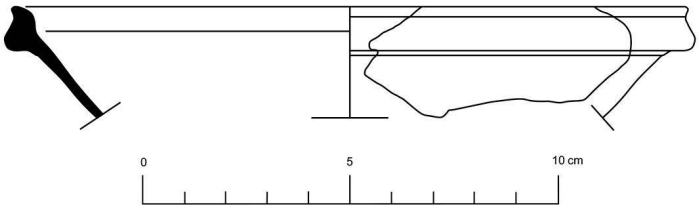

79

Çizim 19

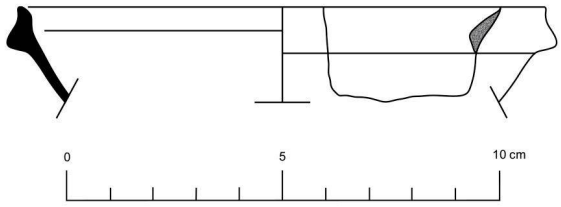

80

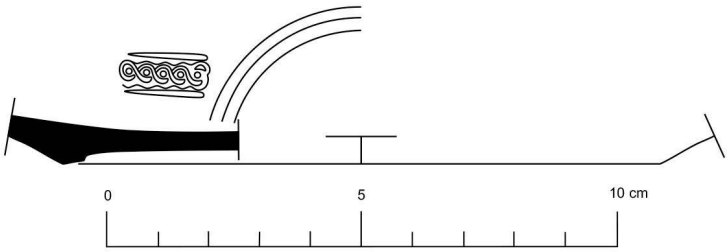

81

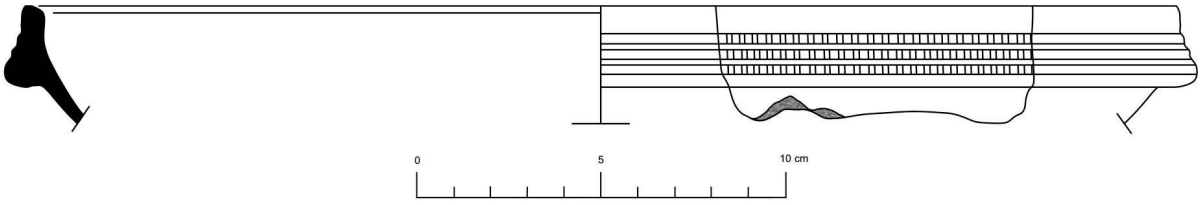

82

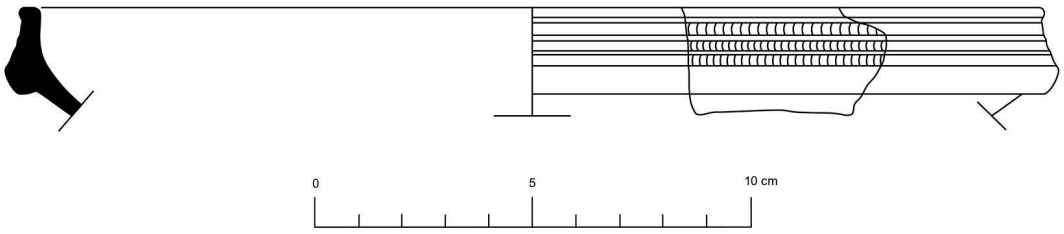

83

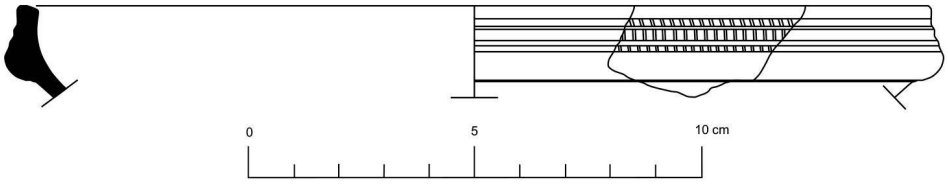

84

Çizim 20

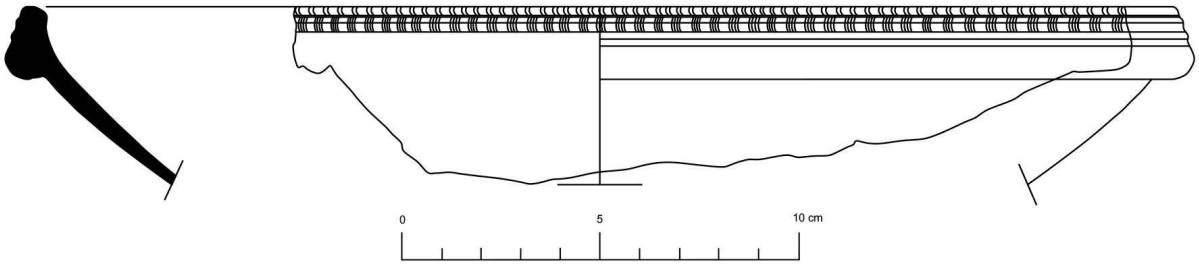

85

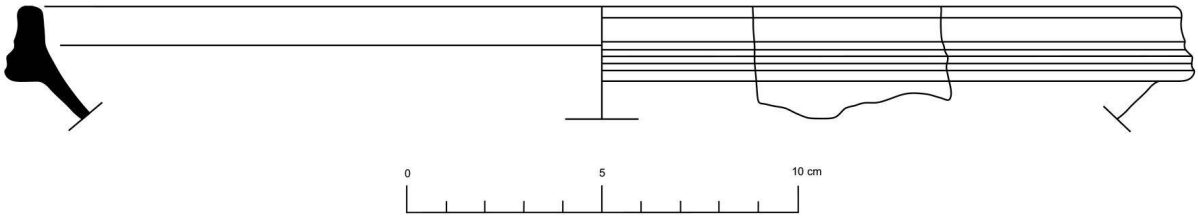

86

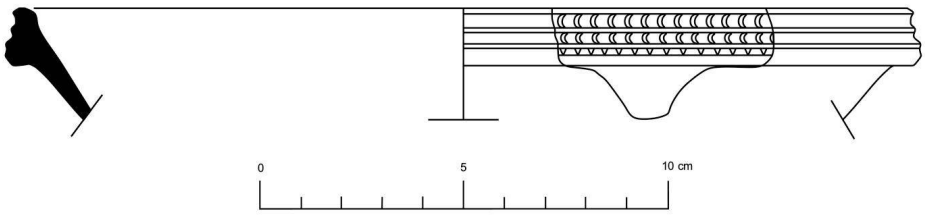

87

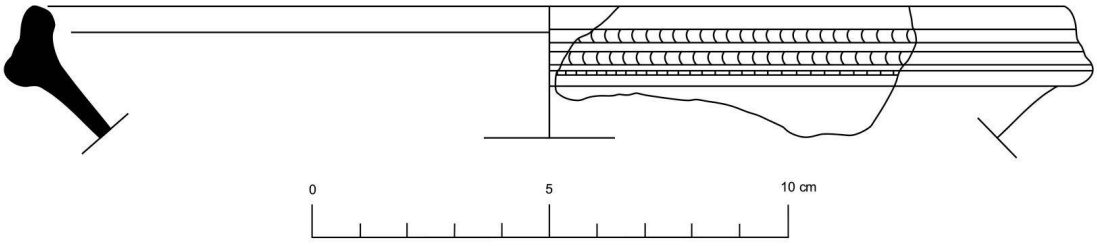

88

Çizim 21

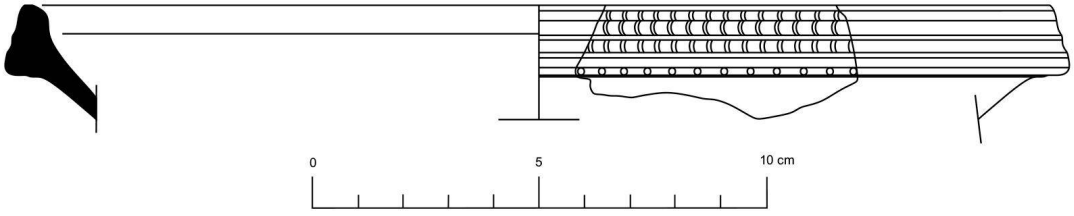

89

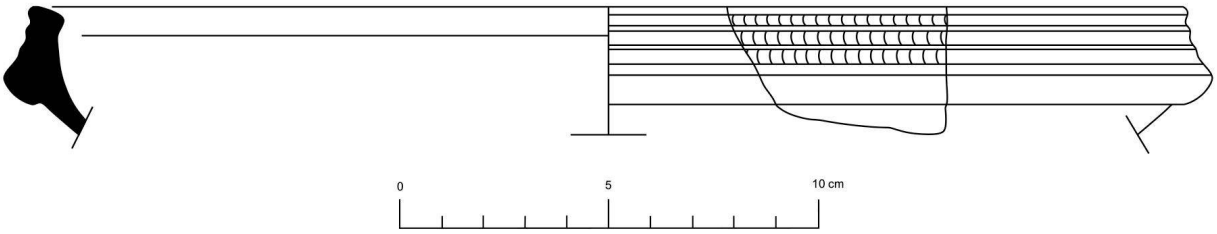

90

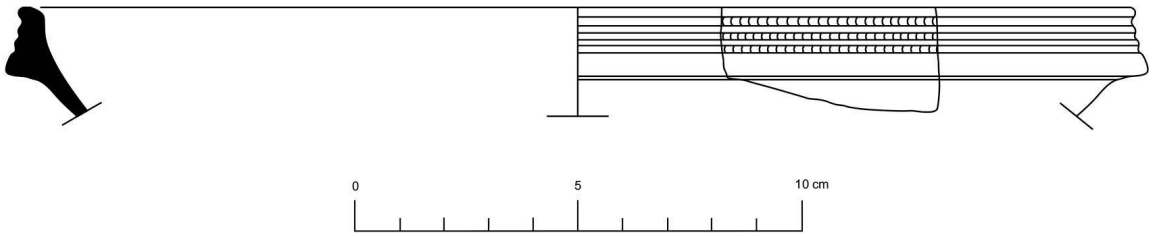

91

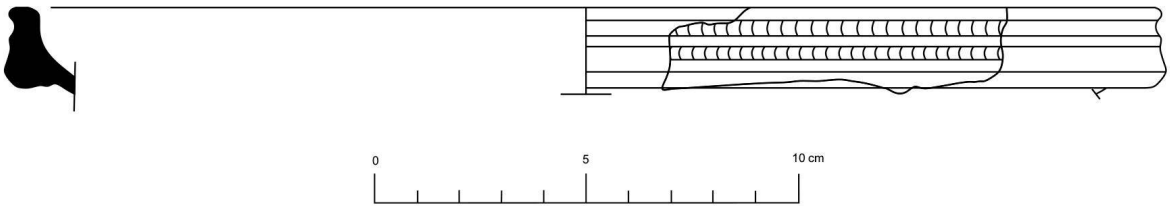

92

Çizim 22

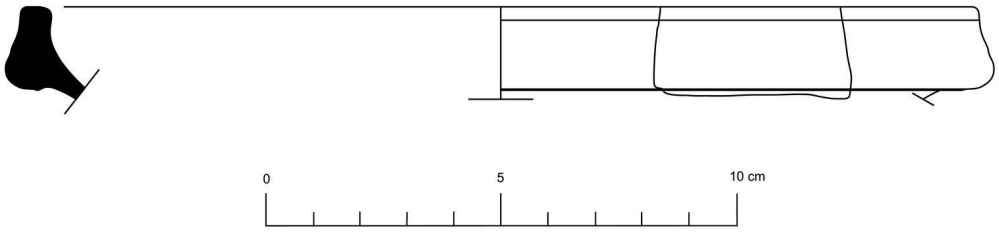

93

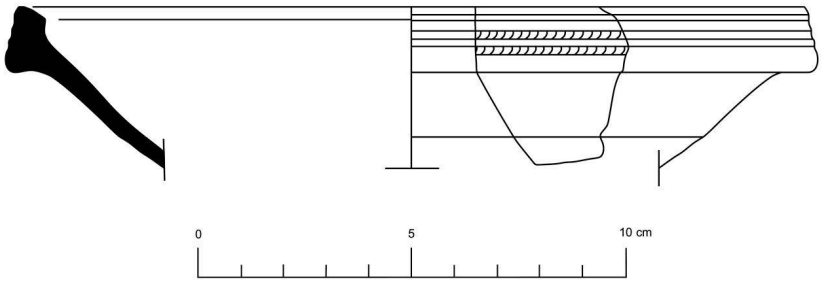

94

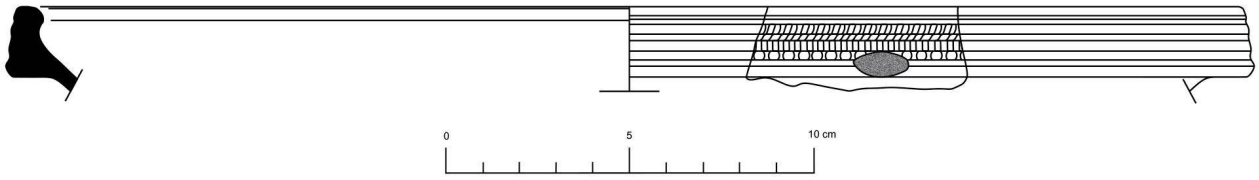

95

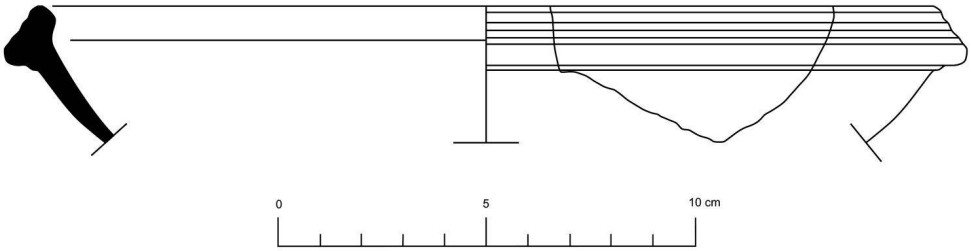

96

Çizim 23

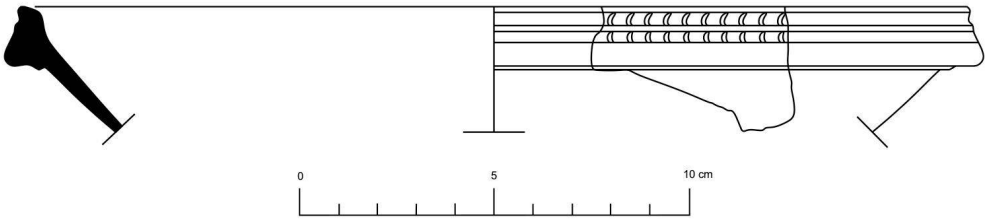

97

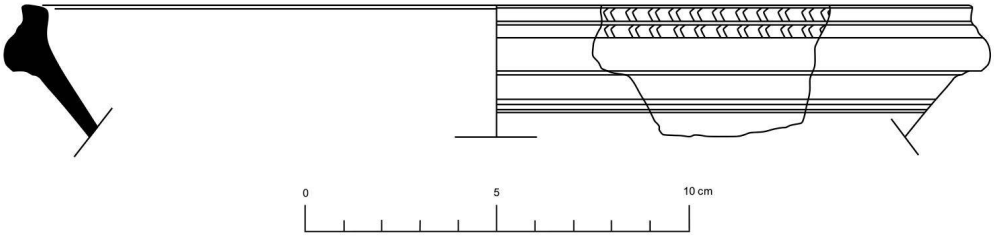

98

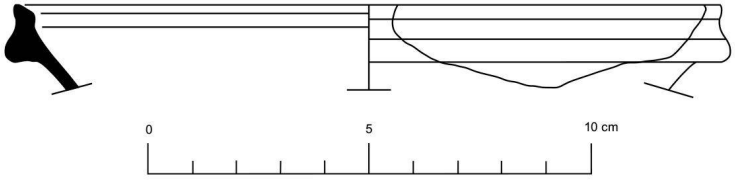

99

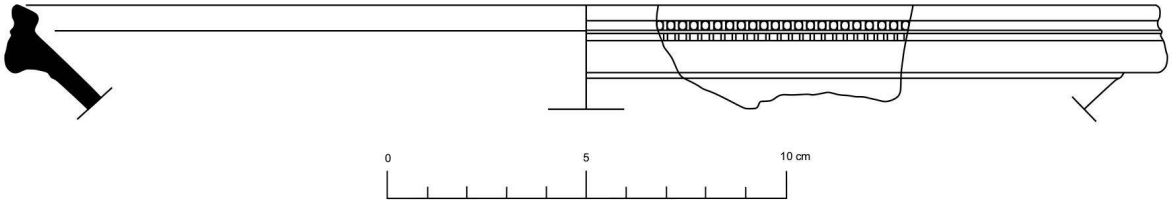

100

Çizim 24

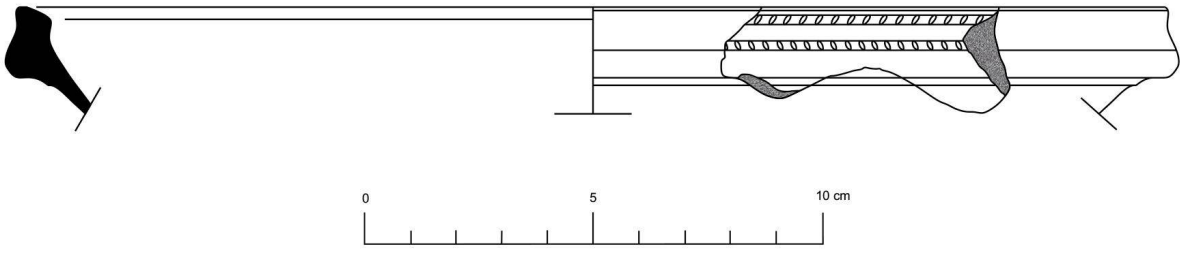

101

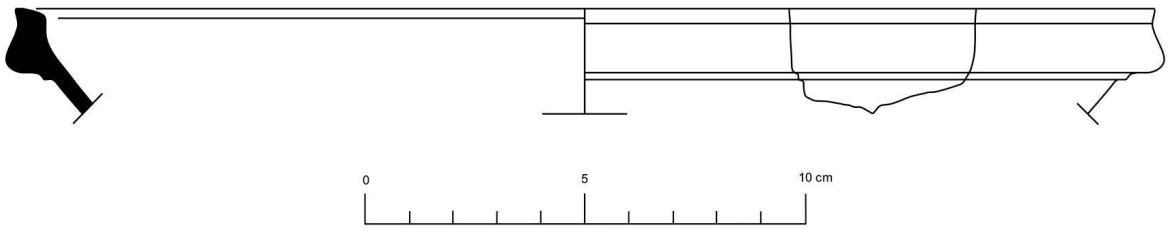

102

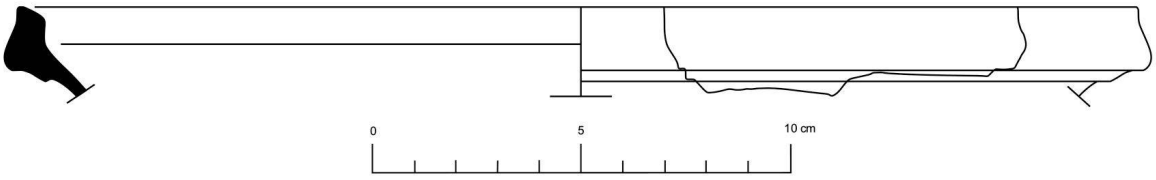

103

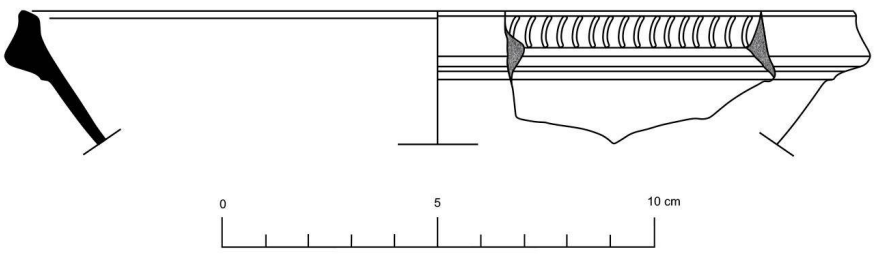

104

Çizim 25

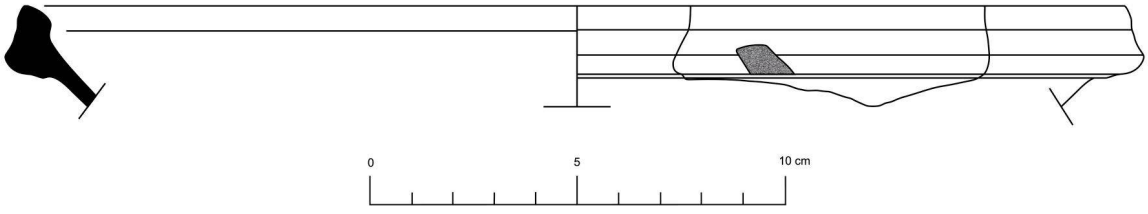

105

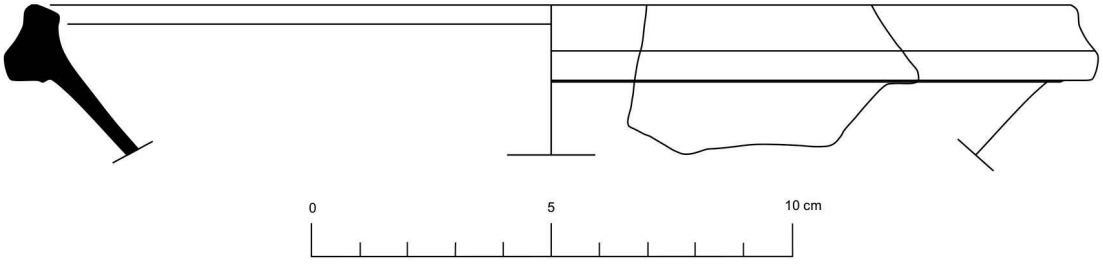

106

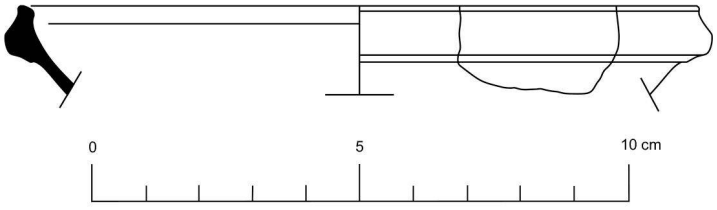

107

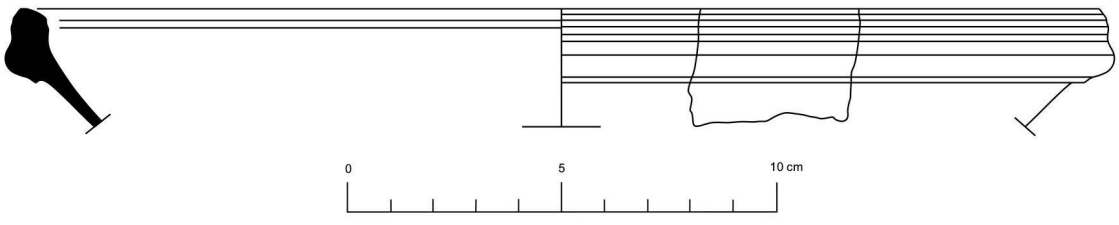

108

Çizim 26

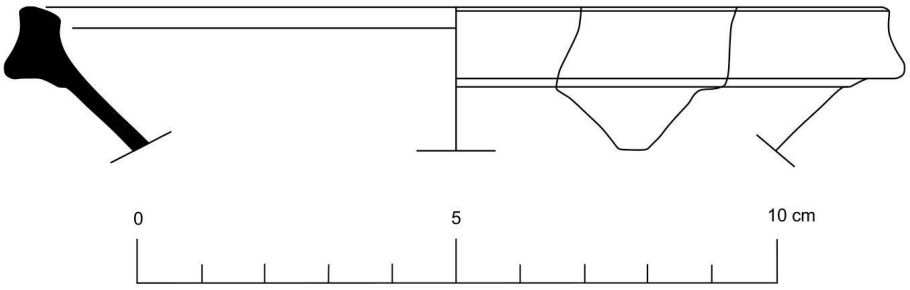

109

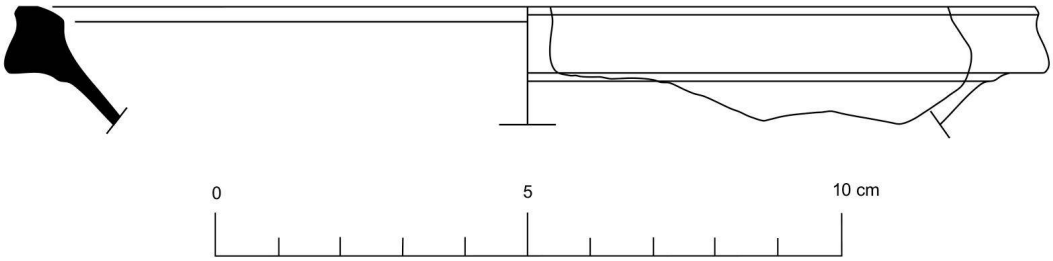

110

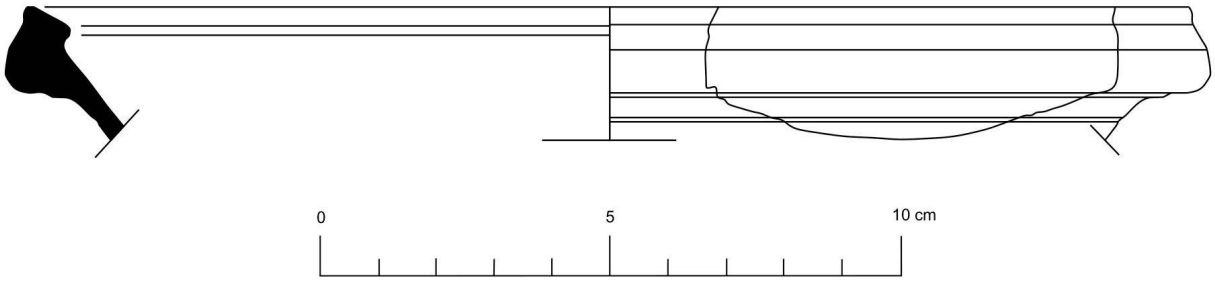

111

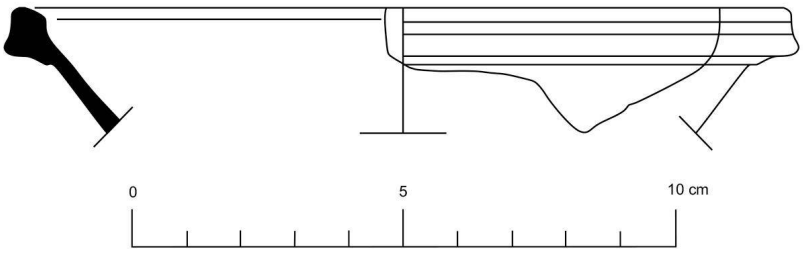

112

Çizim 27

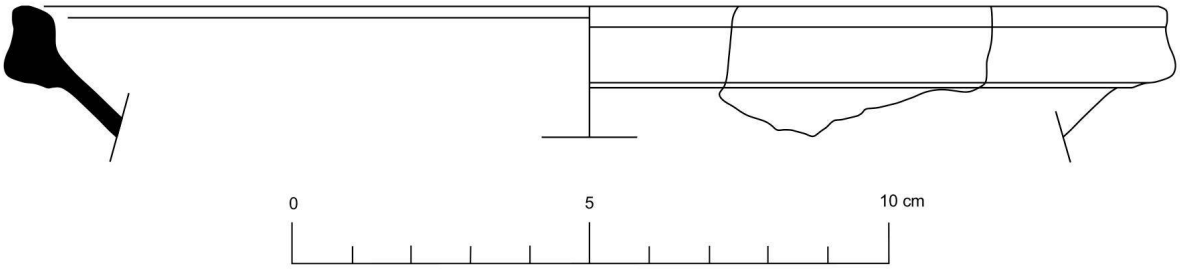

113

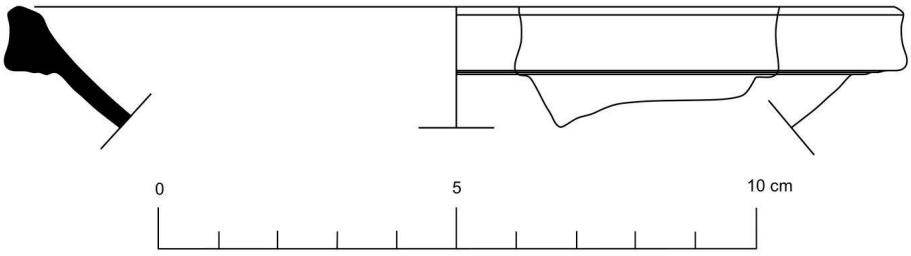

114

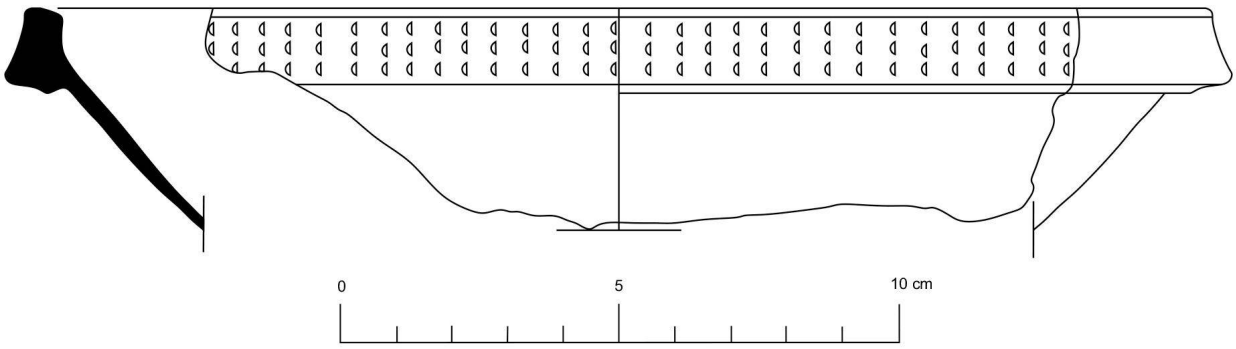

115

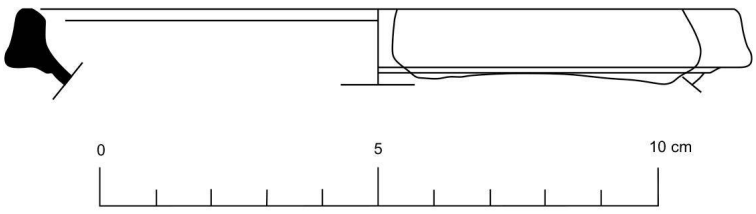

116

Çizim 28

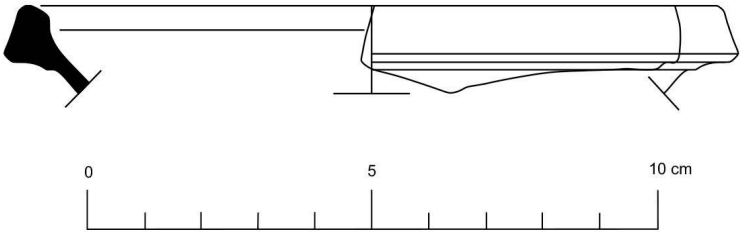

117

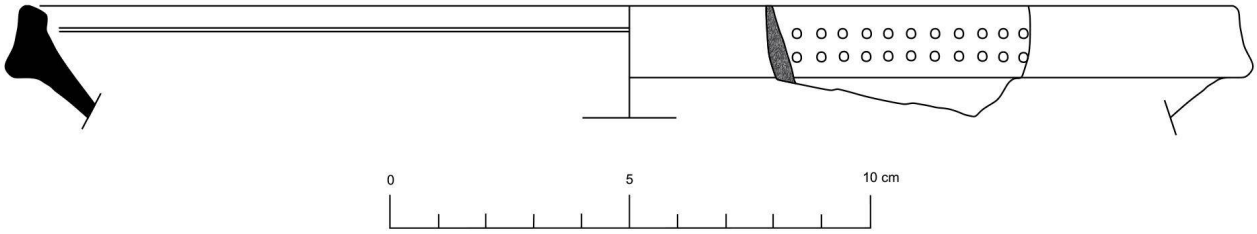

118

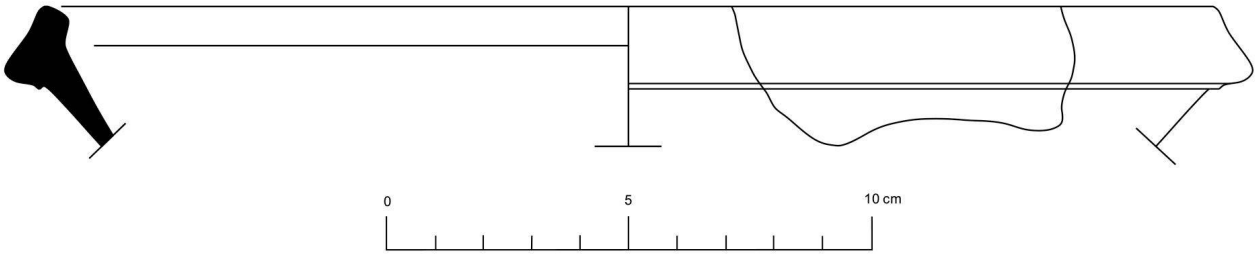

119

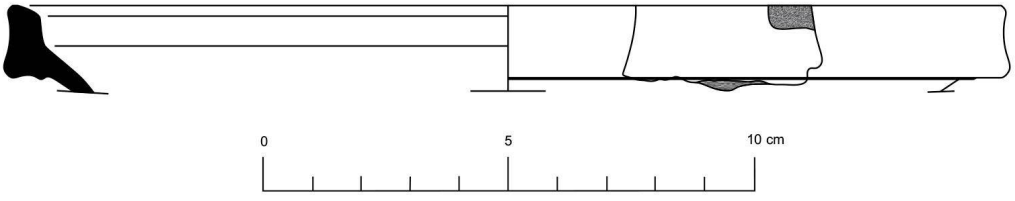

120

Çizim 29

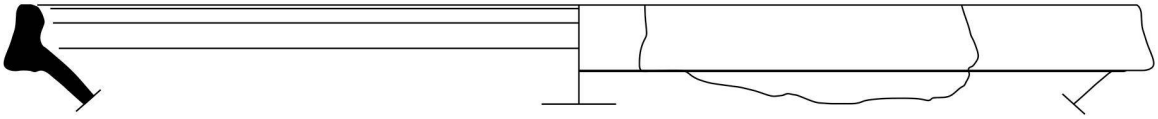

121

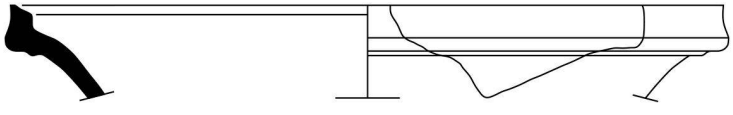

122

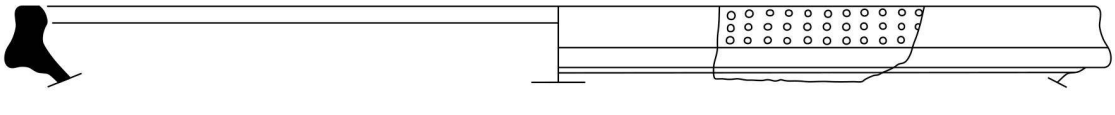

123

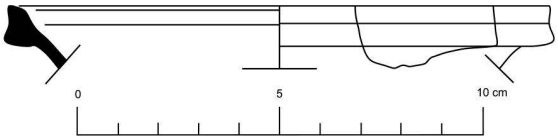

124

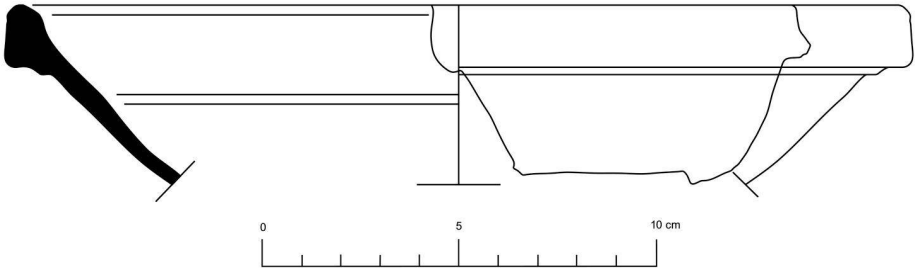

125

Çizim 30

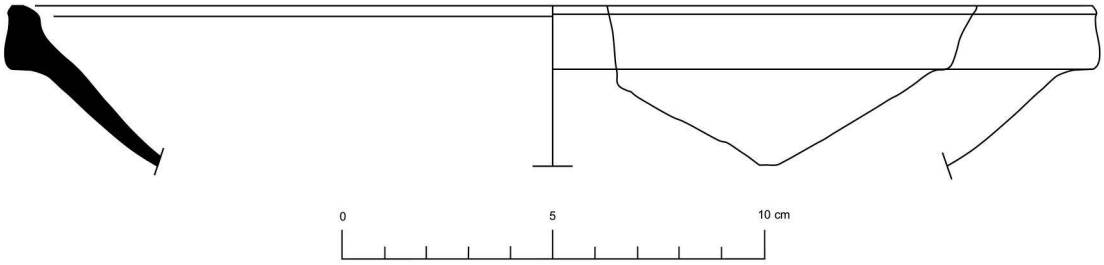

126

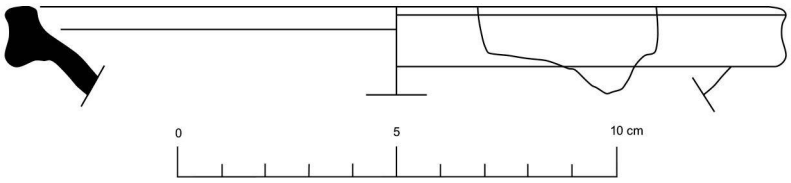

127

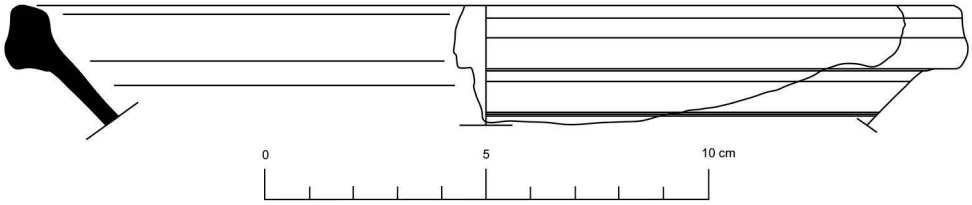

128

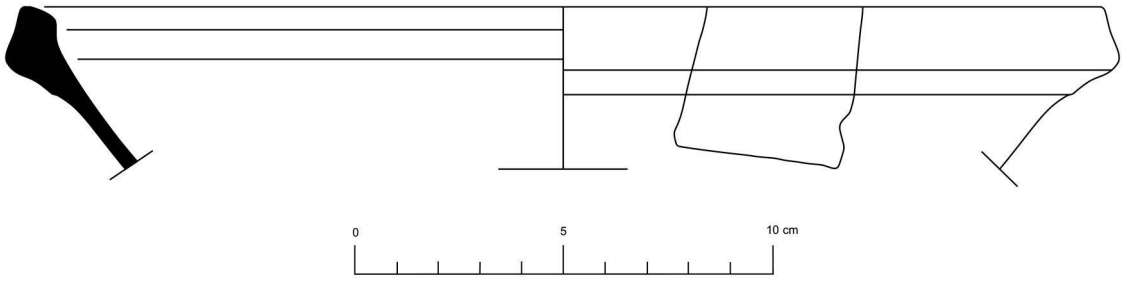

129

Çizim 31

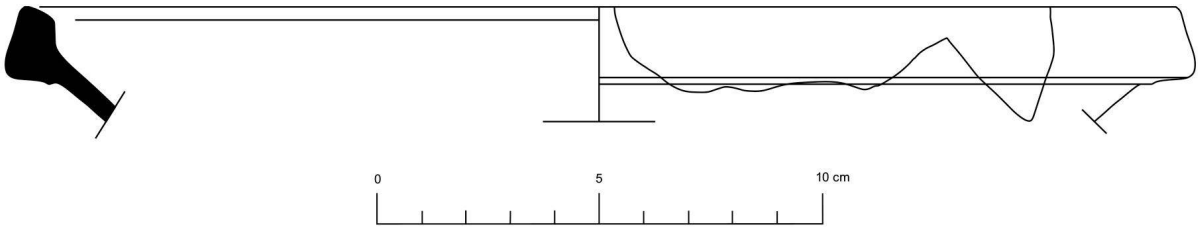

130

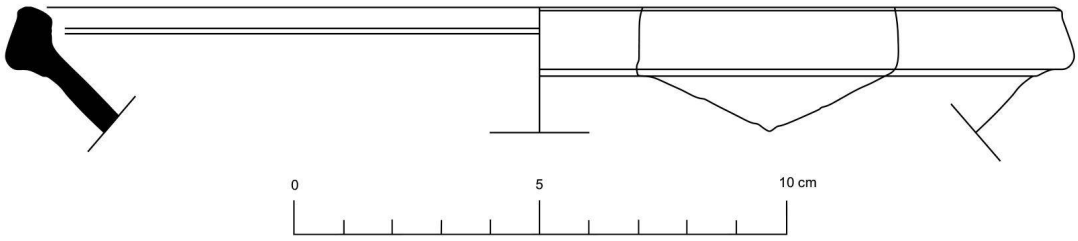

131

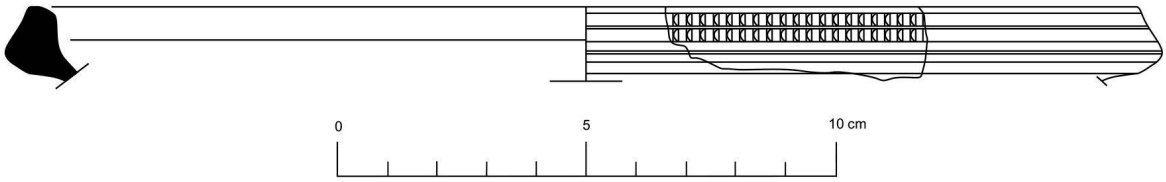

132

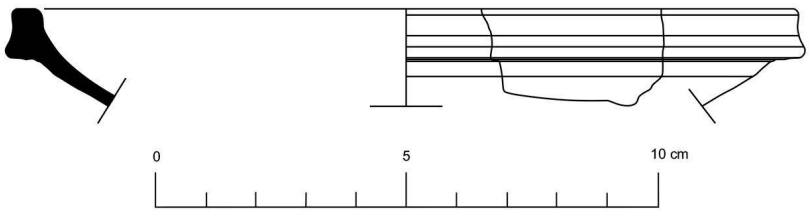

133

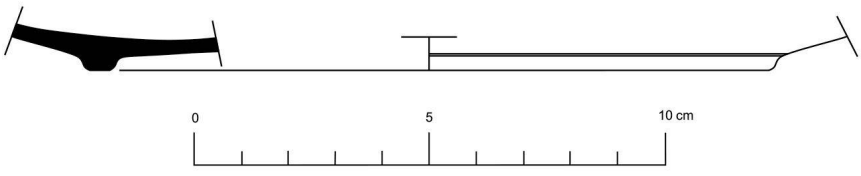

134

Çizim 32

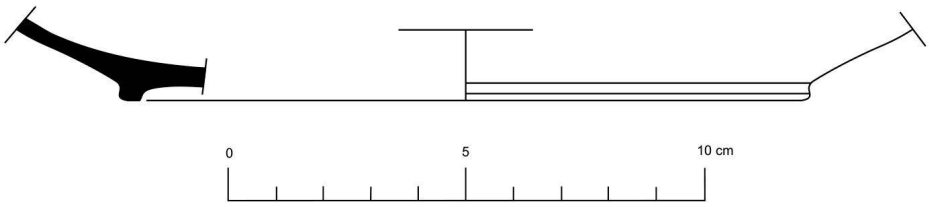

135

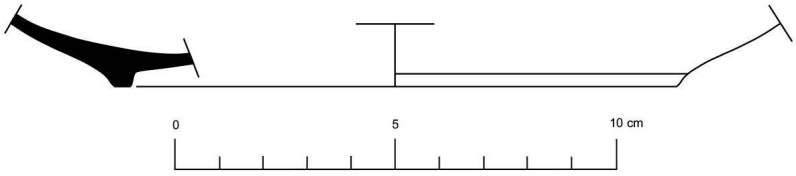

136

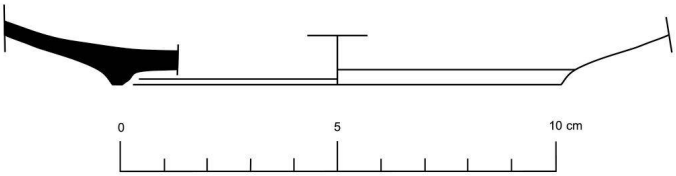

137

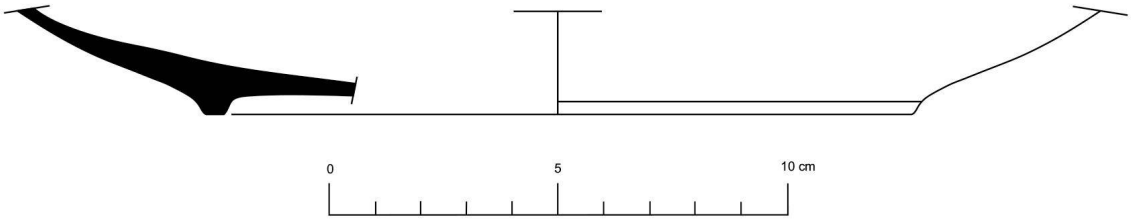

138

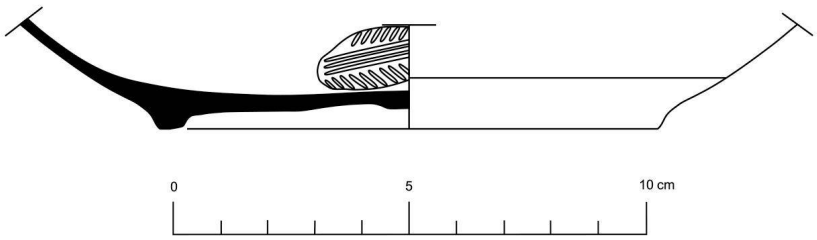

139

Çizim 33

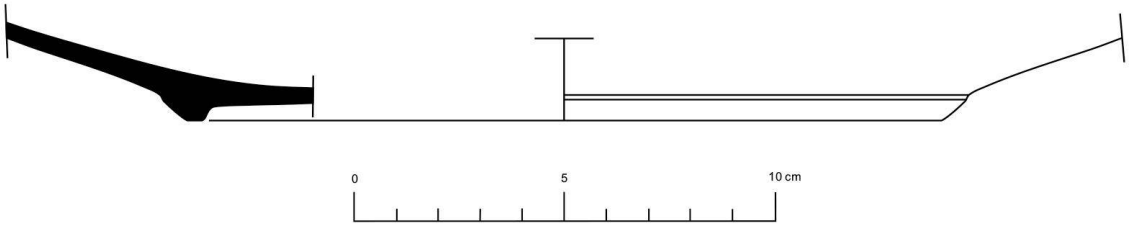

140

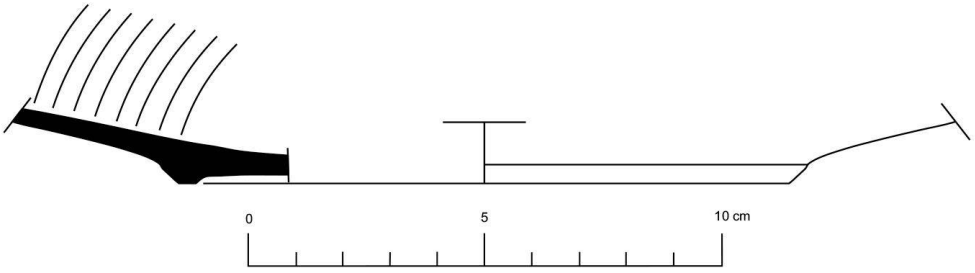

141

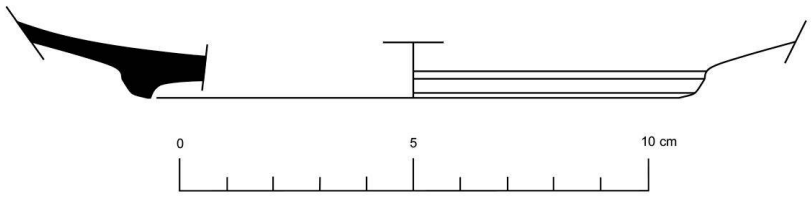

142

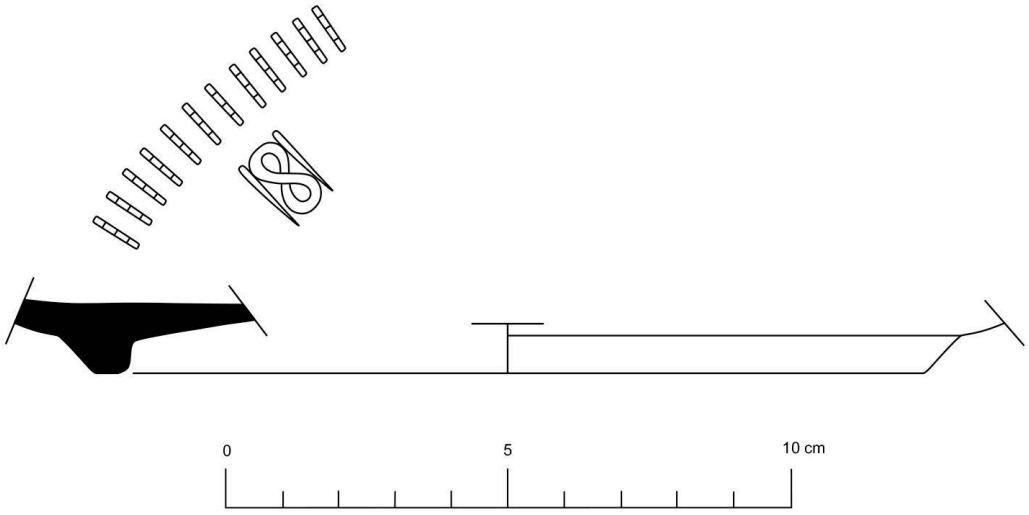

143

Çizim 34

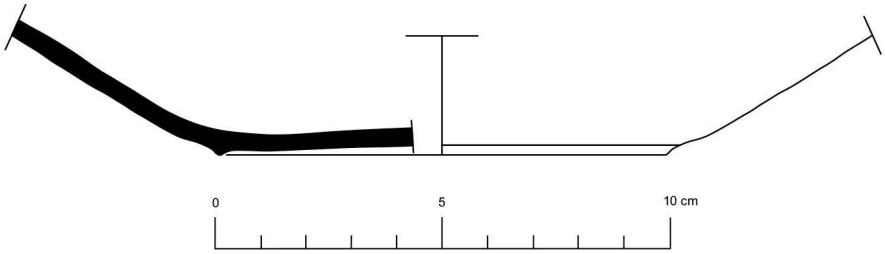

144

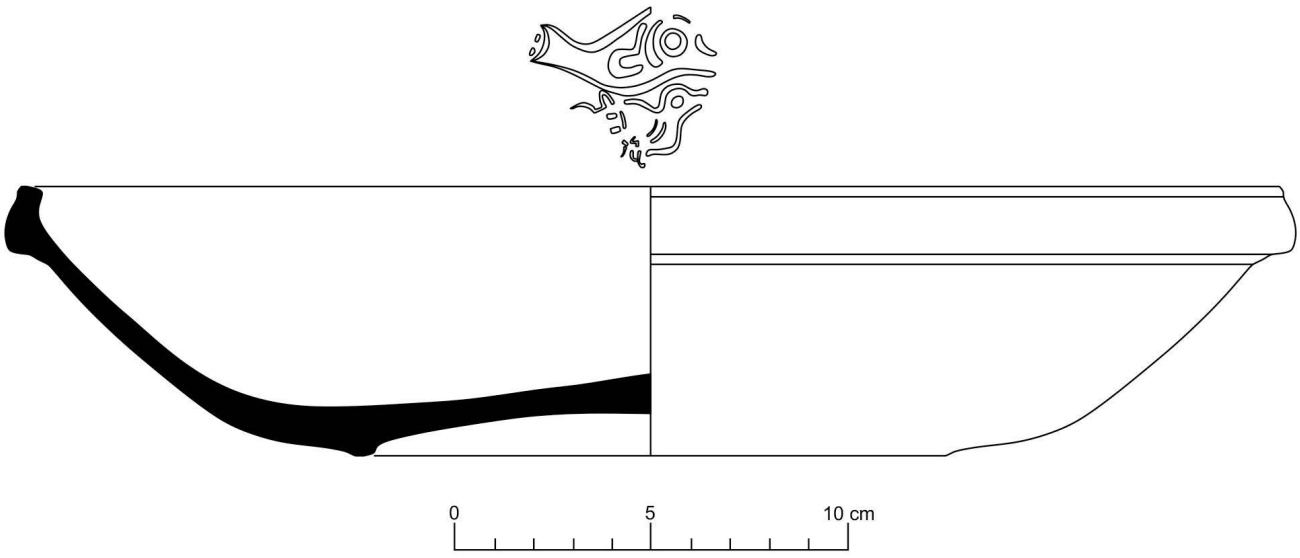

145

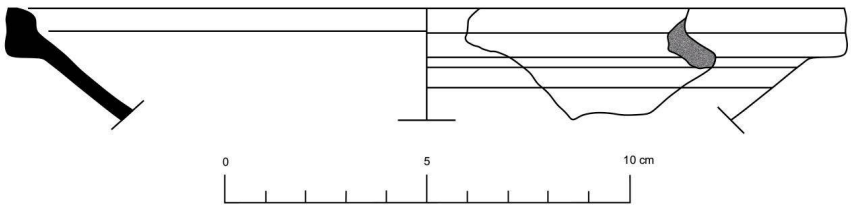

146

Çizim 35

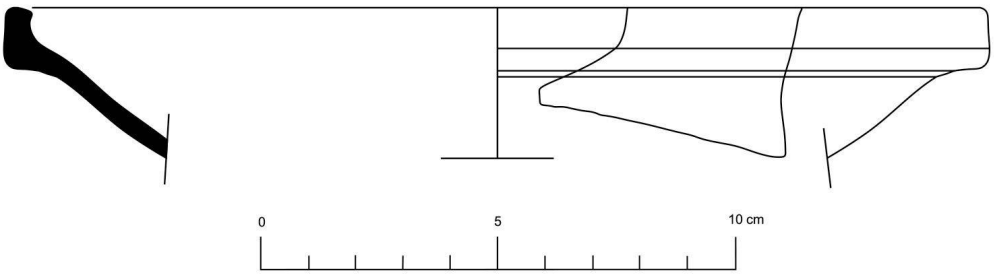

147

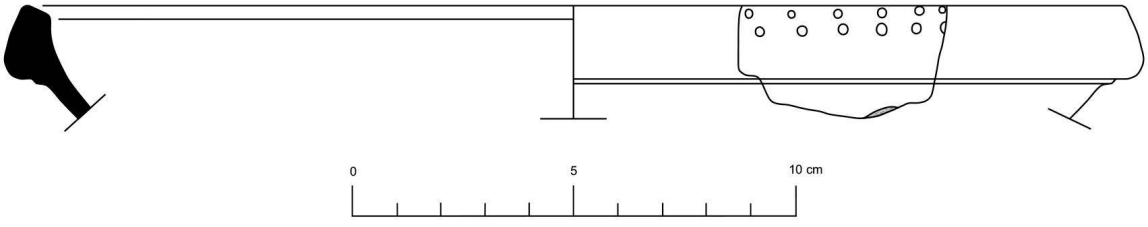

148

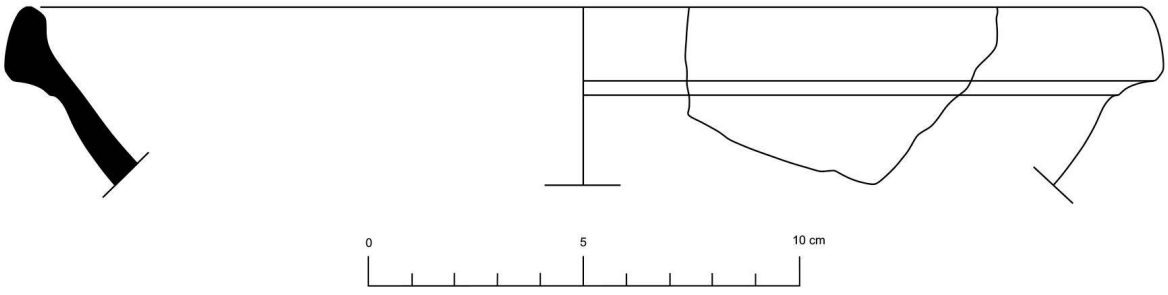

149

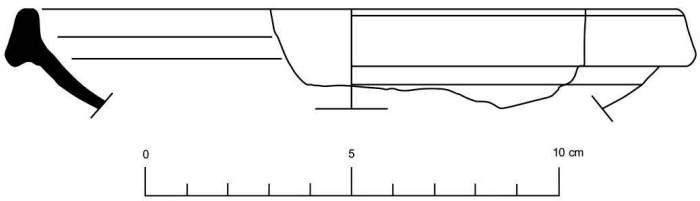

150

Çizim 36

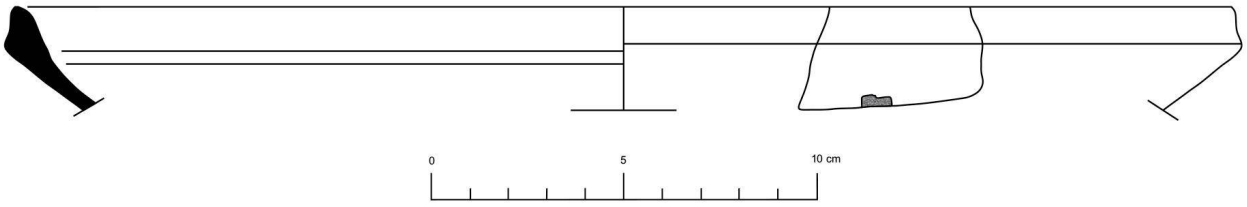

151

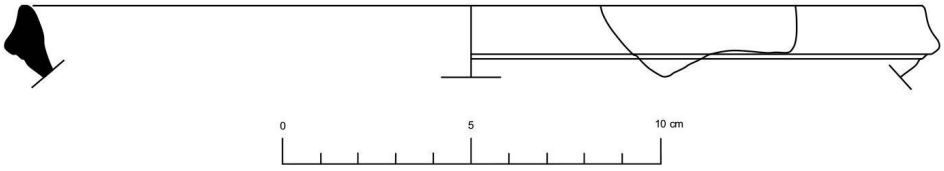

152

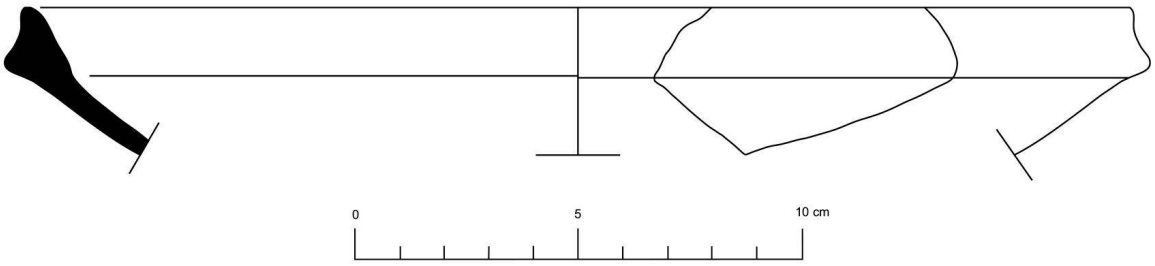

153

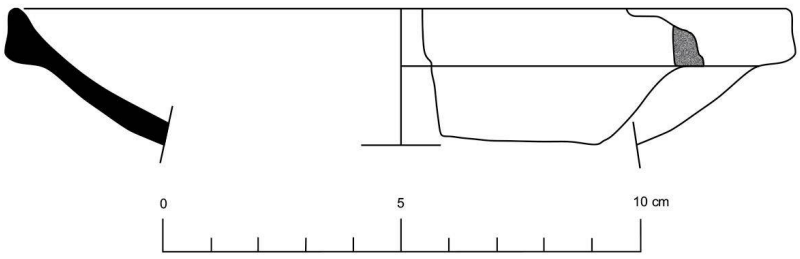

154

Çizim 37

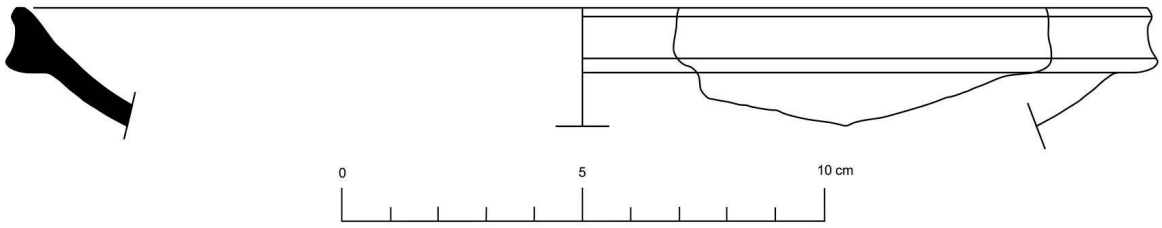

155

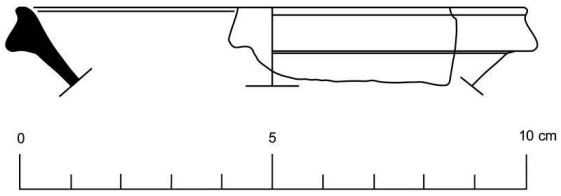

156

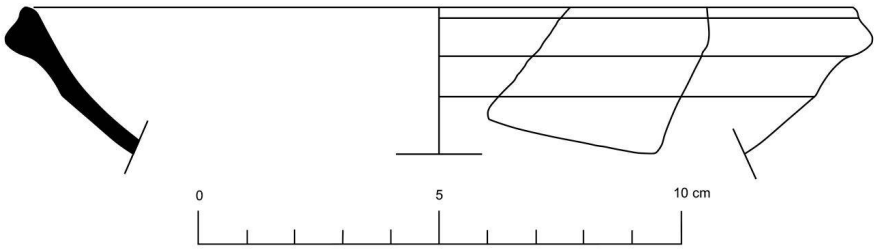

157

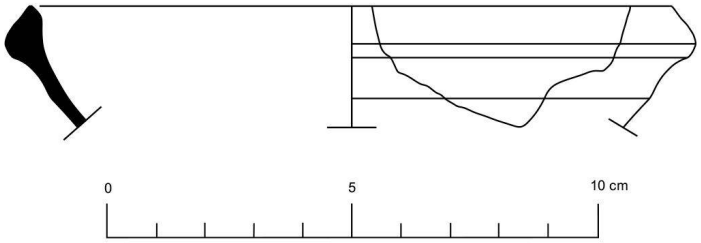

158

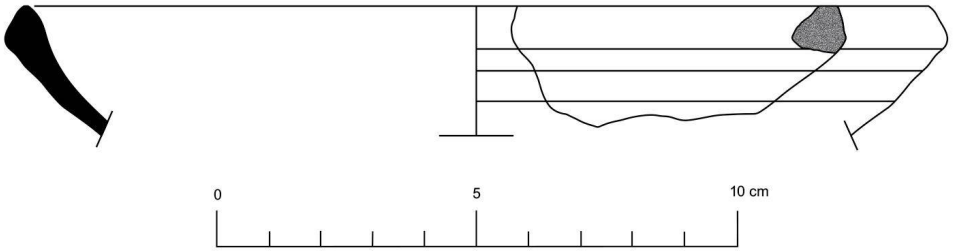

159

Çizim 38

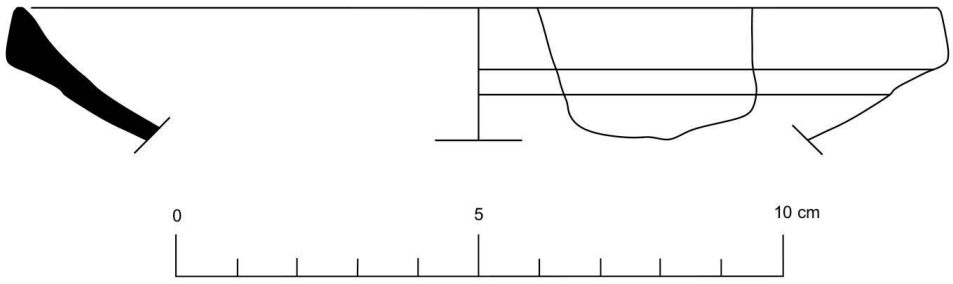

160

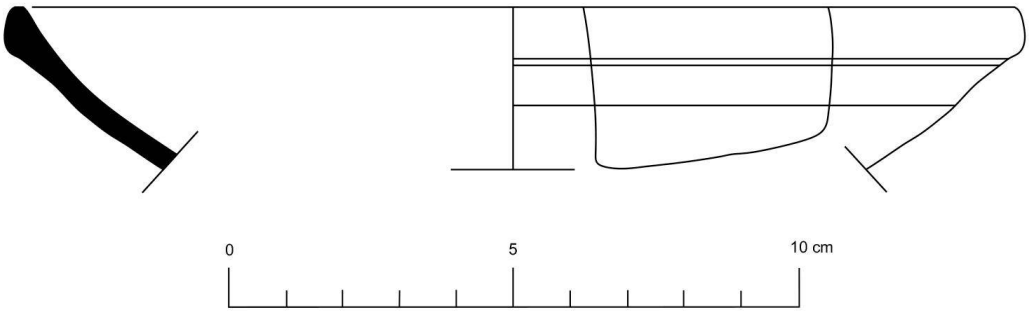

161

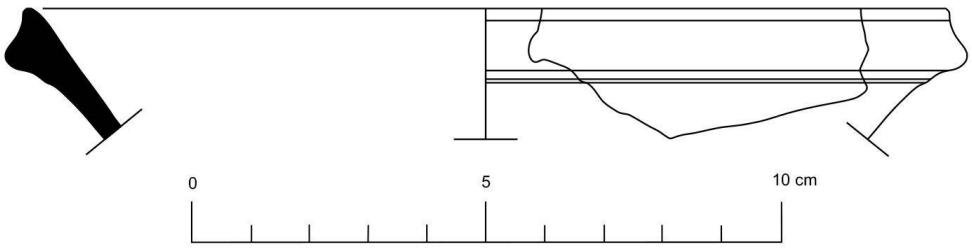

162

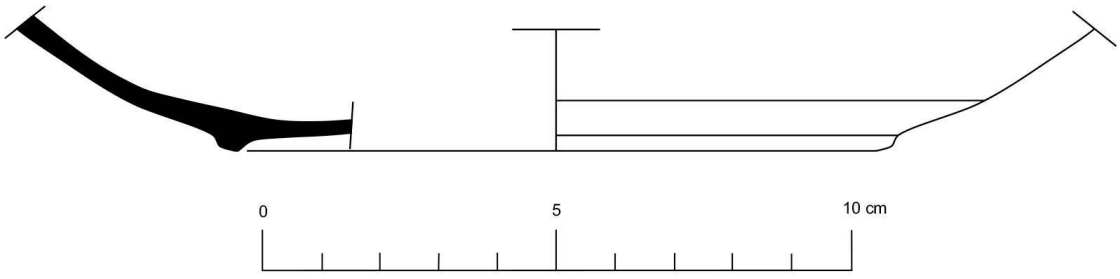

163

Çizim 39

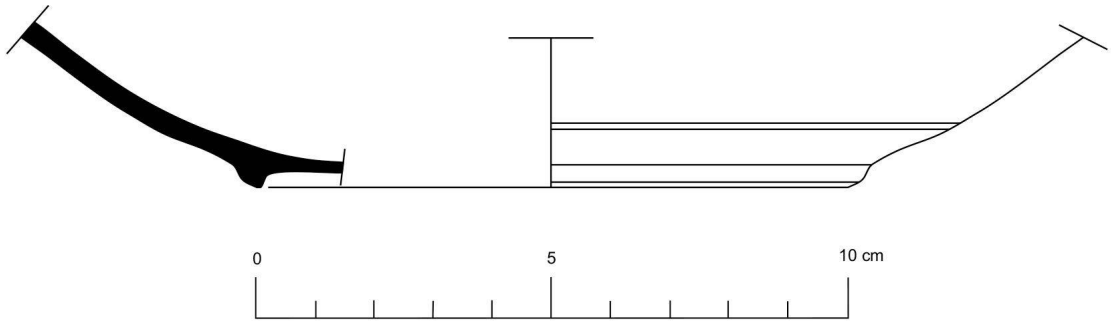

164

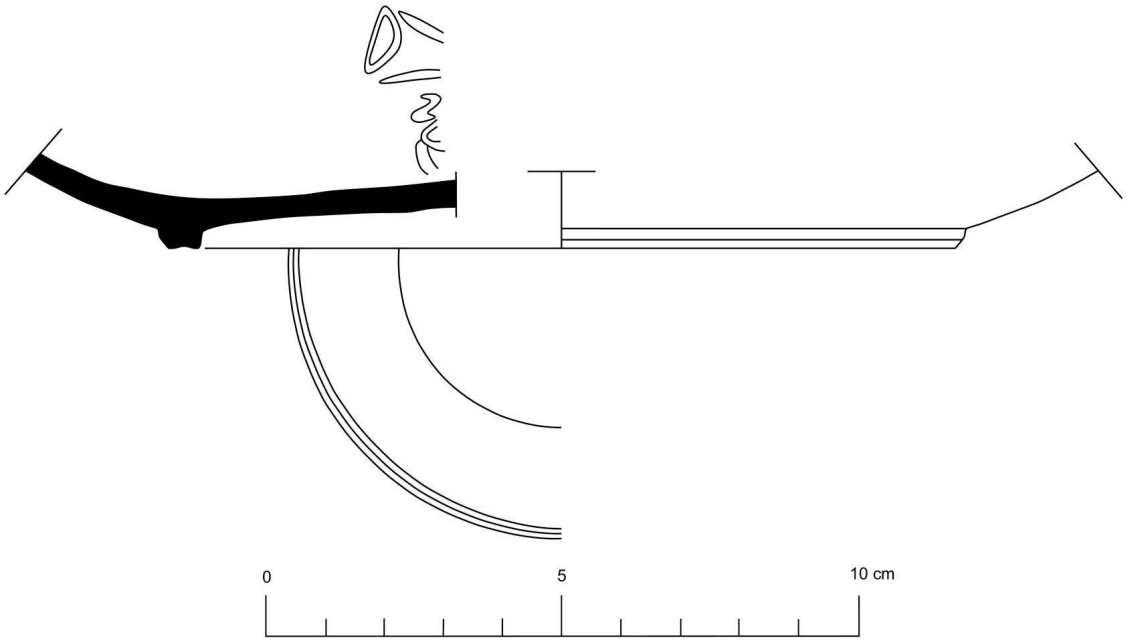

165

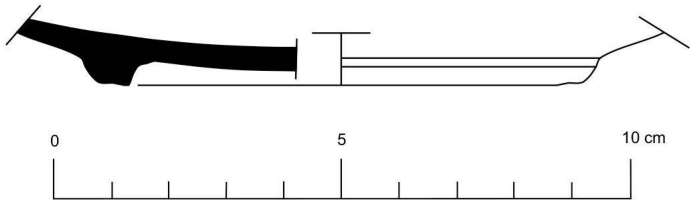

166

Çizim 40

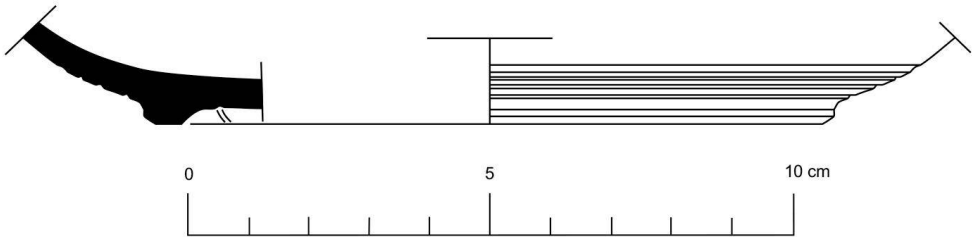

167

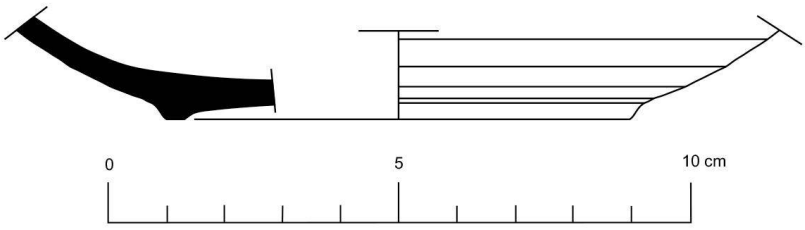

168

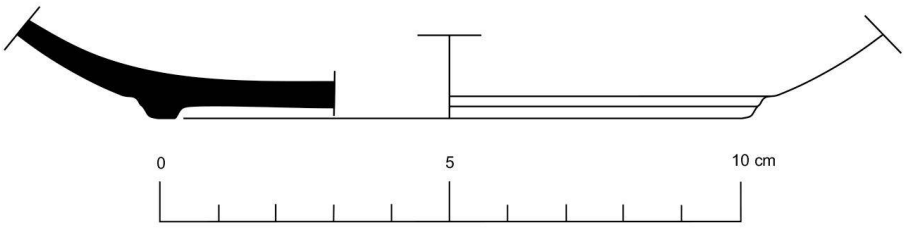

169

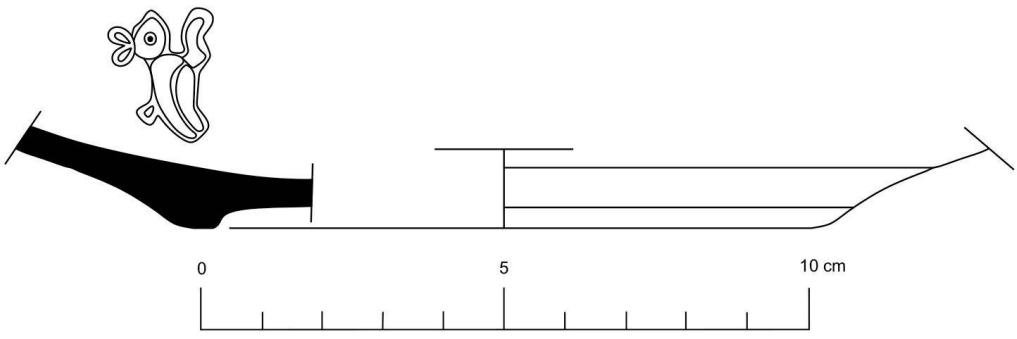

170

Çizim 41

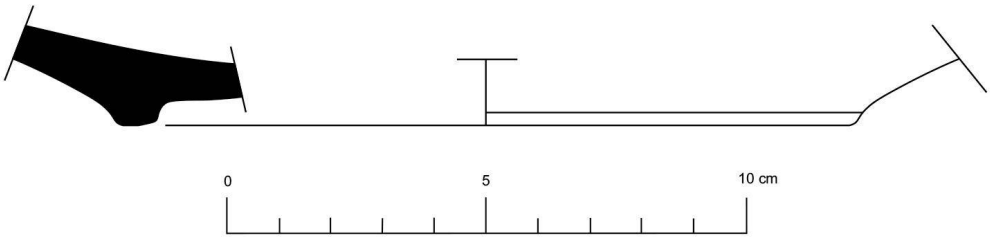

171

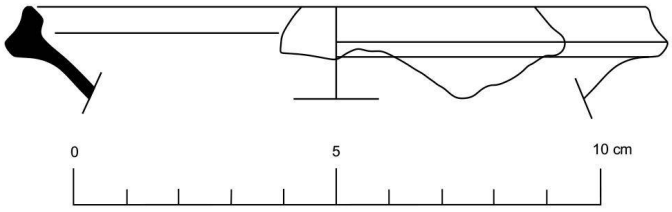

172

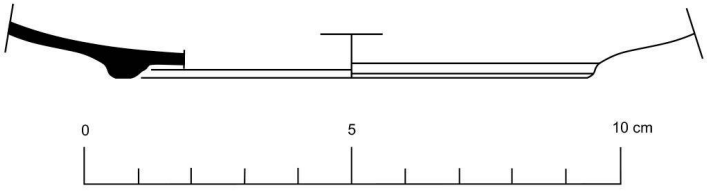

173

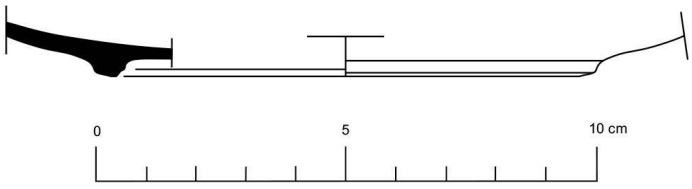

174

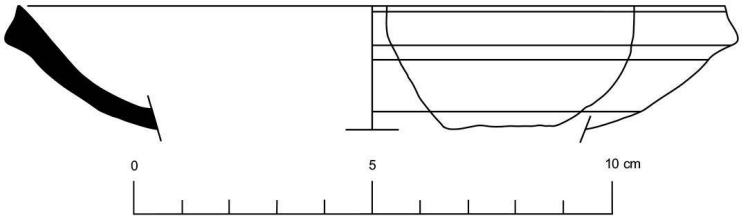

175

Çizim 42

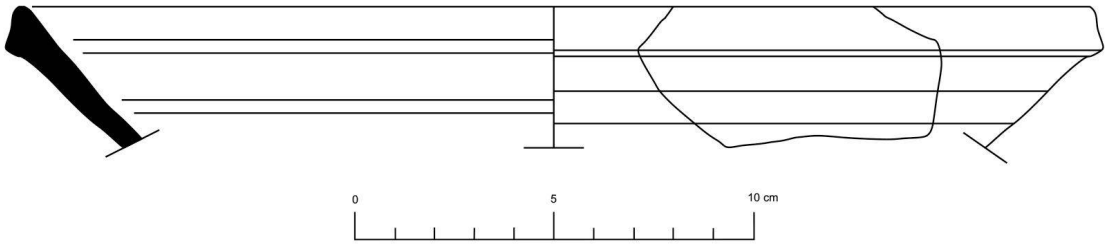

176

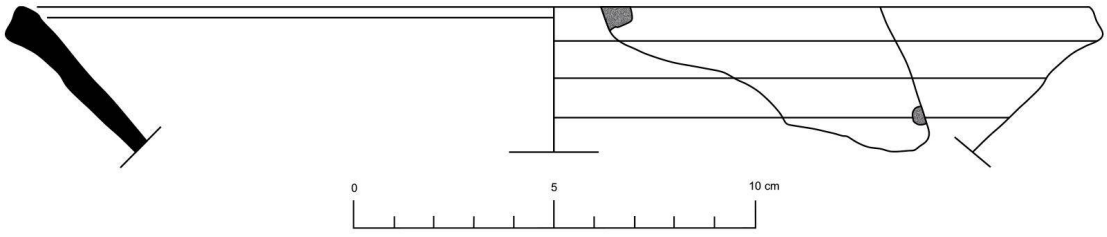

177

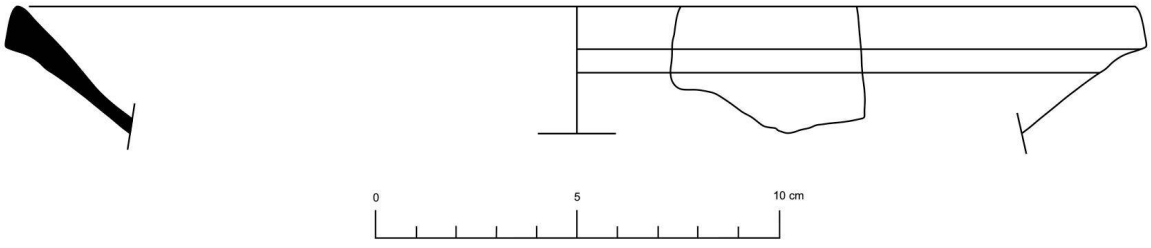

178

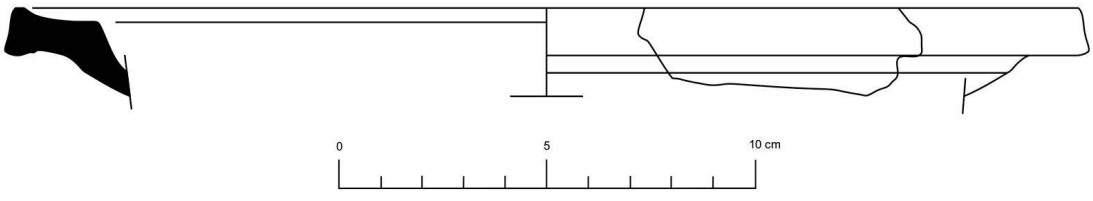

179

Çizim 43

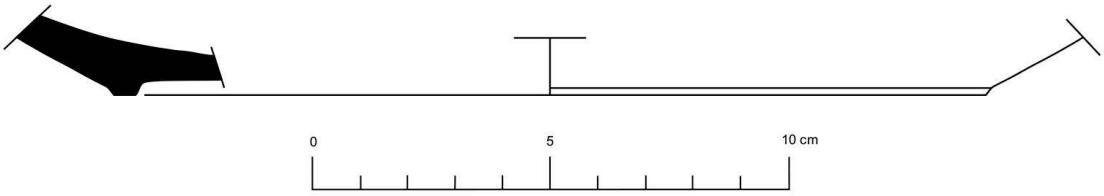

180

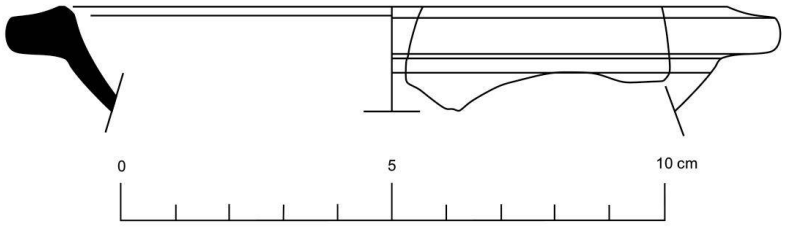

181

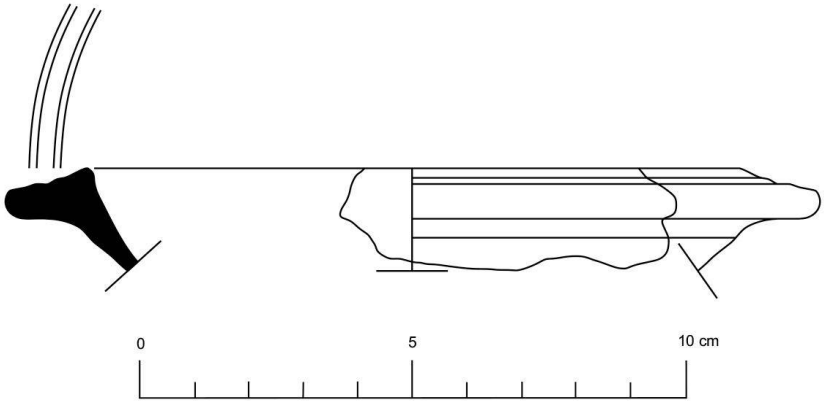

182

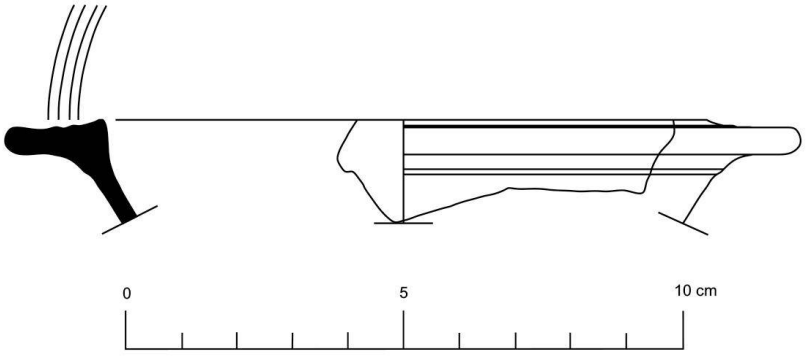

183

Çizim 44

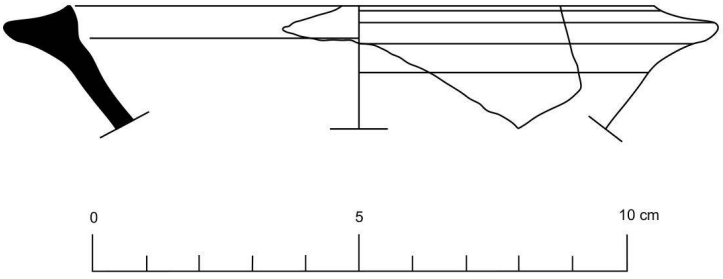

184

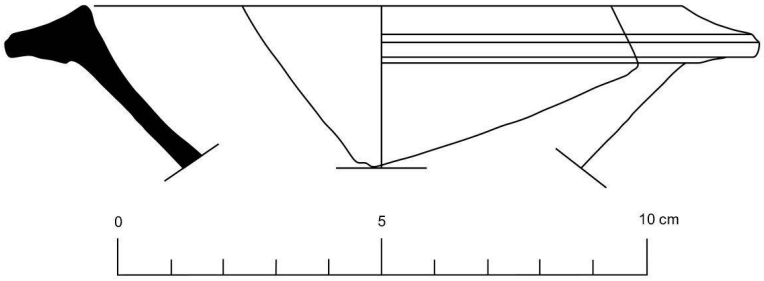

185

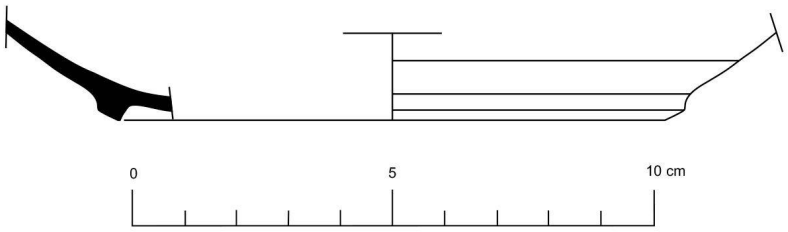

186

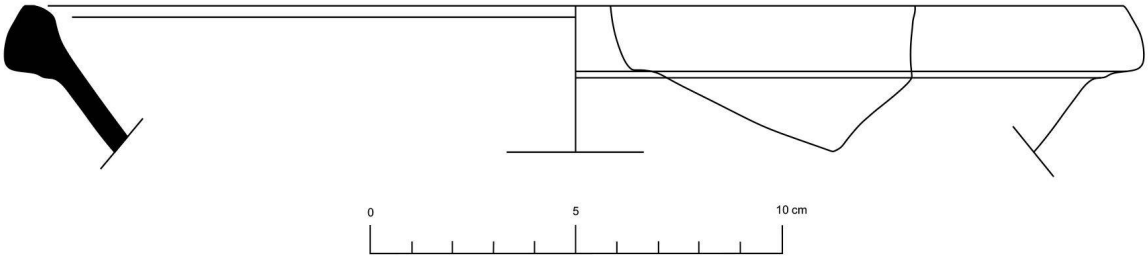

187

Çizim 45

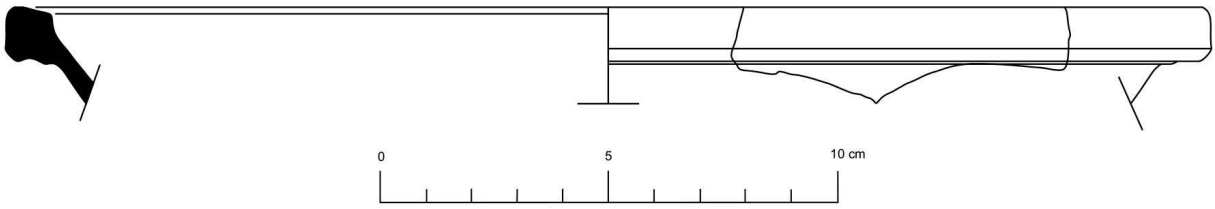

188

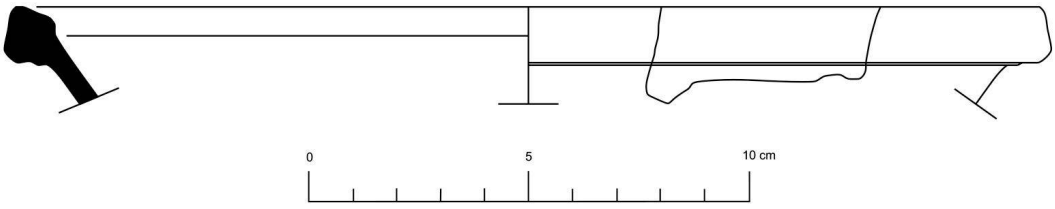

189

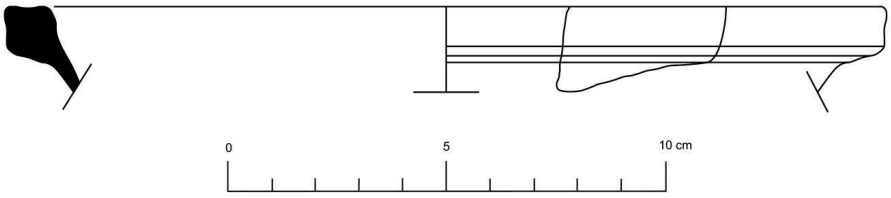

190

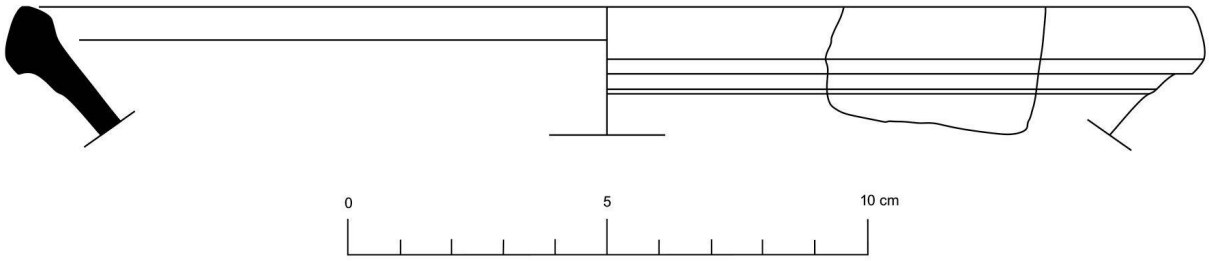

191

Çizim 46

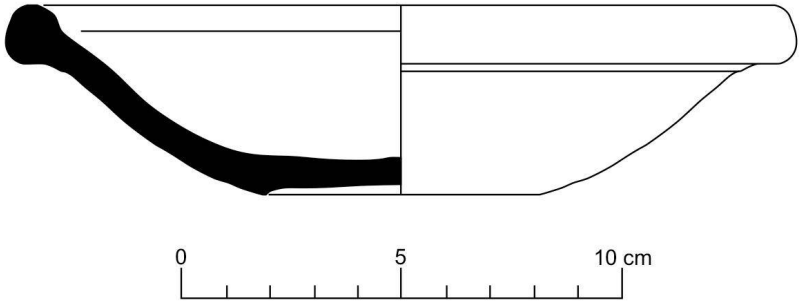

192

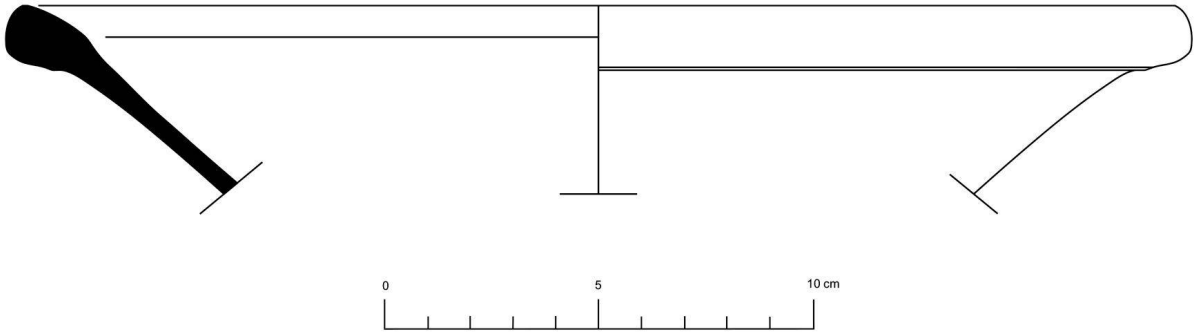

193

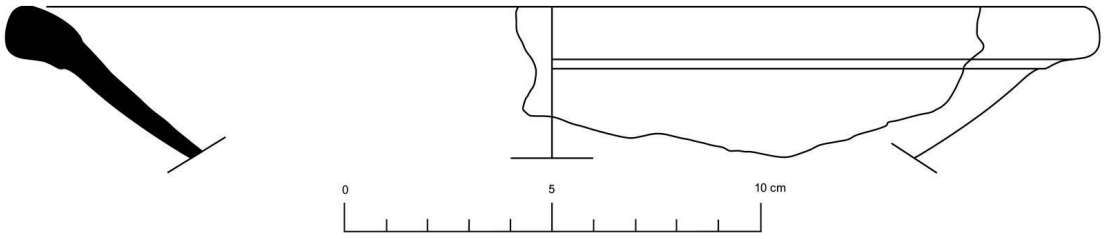

194

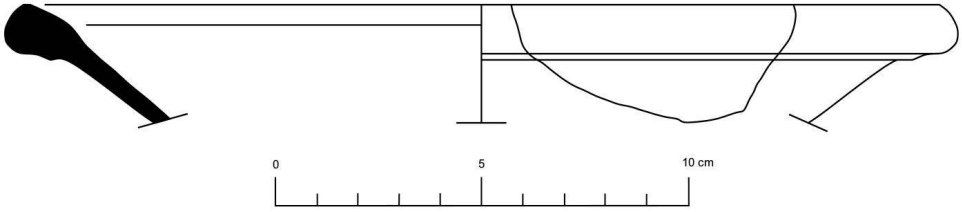

195

Çizim 47

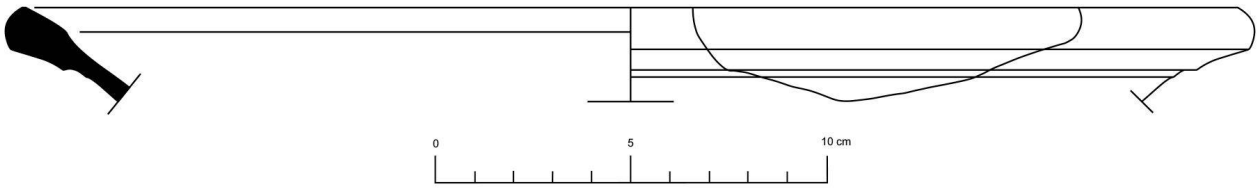

196

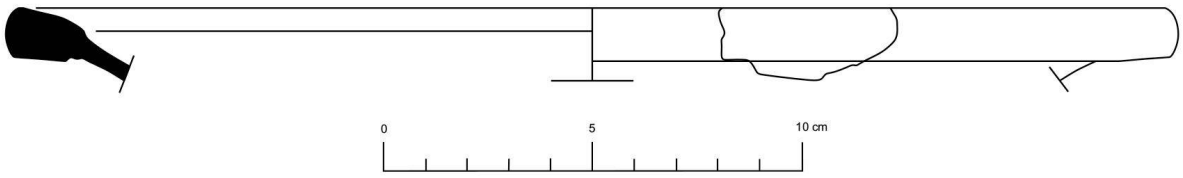

197

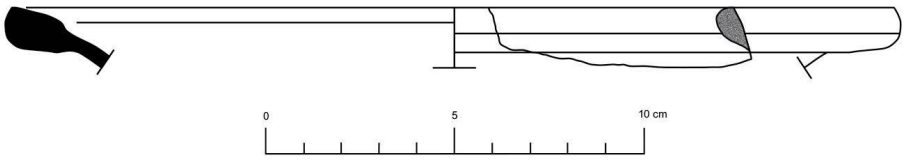

198

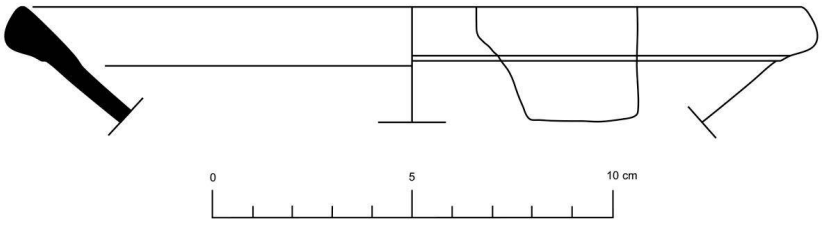

199

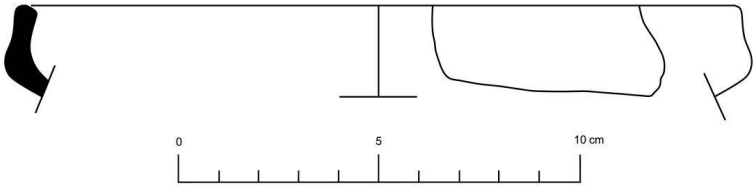

200

Çizim 48

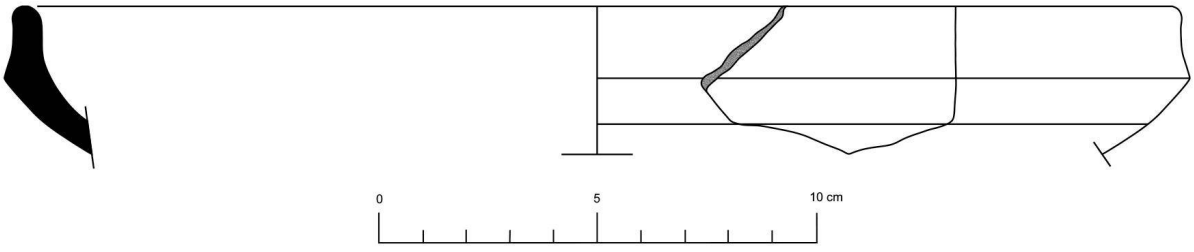

201

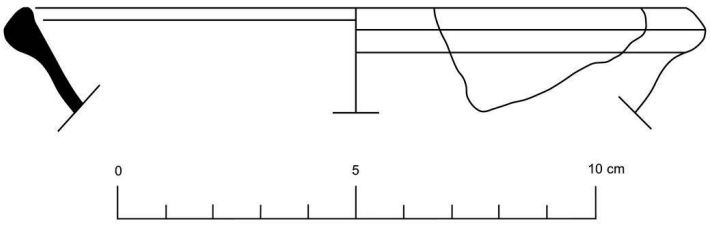

202

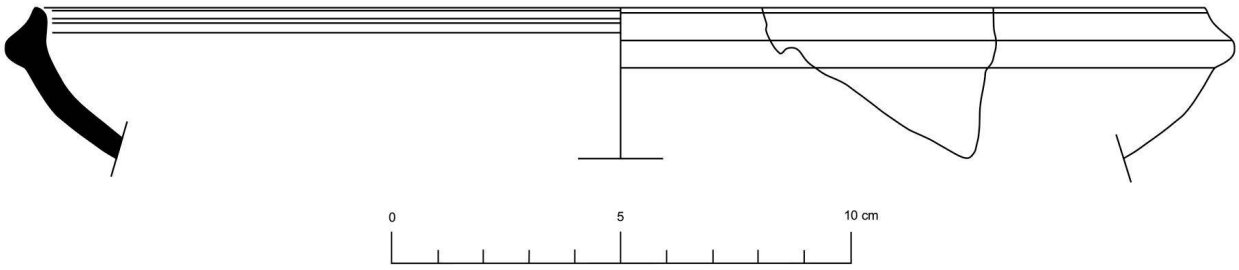

203

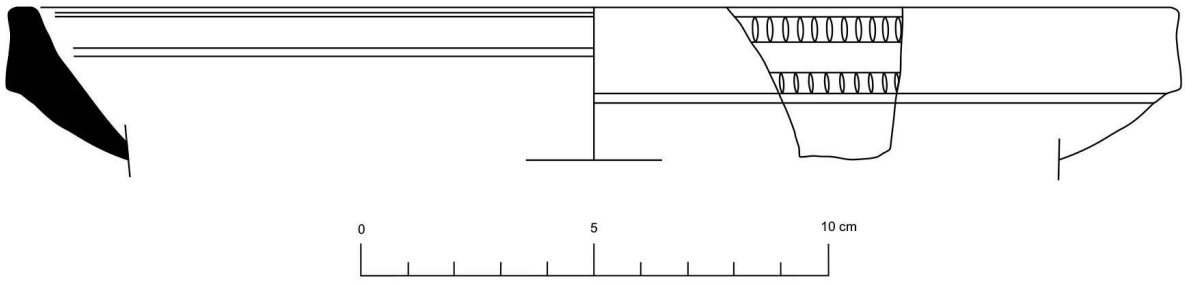

204

Çizim 49

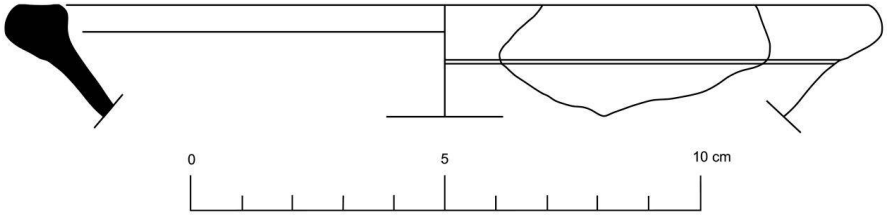

205

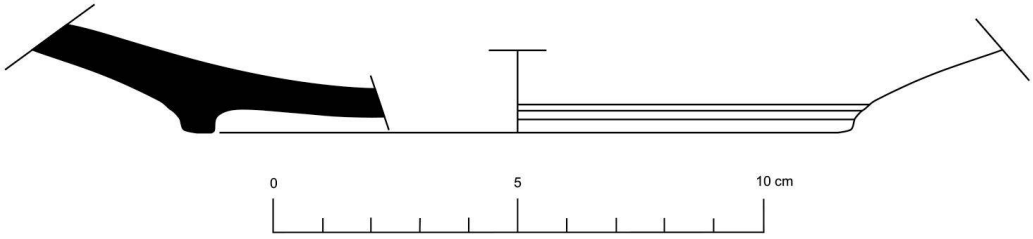

206

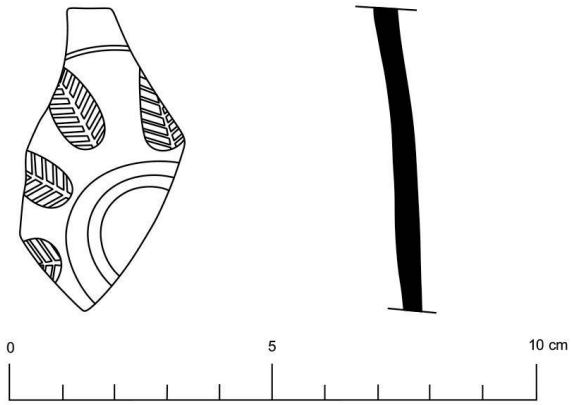

207

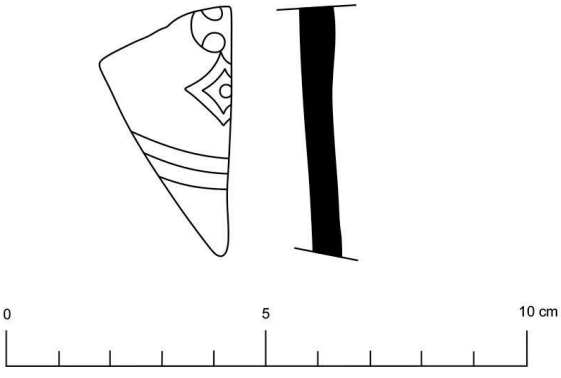

208

Çizim 50

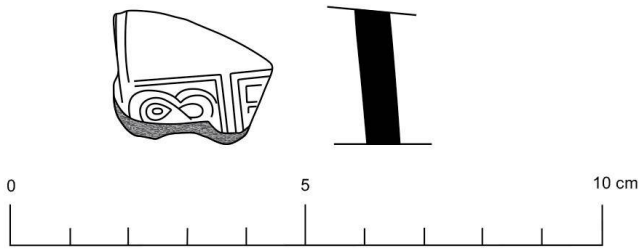

209

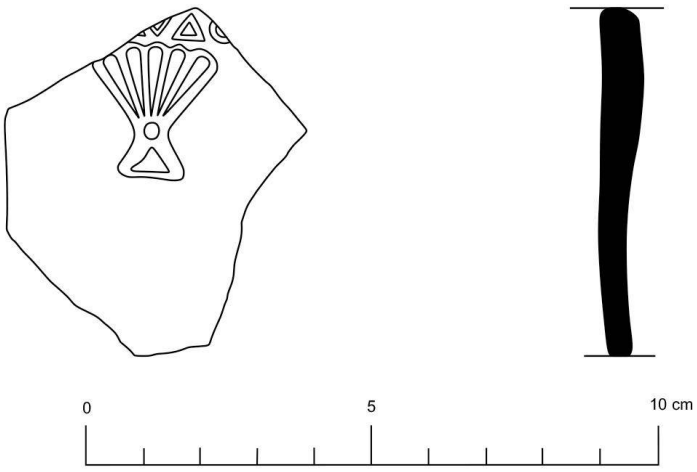

210

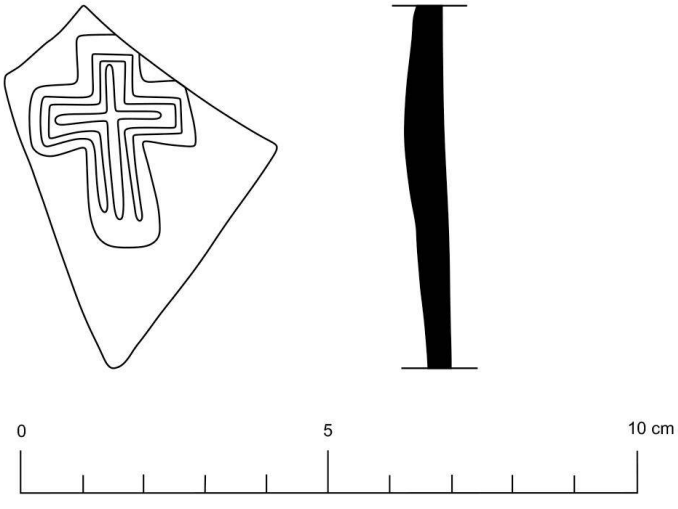

211

Çizim 51

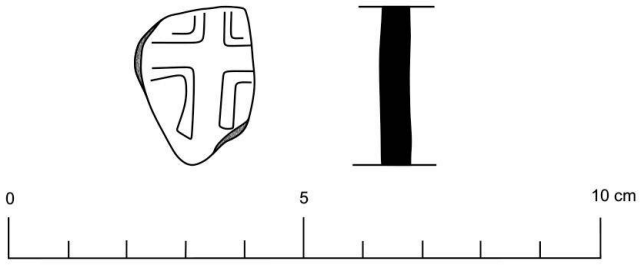

212

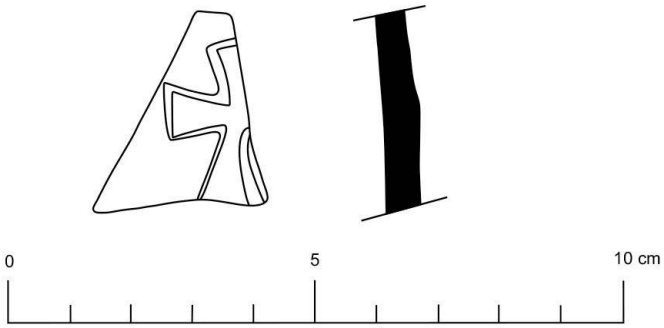

213

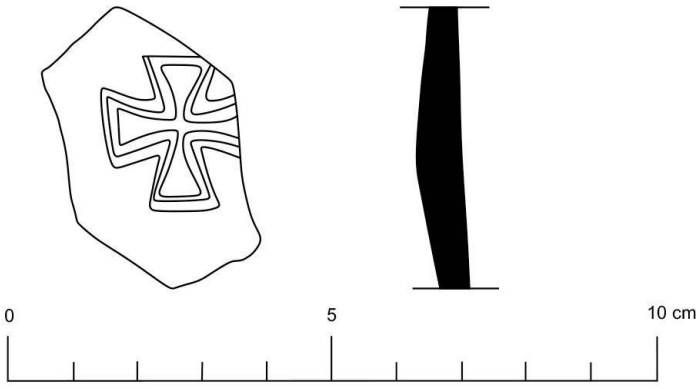

214

Çizim 52

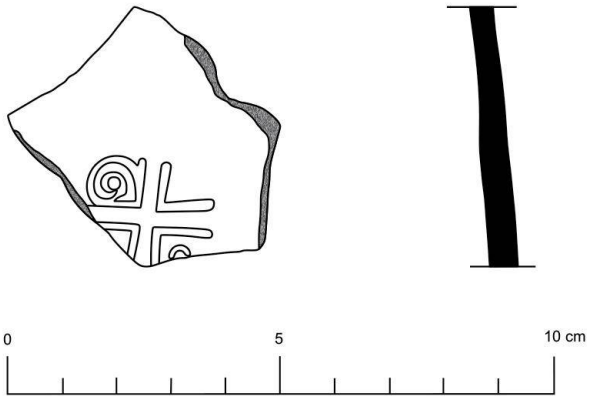

215

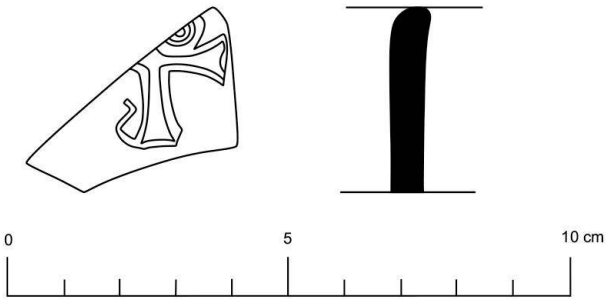

216

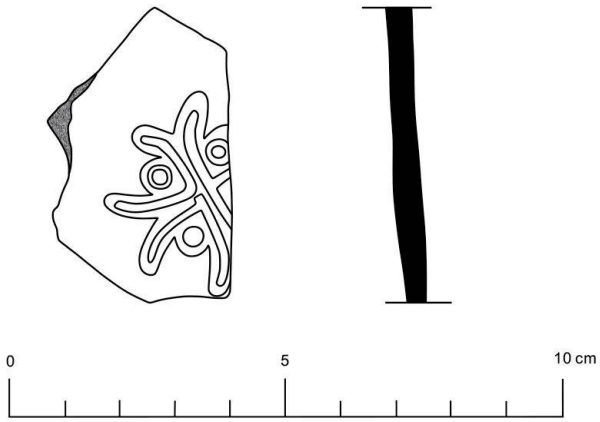

217

Levha 1

a: Kapatılan Kuyu yapısı ve Geç Roma Dönemi terra sigilata fırını

b: Kuyu, seramik fırınına dönüştürüldüğünde güneybatı yönünde açılan iki küçük su kuyusu

Levha 2

a: Deniz seviyesinin altına inildikçe sürekli su çıkardığı için çalışmaların güçlükle gerçekleştiği kuyu yapısı

b: Pompalar yardımıyla suyu sürekli dışarı boşaltılan kuyu yapısı

Levha 3

a: -56 cm. seviyesinde ele geçen yanık kil taban

b: Fırın ve kuyu yapısının birkaç m. ötesindeki atölye yapısına ait taş temeller

Levha 4

a: Kat. No. 1

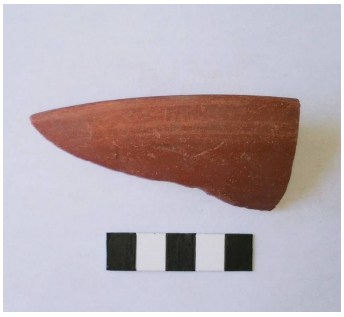

b: Kat. No. 8

c: Kat. No. 10

d: Kat. No. 13

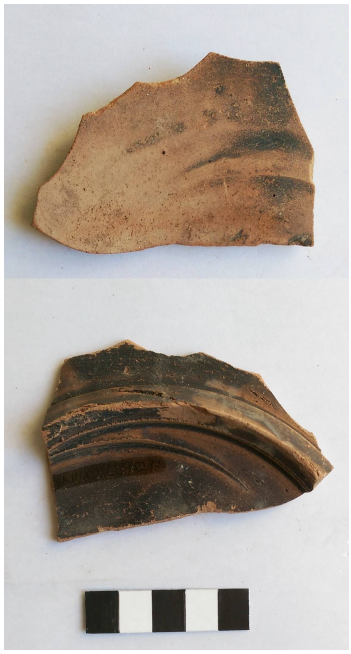

e: Kat. No. 14

f: Kat. No. 15

Levha 5

a: Kat. No. 16

b: Kat. No. 18

c: Kat. No. 20

d: Kat. No. 21

Levha 6

a: Kat. No. 22

b: Kat. No. 24

c: Kat. No. 26

d: Kat. No. 29

Levha 7

a: Kat. No. 30

b: Kat. No. 32

c: Kat. No. 33

d: Kat. No. 34

e: Kat. No. 38

f: Kat. No. 39

Levha 8

a: Kat. No. 40

b: Kat. No. 41

c: Kat. No. 42

d: Kat. No. 44

e: Kat. No. 46

Levha 9

a: Kat. No. 47

b: Kat. No. 48

c: Kat. No. 50

d: Kat. No. 54

e: Kat. No. 60

f: Kat. No. 63

Levha 10

a: Kat. No. 64

b: Kat. No. 73

c: Kat. No. 74

d: Kat. No. 75

e: Kat. No. 81

f: Kat. No. 82

Levha 11

a: Kat. No. 83

b: Kat. No. 84

c: Kat. No. 85

d: Kat. No. 87

e: Kat. No. 89

Levha 12

a: Kat. No. 90

b: Kat. No. 98

c: Kat. No. 115

d: Kat. No. 118

e: Kat. No. 121

Levha 13

a: Kat. No. 123

b: Kat. No. 125

c: Kat. No. 127

d: Kat. No. 130

e: Kat. No. 139

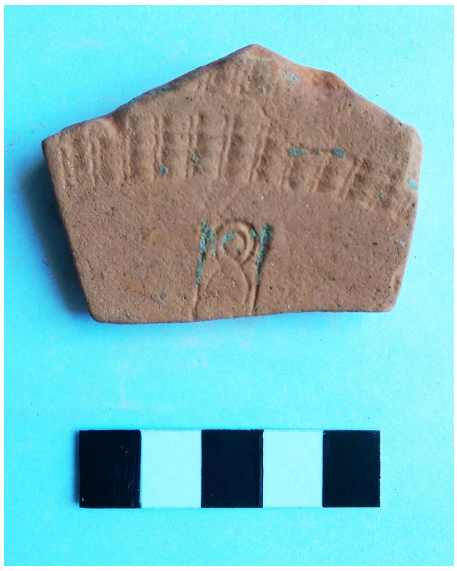

f: Kat. No. 143

Levha 14

a: Kat. No. 145

b: Kat. No. 155

c: Kat. No. 165

Levha 15

a: Kat. No. 170

b: Kat. No. 175

c: Kat. No. 182

d: Kat. No. 185

Levha 16

a: Kat. No. 192

b: Kat. No. 193

Levha 17

a: Kat. No. 202

b: Kat. No. 207

c: Kat. No. 208

d: Kat. No. 209

e: Kat. No. 210

f: Kat. No. 211

Levha 18

a: Kat. No. 212

b: Kat. No. 213

c: Kat. No. 214

d: Kat. No. 215

e: Kat. No. 216

f: Kat. No. 217